

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

การศึกษาพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรม
วิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ

THE STUDY OF VIRTUE BEHAVIOR OF INDUSTRIAL TRADE TEACHERS IN
THE NORTHERN TECHNICAL COLLEGES

นายอนันต์ สันตยากร
MR. AHNAN SUNTAYAKORN

เลขหมู่
เลขทะเบียน 19346
วัน, เดือน, ปี ค.ศ. 2536

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2536

ISBN 974-8157-93-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

THE STUDY OF VIRTUE BEHAVIOR OF INDUSTRIAL TRADE TEACHERS IN
THE NORTHERN TECHNICAL COLLEGES

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN VOCATIONAL ADMINISTRATION
GRADUATE SCHOOL
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

1993

ISBN 974-8157-93-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษานวัตกรรมการดำเนินงานด้านคุณธรรมของครูช่าง
อุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ

นักศึกษา

นายอนันต์ สันตยากร

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

รศ.ดร. ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ดร. ศิริพรรณ ชุมชุม

ระดับการศึกษา

ครุศาสตรบัณฑิตอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา

ภาควิชา

ครุศาสตรอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยี

พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ.

2536

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษานวัตกรรมการดำเนินงานด้านคุณธรรมตามหลักพุทธศาสนาของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ตามการรับรู้ของตนเองรวม 10 ด้าน คือ 1) คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จหรืออิทธิบาท 4 2) คุณธรรมที่คุ้มครองโลกหรือทริโอสัตถ์ปะ 3) คุณธรรมของผู้ใหญ่หรือพรหมวิหาร 4 4) คุณธรรมของคนดีหรือสัปปริสธรรม 7 5) คุณธรรมที่ทำให้เกิดความสามัคคีหรือสังคหวัตถุ 4 6) คุณธรรมในการอยู่ร่วมกันหรือมรรวาสธรรม 4 7) คุณธรรมในการสอนหรือธรรมเทศกธรรม 5 8) คุณธรรมของผู้สอนที่ดีหรือลีลาการสอน 9) คุณธรรมในการปฏิบัติตนให้สมกับหน้าที่หรือทศ 6 และ 10) คุณธรรมที่เสริมสร้างคามตั้งงามแก่ชีวิตและสังคมหรือออกติ 4 รวมทั้งเปรียบเทียบพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือทั้ง 10 ด้าน จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา และแผนกวิชาที่สังกัด

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการครูที่สังกัดแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม 6 แผนกวิชา คือ ช่างยนต์ ช่างกลโรงงาน ช่างประกอบผลิตภัณฑ์ ช่างไฟฟ้า

ช่างอิเล็กทรอนิกส์ และช่างก่อสร้าง ของวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ เขตการศึกษา 7 และเขตการศึกษา 8 สังกัดกรมอาชีวศึกษา 14 แห่ง คือ วิทยาลัยเทคนิคกำแพงเพชร วิทยาลัยเทคนิคเชียงราย วิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่ วิทยาลัยเทคนิคนครสวรรค์ วิทยาลัยเทคนิคน่าน วิทยาลัยเทคนิคพะเยา วิทยาลัยเทคนิคพิจิตร วิทยาลัยเทคนิคพิษณุโลก วิทยาลัยเทคนิคเพชรบูรณ์ วิทยาลัยเทคนิคแพร่ วิทยาลัยเทคนิคลำปาง วิทยาลัยเทคนิคลำพูน วิทยาลัยเทคนิคสุโขทัย และวิทยาลัยเทคนิคอุตรดิตถ์ ซึ่งทำการสอนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2535 จำนวนครูอาจารย์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 415 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม 1 ชุด แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านคุณธรรมทั้ง 10 ด้าน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิจัย เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ค่าร้อยละเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านคุณธรรมใช้ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบพฤติกรรมด้านคุณธรรมใช้ t-test และ F-test การทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ใช้วิธีทดสอบของ Scheffe

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือส่วนใหญ่มีอายุตั้งแต่ 30 ปี ถึง 40 ปีคิดเป็นร้อยละ 67.2 มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 76.9 และมีประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษาตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 47.3 ส่วนจำนวนครูช่างแผนกวิชาชีวะช่างอุตสาหกรรมแต่ละแผนกวิชามีจำนวนใกล้เคียงกัน แสดงให้เห็นได้ว่าครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือเป็นผู้ที่มีวุฒิภาวะอยู่ในระดับสูงมีประสบการณ์เป็นครูมาก และมีระดับการศึกษาดีพอสมควร

2. พฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมากซึ่งแสดงให้เห็นว่าโดยภาพรวมแล้วครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือเป็นผู้มีคุณธรรมสูง นอกจากนี้ยังพบว่า เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านคุณธรรม พฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนืออยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านคุณธรรมเรียงลำดับจากสูงไปต่ำ ดังนี้

- 2.1 คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จ
- 2.2 คุณธรรมของผู้ใหญ่
- 2.3 คุณธรรมที่คุ้มครองโลก
- 2.4 คุณธรรมในการปฏิบัติตนให้สมกับหน้าที่
- 2.5 คุณธรรมของผู้สอนที่ดี
- 2.6 คุณธรรมที่เสริมสร้างความดีงามแก่ชีวิตและสังคม
- 2.7 คุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน
- 2.8 คุณธรรมที่ทำให้เกิดความสามัคคี
- 2.9 คุณธรรมของคนดี
- 2.10 คุณธรรมในการสอน

3. การเปรียบเทียบพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ จำแนกตามตัวแปรอายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา และแผนกวิชาที่สังกัด พบว่า

3.1 เมื่อจำแนกตามอายุ พฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือในภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือกลุ่มอายุตั้งแต่ 30 ปี ถึง 40 ปี แตกต่างกับครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือกลุ่มอายุต่ำกว่า 30 ปี โดยคะแนนเฉลี่ยของครูกลุ่มอายุตั้งแต่ 30 ปี ถึง 40 ปี สูงกว่า ดังนี้

3.1.1 พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่คุ้มครองโลก

3.1.2 พฤติกรรมด้านคุณธรรมของคนดี

3.1.3 พฤติกรรมด้านคุณธรรมในการปฏิบัติตนให้สมกับหน้าที่

3.2 เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษาและแผนกวิชาที่สังกัด พฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ทั้งในภาพรวมและในแต่ละด้านคุณธรรมไม่แตกต่างกัน

จากผลการวิจัยแสดงว่า ครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ เป็นผู้มีความคุณธรรมในระดับสูงทั้งพฤติกรรมในด้านการเรียนการสอนและการประพฤติปฏิบัติตน เป็นสิ่งที่บ่งชี้ให้เห็นได้ประการหนึ่งว่า การเรียนการสอนด้านอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพและมีแนวโน้มที่จะได้รับการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นในอนาคต

III

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis The Study of Virtue Behavior of Industrial Trade Teachers in the Northern Technical Colleges

Student Mr. Ahnan Suntayakorn

Thesis Advisor Assoc. Prof. Dr. Preeyaporn Wanganutrohd

Thesis Co-advisor Dr. Siripan Chumnum

Level of Study Master of Industrial Education in Vocational Administration.

Department Industrial Education King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang

Year 1993

Abstract

The objectives of the research were to study Buddhism moral conductings of industrial trade teachers in northern technical colleges according to their own perception:

- Path of Accomplishment
- Conscience and Moral Dred
- Holy Abidings
- Qualities of a Good Man
- Virtues Making for Group Integration and Leadership
- Virtues for a Good Household Life
- Qualities of a Good Teacher
- The Buddha's Style of Teaching
- Six Directions of Concernings
- Prejudice

and to compare these 10 moral conductings by age, educational degree, working experience and department.

This study was conducted among 415 industrial trade teachers in 6 departments : Auto Mechanics, Machine Shop, Welding and Sheet Metal, Electrical Power, Electronics and Building Construction of 14 northern technical colleges in Educational Region 7 and 8 in the first semester of academic year of 1992. The 14 Northern Technical Colleges were Khumphangpetch Technical College, Chiengrai Technical College, Chiengmai Technical College, Nakornsawan Technical College, Nan Technical College, Payao Technical College, Pichit Technical College, Pissuloke Technical College, Petchaboon Technical College, Phrae Technical College, Lampang Technical College, Lamphoon Technical College, Sukhothai Technical College, and Utharadit Technical College.

The research instrument was a questionnaire dividing into two parts. The population status was in part one. The measures of 10 moral conductings in 5 rating scales were in part two. The statistical methods such as percentage, means, S.D., t-test, F-test and Scheffe' test were used in the data analysis.

Result of the Study

1. General Information. It was found that most of the industrial trade teachers in 14 northern technical colleges were in the range of age 30-40 years (67.2 %). Majority of them (76.9 %) had their educational attainment at bachelor's degree

and had more than 10 years in their experience (47.3 %). The numbers of industrial trade teachers in each department were mostly equal.

2. Moral Conductings. The total of industrial trade teachers' moral conductings was high. The mean of each moral conducting from high to low was

2.1 Path of Accomplishment

2.2 Holy Abidings

2.3 Conscience and Moral Dred

2.4 Six Directions of Concernings

2.5 The Buddha's Style of Teaching

2.6 Prejudice

2.7 Virtues for a Good Household Life

2.8 Virtues Making for Group Integration and Leadership

2.9 Qualities of a Good Man

2.10 Qualities of a Good Teacher

3. The comparisons of industrial trade teachers' moral conductings by age, educational degree, working experience and department were as follows :

3.1 Age. The total aspect of industrial trade teachers' moral conductings was not significantly different. Studying each moral conducting, it was found that industrial trade teachers who were 30 to 40 years old had scores of moral conducting in conscience and Moral Dred, Qualities of a Good Man, and six Directions of Concernings higher than those who were younger.

3.2 Educational Degree, Working Experience and Department. The total and each aspect of industrial trade teachers' moral conductings was not significantly different.

However, most industrial trade teachers had high scores of moral conductings in both teaching and good moral. It could state that teaching process in technical colleges would be qualitative and well developed in the future.

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของรองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ดร. ศิริพรรณ ชุ่มนุญ ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ร่วม ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจน รองศาสตราจารย์ ดร.เมธี บิลันธานนท์ ดร.รวีวรรณ ชินะตระกูล และคณาจารย์ทุกท่านที่ให้คำปรึกษา และแนวคิดอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่การจัดทำวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านจึงขอกราบขอบพระคุณด้วยความเคารพมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้กรุณาตรวจแก้ไข เครื่องมือในการทำวิจัย และขอขอบพระคุณทุกท่านที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยในการทดลอง เครื่องมือ ตลอดจนการเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่ต้องการจนผู้วิจัยสามารถจัดทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ได้ สำเร็จ

ขอขอบพระคุณบรรดาบุคคลที่สนับสนุน และเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยในการศึกษาเล่าเรียนและการทำวิทยานิพนธ์นี้มา โดยตลอด

คุณความดีของวิทยานิพนธ์นี้ ขอมอบแต่บิดา มารดา บุพการี และ ผู้มีพระคุณ ตลอดจนครู-อาจารย์ ผู้ที่เป็นปราชญ์บุคคลทุกท่าน

อนันต์ สันตยากร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	IV
กิตติกรรมประกาศ	VIII
สารบัญ	IX
สารบัญตาราง	XII
สารบัญภาพ	XXIII
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
แนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	6
สมมติฐานของการวิจัย	8
ขอบเขตของการวิจัย	8
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	10
เชิงอรรถ	11
2. วรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	14
ความหมายของคุณธรรม	14
ความสัมพันธ์ของคุณธรรมและจริยธรรม	17
ความสำคัญของคุณธรรม	21
คุณธรรมตามหลักพุทธศาสนาที่ควรยึดถือ	25
คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จ	29
คุณธรรมที่คุ้มครองโลก	32

	หน้า
คุณธรรมของผู้ใหญ่	33
คุณธรรมของคนดี	36
คุณธรรมที่ทำให้เกิดความสามัคคี	39
คุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน	42
คุณธรรมในการสอน	44
คุณธรรมของผู้สอนที่ดี	47
คุณธรรมในการปฏิบัติตนให้สมกับหน้าที่	49
คุณธรรมที่เสริมสร้างความดีงามแก่ชีวิตและสังคม	52
งานวิจัยและผลการประชุมสัมมนาที่เกี่ยวข้อง	55
เชิงอรรถ	66
3. วิธีดำเนินการวิจัย	79
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	79
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	81
การเก็บรวบรวมข้อมูล	83
การวิเคราะห์ข้อมูล	85
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	87
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพ ของผู้ตอบแบบสอบถาม	87
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์พฤติกรรมด้านคุณธรรม	89
ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบพฤติกรรมด้านคุณธรรม	113
5. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	189
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	189
สมมติฐานของการวิจัย	189
วิธีดำเนินการวิจัย	190
สรุปผลการวิจัย	191
อภิปรายผล	194

	หน้า
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย	211
ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานวิจัยต่อไป	213
เชิงอรรถ	214
บรรณานุกรม	219
ภาคผนวก	227
ประวัติผู้วิจัย	251

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ในวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ.....	80
2. แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป ได้รับคืน และที่สมบูรณ์นำไปใช้ในการวิจัย	84
3. ค่าความถี่และค่าร้อยละ เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	88
4. สรุปค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ	90
5. ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมด้านคุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ	91
6. ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมด้านคุณธรรมที่คุ้มครองโลกของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ	93
7. ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้ใหญ่ ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ.....	95

ตารางที่	หน้า
8. ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรม ด้านคุณธรรมของคนดี ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิค ภาคเหนือ	97
9. ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรม ด้านคุณธรรมที่ทำให้เกิดความสามัคคี ของครูช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ	99
10. ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรม ด้านคุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัย เทคนิคภาคเหนือ	101
11. ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรม ด้านคุณธรรมในการสอน ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิค ภาคเหนือ	103
12. ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรม ด้านคุณธรรมของผู้สอนที่ดี ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิค ภาคเหนือ	106
13. ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรม ด้านคุณธรรมในการปฏิบัติตนให้สมกับหน้าที่ ของครูช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ	109

ตารางที่	หน้า
14. ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรม ด้านคุณธรรมที่เสริมสร้างคามดีงามแก่ชีวิตและสังคมของครูช่าง อุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ	111
15. สรุปการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรม ด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ จำแนกตามอายุ	113
15.1 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของพฤติกรรม ด้านคุณธรรมที่คุ้มครองโลก จำแนกตามอายุ	115
15.2 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของพฤติกรรม ด้านคุณธรรมของคนดี จำแนกตามอายุ	116
15.3 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของพฤติกรรม ด้านคุณธรรมในการปฏิบัติตนให้สมกับหน้าที่ จำแนกตามอายุ	117
16. การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรม ด้านคุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จ จำแนกตามอายุ	119
17. การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรม ด้านคุณธรรมที่คุ้มครองโลก จำแนกตามอายุ	120
17.1 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ ของพฤติกรรมด้านคุณธรรมเรื่องทิริ จำแนกตามอายุ.....	121

ตารางที่	หน้า
17.2 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ ของพฤติกรรมด้านคุณธรรมที่คุ้มครองโลก จำแนกตามอายุ	122
18. การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรม ด้านคุณธรรมของผู้ใหญ่ จำแนกตามอายุ	123
19. การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรม ด้านคุณธรรมของคนดี จำแนกตามอายุ	124
19.1 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ ของพฤติกรรมด้านคุณธรรมเรื่องการรู้จักผล จำแนกตามอายุ	125
19.2 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ ของพฤติกรรมด้านคุณธรรมของคนดี จำแนกตามอายุ	126
20. การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรม ด้านคุณธรรมที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์ จำแนกตามอายุ	128
21. การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรม ด้านคุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน จำแนกตามอายุ	129
22. การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรม ด้านคุณธรรมในการสอน จำแนกตามอายุ	130

ตารางที่	หน้า
22.1 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ ของพฤติกรรมด้านคุณธรรม เรื่องการสอนด้วยความเมตตา จำแนกตามอายุ	131
23. การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรม ด้านคุณธรรมของผู้สอนที่ดี จำแนกตามอายุ	132
24. การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรม ด้านคุณธรรมในการปฏิบัติตนให้สมกับหน้าที่ จำแนกตามอายุ	133
24.1 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของ พฤติกรรมด้านคุณธรรม เรื่องการแนะนำให้เป็นคนดี จำแนก ตามอายุ	134
24.2 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของ พฤติกรรมด้านคุณธรรมในการปฏิบัติตนให้สมกับหน้าที่ จำแนก ตามอายุ	134
25. การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรม ด้านคุณธรรมที่เสริมสร้างคามดีงามแก่ชีวิต และสังคม จำแนกตามอายุ	136
26. สรุปการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ พฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัย เทคนิคภาคเหนือ จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด	137

ตารางที่	หน้า
27. การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จ จำแนกตาม ระดับการศึกษาสูงสุด	139
28. การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่คุ้มครองโลก จำแนกตามระดับ การศึกษาสูงสุด	140
29. การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้ใหญ่ จำแนกตามระดับ การศึกษาสูงสุด	141
30. การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ พฤติกรรมด้านคุณธรรมของคนดี จำแนกตามระดับ การศึกษาสูงสุด	142
31. การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่ทำให้เกิดความสามัคคี จำแนก ตามระดับการศึกษาสูงสุด	143
32. การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ พฤติกรรมด้านคุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน จำแนกตาม ระดับการศึกษาสูงสุด	144
33. การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ พฤติกรรมด้านคุณธรรมในการสอน จำแนกตามระดับ การศึกษาสูงสุด	145

ตารางที่	หน้า
34. การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้สอนที่ดี จำแนกตามระดับ การศึกษาสูงสุด	146
35. การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ พฤติกรรมด้านคุณธรรม ในการปฏิบัติตนให้สัมพันธ์กับหน้าที่ จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด	147
36. การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่เสริมสร้างคามดีงามแก่ชีวิต และสังคม จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด	148
37. สรุปการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ พฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัย เทคนิคภาคเหนือ จำแนกตามประสบการณ์ทำงานใน สถานศึกษา	149
38. การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จ จำแนก ตามประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา	151
39. การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่คุ้มครอง โลก จำแนกตาม ประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา	152

XVIII

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่	หน้า
40. การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้ใหญ่ จำแนกตาม ประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา	153
40.1 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ ของพฤติกรรมด้านคุณธรรมเรื่อง เมตตา จำแนกตาม ประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา	154
41. การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ พฤติกรรมด้านคุณธรรมของคนดี จำแนกตามประสบการณ์ ทำงานในสถานศึกษา	156
41.1 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของ พฤติกรรมด้านคุณธรรมเรื่อง รู้จักชุมชน จำแนกตาม ประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา	157
42. การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์ ประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา	159
43. การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ พฤติกรรมด้านคุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน จำแนกตามประสบการณ์ ทำงานในสถานศึกษา	160

ตารางที่	หน้า
44. การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ พฤติกรรมด้านคุณธรรมในการสอน จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ในสถานศึกษา	161
45. การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้สอนที่ดี จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ในสถานศึกษา	162
46. การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ พฤติกรรมด้านคุณธรรม ในการปฏิบัติตนให้สมกับหน้าที่ จำแนกตาม ประสบการณ์ทำงาน ในสถานศึกษา	163
46.1 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของพฤติกรรม ด้านคุณธรรม เรื่องการแนะนำให้เป็นคนดี จำแนกตามประสบการณ์ ทำงาน ในสถานศึกษา	164
47. การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่ เสริมสร้างความดีงามแก่ชีวิตและสังคม จำแนกตามประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา	166
48. สรุปการ เปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ พฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิค ภาคเหนือ จำแนกตามแผนกวิชาที่สังกัด	167

ตารางที่	หน้า
49. การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จ จำแนกตามแผนกวิชา ที่สังกัด	169
50. การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่คุ้มครองโลก จำแนกตามแผนกวิชา ที่สังกัด	171
51. การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้ใหญ่ จำแนกตามแผนกวิชาที่สังกัด	173
52. การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ พฤติกรรมด้านคุณธรรมของคนดี จำแนกตามแผนกวิชาที่สังกัด	175
53. การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่ทำให้เกิดความสามัคคี จำแนกตาม แผนกวิชาที่สังกัด	177
54. การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ พฤติกรรมด้านคุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน จำแนกตามแผนกวิชา ที่สังกัด	179
55. การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ พฤติกรรมด้านคุณธรรมในการสอน จำแนกตามแผนกวิชาที่สังกัด	181

ตารางที่	หน้า
56. การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้สอนที่ดี จำแนกตามแผนวิชาที่สังกัด ...	183
57. การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ พฤติกรรมด้านคุณธรรมในการปฏิบัติตนให้สมกับหน้าที่ จำแนกตาม แผนวิชาที่สังกัด	185
58. การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่เสริมสร้างความดีงามแก่ชีวิตและสังคม จำแนกตามแผนวิชาที่สังกัด	187

สารบัญ

ภาพที่	หน้า
1. แสดงรูปแบบของจริยธรรม	20

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย ในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้วิถีการดำเนินชีวิตของคนในสังคมต้องปรับตัวตามไปให้ทันกับสภาพการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ก่อให้เกิดผลกระทบต่อบุคคลอย่างกระทันหันและรุนแรง บุคคลบางส่วนไม่สามารถปรับตัวได้ทันกับเหตุการณ์ และในขณะเดียวกันบุคคลส่วนใหญ่ต้องต่อสู้ดิ้นรนเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมาก จึงอาจทำให้เกิดความเห็นแก่ตัว เกิดกิเลส ความโลภ และความหลง ประกอบกับค่านิยมของสังคมไทยมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม จากที่เคยยกย่องนับถือคนที่มีคุณธรรมและคุณงามความดีมายกย่องคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี¹ ทำให้บุคคลบางกลุ่มมุ่งประกอบอาชีพทุกอย่างที่จะให้ผลตอบแทนโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องหรือศีลธรรมอันดีงาม เมื่อบุคคลมีความเห็นแก่ตัวมากขึ้นจะทำอะไร ก็จะมีถึงผลประโยชน์ของตัวเองก่อนโดยไม่คำนึงถึงความเดือดร้อนหรือความเสียหายของส่วนรวม สภาพเช่นนี้ก่อให้เกิดปัญหาด้านศีลธรรมคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อสังคมเป็นอันตรายต่อเศรษฐกิจและเสื่อมเสียชื่อเสียงของประเทศชาติปัญหาที่เกิดขึ้นอาจสรุปได้ คือ

1. ปัญหาอาชญากรรม เช่น การลักขโมย การฉ้อโกง การฆาตกรรม และข่มขืน เป็นต้น
2. ปัญหาสังคม เช่น การไร้ระเบียบวินัยของประชาชน การตัดไม้ทำลายป่า การปลอมแปลงสินค้า การรวมตัวกันขึ้นราคาสินค้า การทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ เป็นต้น
3. ปัญหาการประพฤตินอกจารีตขนบธรรมเนียมประเพณี หรือปัญหาความเสื่อมทรามทางจิตใจ เช่น การคลังไคล้ในกามารมณ์ และการโง่เขลา มาก เป็นต้น²

ปัญหาต่าง ๆ นี้เนื่องมาจากการขาดคุณธรรมหรือขาดคุณงามความดีที่ควรมีปฏิบัติปฏิบัติด้วยจิตสำนึกที่ดี ซึ่งมีเป้าหมายเป็นการกระทำความดีและเป็นที่ยอมรับของสังคม การขาดคุณธรรมเป็นปัญหาสืบเนื่องมาจากการสร้างจริยธรรมไม่ถูกต้องในเบื้องต้นตั้งแต่วัยเด็ก ซึ่งเป็นผลจากประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้และซึมซาบจากสังคม ถ้าเด็กอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี เห็นตัวอย่างมาดีและได้รับการอบรมสั่งสอนมาดี จริยธรรมก็จะได้รับการพัฒนาอยู่ในขั้นดี แต่ถ้าเด็กอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี จริยธรรมก็จะได้รับการพัฒนามาน้อย เมื่อเด็กเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ก็จะเป็นผู้ใหญ่ที่ขาดจริยธรรม เป็นผลให้ขาดคุณธรรม ทำให้เกิดปัญหาดังกล่าวขึ้น แต่อย่างไรก็ตามจริยธรรมและคุณธรรมนั้นก็สามารชัดเกลามาให้ดีขึ้นได้ แม้ว่าบุคคลจะอยู่ในภาวะผู้ใหญ่แล้วก็ตาม กลุ่มบุคคลที่มีความรับผิดชอบในการปลูกฝังจริยธรรมและคุณธรรมให้เด็กมากที่สุด คือ สมาชิกในครอบครัวของเด็กเอง⁴ รองลงมาคือโรงเรียน บุคคลสำคัญที่มีส่วนในการถ่ายทอดคุณธรรมให้กับเด็กในโรงเรียน คือ ครู เพราะเด็กอยู่ใกล้ชิดกับครู จะซึมซับแบบอย่างจากครูโดยไม่รู้ตัว ถ้าเด็กไปอยู่กับครูที่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย เด็กก็จะเรียบร้อย แต่ถ้าเด็กไปอยู่กับครูที่ไม่เรียบร้อย เด็กจะแตกต่างกันมากครูจึง เสมือนพ่อแม่ แม่พิมพ์ ถ้าครูนิสัยไม่ดีความประพฤติไม่ดีเด็กก็เอาอย่าง แต่ถ้าครูปฏิบัติตนดี เด็กก็จะดิดนิสัยไปด้วย⁵ ดังนั้นถ้าครูเป็นคนดีมีคุณธรรมจะทำให้เด็กเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เกิดความเจริญงอกงามทั้งด้านสติปัญญา จิตใจและทักษะในการปฏิบัติงาน เมื่อเติบโตก็จะเป็นประชาชนที่มีคุณภาพ มีความเจริญก้าวหน้าในตนเองเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ⁶ ครูจึงต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก

ในปัจจุบันความสับสนของสังคมได้มีผลกระทบต่อคุณธรรมของครู มีครูเป็นจำนวนมากประพฤติตนไร้ระเบียบวินัย ขาดความรับผิดชอบ ละทิ้งการสอน ไม่ตั้งใจสอน สอนไปวัน ๆ หนึ่ง โดยไม่คิดหาวิธีการสอนใหม่ ไม่เคารพกฎระเบียบของทางราชการ ประพฤติตนไม่เหมาะสมและรุนแรง เกือบจะไม่ต่างจากประชาชนธรรมดา ปรากฏเป็นข่าวต่อสื่อมวลชนบ่อย ๆ เช่น ครูปล้น ข่า ตีชิง วิ่งราว ช่มชู้ เป็นต้น⁷ สิ่งเหล่านี้เป็นปัญหา ด้านคุณธรรมของครูเอง ปัญหาคุณธรรมของครูอาจสรุปได้ 3 กรณี คือ

1. ความต้องการของครูเป็นอุปสรรคต่อการสร้างคุณธรรมของครู เนื่องจากครูเป็นบุคคลคนหนึ่ง จึงมีความต้องการในสิ่งต่าง ๆ เช่นคนทั่วไป ครูจึงหาทางตอบสนองความต้องการของตนเอง เช่น การสอนกวดวิชาหรือการประกอบอาชีพอื่นไปพร้อมกัน เป็นต้น จึงละเลยความรับผิดชอบที่มีต่อเด็ก

2. ความเห็นแก่ตัวของครูเป็นปัญหาสำหรับคุณธรรมครู เพราะความเห็นแก่ตัวจะทำให้ครูทำทุกสิ่งเพื่อตนเองก่อน จึงทำให้ครูขาดคุณธรรม

3. ความลืมหืมตัวของครู เป็นปัญหาสำหรับคุณธรรมครู ครูที่ได้รับการบรรจุใหม่จะวางตนดีประพฤติดี แต่เมื่อผ่านระยะเวลาหนึ่งไปแล้วครูบางคนจะมีความลืมหืมตัวเข้ามาแทนที่ จึงมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น มั่วสุมการพนัน ประพฤติไม่ดีต่อด้านชั่วช้า ลงเวลาแทนกัน เป็นต้น พฤติกรรมเหล่านี้เป็นตัวอย่งทางลบแก่เด็ก

เนื่องจากงานของครู เป็นงานที่หนักและมีความรับผิดชอบสูงมากดังที่เจสียว บุรีภักดีและคณะ ได้แสดงแนวความคิดว่า

งานของครูเป็นงานที่ยากยิ่ง เพราะครูทำงานกับสิ่งที่มีความยุ่งยาก สลับซับซ้อนที่สุดคือ "คน" งานของครูจะประสบความสำเร็จเมื่อสามารถทำให้บุคคลได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามที่ต้องการ ครูจะต้องสามารถทำให้ศิษย์รู้จักคิดและตัดสินใจอย่างฉลาด ครูจะต้องแนะนำให้ศิษย์ได้มีโอกาสเพิ่มพูนประสิทธิภาพของชีวิตบนวิถีทางแห่งประชาธิปไตย ความสัมพันธ์เกี่ยวโยงระหว่างครูและนักเรียนในรูปของการสอนนั้น เป็นศิลปะที่ยากจะวิเคราะห์ได้หมดสิ้น^{๑๐}

เมื่อครูมีภาระหน้าที่ที่หนักดังกล่าวนี้อัน ลังคมจึงมีความมุ่งหวังที่จะให้ครูมีความรู้คู่คุณธรรม^{๑๐} เพื่อจะได้ถ่ายทอดความรู้และคุณธรรมให้แก่เด็ก ทั้งยังเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็กและบุคคลทั่วไป

ในปัจจุบันการจัดการศึกษาวิชาชีพในระบบโรงเรียนซึ่งทำการผลิตกำลังคนระดับกลางทั้งในระดับช่างฝีมือ (ปวช.) และระดับช่างเทคนิค (ปวส. และ ปวท.) ได้ดำเนินการโดยหน่วยงานหลายหน่วยทั้งภาครัฐและเอกชน แต่เป็นที่ยอมรับกันว่ากรมอาชีวศึกษา

เป็นแหล่งผลิตกำลังคนระดับอาชีวศึกษา ทั้งแรงงานกึ่งฝีมือ แรงงานฝีมือ และช่างเทคนิคที่สำคัญ หากพิจารณาในแง่ปริมาณแล้ว จะเห็นว่าประมาณร้อยละ 50 ของกำลังคนที่เข้าสู่ตลาดแรงงานในแต่ละปีเป็นผู้สำเร็จจากสถานศึกษา ในสังกัดกรมอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษาจึงเปรียบเสมือนเป็นแม่บทของการจัดการศึกษาวิชาชีพ¹¹ ปีการศึกษา 2534 กรมอาชีวศึกษามีสถานศึกษาในสังกัดจำนวน 210 แห่ง แยกได้เป็น

วิทยาลัยเทคนิค	79 แห่ง
วิทยาลัยอาชีวศึกษา	40 แห่ง
วิทยาลัยเกษตรกรรม	47 แห่ง
วิทยาลัยสารพัดช่าง	27 แห่ง
วิทยาลัยการอาชีพ	17 แห่ง ¹²

มีครู-อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาจำนวนประมาณ 15,357 คน¹³ จำนวนนักเรียนนักศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียนตามเป้าหมายปี 2535 จำนวน 530,500 คน ซึ่งในจำนวนนั้นจะเป็นนักเรียน นักศึกษาสาขาช่างอุตสาหกรรมถึงร้อยละ 57¹⁴

กรมอาชีวศึกษาจึงมีภาระหน้าที่อันใหญ่หลวง ที่จะต้องจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี สอดคล้องกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพของระบบการศึกษาด้านอาชีวศึกษานั้นจะขึ้นอยู่กับบุคลากรของกรมอาชีวศึกษา เป็นส่วนที่สำคัญยิ่งส่วนหนึ่ง ดังความเห็นของ บรรจง ชูสกุลชาติ ที่ว่าประสิทธิภาพในระบบการอาชีวศึกษา ย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของบุคลากรในกรมอาชีวศึกษา เพราะหากบุคลากรขาดคุณภาพแล้ว แม้จะมีเครื่องมือ เครื่องจักรและเทคโนโลยีทางการศึกษาร่วมมุลเพียงไร ก็ย่อมไม่สามารถสร้างคุณภาพการอาชีวศึกษาขึ้นมาได้ คุณภาพในระบบการอาชีวศึกษา จึงอยู่ที่คุณภาพของบุคลากรในกรมอาชีวศึกษา บุคลากรในกรมอาชีวศึกษาจะมีคุณภาพได้ ก็ต่อเมื่อบุคลากรมีคุณธรรม และจริยธรรม¹⁵

แต่เนื่องจากวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาครูช่างอุตสาหกรรมของประเทศไทยกล่าวว่า

ครูช่างอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ขาดคุณธรรมและความรับผิดชอบในเรื่อง การเสียสละ การตรงต่อเวลา ไม่มีมนุษยสัมพันธ์ แต่งกายไม่เรียบร้อย ไม่ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษา หูดจาไม่สุขภาพเรียบร้อย ขาดความอดทนและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความเห็นแก่ตัว ไม่เข้าใจระเบียบปฏิบัติทางราชการ ไม่สั่งงาน ไม่แก้ปัญหา¹⁶

จากการประชุมสัมมนาเพื่อความร่วมมือระหว่างผู้บริหารอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษากับผู้บริหารสถานประกอบการและองค์กรเอกชน เรื่องกลยุทธ์ในการพัฒนาคุณภาพของการผลิตและการใช้กำลังคนระดับอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา ซึ่งจัดโดยนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ผลของการประชุมสัมมนาในหัวข้อคุณลักษณะของเด็กอาชีวศึกษาที่พึงประสงค์ของตลาดแรงงานทั้งภาครัฐและเอกชน พบว่าคุณลักษณะส่วนตัวของเด็กอาชีวศึกษาบางอย่างที่สถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชนต้องการคือ ความขยันอดทน ซื่อสัตย์ สุจริต มีวินัย มีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม มีน้ำใจ มีบุคลิกภาพดี มีความกระตือรือร้นตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่¹⁷ สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าเด็กอาชีวศึกษาจำเป็นต้องได้รับการปลูกฝังในเรื่องคุณธรรม ดังนั้น ครูจะต้องเป็นผู้มีคุณธรรม เพื่อจะได้ถ่ายทอดทั้งความรู้และคุณธรรมให้กับเด็ก

จากที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่า คุณธรรมของครูเป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่ง ประกอบกับคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมมีภาพพจน์ไปทางลบ ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูช่างอุตสาหกรรมของวิทยาลัยเทคนิคในเขตภาคเหนือผู้หนึ่ง จึงเกิดความสนใจต้องการศึกษาถึงพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือเพื่อเป็นข้อมูลในการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมให้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาค

เหนือตามการรับรู้ของตนเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูข้างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ จำแนกตามตัวแปร อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ทำงาน ในสถานศึกษา และแผนกวิชาที่สังกัด

แนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

คุณธรรม เป็นสภาพคุณงามความดีภายในจิตใจของบุคคล ก่อให้เกิดพฤติกรรมที่ดี เป็นที่ยอมรับของสังคม ครูจึงต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณธรรมตามหลัก พุทธศาสนา ทั้งนี้เพราะหลักแห่งพุทธศาสนาเป็นไปเพื่อประโยชน์แก่ชนทุกหมู่เหล่า ไม่จำกัด วัย เพศ หรือ สถานะของบุคคล มุ่งให้บุคคลเป็นผู้ประพฤติปฏิบัติดีด้วยกัน¹⁸ ประกอบกับ พุทธศาสนาเป็นศาสนาที่คนไทยส่วนใหญ่นับถือ ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ จึงใช้หลักคุณธรรม 10 ประการ เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย คือ

1. คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จหรืออิทธิบาท 4 หมายถึง คุณธรรมที่ครูพึงยึดถือ ปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จในการทำงาน ประกอบด้วยหลักธรรม 4 ประการ คือ 1) ฉันทะ ความพอใจในสิ่งที่ทำ 2) วิริยะ ความขยันหมั่นเพียร 3) จิตตะ ความคิดหรือความตั้งใจรับรู้ในสิ่งที่ทำ 4) วิมังสา ความไตร่ตรองหรือความพินิจพิจารณา

2. คุณธรรมที่คุ้มครองโลกหรือหิริโอตตปปะ หมายถึง คุณธรรมที่ช่วยให้โลกมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่เดือดร้อนและสับสนวุ่นวาย ประกอบด้วยหลักธรรม 2 ประการ คือ 1) หิริ ความละอายต่อบาปหรือการกระทำชั่ว 2) โอตตปปะ ความกลัวบาปหรือความชั่ว

3. คุณธรรมของผู้ใหญ่หรือพรหมวิหาร 4 หมายถึง คุณธรรมที่ครูพึงใช้ในการปกครองศิษย์ ประกอบด้วยหลักธรรม 4 ประการคือ 1) เมตตา ความรักใคร่ ปราบปราม จะให้ผู้อื่นเป็นสุข 2) กรุณา ความสงสาร คิดช่วยให้พ้นทุกข์ 3) มุทิตา ความยินดีในเมื่อผู้อื่นมีสุข 4) อุเบกขา ความมีน้ำใจเป็นกลาง

4. คุณธรรมของคนดีหรือลัทธิสุธรรม 7 หมายถึง คุณธรรมซึ่งทำให้ผู้ยึดถือเป็นคนดี ประกอบด้วยหลักธรรม 7 ประการ คือ 1) ความเป็นผู้รู้จักเหตุ 2) ความเป็นผู้รู้จักผล 3) ความเป็นผู้รู้จักตน 4) ความเป็นผู้รู้จักประมาณ 5) ความเป็นผู้รู้จักกาล 6) ความเป็นผู้รู้จักชุมชน 7) ความเป็นผู้รู้จักบุคคล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. คุณธรรมที่ทำให้เกิดความสามัคคีหรือสังคหวัตถุ 4 หมายถึง คุณธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจชุมชนไว้ในความสามัคคี ประกอบด้วยหลักธรรม 4 ประการคือ 1) ทาน การให้หรือการแบ่งปันช่วยเหลือกัน 2) ปิยวาจา การใช้วาจาสุภาพ ไพเราะ อ่อนหวานสมานสามัคคี 3) อุตถจริยา การประพฤติประโยชน์ 4) สมานัตตตา ความมีตนเสมอต้นเสมอปลาย

6. คุณธรรมในการอยู่ร่วมกันหรือมรรชาวาสธรรม 4 หมายถึง คุณธรรมที่เป็นหลักในการครองเรือนของบุคคลทั่วไป ซึ่งจะช่วยทำให้การดำเนินชีวิตในสังคมเป็นไปด้วยความดีงาม ประกอบด้วยหลักธรรม 4 ประการ คือ 1) สัจจะ ความจริง ความซื่อสัตย์ 2) ทมะ การข่มใจ รู้จัก ควบคุมจิตใจ 3) ชันติ ความอดทนเข้มแข็ง ไม่ท้อถอย 4) จาคะ ความเสียสละ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่คับแคบเห็นแก่ตัว

7. คุณธรรมในการสอนหรือธรรมเทศนธรรม 5 หมายถึง คุณธรรมที่ครูควรยึดถือตั้งไว้ในใจเพื่อใช้เป็นหลักในการสอน ประกอบด้วยหลักธรรม 5 ประการ คือ 1) การสอนตามลำดับชั้น 2) จับใจความสำคัญในการสอนและขยายความด้วยเหตุผล 3) สอนด้วยความรู้สึกเมตตาปรานี 4) ไม่มุ่งอามิสสินจ้าง 5) ไม่ยกตนข่มหรือกระทบกระเทียบถึงผู้อื่น

8. คุณธรรมของผู้สอนที่ดีหรือลีลาการสอน หมายถึง คุณธรรมที่เป็นหลักใช้ในการสอนของครู ซึ่งจะช่วยการสอนดำเนินไปอย่างสำเร็จผลดี ประกอบด้วยหลักธรรม 4 ประการ คือ 1) สันติสนา การสอนโดยชี้แจงให้เห็นชัด 2) สมหาปนา การสอนอย่างชวนใจให้อยากรับเอาไปปฏิบัติตาม 3) สมุตเตสนา การสอนโดยเข้าใจให้เกิดความแจ่มชัดแล้วออกสู่สาหัส มีกำลังใจแข็งขันไม่กลัวความลำบาก 4) สัมปัทสนา การสอนโดยปลุกใจผู้เรียนให้มีความหวังและร่าเริงเบิกบานใจ

9. คุณธรรมในการปฏิบัติตนให้สัมพันธ์กับหน้าที่หรือทศ 6 หมายถึง คุณธรรมที่เป็นหลักให้ บุคคลปฏิบัติตนต่อบุคคลอื่นได้อย่างเหมาะสมตามประเภทของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ในที่นี้จะกล่าว เฉพาะทศเบ็องชวา การปฏิบัติตนของครู-อาจารย์ ต่อศิษย์ 5 ประการ คือ 1) การแนะนำให้เป็นคนดี 2) การสอนให้เข้าใจแจ่มแจ้ง 3) การสอนโดยไม่ปิดบังอำพราง 4) ยกย่องศิษย์ให้ปรากฏในหมู่คณะ 5) ช่วยคุ้มครองเป็นที่พึ่ง ในทิศทั้งหลาย

10. คุณธรรมที่เสริมสร้างคามดีงามแก่ชีวิตและสังคมหรือคติ 4 หมายถึง คุณธรรมที่ใช้พัฒนาบุคคลให้เที่ยงธรรม ปราศจากความลำเอียง 4 ประการ คือ 1) ฉันทาคติ ลำเอียงเพราะชอบ 2) โทสาคติ ลำเอียงเพราะชัง 3) โมหาคติ ลำเอียงเพราะหลง 4) ภยาคติ ลำเอียงเพราะกลัว

สมมติฐานของการวิจัย

1. พฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือแตกต่างกันตามอายุ
2. พฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือแตกต่างกันตามระดับการศึกษาสูงสุด
3. พฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือแตกต่างกันตามประสบการณ์ทำงาน ในสถานศึกษา
4. พฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือแตกต่างกันตามแผนกวิชาที่สังกัด

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาถึงพฤติกรรมด้านคุณธรรมตามหลักพุทธศาสนา 10 ประการ ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ
2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ศึกษาจากครู-อาจารย์ แผนกวิชาช่างอุตสาหกรรมในวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2535 จำนวน 14 แห่ง
3. ตัวแปรที่ศึกษา
 - 3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังต่อไปนี้
 - 3.1.1 อายุ
 - ต่ำกว่า 30 ปี
 - ตั้งแต่ 30 ปี ถึง 40 ปี
 - สูงกว่า 40 ปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.2 ระดับการศึกษาสูงสุด

- ต่ำกว่าปริญญาตรี
- ตั้งแต่ปริญญาตรีหรือเทียบเท่าขึ้นไป

3.1.3 ประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา

- น้อยกว่า 5 ปี
- ตั้งแต่ 5 ปี ถึง 10 ปี
- มากกว่า 10 ปี

3.1.4 แผนกวิชาที่สังกัด

- ช่างยนต์
- ช่างกลโรงงาน
- ช่างประกอบผลิตภัณฑ์
- ช่างไฟฟ้า
- ช่างอิเล็กทรอนิกส์
- ช่างก่อสร้าง

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณธรรมตามหลักพุทธศาสนา 10 ประการ

ดังต่อไปนี้

- 3.2.1 คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จหรืออิทธิบาท 4
- 3.2.2 คุณธรรมที่คุ้มครองโลกหรือทิวไรโอตตปเปะ
- 3.2.3 คุณธรรมของผู้ใหญ่หรือพรหมวิหาร 4
- 3.2.4 คุณธรรมของคนดีหรือสัมปรีชธรรม 7
- 3.2.5 คุณธรรมที่ทำให้เกิดความสามัคคีหรือสังคหวัตถุ 4
- 3.2.6 คุณธรรมในการอยู่ร่วมกันหรือฆราวาสธรรม 4
- 3.2.7 คุณธรรมในการสอนหรือธรรมเทศกธรรม 5
- 3.2.8 คุณธรรมของผู้สอนที่ดีหรือลีลาการสอน
- 3.2.9 คุณธรรมในการปฏิบัติตนให้สมกับหน้าที่หรือทศ 6
- 3.2.10 คุณธรรมที่เสริมความดีงามแก่ชีวิตและสังคมหรืออคติ 4

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. คุณธรรม หมายถึง หลักธรรมทางพุทธศาสนาที่ครูควรมียึดถือเป็นหลักปฏิบัติ 10 ประการ คือ คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จหรืออิทธิบาท 4 คุณธรรมที่คุ้มครองโลก หรือ หิริโอตตปปะ คุณธรรมของผู้ใหญ่หรือพรหมวิหาร 4 คุณธรรมของคนดีหรือลัทธิปรีชาธรรม 7 คุณธรรมที่ทำให้เกิดความสามัคคีหรือสังคหวัตถุ 4 คุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน หรือพราวาสธรรม 4 คุณธรรมในการสอนหรือธรรมเทศกธรรม 5 คุณธรรมของผู้สอนที่ดี หรือลีลาการสอน คุณธรรมในการปฏิบัติตนให้สมกับหน้าที่หรือทศ 6 และคุณธรรมที่เสริมสร้างความดีงามแก่ชีวิตและสังคมหรืออคติ 4

2. ครูช่างอุตสาหกรรม หมายถึง ข้าราชการครูผู้ทำการสอนวิชาชีพเกี่ยวกับช่างอุตสาหกรรม รวม 6 แผนกวิชา คือ แผนกวิชาช่างยนต์ แผนกวิชาช่างกลโรงงาน แผนกวิชาช่างประกอบผลิตภัณฑ์ แผนกวิชาช่างไฟฟ้า แผนกวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ และแผนกวิชาช่างก่อสร้าง

3. วิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ หมายถึง วิทยาลัยเทคนิคสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 7 และเขตการศึกษา 8 จำนวน 14 แห่ง คือ วิทยาลัยเทคนิคกำแพงเพชร วิทยาลัยเทคนิคเชียงราย วิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่ วิทยาลัยเทคนิคนครสวรรค์ วิทยาลัยเทคนิคน่าน วิทยาลัยเทคนิคพะเยา วิทยาลัยเทคนิคพิจิตร วิทยาลัยเทคนิคพิษณุโลก วิทยาลัยเทคนิคเพชรบูรณ์ วิทยาลัยเทคนิคแพร่ วิทยาลัยเทคนิคลำปาง วิทยาลัยเทคนิคลำพูน วิทยาลัยเทคนิคสุโขทัย และวิทยาลัยเทคนิคอุตรดิตถ์

เชิงอรรถ

¹ ชินวุธ สุภัทรสีมะ, ความสำเร็จและความสุขของบัณฑิต หลักธรรมของผู้ปกตติ คิตติ พุทธดีและทำการดี (กรุงเทพมหานคร : พรตีวารนิมพ์, 2533), หน้า 28-30.

² สงวน สุทธิเลิศอรุณ, ปรัชญาและคุณธรรมสำหรับครู, นิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร : อักษรบัณฑิต, 2526), หน้า 38.

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 38 - 39.

⁴ ดวงเดือน พันธมนาวิน และเพ็ญเช ประจันปัจจนิก, จริยธรรมของเยาวชนไทย (กรุงเทพมหานคร : การศาสนา, 2520), หน้า 8.

⁵ สมาน แสงมลิ, "การใช้หลักธรรมในการพัฒนาข้าราชการ ของกระทรวงศึกษาธิการ," จดหมายข่าวสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา ปีที่ 3, ฉบับที่ 2 (มีนาคม 2529), หน้า 3.

⁶ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู, การบริหารงานวินัยข้าราชการครู (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2529), หน้า 5.

⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 4.

⁸ สงวน สุทธิเลิศอรุณ, เรื่องเดียวกัน, หน้า 40-41.

⁹ เฉลียว ปรีภักดี และคณะ, "ลักษณะของครูที่ดี," รายงานการวิจัย หน่วยศึกษานิเทศก์ (กรุงเทพมหานคร : กรมการฝึกหัดครู, 2520), หน้า 363.

¹⁰ ลัดดา เสนาวงษ์, ความเป็นครู, นิพนธ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร : พิษณุการพิมพ์, 2532), หน้า 61.

¹¹ กรมอาชีวศึกษา, ก้าวไปในแผนฯ 7 กรมอาชีวศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ทหารผ่านศึก, 2533), หน้า 1.

¹² กองแผนงาน กรมอาชีวศึกษา, สถิติอาชีวศึกษา 2533, 2534 (กรุงเทพมหานคร : ครูสภาลาดพร้าว, 2535), หน้า 22-23.

¹³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 73.

¹⁴ กรมอาชีวศึกษา, เรื่องเดียวกัน, หน้า 33.

¹⁵ บรรจง ชูสกุลชาติ, "การอาชีวศึกษาเพื่อคุณภาพในสถานการณ์ปัจจุบัน," อาชีวศึกษา ปีที่ 3, ฉบับที่ 26 (พฤศจิกายน 2529), หน้า 27.

¹⁶ คณะวิศวกรรมเทคโนโลยี วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา, "รูปแบบการพัฒนาคูขางอุตสาหกรรมของประเทศไทย," รายงานการวิจัย คณะวิศวกรรมเทคโนโลยี (กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา, 2531), หน้า 69.

¹⁷ ปรีชา จันทร์เจริญ และสมบูรณ์ บัวบาน, "คุณลักษณะของเด็กอาชีวศึกษาที่พึงประสงค์ของตลาดแรงงานทั้งภาครัฐและเอกชน," การสัมมนากลยุทธ์ในการพัฒนาคุณภาพของการผลิตและการใช้กำลังคนระดับอาชีวะและเทคนิคศึกษา (กรุงเทพมหานคร : คณะครูศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2534), หน้า 74-77.

¹⁸ อารี จำปาทอง, "การส่งเสริมจริยธรรมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา," (ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532), หน้า 13.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาสาระเพื่อเสนอเป็นลำดับต่อไปนี้ คือ

1. ความหมายของคุณธรรม
2. ความสัมพันธ์ของคุณธรรมและจริยธรรม
3. ความสำคัญของคุณธรรม
4. คุณธรรมตามหลักพุทธศาสนาที่ครูควรมี
5. งานวิจัยและผลการประชุมสัมมนาที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของคุณธรรม

ในเรื่องของคุณธรรมหรือคุณงามความดี มีผู้ให้ความหมายไว้มากมาย เช่น พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ได้ให้ความหมายของคุณธรรมว่า หมายถึง "สภาพคุณงามความดี"¹

Carter V. Good ให้ความหมายของคำว่า คุณธรรม ไว้ดังนี้

1. ความงามพร้อมของพฤติกรรมนิสัย
2. ระดับของพลังเหตุผลหรือจิตใจที่มั่นคง ตามปกติจะสร้างสมให้เกิดขึ้นได้โดยการสร้างอำนาจการไตร่ตรองด้วยตนเองอย่าง ซ้ำ ๆ ซาก ๆ พร้อมกับมุ่งมั่นที่จะทำและกระทำในสิ่งที่ดีงาม สอดคล้องกับศีลธรรมและขนบประเพณี
3. คุณภาพของจิตใจอันเกิดจากการยึดมั่นอยู่ในคตินิยมของสังคม และข้องำกับด้านศีลธรรม²

พระเทพวิสุทธิเมธี (พุทธทาสภิกขุ) ได้กล่าวถึงคุณธรรมว่า หมายถึง "คุณสมบัติฝ่ายดีโดยส่วนเดียวเป็นที่ตั้งหรือเป็นประโยชน์แก่สันติภาพหรือสันติสุข จึงเป็นที่ต้องการของมนุษยคุณธรรมเป็นสิ่งที่ต้องอบรม โดยเฉพาะเพื่อให้เกิดขึ้นอย่างเหมาะสมกับที่เราต้องการ"³

ชินวุธ สุนทรสิมมะ ได้กล่าวถึงคุณธรรมกับจริยธรรมว่า

คุณธรรมในความหมายทั่ว ๆ ไป คือ คุณสมบัติที่ดี หรือคือคุณสมบัติ ที่เป็นธรรมชาติของบุคคลนั่นเอง คุณสมบัติที่ดีที่เกิดกับบุคคลนี้อาจเกิดขึ้นจากการอบรมสั่งสอนของพ่อ แม่ ผู้ปกครองและครูบาอาจารย์ หรือเกิดจากขนบธรรมเนียมประเพณี อันดีงามที่ได้ถ่ายทอดกันมาแต่ดึกดำบรรพ์ หรือเกิดจากจิตสำนึกและความปรารถนาดี ละเอียดย้อนในจิตใจ และความประพฤติกองผู้เป็นเจ้าของ หรือเกิดจากการสังเกตและการเอาจากแบบอย่างที่ดี หรือเกิดจากคำสั่งสอนที่ดี มีประโยชน์ต่าง ๆ ที่มีผู้ทำขึ้นไว้ก็ได้ คำสั่งสอนหรือระเบียบการประพฤติกองที่ดีต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นไว้นี้ เรียกว่า จริยธรรม⁴

ลัดดา เสนาวงษ์ กล่าวว่าคุณธรรม คือ ความดีงามต่าง ๆ ที่มีอยู่ในจิตใจของแต่ละคนและยึดถือปฏิบัติจนเป็นนิสัย เช่น ความยุติธรรม ความซื่อสัตย์ ความมีเหตุผล ความอดทน ความรับผิดชอบ ความเสียสละ และความเมตตากรุณา เป็นต้น⁵

ประกาศวี สีหอำไพ ได้ให้ความหมายของคุณธรรมว่า คือ หลักธรรมจริยธรรมที่สร้างความรู้ผิดชอบชั่วดีในทางศีลธรรม มีคุณงามความดีภายในจิตใจอยู่ในขั้นสมบูรณ์จนเต็มเปี่ยมไปด้วยความสุข ความยินดี⁶

เจริญ ไวรวัจนกุล ได้กล่าวว่าคุณธรรม คือ มโนธรรมอันเป็นสำนักแห่งความดีเกิดจากการไตร่ตรองด้วยเหตุผลจนสามารถตัดสินใจได้ว่า สิ่งใดดี สิ่งใดงาม แล้วมุ่งมันอยู่กับสิ่งดีงาม ชินอยู่กับความดีความงาม ทนไม่ได้ที่จะอยู่ใกล้หรืออยู่กับความชั่ว เป็นคนมีคุณธรรมเป็นกิจนิสัยและลักษณะนิสัย เห็นการกระทำดีเป็นสิ่งปกติ เห็นความชั่วเป็นสิ่งประหลาด และน่าขยะแขยง⁷

ส่วนสมใจ เขียวสวด ได้สรุปความหมายของคุณธรรมว่า คือ "สภาพคุณงามความดีที่สะสมอยู่ในจิตใจของแต่ละบุคคล ซึ่งทำให้สำนักได้ว่า สิ่งใดเป็นสิ่งดีและถูกต้องตามบทสัจของสังคัม แล้วนำมายึดถือประพฤติปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอจนเป็นนิสัย"⁸

สุรเชษฐ์ คำขุนารถ กล่าวว่า คุณธรรมคือ ความรู้สึกนึกคิดอันดีงามที่สะสม อยู่ในจิตใจของบุคคล อันเกิดจากความคิดที่รู้ว่า อะไรดี อะไรชั่ว อะไรควรประพฤติ ปฏิบัติอะไรควร เว้นและเป็นที่ควบคุมให้การประพฤติปฏิบัติเป็นไปในแนวทางที่ถูกต้องและ ดีงามเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม^๑

จากแนวคิดที่ประมวลมานี้ อาจสรุปได้ว่า คุณธรรม หมายถึง คุณงามความดีที่มี อยู่ในจิตใจมนุษย์ มีความรู้สึกผิดชอบชั่วดีเป็นสิ่งควบคุมพฤติกรรมที่แสดงออกมา เป็นที่ตั้ง ของประโยชน์สุขซึ่งเป็นสิ่งที่ปรารถนาของมนุษย์ คุณธรรมจะเกิดจากการอบรมสั่งสอนที่ดี หรือการถ่ายทอดจากขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม

เนื่องจากครูคือผู้สอน ผู้ดูแลความดีความชั่วของศิษย์ เป็นผู้นำทางวิญญาณให้ มนุษย์ทั้งหลาย เดินไปสู่จุดหมายปลายทางที่ถูกต้อง^{๑๐} ครูจึงต้องมีคุณธรรม หรือบุคคลที่เป็นครูจะต้องมีคุณธรรมประจำตน ได้มีท่านผู้รู้ให้ความหมายคำว่า "คุณธรรมของครู" ไว้ เช่น พระเทพวิสุทธิเมธี (พุทธทาสภิกขุ) ได้แสดงทัศนะในส่วนของคุณธรรมของครูว่า คือ ความสมบูรณ์ด้วยหน้าที่และสิทธิ์สำหรับครู หน้าที่ของครู คือ เป็นผู้เปิดประตูทาง วิญญาณเป็นผู้นำในทางวิญญาณ หรือเป็นที่ปรึกษาทางวิญญาณ เป็นผู้ทำลายอวิชชา ให้วิญญาณ ได้พบกับแสงสว่าง เมื่อครูทำหน้าที่ได้สมบูรณ์ ครูย่อมมีสิทธิ์ได้รับความเคารพนับถือจากศิษย์ และบุคคลทั่วไป^{๑๑}

สงวน สุทธิเลิศอรุณ ได้กล่าวเกี่ยวกับคุณธรรมของครูไว้ว่า

คุณธรรมสำหรับครู ก็คือ คุณงามความดีของบุคคลที่เป็นครู ซึ่งได้ กระทำไปด้วยความสำนึกในจิตใจโดยมีเป้าหมายว่าเป็นการกระทำความดีหรือ เป็นพฤติกรรมที่ดี ซึ่งเป็นที่ยอมรับของสังคม เช่น ครูที่มีความเสียสละ ครู ที่เมตตาใจงาม ครูที่มีความเกรงใจ ครูที่มีความยุติธรรม ครูที่รักเด็ก และรัก เพื่อนมนุษย์ ครูที่มีความเห็นอก เห็นใจศิษย์ และครูที่มีมารยาทงาม ถือว่า เป็นครู ที่มีคุณธรรมทั้งสิ้น^{๑๒}

ปรีชา เศรษฐีธร ได้อธิบายความหมายของครูที่มีคุณธรรมไว้ว่า

ครูที่มีคุณธรรม ก็คือ ครูได้ปฏิบัติหน้าที่ครบถ้วนของอาชีพครูด้วยความ
สำนึกในความเป็นครูตลอดเวลา ทุกอาชีพจะดำเนินไปได้ราบรื่นก้าวหน้า มี
เกียรติ บุคคลในอาชีพนั้นจะต้องมีคุณธรรม นั่นก็คือครูจะต้องปฏิบัติตามหน้าที่
จรรยาบรรณ ตามระเบียบประเพณีครูอย่างเคร่งครัด และสม่ำเสมอ จน
เป็นอุปนิสัย¹³

จึงอาจกล่าวได้ว่า คุณธรรมของครู หมายถึง คุณงามความดีที่มีอยู่ในจิตใจของ
ครูเป็นสิ่งควบคุมพฤติกรรมของครูให้แสดงออกมาในทางที่ดี ด้วยความสำนึกว่าเป็นสิ่งดีงาม
มิใช่ประพฤติปฏิบัติเพราะถูกควบคุมหรือถูกบังคับให้ปฏิบัติ

ความสัมพันธ์ของคุณธรรมและจริยธรรม

คำว่า "คุณธรรม" และ "จริยธรรม" มักจะกล่าวควบคู่กันเสมอ เพราะมีความ
หมายใกล้เคียงกัน เป็นคำที่แสดงถึงสภาพคุณงามความดีอยู่ในตัวเอง แต่ถ้าพิจารณาโดย
ละเอียดจะพบว่า คำสองคำนี้มีความหมายแตกต่างกัน¹⁴ คำว่าจริยธรรมได้มีผู้ให้ความ
หมายไว้ เช่น

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายของจริยธรรมว่า "จริยธรรม
หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติ ปฏิบัติศีลธรรม กฎศีลธรรม"¹⁵

อารี จำปาทอง ได้ให้ข้อสรุปว่า "จริยธรรม หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตน
ให้เป็นไปตามหลักศีลธรรมวัฒนธรรมและค่านิยมที่ชอบตามทำนองคลองธรรมตามแนวทาง
ของพุทธศาสนาอันจะทำให้ตนมีคุณค่าต่องาน และสังคมเป็นสำคัญ"¹⁶

แสง จันทร์งาม อธิบายความหมายของจริยธรรมว่า แยกออกได้เป็น 2 คำ
คือ จริย กับ ธรรม จริย แปลว่า ความประพฤติ และธรรม หมายถึง คุณค่าของจิตใจ
ของแต่ละคนจริยธรรมจึงหมายถึง คุณภาพจิตที่มีอิทธิพลต่อความประพฤติของคน คำว่า
"ธรรม" ในที่นี้ตรงกับคำว่า "คุณธรรม" หมายถึง จิตฝ่ายดีที่ควบคุมให้คนมีความประพฤติดี
ความประพฤติในที่นี้หมายถึง พฤติกรรมของแต่ละคนที่แสดงออกทางความคิด คำพูด และ
การกระทำ¹⁷

ดวงเดือน ภัทรมาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทน์ ได้กล่าวถึงจริยธรรมว่า มีความหมายกว้างครอบคลุมถึงระเบียบสังคม กฎศีลธรรมตามศาสนาและค่านิยมของคนในลุ่มสังคมเดียวกัน และคำว่าจริยธรรมยังอธิบายถึงการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ในสังคม โดยมีสิ่งที่เกี่ยวข้อง 3 ประการ คือ 1) ตัวเราเอง 2) ผู้อื่น และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองและผู้อื่น ความสุขและความทุกข์ทั้งมวลของมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย เป็นสิ่งที่ได้รับจากลักษณะความสัมพันธ์ที่บุคคลผู้นั้นมีและได้รับจากผู้อื่น¹⁸ จากความเห็นนี้ จริยธรรมอาจกำหนดความหมายได้ 2 นัย คือ

1. จริยธรรมเป็นหลักการและเหตุผลที่พิจารณาเกี่ยวกับการกระทำการพิจารณาตัดสิน และการตัดสินใจ
2. จริยธรรมเป็นพฤติกรรมหรือการกระทำเป็นการตัดสินใจ การพิจารณาตัดสิน เป็นคุณธรรมทางจริยธรรม ที่มีพื้นฐานอยู่บนการกระทำและเจตคติที่สามารถสังเกตเห็นได้¹⁹

สาโรช บัวศรี ได้ให้ความหมายของจริยธรรมไว้สองลักษณะ ดังนี้

จริยธรรมในความหมายแคบ หมายถึง คุณธรรมและศีลธรรม

จริยธรรมในความหมายอย่างกว้าง หมายถึง คุณธรรม ศีลธรรมและรวมเอาค่านิยมที่จำเป็นอื่น ๆ อีกด้วย ซึ่งอาจจะอยู่ในระดับที่ลดหลั่นไปจากระดับของคุณธรรม และศีลธรรม ค่านิยมที่จำเป็นดังกล่าวได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณี กฎหมาย อุดมการณ์ วินัย และมารยาท เป็นต้น หรืออาจกล่าวได้ว่า จริยธรรม ก็คือ ค่านิยมในระดับต่าง ๆ ซึ่งสังคมและบุคคลต้องยึดมั่นถือมั่น และจริยธรรมนี้ย่อมจะนำสันติสุขมาให้แก่บุคคลและสังคมได้ตามควรแก่กรณี²⁰

พระราชวรภุช (ประยูร ปรยุตโต) อธิบายความหมายของจริยธรรมว่า หมายถึง "การดำเนินชีวิต ความเป็นอยู่ การยังชีวิตให้เป็นไป การครองชีวิต การใช้ชีวิต การเคลื่อนไหวของชีวิต ทุกแง่ ทุกด้าน ทุกระดับ ทางกาย ทางวาจา ทางใจ ทั้งด้านส่วนตัว ด้านสังคม ด้านอารมณ์ ด้านจิต ด้านปัญญาอย่างถูกต้อง"²¹

สมใจ เขียวสวด สรุปความหมายของจริยธรรมว่า คือ "ปทัสสถานของความประพฤติแห่งมนุษย์ในสังคม ซึ่งบุคคลพึงยึดถือในการดำเนินชีวิตการประกอบกิจการงานเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ เกิดความเจริญรุ่งเรืองและความสุขแก่ตนเอง แก่ผู้อื่นและสังคม"²²

ประกอบ เกิดนิล ให้ความหมายของจริยธรรมว่า หมายถึง "หลักการหรือแนวทางที่มนุษย์ยึดถือไว้ปฏิบัติ เพื่อให้อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข และสามารถร่วมสร้างสรรค์พัฒนาสังคมให้เจริญก้าวหน้าไปได้อย่างไม่หยุดยั้ง"²³

ประวิณ ณ นคร ได้กล่าวถึงจริยธรรมว่า คือ ปทัสถานแห่งความประพฤติ ในหลายรูปแบบ เช่น ในรูปแบบของศาสนา ในรูปแบบของวงการวิชาชีพ และวงงานต่าง ๆ หรือในหมู่คณะ เป็นต้น

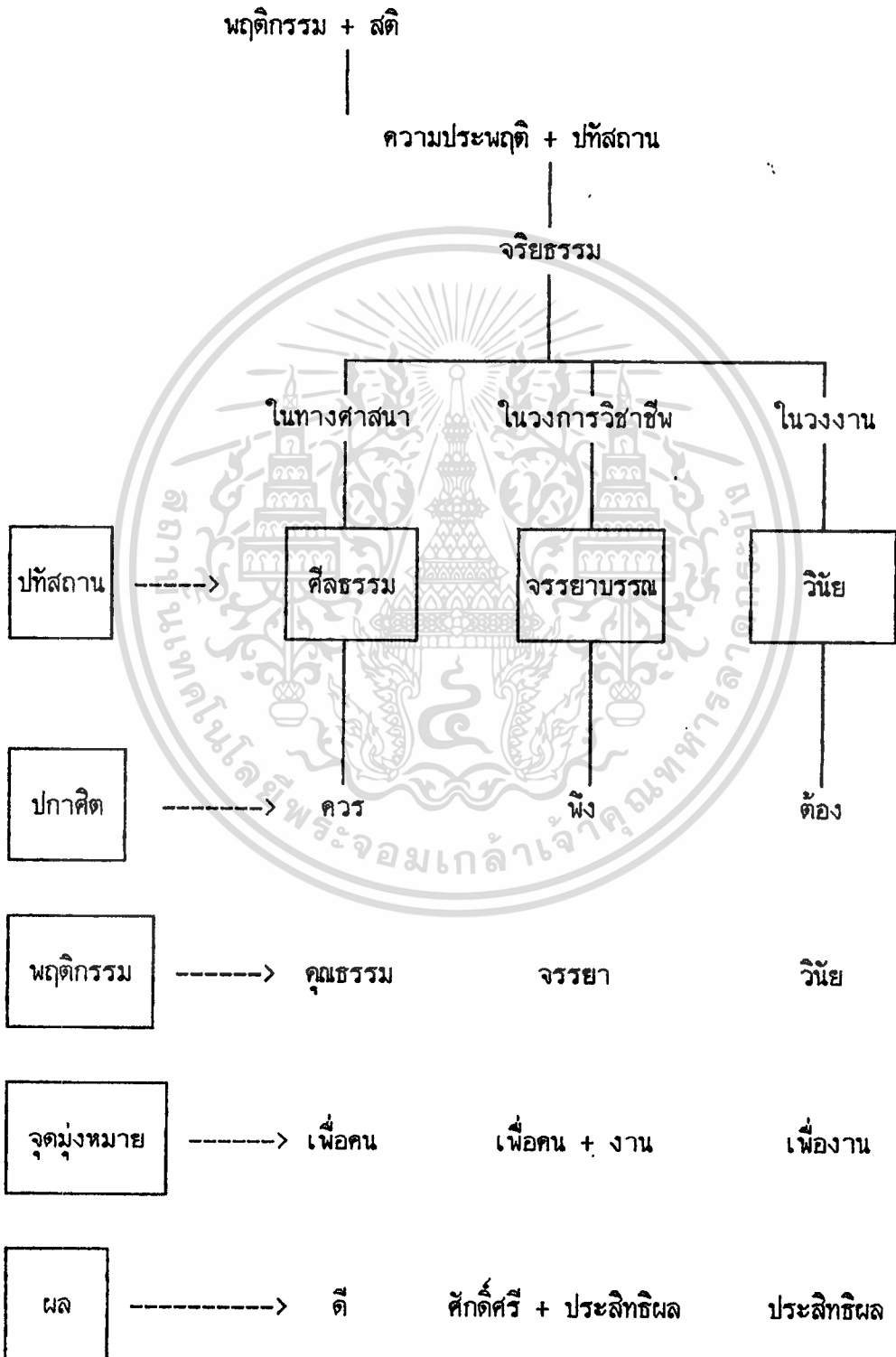
จริยธรรมในรูปแบบของศาสนา คือ ศีลธรรมและคุณธรรม ศีลธรรม คือ ปทัสถานสำหรับยึดถือปฏิบัติ ส่วนคุณธรรม คือ ลักษณะเชิงพฤติกรรมซึ่งมีอยู่ในตัวคน หรือที่แสดงออกมาจากตัวคนเพื่อเป็นคนดี

จริยธรรมในรูปแบบของวงการวิชาชีพ คือ จรรยาบรรณ และจรรยา จรรยาบรรณหมายถึง ข้อกำหนดอันเป็นปทัสถานสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพนั้น ๆ ยึดถือและปฏิบัติ ส่วนจรรยาหมายถึง ลักษณะเชิงพฤติกรรมที่มีอยู่ในตัวผู้ประกอบวิชาชีพ หรือที่แสดงออกมาจากตัวคนดังกล่าวนั้น เพื่อศักดิ์ศรีของผู้ปฏิบัติ และประสิทธิผลของงาน

จริยธรรมในรูปแบบของวงงานหรือในหมู่คณะ คือ วินัยอันเป็นข้อกำหนดกฎเกณฑ์ที่เป็นปทัสถานสำหรับคนในวงงานหรือในหมู่คณะนั้นต้องถือปฏิบัติร่วมกันเพื่อประสิทธิผลของงาน²⁴

ตามแนวคิดนี้คุณธรรมจะเป็นจริยธรรมในรูปแบบของศาสนา โดยมีศีลธรรมเป็นปทัสถาน คุณธรรมเป็นพฤติกรรมที่ควรแสดงออกมา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้คนเป็นคนดีสามารถแสดงได้โดยแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ 1
แสดงรูปแบบของจริยธรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชได้อธิบายถึงเรื่องของคุณธรรมและจริยธรรมในเอกสารการสอนชุดวิชาจริยศึกษาว่า

คุณธรรมเป็นเรื่องของการทำความดี หากทำความดีโดยยึดถือศาสนา เรียกว่า "ศีลธรรม" (Moral) หากทำความดีโดยยึดหลักแห่งมนุษยธรรมเรียกว่า "จริยธรรม" (Ethic) คุณธรรมตามหลักศีลธรรมนั้น คือ การปฏิบัติตนตามข้อห้าม (ศีล) และการปฏิบัติตามคำสั่งสอน (ธรรม) อย่างไรก็ตาม ข้อห้ามและข้อควรปฏิบัติในทางศาสนา อาจตรงกับหลักแห่ง "มนุษยธรรม"....มนุษยธรรม หมายถึง การรับผิดชอบชีวิตและการรู้จักใช้เหตุผล²⁵

ศรีสมร พุ่มสะอาด กล่าวถึง คุณธรรมและจริยธรรมว่า หมายถึง หลักความดีที่ควรยึดถือเป็นหลักประจำใจสำหรับเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ และได้ประพฤติปฏิบัติตามหลักความดีต่าง ๆ อันเป็นที่ยอมรับ และเกิดความพึงพอใจจากสังคมส่วนใหญ่²⁶

สมใจ เขียวสด ได้สรุปความสัมพันธ์ของคุณธรรมและจริยธรรมว่า คุณธรรมเป็นความดีที่มีอยู่ในจิตใจมีลักษณะเป็นนามธรรม ส่วนจริยธรรมเป็นความประพฤติที่ดีแสดงออกมาให้เห็นเป็นรูปธรรม เป็นไปตามรหัสฐานของสังคม เป็นไปตามความสำนึกที่ดีในจิตใจกระทำเพราะเป็นสิ่งที่ดีงาม ถูกต้อง ไม่ใช่กระทำเพราะมีกฎระเบียบหรือสภาวะอื่นใดมาบีบบังคับ²⁷

ความสำคัญของคุณธรรม

สถานการณ์ในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม มีการรับวัฒนธรรมจากต่างประเทศเข้ามาผสมผสานกับวัฒนธรรมไทย จึงเกิดปัญหาความมัวเมาทางวัตถุนิยม บุคคลเป็นทาสของอารมณ์ของกิเลส อาจจะมีมองข้ามการทำความดี ขาดความรักและความเห็นใจในผู้อื่น มีความเห็นแก่ตัวทำให้ละเลยการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม จึงมีความจำเป็นที่จะต้องหาทางป้องกันและแก้ไขปัญหานี้ ซึ่งจะทำให้ได้ด้วยการพัฒนาคุณภาพของคน การพัฒนาคนให้มีคุณภาพกระทำได้ทางหนึ่ง คือ การให้การศึกษา แต่การให้การศึกษาโดยมุ่งพัฒนาคนให้เป็นเลิศทางวิชาการ คือมีความ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รู้เพียงอย่างเดียว ยังไม่เป็นการพัฒนาคนโดยแท้ เพราะความรู้ได้แต่เพียงพัฒนาคนให้เป็น
ผู้รู้ ถ้าผู้รู้นำความรู้ไปใช้ในทางที่ผิดก็จะต้องเกิดความเสียหายแก่ส่วนรวมได้^{๒๐}

ดังจะเห็นได้จากการที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราช
หัตถเลขาถึงสมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส ลงวันที่ 22 กรกฎาคม
ร.ศ. 112 (พ.ศ. 2442) ความว่า

..... เรื่องการศึกษานี้ ขอให้ทรงช่วยคิดให้มาก ๆ จนถึงรากเหง้า
ของการศึกษาในเมืองไทย....การสอนศาสนาในโรงเรียนทั้ง ในกรุงเทพฯและ
หัวเมืองจะต้องมีขึ้น ให้มีความวิตกว่าเด็กชั้นหลังจะห่างเหินจากศาสนาจนเลย
เป็นคนไม่มีธรรม ในหัวใจมากขึ้น ต่อไปภายหน้าถ้าเป็นคนที่ได้เล่าเรียนคงจะ
ประพฤติตัวดีกว่าคนที่ไม่ได้เรียนนั้นหาถูกไม่ คนที่ไม่มีธรรมให้เป็นเครื่องดำเนิน
ตาม คงจะหันไปหาทุจริต โดยมากถ้ารู้น้อยก็โกง โกงไม่คล่อง หรือโกงไม่สนิท
ถ้ารู้มากก็โกงคล่องขึ้น และโกงนิศดารขึ้น การที่จะหัดให้รู้จักชราวิธีไม่เป็น
เครื่องฝึกหัด ให้คนดีและชั่ว เป็นแต่ได้วิธีสำหรับเรียนความดี ความชั่วได้
คล่องขึ้น^{๒๑}

เรื่องของคุณธรรมเป็นเรื่องที่มีความสำคัญทั้งต่อตัวบุคคล ต่อส่วนรวม และความ
เจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
รัชกาลปัจจุบัน ความว่า

การที่จะทำงานให้สัมฤทธิ์ผลที่พึงปรารถนา คือเป็นประโยชน์และเป็น
ธรรม ด้วยนั้นจะอาศัยความรู้แต่เพียงอย่างเดียวมิได้ จำเป็นต้องอาศัย ความ
สุจริต ความบริสุทธิ์ใจและความถูกต้องเป็นธรรมประกอบด้วย เพราะเหตุว่า
ความรู้นั้นเป็นเหมือนเครื่องยนต์ที่ทำให้รถยนต์เคลื่อนไปได้ประการเดียว ส่วน
คุณธรรม ดังกล่าวแล้ว เป็นเหมือนหนังพวงมาลัย หรือหางเสือ ซึ่งเป็นปัจจัยที่
นำมาให้รถยนต์ดำเนินไปถูกทางด้วยความสวัสดิ คือ ปลอดภัยจนบรรลุถึงจุด
หมายที่พึงประสงค์ ดังนั้นในการที่จะประกอบกิจการงานเพื่อตน เพื่อส่วนรวม ขอให้
ทุกคนสำนึกไว้เป็นนิตย์ โดยตระหนักว่าการทำงาน สังคมและบ้านเมืองนั้น ถ้าขาด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้มีความรู้เป็นผู้บริหารดำเนินการ ย่อมเจริญก้าวหน้าไปได้โดยยากแต่ถ้างานใด
สังคมใดและบ้านเมืองใดก็ตามขาดบุคคลผู้มีความรู้แล้ว จะดำรงอยู่
มิได้เลย...³⁰

คุณธรรมนอกจากจะมีความสำคัญดังกล่าวแล้ว คุณธรรมยังเป็นสิ่งที่ทำให้ บุคคล
มีคุณค่าของความเป็นคน เป็นสัตว์ที่ประเสริฐแตกต่างจากสัตว์ทั่วไป ดังความเห็นของ
บรรจง ชูสกุลชาติ ที่ว่า

"คน" มิใช่เป็นแต่เพียงสิ่งมีชีวิตที่ประกอบด้วยรูปร่างหน้าตาภายนอก
ที่มองเห็นได้ด้วยตาเปล่าเท่านั้น หากแต่ความเป็นคนยังจะต้องประกอบด้วย
คุณสมบัติที่สำคัญซึ่งทำให้แตกต่างจากสัตว์โลกทั่วไปสิ่งนั้นคือ "คุณธรรม" เพราะ
คุณธรรมนั่นเอง ที่ทำให้คนได้ชื่อว่าเป็น "มนุษย์" อันมีความหมายว่า ความเป็นผู้
มีจิตใจสูง³¹

จึงควรรักษาหลักศีลธรรมเข้ามาเป็นแกนในการให้การศึกษา ครูที่สอนวิชาทุก
วิชานั้นต้องอบรมเสียก่อนและสอนเรื่องคุณธรรมร่วมไปในวิชาต่าง ๆ ไม่ว่าวิชาภาษาไทย
คณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์ หรือวิชาอื่น จะต้องสอดแทรกเรื่องคุณธรรมเข้าไปด้วย³² แต่
การสอนเรื่องคุณธรรม ครูจะพูดหรือจะสอนอย่างเดี่ยวไม่พอครูจะต้องแสดงตนเป็นตัวอย่าง
ที่ดีแก่ศิษย์ เพราะตัวอย่างมีค่ามากกว่าคำสอน เช่น ถ้าครูจะสอนเรื่องการตรงต่อเวลา
ครูจะต้องแสดงพฤติกรรมเป็นตัวอย่างในการตรงต่อเวลา เข้าห้องเรียนตรงเวลาและ
เลิกตรงเวลา พฤติกรรมที่ครูแสดงออกให้นักเรียนเห็นจะทำให้นักเรียนประพฤติตาม³³

บทบาทของครูที่จะส่งเสริมพฤติกรรมของนักเรียน คือ การประพฤติปฏิบัติของ
ครูผู้สอน เพราะนักเรียนส่วนมากเชื่อครูนับถือครูมากกว่าคนทั่ว ๆ ไป การกระทำของครู
จะถ่ายทอดมาเป็นของนักเรียนอย่างง่ายดาย ซึ่งตรงกับทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoana-
lysis) ที่กล่าวถึงจิตสำนึก (Conscience) อันเป็นความรู้สึกผิดชอบชั่วดีที่มีอยู่ภายใน
จิตใจว่าเป็นสิ่งที่เด็กได้รับจากผู้ที่อยู่ใกล้ชิด เช่น บิดา มารดา ครู-อาจารย์

ด้วยกระบวนการเทียบเคียง (Indentification) เด็กจะใช้วิธีเลียนแบบผู้มีอำนาจเหนือตน หรือผู้ที่ตนรัก จนในที่สุดจะยอมรับเอากฎเกณฑ์ต่าง ๆ มาเป็นหลักปฏิบัติของตน โดยอัตโนมัติ³⁴

ครูเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคน ครูจะสร้างนักเรียนให้เป็นคนที่มีจิตใจงาม ครูจะต้องมีจิตใจงามก่อน ครูที่มีคุณธรรมจะพยายามสอนและประทับประคองให้นักเรียนที่เกเรกลับกลายเป็นคนดี ครูได้รับการยกย่องว่า เป็นบุรุษในบุคคล เป็นบุคคลที่ควรเคารพบูชา คุณธรรมจึงเป็นหัวใจของการเป็นครู ผู้ที่มีคุณธรรมเท่านั้นจึงจะเป็นครูได้ ถ้าบุคคลใดขาดคุณธรรม เช่น ขาดความเสียสละ ขาดความเกรงใจ ขาดความยุติธรรม หรือ ไม่เอาใจใส่ในการสอน ไม่เอาใจใส่เด็ก บุคคลนั้นจะเป็นครูที่สมบูรณ์มิได้ จะเป็นได้ก็เพียงคนสอนหนังสือเท่านั้น³⁵

โกลินทร์ รังสยานันท์ ได้สรุปความสำคัญของคุณธรรมต่อครูไว้ดังนี้

1. ครู ในฐานะเป็นคนดีคนหนึ่ง ในสังคมจำเป็นต้องมีคุณธรรม จริยธรรม เยี่ยงคนดีทั่วไป ดังนั้น คนดีโดยทั่วไปในสังคมเขาประพฤติปฏิบัติเช่นใด ครูก็ควรจะทำเช่นนั้น
2. ครู ในฐานะที่อยู่ในอาชีพและวงการ ที่ได้รับการยกย่องนับถือจากคนไทยและสังคมไทยมาแต่โบราณกาล จำเป็นต้องดำรงรักษาภาพดังกล่าวเอาไว้ ด้วยการยึดถือปฏิบัติ และดำรงตนเช่นครูดีของไทยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน นั่นคือ การที่ต้องดำรงตนให้เพียบพร้อมอยู่ด้วยความดี มีคุณธรรมอยู่ตลอดเวลา
3. ครู ในฐานะผู้สอนคนสร้างคนให้เป็นคนดีและพัฒนาสังคมให้เจริญก้าวหน้า ครูจึงมีพันธกิจที่จะต้องกระทำตัวเอง ให้ดี ให้มีความเป็นมนุษย์ให้น่ายกย่อง นับถือเสียก่อน จึงจะไปสอนคน สมดังคำกล่าวที่ว่า "จะสอนสิ่งใดแก่ใคร ก็จะต้องสร้างสิ่งนั้น ให้มีขึ้น ในตัวเราเสียก่อน" หากไม่แล้วก็จะเข้าทำนองแม่ปูสอนลูกปูหรือครูเป็นต้นแบบที่บุตร บัณฑิตเสียเอง เช่นนี้แล้วจะไปสอนศิษย์ให้ เป็นคนดีมีคุณธรรมได้อย่างไร³⁶

คุณธรรมตามหลักพุทธศาสนาที่ครูควรมีคือ

งานครูเป็นงานหนัก เป็นงานที่ต้องใช้สติปัญญา ความสามารถ ความมานะพากเพียรพยายาม ความอดกลั้นและอดทน เพราะต้องทำงานที่เกี่ยวข้องกับคนทุกเพศทุกวัย ครูจะต้องเป็นผู้ให้ความรู้ทางวิชาการและอบรมสั่งสอนนักเรียนให้มีวัฒนธรรม คุณธรรม และจริยธรรมอันดีงาม ครูจะต้องเกี่ยวข้องกับบิดา มารดาและผู้ปกครองของนักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม ต้องติดต่oprสานงานกับเพื่อนครูและบุคลากรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอีกมาก การทำงานที่หนักเช่นนี้อาจจะมีอุปสรรคต่าง ๆ เกิดขึ้น จนบางครั้งทำให้ครูรู้สึกเหนื่อยล้า หัวงันไหวหรือหมดกำลังใจ ครูจึงควรมีธรรมะ เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวประคองใจ ให้มีพลังที่จะต่อสู้ฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ

เนื่องจากประเทศไทย มีศาสนาพุทธ เป็นศาสนาประจำชาติประชาชนส่วนใหญ่ นับถือพุทธศาสนา ได้มีท่านผู้รู้ เสนอหลักธรรมตามหลักพุทธศาสนาที่ครูควรมีคือ เป็นหลักปฏิบัติซึ่งถือได้ว่าเป็นคุณธรรมของครู เช่น

สุจจริต เพียรชอบ ได้เสนอธรรมะต่าง ๆ ที่ครูควรมีคือ คือ

1. ธรรมะซึ่งเป็นวิถีทางแห่งความสำเริง ได้แก่ อธิกาบาสี
2. ธรรมะอันเป็นที่ตั้งแห่งการสงเคราะห์ยึดเหนี่ยวน้ำใจคน คือ สังคห-
วัตถุสึ
3. ธรรมะสำหรับผู้ใหญ่ที่จะปกครองคนคือ พรหมวิทาสี
4. ธรรมะที่ทำให้คนงาม ได้แก่ ชันติ โสรัจจะ
5. ธรรมะที่คุ้มครอง โลก ได้แก่ ทิริโอดตปะ
6. ธรรมะที่เป็นของมรวาสาหรือบุคคลทั่วไป 4 ประการ หรือมรวาสา
ธรรม
7. ธรรมะสำหรับคนดีหรือลัทธิปริสธรรม 7 ประการ
8. ครูควรเป็นผู้ที่วางตนดี วางตนเป็นกลางไม่เอนเอียงไปด้วยอคติ
9. ธรรมะสำหรับผู้ที่อยู่ร่วมกัน คือ คารวธรรม³⁷

พระราชวรมณี ได้เรียบเรียงไว้ว่าผู้สั่งสอนหรือผู้ให้การศึกษา โดยเฉพาะครู อาจารย์นั้น พึงประกอบด้วยองค์คุณของกัลยาณมิตร 7 ประการ คือ

1. ปิโย น่ารัก คือ สร้างความรู้สึกสบายใจและสนิทสนม ชวนใจ ผู้เรียนให้อยากเข้าไปปรึกษาได้ตาม
2. ครุ น่าเคารพ คือ มีความประพฤติสมแก่ฐานะ ทำให้เกิดความรู้สึกอบอุ่นใจ เป็นที่พึ่งได้และปลอดภัย
3. ภาวนีโย นำเจริญใจด้วยทรงคุณคือ ความรู้และภูมิปัญญาแท้จริงทั้ง เป็นผู้อบรมและหมั่นปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ เป็นที่น่ายกย่องควรเอาอย่างทำให้ ศิษย์เอ่ยอ้างและรำลึกถึงด้วยความซาบซึ้ง มั่นใจและภาคภูมิใจ
4. วัตตา รู้จักพูด รู้จักชี้แจงให้เข้าใจ รู้ว่าเมื่อไหร่ควรพูดอะไร อย่างไร คอยให้คำแนะนำว่ากล่าวตักเตือน เป็นที่ปรึกษาที่ดี
5. วจนกโ ทนต่อถ้อยคำ คือ รู้จักฟังและสามารถในการรับฟัง พร้อมทั้ง จะรับฟังคำปรึกษา ชักถามอยู่เสมอ ออทนฟังได้ไม่เบื่อ
6. คัมภีรวิญจะ กะถัง กัตตา กล่าวชี้แจงแถลงเรื่องต่าง ๆ ที่ลึกซึ้งให้ เข้าใจได้
7. โนจฺจฺฐาเน นิโยชเย ไม่แนะนำในเรื่องที่เหลวไหลหรือชักจูงไปใน ทางที่เลื่อมเลี้ย ³⁸

ชินวุธ สุนทรสิมะ ได้กล่าวถึงคุณธรรมและจริยธรรมของครูอาจารย์ไว้ดังนี้

1. เป็นกัลยาณมิตรแก่ศิษย์ตามหลักธรรม ปิโย จ ครุ ภาวนีโย วัตตา วจนกโโม คัมภีรวิญจะ กะถัง กัตตา โน จฺจฺฐาเน นิโยชเย
2. ตั้งใจประสิทธิ์ประสาทความรู้แก่ศิษย์
3. ลีลาการสอนที่ดีของครู
4. หลักการสอนของพระบรมครู
5. หน้าที่ของครูต่อศิษย์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- อบรมให้ เป็นคนดี
 - สอน ให้ เข้าใจแจ่มแจ้ง
 - สอนศิลปวิทยา ให้สิ้นเชิง
 - ส่ง เสริมและยกย่องความดีงามความสามารถของศิษย์ ให้ปรากฏ
 - ทำความป้องกันศิษย์ ในทิศทั้งหลายคือ สอนศิษย์ ให้สามารถ ใช้วิชาขึ้น เลี้ยงตนและรู้จักดำรงรักษาตน ในอันที่จะดำเนินชีวิตต่อไปด้วยดี
6. ธรรมะอื่น ๆ ทั่วไป^{๑๐}

ลัดดา เสนาวงษ์ ได้เสนอคุณธรรมจากพุทธศาสนาที่ครูควรมี 14 ประการคือ

1. คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จ
2. คุณธรรมที่คุ้มครองโลก
3. คุณธรรมของผู้ใหญ่
4. คุณธรรมของคนดี
5. คุณธรรมที่ทำให้เกิดความสามัคคี
6. คุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน
7. คุณธรรมในการสอน
8. คุณธรรมของผู้สอนที่ดี
9. คุณธรรมในการทำงานร่วมกัน
10. คุณธรรมที่สร้างความงามให้แก่ตนเอง
11. คุณธรรมเพื่อประโยชน์ปัจจุบัน
12. คุณธรรมในการปฏิบัติตน ให้สมกับหน้าที่
13. คุณธรรมที่เสริมสร้าง ความดีงามแก่ชีวิตและสังคม
14. คุณธรรมที่ทำให้เกิดความพร้อมก่อนเริ่มทำงาน^{๑๐}

เสนีย์ มีทรัพย์ ได้ให้รายละเอียดของคุณธรรมนิยมในด้านคุณธรรมของครู

(Teacher's Qualification) ไว้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. มีความรู้เพียงพอและถูกต้องในระดับที่สอน
2. รับฟังและเคารพเหตุผลของผู้อื่น
3. พิจารณาคุณค่าของนักเรียนแต่ละคนด้วยเหตุผล
4. ตัดสินหรือลงโทษนักเรียนอย่างมีเหตุผล
5. ยืดหยุ่นต่อปัญหาต่าง ๆ และหาทางแก้ไขโดยสันติวิธี
6. มีความคิดริเริ่ม
7. นำวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ปรับปรุงการทำงานของตน
8. มีความยุติธรรมไม่ลำเอียง
9. มีอารมณ์มั่นคงและสามารถควบคุมอารมณ์ของตนได้ตลอดเวลา
10. ไม่คิดแสวงหาผลประโยชน์ทางวัตถุเกินความจำเป็น
11. ซื่อสัตย์สุจริตและจริงใจ
12. ภูมิใจในความสำเร็จของตน
13. ให้เกียรติแก่เพื่อนร่วมอาชีพและบุคคลทั่วไป
14. ไม่ดูหมิ่นศาสนาอื่น
15. มีความกรุณาและสนใจเด็กเป็นรายบุคคล
16. รักษาความลับของนักเรียน
17. เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือนักเรียนตามสมควร
18. เสียสละเพื่อประโยชน์ของสังคม
19. ไม่อวดพาศพยามาหน้านักเรียน
20. ให้ความไว้วางใจแก่ผู้ร่วมงาน⁴¹

จากแนวคิดตามหลักพุทธศาสนาเหล่านี้ จะเห็นว่าหลักธรรมต่าง ๆ ที่ครูควรยึดถือเป็นหลักปฏิบัติ เพื่อให้ครูเป็นบุคคลมีความงามพร้อมทั้งจิตใจและพฤติกรรมที่แสดงออกเป็นบุษนิยบุคคลที่ศิษย์และบุคคลทั่วไปนิยมยกย่องนับถือ ควรประกอบด้วยหลักธรรมหรือคุณธรรม 10 ประการ คือ

1. คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จหรืออิทธิบาท 4
2. คุณธรรมที่คุ้มครองโลกหรือทริโอดัตตปิยะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. คุณธรรมของผู้ใหญ่หรือพรหมวิหาร 4
4. คุณธรรมของคนดีหรือสัปปริยธรรม 7
5. คุณธรรมที่ทำให้เกิดความสามัคคีหรือสังคหวัตถุ 4
6. คุณธรรมในการอยู่ร่วมกันหรือฆราวาสธรรม 4
7. คุณธรรมในการสอนหรือธรรมเทศกรรม 5
8. คุณธรรมของผู้สอนที่ดีหรือลีลาการสอน
9. คุณธรรมในการปฏิบัติตนให้สมกับหน้าที่หรือทศ 6
10. คุณธรรมที่เสริมสร้างสติปัญญาแก่วิตและสังขมหรืออคติ 4

คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จหรืออิทธิบาทสี่

พระราชวรมณี(ประยุทธ์ ปยุตโต) ได้อธิบายความหมายของอิทธิบาท 4 ดังนี้

อิทธิบาท 4 (คุณเครื่องให้ถึงความสำเร็จ, คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จ แห่งผลที่มุ่งหมาย)

1. ฉันทะ (ความพอใจ คือ ความต้องการที่จะทำ ใฝ่ใจรักจะทำในสิ่งนั้น อยู่เสมอและปรารถนาจะทำให้ได้ผลดียิ่ง ๆ ขึ้นไป)
2. วิริยะ (ความเพียร คือ ชยันหมั่นเพียรประกอบสิ่งนั้นด้วยความพยายาม เข้มแข็ง อดทน เอาธุระ ไม่ถ้อถอย)
3. จิตตะ (ความคิด คือ ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำและทำสิ่งนั้นด้วยความคิด ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านเลื้อยลลยไป)
4. วิมังสา (ความไตร่ตรองหรือทดลอง คือ หมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญ ตรวจสอบตรวหาเหตุผลและตรวจสอบข้อสงสัยพหุอันในสิ่งที่ทำนั้น มีการวางแผน วัตถุประสงค์ วิธีแก้ไขปรับปรุง เป็นต้น)⁴²

คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จหรืออิทธิบาทสี่ เป็นหลักธรรมหรือหลักการสำคัญที่จะนำไปสู่จุดหมายปลายทางหรือไปสู่ความสำเร็จได้ เพราะเป็นหลักธรรมที่มุ่งสอนให้บุคคล

เป็นผู้มีความพึงพอใจในงานที่ทำ มีความผูกพันเอาใจใส่ในงาน ตลอดจนการใช้สติปัญญาในการทำงาน ซึ่งจะทำให้บุคคลนั้นทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล อิทธิบาท 4 มีแรงจูงใจที่เกิดจากตนเอง คือ ความพอใจในการทำงาน โดยไม่เลือกว่าจะเป็นงานยากงานง่ายและจะมีเครื่องล่อหรือไม่ก็ตาม แต่มุ่งจะทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมายเพราะมีความพอใจที่จะทำ ย่อมมีส่วนช่วยให้การทำงานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี⁴³

1. ฉันทะ หมายถึง ความพึงพอใจ ความเต็มใจในการทำงานซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการทำงาน เมื่อใจรักแล้วก็อยากจะทำเต็มใจที่จะทำงานนั้น⁴⁴ ต้องการงานให้สำเร็จได้อย่างดี ไม่ใช่ทำงานเพียงอยากให้เสร็จไปเท่านั้น เพราะถ้ามีงานที่จะต้องทำมีความพอใจในงานที่ทำ ก็จะเกิดวัตถุประสงค์ที่ตั้งมาขึ้นมา จิตใจจะผูกพันกับวัตถุประสงค์ของงาน มุ่งที่จะทำงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ ทำให้เกิดสมาธิในการทำงาน จิตใจจะเป็นสุขกับงาน งานจะสำเร็จตามที่ตั้งใจไว้⁴⁵ และเมื่องานหรือสิ่งที่ทำสำเร็จก็จะเกิดความปิติ อิ่มเอิบใจ

ครูช่างอุตสาหกรรม ควรมีความพึงพอใจในการเป็นครู พอใจในอาชีพครู มีความยินดี ที่จะทำงานที่ได้รับมอบหมายหรืองานที่จะต้องปฏิบัติตามหน้าที่ รวมทั้งมีความเต็มใจที่จะทำงานที่อยู่ในความรับผิดชอบ ให้สำเร็จตามเป้าหมาย เป็นผู้มีความพึงพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่และมีความรับผิดชอบ

2. วิริยะ หมายถึง ความขยันหมั่นเพียรในการทำงานด้วยความพยายาม เข้มแข็ง อดทน ไม่ท้อถอย เพราะว่าความสำเร็จในสิ่งใด ๆ ก็ตาม จะไม่เกิดขึ้นแบบลอย ๆ หรือด้วยการดลบันดาลจากสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แต่จะเกิดขึ้นด้วยความเพียรพยายามของบุคคล โดยไม่หวาดหวั่นต่ออุปสรรค ความเหนื่อยยาก และความลำบากทั้งหลาย⁴⁶ วิริยะมีพื้นฐานมาจากฉันทะ เพราะเมื่อมีฉันทะเป็นตัวนำจิตใจก็จะแน่วแน่มั่นคง ในการดำเนินสู่จุดหมาย วิริยะย่อมเกิดขึ้นตามมาคือ มีความเพียรพยายาม เพียรสร้างสรรงาน ทำงานด้วยความขยันขันแข็ง แม้จุดหมายจะบรรลุได้ยาก มีอุปสรรคมากก็ไม่ท้อถอย วิริยะจึงเป็นตัวเร่งให้เกิดความสำเร็จเร็วขึ้นทำให้เกิดกำลังใจในการต่อสู้กับอุปสรรคต่าง ๆ⁴⁷ สาเหตุของความท้อถอยอาจเกิดจากความไม่มั่นใจตนเอง ไม่เชื่อความสามารถของตนเองที่จะทำงานนั้น ทางแก้คือสำรวจตัวเอง ให้ละเอียดหมั่นปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง⁴⁸

ครูช่างอุตสาหกรรม ควรเป็นผู้ที่มีความเพียรพยายามในการประกอบกิจการต่าง ๆ ด้วยความมานะบากบั่นไม่ทอดทิ้ง ไม่ละทิ้งหน้าที่ที่รับผิดชอบ มีความคิดริเริ่มกระทำกิจกรรมใหม่ ๆ เป็นผู้รู้จักแสวงหาความรู้ใส่ตนเสมอ

3. จิตตะ หมายถึง การเอาใจใส่รับรู้ในสิ่งที่ทำและทำงานด้วยความตั้งใจ ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่าน เอาใจใส่งานที่ทำอยู่เสมอ ความขยันหมั่นเพียรจะดำเนินไปได้ด้วยดีก็ต่อเมื่อมีจิตตะ ซึ่งหมายถึง จิตใจแน่วแน่ จดจ่อ อยู่กับงานที่ตนกำลังทำ⁴⁹ คนที่มีจิตตะจะไม่ปล่อยปละละเลงงานของตน คอยตรวจตรางานอยู่เสมอเพราะงานแทบทุกอย่างมักมีความเปลี่ยนแปลงผิดจากที่คาดการณ์ไว้ อาจทำให้เกิดความเสียหายได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมหลายประการ การจะป้องกันแก้ไขเหตุดังกล่าว จะต้องอาศัยการเอาใจใส่ตรวจตราอยู่เสมอ จะได้สามารถแก้ไขเหตุการณ์หรือสามารถผ่อนหนักให้เป็นเบาได้ โทษของการขาดจิตตะ คือ งานที่ลงทุนลงแรงทำไว้นั้นจะเสียหายโดยไม่รู้ตัว หรือรู้ตัวเมื่อสายเกินแก้แล้ว⁵⁰

ครูช่างอุตสาหกรรมควรเอาใจใส่ต่อหน้าที่การงาน มีความตั้งใจ มีความรับผิดชอบ ที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย รวมทั้งให้ความสำคัญต่องานที่มอบให้นักเรียนปฏิบัติ ตรวจสอบควบคุมและประเมินผลงานของนักเรียนอย่างทั่วถึงคอยติดตามและสอบถามเพื่อให้ความช่วยเหลือ ชี้แจงวัตถุประสงค์ในการเรียนให้นักเรียนทราบ มีแผนในการดำเนินงานต่าง ๆ และหมั่นปรับปรุงอยู่เสมอ

4. วิมังสา หมายถึง การไตร่ตรองพิจารณาหาเหตุผลในสิ่งต่าง ๆ เพราะในการทำงานหรือการปฏิบัติหน้าที่อะไรก็ตาม หากต้องการทำให้ได้ผลสำเร็จจะต้องมีการตรวจสอบงานหรือสิ่งที่ตนทำอยู่ว่าได้ผลดีหรือยัง ถ้ายังไม่ดีก็ต้องใช้วิมังสา ตรึกตรองพิจารณาหาเหตุผลว่า มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร จะแก้ไขได้อย่างไร หรือถ้างานดีแล้วก็ควรวางแผนเพื่อทำให้ดียิ่งขึ้น การวางแผนงานจะต้องทำเป็นขั้นตอนที่เหมาะสมและดำเนินตามแผนงานนั้น งานจึงจะสำเร็จได้ด้วยความเรียบร้อยและรวดเร็ว บางครั้งอาจต้องอาศัยคำแนะนำ ชี้แจงจากบุคคลอื่น บางครั้งอาจต้องพิจารณาและตัดสินใจด้วยตนเอง บุคคลจะสามารถไตร่ตรองพิจารณาหาเหตุผลได้โดยด่องแท้ จะต้องมีความรอบรู้ในเรื่องเหล่านั้นเป็นอย่างดี หากขาดการพิจารณาไตร่ตรองอย่างด่องแท้ จะทำงานผิด ๆ ถูก ๆ หรือทำผิดจริง ๆ ทำด้วยความมึนงงาย เปลืองทุน เปลืองแรง และ เปลืองเวลา⁵¹

ครูช่างอุตสาหกรรมควรเป็นผู้มีเหตุผล สอดส่องหาเหตุผลในสิ่งที่ตนกระทำเอาใจใส่ สร้างสรรค์งาน และพัฒนาวิธีการสอนของตนอยู่เสมอ รวมทั้งมีความรอบคอบ ความสามารถในการคิด การใช้ข้อมูลและเหตุผลประกอบการตัดสินใจ การวางแผนการดำเนินงาน และการแก้ปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ

คุณธรรมที่คุ้มครอง โลกหรือทริ โอตตปปะ

พระราชวรมณี(ประยูรค์ ปยุตโต) ได้อธิบายความหมายของธรรมคุ้มครองโลก 2 ดังนี้

ธรรมคุ้มครองโลก 2 (ธรรมที่ช่วยให้โลกมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่เดือดร้อนและสับสนวุ่นวาย)

1. ทิริ (ความละอายบาป, ละอายต่อการกระทำความชั่ว)
2. โอตตปปะ (ความกลัวบาป, เกรงกลัวต่อความชั่ว)^{๕๒}

ทิริโอตตปปะ เป็นหลักธรรมที่สำคัญของพุทธศาสนาหลักธรรมหนึ่ง เรียกว่า "โลกบาลธรรม" เป็นหลักธรรมที่จะอำนวยสันติสุขให้เกิดขึ้นในโลกได้อย่างแท้จริง เพราะบุคคลที่มีหลักธรรมนี้จะมีความสำนึกในความดีความชั่วต่าง ๆ ด้วยตนเองจึงละเว้นการทำความชั่ว ลำพังเพียงกฎหมายอย่างเดียวไม่อาจทำให้สังคมสงบสุขได้ เพราะหากขาดทิริโอตตปปะแล้วคนจะตกเป็นทาสของสิ่งเฝ้ายวน และโอกาสที่จะทำผิดก็เกิดขึ้นได้เสมอ

1. ทิริ หมายถึง การละอายต่อความชั่ว เป็นการละเว้นความชั่วเพราะละอายแก่ใจตนเอง มีความสำนึกตัวว่าสิ่งนี้เป็นสิ่งชั่วไม่ควรทำ การไม่ทำความชั่วมิใช่เพราะกลัวถูกลงโทษแต่เพราะความรู้สึกภายในยับยั้งไว้ ตัวเองเกิดความละอายที่จะทำเช่นนั้น^{๕๓}

ครูช่างอุตสาหกรรมควรจะต้องมีความละอายต่อความชั่ว โดยใช้สติปัญญาพิจารณาด้วยตัวเอง เห็นว่าสิ่งใดเป็นความชั่วหรือเป็นสิ่งที่ไม่สมควรทำ จึงเกิดความละอายต่อ

การทำสิ่งนั้น หรือหากทำสิ่งใดไปแล้วโดยมิได้พิจารณาอย่างถ่องแท้ หากปรากฏภายหลังว่า สิ่งนั้นไม่ควรกระทำหรือไม่พึงทำจะเกิดความสำนึกผิดและรู้สึกละอายต่อการกระทำนั้น

2. โอดตัดปะ หมายถึง การเกรงกลัวต่อบาปต่อความชั่วเป็นการไม่ทำความผิด เพราะกลัวความชั่ว มิใช่กลัวการถูกลงโทษหรือคำติเตียน ไม่ทำความชั่วเพราะสิ่งนั้นเป็น ความชั่ว เห็นความชั่วเป็นสิ่งโสโครก ไม่อยากเข้าใกล้เพราะกลัวจะเกิดความสกปรก ขึ้นในจิตใจ⁵⁴

ครูช่างอุตสาหกรรมควรจะต้องกลัวต่อความชั่ว ไม่ยอมทำผิดเพราะสิ่งนั้นผิด เกิดโทษแก่ผู้อื่นเป็นการนึกถึงส่วนรวมรู้ว่าผิดแล้วไม่ทำแม้ว่าจะสามารถหลีกเลี่ยงการถูกลง โทษ หรือคำติเตียนได้ สามารถหักห้ามใจตนเองได้ เป็นการเคารพตนเอง

คุณธรรมของผู้ใหญ่หรือพรหมวิหาร 4

พระราชวรมณี(ประยูรย์ ประยุดโต) ได้ให้ความหมายของพรหมวิหาร 4 ดังนี้

พรหมวิหาร 4 (ธรรมเครื่องอยู่อย่างประเสริฐ, ธรรมประจำใจอัน ประเสริฐ หลักความประพฤติกี่ประเสริฐวิสุทธ์, ธรรมที่ต้องมีไว้เป็นหลักใจ และกำกับความประพฤติ จึงจะเชื่อว่าดำเนินชีวิตหมดจด และปฏิบัติตนต่อมนุษย์ สัตว์ทั้งหลายโดยชอบ

1. เมตตา (ความรักใคร่ปรารถนาจะให้เป็นผู้สุข มีจิตอันแผ่ไมตรีและ ประโยชน์แก่มนุษย์สัตว์ทั่วหน้า

2. กรุณา (ความสงสาร คิดช่วยให้พ้นทุกข์ใฝ่ใจในอันจะปลดเปลื้อง บำบัด ความทุกข์ยากเดือดร้อนของปวงสัตว์)

3. มุทิตา (ความยินดี ในเมื่อผู้อื่นมีความสุข มีใจผ่องใสบันเทิงกปรกด้วย อาการชื่นชื่นเบิกบานอยู่เสมอ ต่อสัตว์ทั้งหลายผู้ดำรงในปกติสุขนลอยยินดีด้วย เมื่อเขาได้มีความสุข เจริญงอกงามยิ่งขึ้นไป)

4. อุเบกขา (ความมีใจเป็นกลาง อันจะให้ดำรงอยู่ในธรรมตามที่พิจารณา เห็นด้วยปัญญา คือ มีจิตราบเรียบเที่ยงธรรมไม่เอนเอียงด้วยรักและชัง พิจารณา

เห็นกรรมที่สัตว์ทั้งหลายกระทำแล้ว ยันควรวินิจฉัยหรือชั่วสมควรแก่เหตุอันตนประกอบ พร้อมทั้งจะวินิจฉัยและปฏิบัติไปตามธรรม) ⁵⁵

พรหมวิหาร 4 เป็นธรรมอันสำคัญของมนุษย์ สามารถที่จะใช้ปกครองครอบครัว คนในบังคับบัญชา หมู่คณะ หรือประเทศชาติ เพราะเป็นธรรมที่ถือว่าประเสริฐสุดสำหรับปฏิบัติต่อบุคคลอื่น เป็นแนวทางแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการต้องติดต่อเกี่ยวข้องกับสังคม สำหรับยังความสงบให้เกิดขึ้นในสังคมที่ขัดแย้ง ⁵⁶ พรหมวิหาร 4 มีความสำคัญสำหรับผู้ใหญ่ทุกคน โดยเฉพาะผู้นำและผู้บริหาร เพราะจะทำให้เป็นผู้มีจิตใจสุขุม เยือกเย็นเป็นที่ศรัทธายอมรับนับถือจากผู้ร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชาจะเป็นผลดีต่อการปฏิบัติงาน และยังทำให้ผู้มีพรหมวิหาร 4 สามารถรองความเป็นผู้ใหญ่หรือผู้นำที่ดีได้ ถ้าครูปฏิบัติหน้าที่โดยมีพรหมวิหาร 4 เป็นพื้นฐานของจิตใจ ย่อมสามารถปลูกฝังเด็กให้เป็นคนมีทัศนคติที่ดีมีสุขภาพจิตดี มีน้ำใจ เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม สามารถสร้างสรรค์สังคมที่ดีในอนาคตได้ ⁵⁷

1. เมตตา หมายถึง จิตที่คิดอยากให้คนอื่นเป็นสุขเสมอไป ไม่คิดอยากให้ใครเป็นทุกข์ ไม่คิดอยากเบียดเบียนใคร มีแต่คิดจะให้ เป็นสุขทั่วหน้า ผู้ที่มีเมตตาจะมีความรัก มีความปรารถนาดีที่บริสุทธิ์สะอาดต่อผู้อื่น ย่อมประพฤติก่อให้เกิดความสุขแก่ผู้อื่นตามควรแก่สถานการณ์ โดยไม่คิดว่าตนจะได้ จะเสีย จะขาดทุนหรือจะได้อะไร ในการประพฤติประโยชน์ต่อผู้อื่น การแสดงความเมตตาอาจแสดงได้ 3 ทางคือ 1) ทางกายด้วยการช่วยเหลือกิจการงาน หรือให้เกิดความร่วมมือในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อกัน 2) ทางวาจา ด้วยการเจรจากันด้วยความรู้สึกเมตตา ไม่ใช่วาจាក้าวร้าวดูหมิ่นช่วยแนะนำออกกล่าวในเรื่องที่เป็นประโยชน์ 3) ทางใจ ไม่มีความรู้สึกมุ่งร้าย คิดเอาเปรียบ หรือหวังที่จะเห็นเขาประสบความสุข ⁵⁸

ครูช่างอุตสาหกรรมควรมีอัธยาศัยไมตรีอันดี และปฏิบัติต่อนักเรียนด้วยความรักใคร่เอาใจใส่ มีความสุจริตใจ ให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนและบุคคลทั่วไปด้วยความปรารถนาดีที่จะให้เขามีความสุข นักเรียนรู้สึกอบอุ่นใจในการเรียน

2. กรุณา เป็นหลักแห่งจิตใจของบุคคล ที่ได้พบเห็นบุคคลอื่นตกอยู่ในห้วงอันตราย หรือต้องสูญเสียความสุขถูกความทุกข์เข้าครอบงำแล้วเกิดความสงสาร ต้องการที่จะช่วยเขาให้หลุดพ้นจากอันตรายหรือจากความทุกข์ยากเดือดร้อน โดยไม่หวังผลกำไรจากการกระทำของตน การช่วยเหลือจะต้องช่วยตามกำลังความสามารถของตน โดยมีให้กลับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาเป็นความทุกข์แก่ตน เพราะจะเป็นการรับทุกข์แทนคนอื่น^{๕๐}

ครูช่างอุตสาหกรรมควรมีความสงสารและเห็นใจ เมื่อบุคคลอื่นหรือนักเรียนได้รับ ความทุกข์ พยายามหาทางช่วยเหลือให้คลายทุกข์และความกังวลต่าง ๆ ให้ความช่วยเหลือแนะนำ ให้สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ ตลอดจนเป็นที่พึ่งของนักเรียนรวมทั้งการเอื้อ เพื่อช่วยเหลือนักเรียน ให้ประสบความสำเร็จและความก้าวหน้าในชีวิต

3. มุกิตา เป็นความรู้สึกพลอยยินดีในเมื่อเห็นหรือ ได้ยินว่าผู้อื่นประสบความสำเร็จ ได้รับความสุข เพราะได้ลาภยศ และความสุกกาย สุขใจ ด้วยความจริงใจ ไม่มีจิตใจคิดวิชยามุกิตาเป็นเครื่องตมมานะทูลคือ ไม่รู้สึกว่าตนต้องดีกว่าผู้อื่น เพราะความรู้สึกเช่นนั้นทำให้เราข่มคนอื่น เมื่อเห็นคนอื่น ได้สติกิจจลาวิชยจนอาจลั่นแก่งทางทางให้เขาไม่ได้ มีความเจริญต่าง ๆ ความพลอยยินดีจะทำให้จิตใจเราไม่ขุ่นมัวด้วยอำนาจของความถือตัว และความอิจฉาวิชยา ทั้งยังทำให้ผู้ที่เรายินดีด้วยเกิดความพอใจและรู้สึกว่าเราเป็นมิตร ด้วยความจริงใจ^{๕๑}

ครูช่างอุตสาหกรรม ควรมีความชื่นชมยินดีกับนักเรียน เพื่อนร่วมงานและบุคคลทั่วไปที่พบกับความสุข และความสมหวัง ในชีวิตด้วยความจริงใจ โดยไม่มีจิตใจคิดอิจฉาวิชยา ทั้งยังควรส่งเสริมสนับสนุน ให้กำลังใจนักเรียนทั้งด้านการเรียนและการประกอบการงาน เพื่อให้นักเรียนประสบความสำเร็จ

4. อุเบกขา หมายถึง ความมีใจเป็นกลาง ไม่ยินดี ไม่เสียใจ เมื่อเห็นคนอื่นประสบความสำเร็จ หรือเมื่อเขา ได้รับความทุกข์ โทษนั้นตามสมควรกับการกระทำของเขา เพราะพิจารณาเห็นตามหลักกรรมว่า คนทุกคนล้วนมีกรรมเป็นของตน และจะต้องเป็นผู้รับผลของกรรมอันนั้น เป็นลักษณะแห่งปัญญา รู้ว่าอะไรควร อะไรไม่ควร เมื่อเห็นผู้อื่นประสบเหตุอย่างหนึ่งที่เราไม่อาจใช้เมตตา , กรุณา และมุกิตาได้ เช่น เห็นนักโทษต้อง โทษตามกฎหมายก็ต้องมีอุเบกขา แต่เมื่อเห็นคนตกน้ำพอจะช่วยได้ก็ต้องใช้ความกรุณาช่วยสุดความสามารถ

ครูช่างอุตสาหกรรม ควรมีใจเป็นกลาง ไม่เอนเอียงมองทุกสิ่งทุกอย่างตามความเป็นจริง มันคง เพียงธรรม มองเห็นการได้รับผลตอบแทนดีหรือชั่วของบุคคลตามเหตุที่กระทำไม่ช้าเต็มเมื่อนักเรียนหรือบุคคลใดผิดพลาด หรือประสบกับความวิบัติเสียหาย ปฏิบัติตนอย่างมีกิริยามารยาทและประพฤติที่เหมาะสม มีความซื่อตรง วินิจฉัยเรื่องราวต่าง ๆ ด้วยความเป็นธรรม

คุณธรรมของคนดีหรือสัปปริสธรรม 7

พระราชวรมณี(ประยูรค์ ปยุตโต) ได้ให้ความหมายของสัปปริสธรรม 7 ไว้ดังนี้

สัปปริสธรรม 7 (ธรรมของสัตบุรุษ, ธรรมที่ทำให้เป็นสัตบุรุษ, คุณสมบัติ ของคนดี, ธรรมของผู้ดี)

1. ธัมมัญญา (ความรู้จักธรรม รู้หลัก หรือรู้เหตุ คือ รู้หลักความจริง รู้หลักการ รู้หลักเกณฑ์ รู้กฎแห่งธรรมดา รู้กฎเกณฑ์แห่งเหตุผล และ รู้หลักการที่จะทำให้เกิดผล เช่น ภิกษุรู้ว่าหลักธรรมข้อนั้น ๆ คืออะไร มีอะไรบ้าง พระมหากษัตริย์ทรงทราบว่าหลักการปกครองตามราชประเพณีเป็นอย่างไร มีอะไรบ้าง รู้ว่าจะต้องทำเหตุอันนี้ ๆ หรือกระทำตามหลักการข้อนี้ ๆ จึงจะให้เกิดผลที่ต้องการอันนั้น ๆ เป็นต้น)

2. อัธยัญญา (ความรู้จักอรรถ รู้ความมุ่งหมาย รู้ประโยชน์ที่ประสงค์ หรือรู้จักผล คือ รู้ความหมาย รู้ความมุ่งหมาย รู้ประโยชน์ที่ประสงค์ รู้จักผลที่จะเกิดขึ้นสืบเนื่องจากการกระทำหรือความเป็นไปตามหลัก เช่น รู้ว่าหลักธรรม หรือภาวนิตข้อนั้น ๆ มีความหมายว่าอย่างไร หลักนั้น ๆ มีความมุ่งหมายอย่างไร กำหนดไว้ หรือพึงปฏิบัติเพื่อประสงค์ประโยชน์อะไร การที่ตนทำอยู่มีความมุ่งหมายอย่างไร เมื่อทำไปแล้วจะบังเกิดผลอะไรบ้าง ดังนี้ เป็นต้น)

3. อัถตัญญา (ความรู้จักตน คือ รู้ว่า เรานั้นว่าโดยฐานะ ภาวะ เพศ กำลัง ความรู้ ความสามารถ และคุณธรรม เป็นต้น นิสัย เท่าไร อย่างไร แล้วประพฤติให้เหมาะสม และ รู้ที่จะแก้ไขปรับปรุงต่อไป)

4. มัตตัญญา (ความรู้จักประมาณตน คือความพอดี เช่น ภิกษุรู้จักประมาณในการรับหรือบริโภคปัจจัยสี่ คฤหัสถ์รู้จักประมาณในการใช้จ่ายบริโภค ทวัชย์ พระมหากษัตริย์รู้จักประมาณในการลงทัณฑ์อาญา และในการเก็บภาษี เป็นต้น)

5. กาลัญญา (ความรู้จักกาล คือ รู้กาลเวลาอันเหมาะสม และระยะเวลาที่ต้องใช้ในการประกอบกิจการกระทำหน้าที่การงาน เช่น ให้อตรงเวลา ให้เป็นเวลา ให้อทันเวลา ให้อพอเวลา ให้เหมาะสมเวลา เป็นต้น)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. ปริสันนุตา (ความรู้จักบริพัทธ์ คือ รู้จักชุมชนและรู้จักที่ประชุม รู้กิริยาที่จะประพฤติต่อชุมชนนั้น ๆ ว่า ชุมชนนี้เมื่อเข้าไปหา จะต้องทำกิริยาอย่างนี้ จะต้องพูดอย่างนี้ ชุมชนนี้ควรส่งเคราะห์อย่างนี้ เป็นต้น)

7. ปุคคสันนุตา (ความรู้จักบุคคล คือ ความแตกต่างแห่งบุคคลว่าโดย อธิษาคัย ความสามารถ และคุณธรรม เป็นต้น ใคร ๆ ยิงหรือหย่อนอย่างไร และรู้ที่จะปฏิบัติ ต่อบุคคลนั้น ๆ ด้วยดีว่าควรจะทำหรือไม่ จะใช้ จะตำหนิ ยกย่อง และแนะนำ สั่งสอนอย่างไร เป็นต้น)⁶¹

คุณธรรมของคนดีหรือลัทธิปริสัทธิธรรม 7 เป็นธรรมของสัตบุรุษ ทำให้คนที่ยึดถือเป็นคนดี มีเหตุผล ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ช่วยให้เกิดการพิจารณาความคิดเห็นจากหลาย ๆ ด้านหลาย ๆ ฝ่ายไม่เป็นการเอาใจแก่ตนเอง ถือความคิดของตนเองเป็นใหญ่และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมมีคุณค่าควรแก่การคบหาสมาคม หลักของลัทธิปริสัทธิธรรม 7 ประการคือ

1. อัมมัญญาตา หมายถึง ความเป็นผู้รู้จักเหตุ รู้ว่าต้องกระทำเหตุเหตุอันนี้หรือกระทำตามหลักการข้อนี้ จึงจะเกิดผลที่ต้องการอันนั้น

ครูช่างอุตสาหกรรม ควรรู้หลักการ รู้กฎเกณฑ์ของเหตุผลรู้จักค้นคว้าหาเหตุผลของสิ่งที่ตนเข้าไปเกี่ยวข้อง เป็นคนมีเหตุผลก่อนจะทำอะไร จะพูดอะไร จะคำนึงถึงผลได้ผลเสียไม่วู่วาม ยอมรับฟังความคิดเห็นและเหตุผลของผู้อื่น⁶²

2. อัถถัญญาตา หมายถึง ความเป็นผู้รู้จักผล รู้ว่าการที่ตนทำอยู่มีความมุ่งหมายอย่างไร เมื่อทำไปแล้วจะเกิดผลอะไรบ้าง รู้ว่าหลักการต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นไว้มีความมุ่งหมายอย่างไร กำหนดไว้เพื่อประสงค์ประโยชน์อะไร

ครูช่างอุตสาหกรรมจะต้องรู้จักจุดหมาย รู้เป้าหมายของตนในการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ จะต้องรู้ว่าผลอันนี้จะเกิดเหตุอะไร เหตุอันนั้นจะทำให้เกิดผลอะไร รู้ว่าความคิดของตนนั้นจะพาไปสู่ผลอะไร รู้ว่าตนควรประพฤติปฏิบัติอย่างไร ในสถานการณ์และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ จึงจะเกิดผลที่เป็นประโยชน์แก่ชีวิตและการงาน⁶³

3. อัตตัญญา หมายถึง ความเป็นผู้รู้จักตน รู้จักวิเคราะห์พิจารณาตนเองอยู่ เสมอว่า มีข้อเสียอย่างไร ควรแก้ไขปรับปรุงอย่างไร รู้จักพิจารณาฐานะบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของตน พิจารณาการกระทำและความประพฤติของตนว่าถูกต้องตามฐานะ บทบาทหน้าที่ ที่ตนดำรงอยู่หรือไม่ ไม่สำคัญตนผิดจากความจริง^{๕๔}

ครูช่างอุตสาหกรรม จะต้องเป็นผู้มีความรู้จักตนเอง สามารถประเมินความสามารถของตนเองได้ รู้ว่าตนเป็นใคร มีฐานะ สติปัญญาและความรู้เพียงไร ไม่สำคัญตนผิด คิดว่าตนวิเศษกว่าผู้อื่น ประพฤติตนเหมาะสมกับฐานะที่ตนมี วางตนพอดีพองาม ไม่ตึงไม่หย่อนจนเกินไป^{๕๕}

4. มัตตัญญา หมายถึง ความเป็นผู้รู้จักประมาณ โดยการปฏิบัติตนในด้านต่าง ๆ อย่างมีความพอดี ไม่มากเกินไปหรือน้อยเกินไป มีสติคอยระวังการคิด การกระทำต่าง ๆ ให้อยู่ในสายกลาง ไม่เคร่งครัดหรือปล่อยปละละเลยเกินไป^{๕๖}

ครูช่างอุตสาหกรรมควรรู้จักประมาณตน ในการจับจ่ายใช้สอย รู้จักวางแผนในการทำงาน ไม่ทำงานหักโหมเกินไป รู้จักประมาณในการมอบหมายงานให้นักเรียน รู้จักความเหมาะสมพอดีในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ การพักผ่อน การสนุกสนานรื่นเริง รวมตลอดทั้งการรู้จักประมาณความคิดของตนเองว่าอาจจะผิดก็ได้ อาจจะถูกก็ได้ จึงควรพิจารณาความคิดเห็นของผู้อื่นด้วย

5. กาลัญญา หมายถึง ความเป็นผู้รู้จักกาล รู้จักเวลาที่เหมาะสมในการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ รู้จักจังหวะที่จะพูดหรือหยุดพูด จะต้องพิจารณาด้วยความรอบคอบ ต้องคำนึงถึงกาลเทศะ ไม่ใช่เป็นความจริงแล้วจะพูดได้เสมอไป สำหรับครูจะต้องเป็นแบบอย่างแก่ศิษย์ในเรื่องการตรงต่อเวลา รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ครูควรสอนให้เด็กรู้ว่าเวลาใดควรพูดอย่างไร ทำอย่างไรจึงจะเหมาะสม^{๕๗}

ครูช่างอุตสาหกรรมควรใช้เวลาที่เหมาะสมในการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้ออกไปกับเวลาที่มีอยู่ ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ตามควร รู้จักจังหวะที่จะพูดหรือหยุดพูดเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้อื่นแสดงความคิดเห็น รู้จักแบ่งเวลาในการสอน การทำกิจกรรมการเรียน การสอนให้พอดีกับเวลา กล่าวคือสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้ทันเวลาที่กำหนดทำถูกต้องตามจังหวะ โอกาสอันสมควรทำตามช่วง เวลาตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้ และการทำตนตรงกับเวลาที่นัดหมายไว้^{๕๘}

6. ปริสัญญุตตา หมายถึง ความรู้จักชุมชนรู้ว่าการปฏิบัติตนอย่างไรต่อที่ประชุมชนนั้น ๆ ชุมชนนั้นเมื่อเข้าไปหาจะต้องทำกริยาอย่างไรจึงจะควร จะต้องพูดอะไร พูดอย่างไร มากน้อยและลึกซึ้งแค่ไหน

ครูช่างอุตสาหกรรมควรรู้จักและเข้าใจค่านิยม ประเพณี ขนบธรรมเนียมของสังคมที่ตนเข้าไปเกี่ยวข้องและทำตัวให้เข้ากับสภาพสังคมนั้น ๆ การปรับตัวให้เข้ากับสังคมจะต้องไม่ทำให้เสียศักดิ์ศรี ให้รู้จักฉลาดที่จะอยู่ในสังคม⁶⁹

7. บุคคลัญญุตตา หมายถึง ความรู้จักบุคคล รู้จักพื้นฐานจริงใจของแต่ละบุคคลแล้วเลือกปฏิบัติต่อบุคคลนั้น ๆ ได้อย่างเหมาะสม⁷⁰

ครูช่างอุตสาหกรรมควรรู้ถึงความแตกต่างของบุคคลได้ว่า บุคคลใดเป็นคนดีมีคุณธรรม รู้จักเลือกว่าบุคคลใดควรคบหาอย่างสนิทสนม บุคคลใดควรคบหาอย่างผิวเผิน⁷¹ รู้ถึงความแตกต่างของนักเรียนที่ตนรับผิดชอบว่าแต่ละคนมีความรู้ ความสามารถและอุปนิสัยเป็นอย่างไร เพื่อที่จะปฏิบัติต่อเขาได้อย่างเหมาะสม คนทุกคนไม่ว่าจะโง่หรือฉลาดย่อมมีความคิดของเขาเองและเขาจะแสดงออกมาเมื่อเราคุยเรื่องที่เขารู้หรือสนใจ

คุณธรรมที่ทำให้เกิดความสามัคคีหรือสังคหวัตถุ 4

พระราชวรมุนี(ประยุทธ์ ปยุตโต) ได้ให้ความหมายของสังคหวัตถุ 4 ไว้ดังนี้

สังคหวัตถุ 4 (ธรรมเครื่องยึดเหนี่ยว คือ ยึดเหนี่ยวใจบุคคล และประสานหมู่ชนไว้ในความสามัคคี, หลักการสงเคราะห์)

1. ทาน (การให้ คือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ แบ่งปัน ช่วยเหลือกัน ด้วยสิ่งของ ตลอดจนการให้ความรู้และการแนะนำสั่งสอน)

2. ปิยวาจา (วาจาเป็นที่รัก วาจาคุตตัมน้ำใจ หรือวาจาซาบซึ้งใจ คือ กล่าวคำสุภาพไพเราะอ่อนหวานสมานสามัคคี ให้เกิดไมตรีและความรักใคร่ นับถือ ตลอดจนคำแสดงประโยชน์ประกอบด้วยเหตุผลเป็นหลักฐานจูงใจให้นิยมยอมตาม)

3. ัตถจริยา (การประพฤติประโยชน์ คือ ขวนขวายช่วยเหลือกิจการ
บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ ตลอดถึงการช่วยแก้ไขปรับปรุงส่งเสริมในทาง
จริยธรรม)

4. สมนัตตตา (ความมีตนเสมอ คือ ทำตนเสมอต้นเสมอปลายก็ดี ปฏิบัติ
สม่ำเสมอทั้งในชนทั้งหลายก็ดี เสมอในสุขทุกข์ โดยร่วมรับรู้ ร่วมแก้ไขก็ดี ตลอด
ถึงการวางตนเหมาะสมแก่ฐานะภาวะบุคคล เหตุการณ์ สิ่งแวดล้อม ถูกต้องตาม
ธรรมในทุกกรณี)⁷²

คุณธรรมที่ทำให้เกิดความสามัคคี หรือสังคหัตถุ 4 เป็นหลักธรรมเกี่ยวกับ
หลักการสงเคราะห์ หรือหลักการยึดเหนี่ยวนำใจคนให้คนทั้งหลายเป็นมิตรต่อกัน ปฏิบัติ
ต่อกันอย่างมิตร เพราะมนุษย์ทุกคน ในสังคมจะต้องมีความสัมพันธ์พึ่งพาอาศัยกันจะช่วยให้
บุคคลในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และความสามัคคี⁷³ สังคหัตถุ 4 ประกอบ
ด้วยหลักธรรม คือ

1. ทาน หมายถึง การให้ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่เป็นคนเห็นแก่ตัวตระหนี่
ถี่เหนียว รู้จักเห็นอกเห็นใจช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทานแบ่งออกเป็น 3 ประเภท
 - 1.1 อามิสทานหรือวัตถุทาน เป็นการให้วัตถุสิ่งของเป็นทาน ทุกสังคมย่อม
มีความเลื่อมล้ำกัน ถ้าคนที่มีฐานะความเป็นอยู่ดี มีจิตเมตตาต่อคนที่ทุกข์ยากเดือดร้อน
ความตึงเครียดต่าง ๆ จะลดลง สามารถอยู่กันได้อย่างมีความสุข
 - 1.2 ธรรมทานหรือวิทยาทาน เป็นการให้ความรู้ คำแนะนำสั่งสอน
 - 1.3 อภัยทาน คือ การรู้จักให้อภัย สละความโกรธออกจากใจไม่จองเวร⁷⁴

ครูช่างอุตสาหกรรมควรให้ความรู้ความสามารถ หรือวัตถุสิ่งของรวมทั้งการให้
ความช่วยเหลือแก่แก่นักเรียนหรือบุคคลที่สมควรได้รับการช่วยเหลือด้วยความสุจริตและจริงใจ
ตามที่เห็นสมควรแก่กรณีและเท่าที่ตนสามารถช่วยได้ จะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้สังคมได้อยู่
ร่วมกันด้วยความผาสุก

2. ปิยวาจา หมายถึง การพูดดี มีเหตุผล เป็นประโยชน์ พูดแล้วก่อให้เกิด
เกิดความสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ก่อให้เกิดไมตรีความรักใคร่นับถือซึ่งกันและกัน

ตลอดจนการพูดขึ้นนำออกสิ่งที่เป็ประโยชน์ และมีเหตุผลที่สมควรประพฤติปฏิบัติตาม การพูดตามหลักปิยวาจา นั้นต้องอยู่บนพื้นฐานแห่งความจริง คำพูดไพเราะอ่อนหวานที่แสดงออกมาโดยปราศจากความจริงใจไม่ถือเป็เนิยวาจา การพูดตามหลักปิยวาจาควรมีลักษณะ 5 ประการ คือ

- 2.1 วาจาที่กล่าว (ถูกต้อง) ตามกาล
- 2.2 วาจาที่กล่าวเป็จริง
- 2.3 วาจาที่กล่าวอ่อนหวาน
- 2.4 วาจาที่กล่าวประกอบด้วยประโยชน์
- 2.5 วาจาที่กล่าวด้วยจิตเมตตา⁷⁵

ครูช่างอุตสาหกรรมควรเป็นผู้ที่ใช้วาจาสุภาพนุ่มนวล ไม่พูดกับนักเรียนด้วยการตะคอก ใช้ภาษาหยาบคาย ไม่พูดล้อเสียดเหยียดหยามหรือทลกลวง ใช้น้ำเสียงในการพูดที่ดี พูดให้กำล้งใจแสดงความคิดเห็นเห็นใจ พูดอย่างมีเหตุมีผล สามารถอธิบายให้บุคคลเข้าใจความมุ่งหมายที่แท้จริงได้ และมีอารมณ์ในบางโอกาสอย่างถูกต้องตามกาลเทศะ

3. อุตถจริยา หมายถึง การประพฤติปฏิบัติสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น หรือนำเพ็ญประโยชน์ตามหน้าที่ฐานะของตน เช่น ช่วยเหลือกิจการต่าง ๆ ของส่วนรวม การประพฤติตนตามกฎระเบียบ ข้อบังคับของสังคม การปฏิบัติตนให้เป็ตัวอย่างที่ดีแก่บุคคลอื่น ไม่นิ่งดูดายเมื่อมีผู้ต้องการให้ช่วยเหลือแม้จะเป็การเอื้อเฟื้อเล็กน้อยก็ตาม รวมทั้งการช่วยเหลือทางจริยธรรมทั้งทางกายกรรม เป็การช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ เช่น การพัฒนาโรงเรียน ทางวิศวกรรม เป็การพูดในทางที่ดี เช่น พูดเพื่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ หรือพูดชี้แจงในสิ่งที่เป็ประโยชน์แก่เขา และทางมโนกรรม เป็การเอาใจเขามาใส่ใจเรา คำนึงถึงความเดือดร้อนของผู้อื่นที่อาจเกิดจากการกระทำของเรา⁷⁶

ครูช่างอุตสาหกรรม ควรประพฤติปฏิบัติตนให้เป็ประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียน รวมทั้งการประพฤติปฏิบัติตนให้เป็ตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียนและบุคคลทั่วไป การประพฤติปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ แบบแผน และข้อบังคับต่าง ๆ ของสังคม เป็ผู้สร้างสรรค์พัฒนาให้เกิดความเจริญแก่โรงเรียน

4. สมานัตตตา หมายถึง ความมีตนสม่าเสมอ วางตนเหมาะสมแก่ฐานะของตน เช่น เป็พ่อ เป็แม่ เป็นครู หรือเป็เพื่อน ไม่เย่อหยิ่งหรือไม่ทำตัวต่ำต้อย รั้ง

การปรับปรุงตน ทำตนให้เข้ากับผู้อื่นได้เสมอต้นเสมอปลาย ให้ความเสมอภาคแก่คนทั้งหลาย ไม่เอาเปรียบร่วมทุกข์ร่วมสุข ร่วมแก้ไขปัญหา เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขร่วมกัน⁷⁷

ครูช่างอุตสาหกรรม ควรเป็นผู้ที่มีการประพฤติปฏิบัติเสมอต้นเสมอปลาย วางตัวได้เหมาะสมกับฐานะในทุกโอกาส สามารถเข้ากับบุคคลต่าง ๆ ได้ดีโดยเฉพาะนักเรียน มีจิตใจมั่นคง ไม่ถ้อยตัว เป็นแบบอย่างและชักนำให้นักเรียนบำเพ็ญประโยชน์แก่สังคม เป็นผู้มีความสุขรอบคอบแต่งกายสะอาดเรียบร้อยถูกต้องตามระเบียบประเพณีนิยมเสมอ

คุณธรรมในการอยู่ร่วมกันหรือฆราวาสธรรม 4

พระราชวรมุณี (ประยูรธรรมาธิบดี) ได้ให้ความหมายของฆราวาสธรรม 4 ไว้ดังนี้

ฆราวาสธรรม 4 (ธรรมสำหรับฆราวาส, ธรรมสำหรับการครองเรือน, หลักการครองชีวิตของคฤหัสถ์)

1. สัจจะ (ความจริง, ซื่อตรง ซื่อสัตย์ จริ่งใจ นุตจริง ทำจริง)
2. ทมะ (การฝึกฝน, การข่มใจ การฝึกนิสัย ปรับตัว, รู้จักควบคุมจิตใจ ฝึกตัดตัดนิสัย แก้ไขข้อบกพร่อง ปรับปรุงตนให้เจริญก้าวหน้าด้วยสติปัญญา)
3. ขันติ (ความอดทน, ตั้งหน้าทำหน้าทำการงานด้วยความขยันหมั่นเพียร เข้มแข็งทนทาน ไม่ท้อทไว้วางใจในจุดมุ่งหมาย ไม่ทอดทิ้ง)
4. จาคะ (ความเสียสละ, มีจิตใจกว้างขวาง เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือเกื้อกูล เสียสละกิเลส สละความสุขสบายและผลประโยชน์ส่วนตน ไม่คับแคบเห็นแก่ตัว)⁷⁸

คุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน หรือฆราวาสธรรม 4 เป็นคุณธรรมสำหรับผู้เป็นฆราวาสหรือบุคคลทั่วไป ใช้ยึดถือเป็นหลักในการครองชีวิต เพื่อให้เป็นคนดีของสังคม ครูในฐานะที่เป็นบุพคุณและเป็นสมาชิกของสังคม ที่จะต้องดำเนินชีวิตเคียงบ่าเคียงไหล่กับทุกคน ๆ ไป จึงต้องยึดถือหลักธรรมนี้⁷⁹ ซึ่งประกอบด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. **สัตย์** เป็นคุณลักษณะที่ประกอบด้วยความจริง ความแน่แท้ที่ตรง ไม่กลับ เป็นอย่างอื่น เริ่มตั้งแต่จริงในการรักษาคำพูด จริงต่อเพื่อนฝูงสังคม จริงต่อตนเอง จริงต่ออุดมการณ์แห่งความเป็นมนุษย์ของตนเอง ละเว้นในสิ่งที่มนุษย์ไม่ควรทำ ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่มนุษย์ควรกระทำ จริงต่อธรรม พยายามประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้องของกฎธรรมชาติ เพื่อเป็นผู้ถูกต้องที่สุด^{๕๐}

ครูช่างอุตสาหกรรมควรมีความจริงใจต่อตนเอง ต่อสิ่งที่ถูกต้อง หรือมีความซื่อสัตย์ต่อสิ่งที่ตนมีความเคารพนับถือ มีความเชื่อมั่นตนเอง ซื่อสัตย์ต่อเวลา ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ ซื่อสัตย์ต่อคำพูดของตนเอง ไม่เป็นคนเปลี่ยนคำพูดง่าย ๆ ไม่ประพฤติตนต่อหน้าอย่างหนึ่งลับหลังอย่างหนึ่ง

2. **ทมะ** หมายถึง การหัดบังคับตัวเอง หัดควบคุมตัวเอง ออกห่างต่อสิ่งที่มากระทบใจ ไม่ปล่อยตัวปล่อยใจไปตามอารมณ์ ตามสิ่งแวดล้อมที่ยั่วยวนต่าง ๆ จะต้องคิดว่าสิ่งใดควรสิ่งใดถูกต้อง จะต้องพิจารณาให้รอบคอบแล้วควบคุมตัวเองไว้ ไม่หลงมัวเมาในสิ่งใด ควบคุมตัวเองให้เป็นมนุษย์ให้มีใจสูง ใจงาม^{๕๑}

ครูช่างอุตสาหกรรม ควรรู้จักข่มใจตนเองฝึกใจตนเอง ให้ประพฤติปฏิบัติแต่ความดี สามารถอดกลั้นต่อข้อกล่าวหาทั้งปวง ควบคุมอารมณ์ให้เป็นปกติไม่ให้ความโกรธ ไม่ให้อารมณ์ฝ่ายต่ำหรือความชั่วครอบงำจิตใจได้

3. **ขันติ** หมายถึง ความอดทนเพื่อให้พ้นจากสภาพที่เลวและอดทนเพื่อให้ได้มาซึ่งสภาพที่ดี^{๕๒} ความอดทนเป็นเครื่องแสดงถึงความเข้มแข็งทั้งกำลังกายกำลังจิต เช่น อดทนต่อความยากลำบาก อดทนต่อทุกข์เวทนา อดทนต่อคำกล่าวล่วงเกินของผู้อื่น อดทนต่อสิ่งเย้ายวนต่าง ๆ อันจะทำให้เกิดความ โสภ โกรธ หลง ความอดทนเป็นคุณลักษณะที่พึงงามอย่างหนึ่งของมนุษย์^{๕๓}

ครูช่างอุตสาหกรรมจะต้องมีความอดทนเป็นอย่างยิ่ง เพราะมีภาระงานที่หนักมากต้องทำหน้าที่สอน ให้คำปรึกษา อบรมมนัสนักเรียนตลอดจนแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการเรียนการสอน เช่น สภาพของห้องเรียนหรือโรงฝึกงานไม่เหมาะสม บางครั้งต้องพบกับพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาของนักเรียน เช่น แสดงความก้าวร้าว ไม่สนใจเรียน เป็นต้น ครูช่างอุตสาหกรรมจะต้องใช้ความอดทนโดยมีความเมตตากรุณาเป็นที่ตั้ง พยายามชักจูงใจให้ศิษย์ยอมรับนับถือ นอกจากนี้ครูช่างอุตสาหกรรมยังจะต้องติดต่อและทำงานร่วม

กับบุคคลอีกหลายฝ่ายในชุมชน เช่น ผู้ปกครองนักเรียน และสถานประกอบการต่าง ๆ เพื่อร่วมกันแก้ปัญหาในการเรียนของนักเรียน ครูช่างอุตสาหกรรมจึงเป็นผู้ที่ต้องใช้ความอดทนเป็นอย่างยิ่ง

4. จาคะ หมายถึง การเสียสละ ความมีน้ำใจกว้างขวาง สละสิ่งอันเคยชินที่เคยยึดไว้ถือไว้ และสิ่งทั้งหลายที่ผิดพลาดจากความจริงเสียได้ เริ่มจากสละอามิส จนถึง การสละกิเลส หรือกล่าวได้ว่าการเสียสละมี 2 ไน้ คือ การเสียสละวัตถุทรัพย์สินสิ่งของของตนเพื่อประโยชน์แก่ผู้อื่น และการสละอารมณ์ซึ่งเป็นการสละกิเลสต่าง ๆ ภายในจิตใจ การเสียสละจะต้องมีความเหมาะสมกับฐานะและกาลเวลา การเสียสละก่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่สังคมโดยส่วนรวม และจิตใจของผู้เสียสละมีแต่ความสงบสุข^{๘๔}

ครูช่างอุตสาหกรรมควรมีการเสียสละรู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม เสียสละเพื่อโรงเรียน นักเรียนและชุมชน ตลอดจนมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่เพื่อนร่วมงานและบุคคลทั่วไป^{๘๕}

คุณธรรมในการสอนหรือธรรมเทศกธรรม ๘

พระราชวรมุนี (ประยุทธ์ ปยุตโต) ได้ให้ความหมายของธรรมเทศกธรรม ๘ ไว้ดังนี้

ธรรมเทศกธรรม ๘ (ธรรมของนักเทศน์, องค์แห่งธรรมกถิก, ธรรมที่ผู้แสดงธรรมหรือสั่งสอนคนอื่นควรตั้งใจไว้ในใจ)

1. อนุพุทธานุภาพ (กล่าวความไปตามลำดับ คือ แสดงหลักธรรมหรือเนื้อหาวิชาตามลำดับความยากง่ายลุ่มลึก มีเหตุผลสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน โดยลำดับ)

2. ปริยายทศสาวิ (ชี้แจงยกเหตุผลมาแสดงให้เข้าใจ คือ ชี้แจงให้เข้าใจชัด ในแต่ละแง่แต่ละประเด็น โดยอธิบายขยายความยกเรื่องไปต่าง ๆ ตามแนวเหตุผล)

3. อนุทตยา ปฏิจจ (แสดงธรรมด้วยอาศัยเมตตา คือ สอนเขาด้วยจิตเมตตา มุ่งจะให้ประโยชน์แก่เขา)

4. น อามิสันโตร (ไม่แสดงธรรมด้วยเทินแก่อามิส คือ สอนเขามิใช่ เพราะมุ่งที่ตนจะได้ลาภ หรือผลประโยชน์ตอบแทน)

5. อุตตทานญจ ปรมญจ อนุพัทัจจ (แสดงธรรมไม่กระทบตนและผู้อื่น คือ สอนตามหลักตามเนื้อหา มุ่งแสดงอรรถ แสดงธรรม ไม่ยกตน ไม่เสียชื่อเสียงผู้สอน)^{๘๐}

คุณธรรมในการสอนหรือธรรมเทศนธรรม 5 เป็นหลักธรรมที่ผู้แสดงธรรม หรือผู้ที่สั่งสอนคนอื่น เช่น พระ หรือครู ควรยึดถือเป็นหลักตั้งไว้ในใจ เพื่อใช้เป็นหลักปฏิบัติ ในการกระทำหน้าที่ของผู้สอน หรือหน้าที่ของครูได้เป็นอย่างดี ซึ่งประกอบด้วยหลัก 5 ประการคือ

1. อนุพุททิกา หรือการสอนตามลำดับขั้นตอน ในการสอนเนื้อหาวิชาต่าง ๆ จะต้องสอนให้นักเรียนสามารถเข้าใจในเนื้อหาของบทเรียน โดยสอนให้นักเรียนเรียนรู้ไปตามลำดับ สอนจากเรื่องง่ายไปหาเรื่องยาก สอนจากเรื่องใกล้ตัวไปหาไกลตัว สอนจากสิ่งเป็นรูปธรรมไปหานามธรรม การสอนในลักษณะนี้ควรดูพื้นเพของนักเรียนด้วย สอนอย่างไรนักเรียนจะเข้าใจได้ง่าย ก็ควรสอนไปอย่างนั้น^{๘๑}

ครูช่างอุตสาหกรรม ควรทำการสอนอย่างมีขั้นตอนตามลำดับของเนื้อหาวิชา ตามลำดับจากเนื้อหาง่ายไปหายาก อย่างมีเหตุผลสัมพันธ์ต่อเนื่องสอดคล้องกัน จะช่วยให้นักเรียนสามารถจัดลำดับการคิด ลำดับเรื่องราว และเข้าใจเนื้อหาวิชาได้โดยง่าย ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ ไม่เบื่อหน่ายในการเรียน

2. ปริยายทัสสาวี หรือจับใจความสำคัญและขยายความด้วยเหตุผล ในการสอนจะต้องให้นักเรียนสามารถเข้าใจในเรื่องที่สำคัญของเนื้อหาวิชา ครูจึงต้องชี้แนะในเรื่องที่สำคัญและอธิบายประกอบด้วยเหตุผล ครูจะต้องไม่บีบบังคับให้นักเรียนเชื่อหรือครอบงำความคิดของนักเรียน แต่ควรสอนหรือกระตุ้นให้นักเรียนมีอิสระทางด้านความคิด ให้อธิบาย คิดอย่างมีเหตุผล จนสามารถเข้าใจในเนื้อหาวิชาได้^{๘๒}

ครูช่างอุตสาหกรรม ควรสอนให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนอย่างแจ่มชัด ทุกแง่ทุกประเด็น โดยเฉพาะในประเด็นที่สำคัญ ๆ ของเนื้อหาวิชา จะต้องเน้นและอธิบายประกอบอย่างมีเหตุผล และควรส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักใช้ความคิดอย่างมีอิสระ คิดอย่างมีเหตุผล จะช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าใจในเนื้อหาวิชาได้ดียิ่งขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. อุทฺตยา หรือสอนด้วยความรู้สึกเมตตาปราณี ผู้ที่ทำหน้าที่สอนหรือครูควรจะต้องเป็นผู้มีจิตเมตตากรุณาเป็นพื้นฐาน สอนด้วยจิตเมตตา มุ่งให้เกิดประโยชน์แก่ผู้รับคำสอนเป็นสำคัญ

ครูช่างอุตสาหกรรมควรสอนนักเรียนด้วยความเมตตากรุณา สอนโดยมุ่งประโยชน์ที่จะให้เกิดแก่นักเรียน มิได้มุ่งเพื่อประโยชน์ของตนเอง เช่น หวังให้นักเรียนรัก หรือหวังให้เขาสรรเสริญเยินยอ ครูช่างอุตสาหกรรมจะต้องไม่หวังให้นักเรียนรักใคร่นับถือ ครูช่างอุตสาหกรรมอาจกล่าวตักเตือนหรือใช้วาจารุนแรงบ้าง แต่จะต้องกระทำเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียนและให้อภัยแก่นักเรียนที่กระทำผิดพลาดหรือไม่สมควรต่าง ๆ เช่น ไม่เชื่อฟังครู หรือไม่สนใจเรียน เป็นต้น^{๑๐}

4. อามิสันตโร หรือไม่มุ่งอามิสสินจ้าง ผู้สอนจะต้องไม่เพ่งเล็งที่อามิสสินจ้าง กล่าวคือ ไม่สอนเพราะเห็นแก่สินจ้างรางวัล ไม่หวังผลตอบแทนจากนักเรียน สำหรับเงินเดือนที่ครูรับในปัจจุบันนี้ ไม่ควรถือเป็นอามิสสินจ้าง ควรถือเป็นผลตอบแทนจากการปฏิบัติหน้าที่ เพราะไม่ใช่ผลประโยชน์ที่ครูมุ่งเรียกร้องจากนักเรียนโดยตรง^{๑๑}

ครูช่างอุตสาหกรรมจะต้อง ไม่มีจิตเพ่งเล็งมุ่งเห็นแก่อามิสสินจ้าง ไม่แสวงหาความร่ำรวยจากนักเรียน ไม่รับสินบนจากนักเรียน สอนโดยมิใช่มุ่งจะได้ลากสินจ้างหรือผลประโยชน์ตอบแทน แต่มุ่งเพื่อประโยชน์ของนักเรียนเป็นสำคัญ

5. อุบุหัจจ์ หรือไม่ยกตนข่ม หมายถึง ผู้ที่ทำการสอนจะต้องสอนตามหลักตามเนื้อหาวิชา ไม่ยกตนอวดอ้างว่าเป็นผู้รู้ ไม่เสียตลิ่งหรือข่มผู้อื่น ครูผู้สอนในปัจจุบันส่วนใหญ่มักจะสอนเฉพาะวิชาเอกของตนตามสาขาที่เรียนมา จะให้ความสำคัญในวิชาของตนมากกว่าวิชาอื่น ๆ และยึดถือความคิดเห็นของตนในส่วนที่ตนรู้ตนเข้าใจเป็นสำคัญ ไม่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเท่าที่ควร

ครูช่างอุตสาหกรรมจะต้องมีใจกว้าง รู้จักรับฟังผู้อื่น เป็นผู้ฉลาดรอบรู้ มีประสบการณ์ จะสอนเรื่องใดจะพูดเรื่องใด จะต้องศึกษาเรื่องนั้นโดยตลอด ไม่ใช่มีความรู้เพียงครึ่ง ๆ กลาง ๆ แล้วมาอวดอ้างถึงความรู้ความสามารถของตน ครูช่างอุตสาหกรรมจะต้องวางจิตให้เป็นกลาง ไม่ยกตนหรือไม่กระทบเปรียบเทียบกับผู้อื่น^{๑๒}

คุณธรรมของผู้สอนที่ดีหรือลีลาการสอน

พระราชวรมุนี(ประยุทธ์ ปยุตโต) ได้ให้ความหมายของลีลาการสอน ไว้ดังนี้

ลีลาการสอนหรือพุทธลีลาในการสอนหรือเทศนาวิธี 4 (การสอนของพระพุทธเจ้าแต่ละครั้ง แม้ที่เป็นเพียงธรรมีกถา หรือการสนทนาทั่วไป ซึ่งมีใช้คราวที่มีความมุ่งหมายเฉพาะพิเศษ ก็จะดำเนินไปอย่างสำเร็จผลดี โดยมีองค์ประกอบที่เป็นคุณลักษณะ 4 ประการ)

1. สันทัสสนา (ชี้แจงให้เห็นชัด คือ จะสอนอะไร ก็ชี้แจงจำแนกแยกแยะอธิบายและแสดงเหตุผลให้ชัดเจน จนผู้ฟังเข้าใจแจ่มแจ้งเห็นจริงเห็นจัง ตั้งใจมือไปดูเห็นกับตา)

2. สมาทปนา (ชวนใจให้อยากรับเอาไปปฏิบัติ คือ สิ่งใดควรปฏิบัติหรือหัดทำ ก็แนะนำหรือบรรยายให้ซาบซึ้งในคุณค่า มองเห็นความสำคัญที่จะต้องฝึกฝนบำเพ็ญ จนใจยอมรับ อยากลงมือทำ หรือนำไปปฏิบัติ)

3. สมุตเตชนา (เร้าใจให้อาจหาญแก่งกล้า คือ ปลุกเร้าใจให้กระตือรือร้น เกิดความอุตสาหะ มีกำลังใจแข็งขัน มั่นใจที่จะทำให้สำเร็จจริงได้ ลู้งานไม่ท้อวันระย่อ ไม่กลัวเหนื่อย ไม่กลัวยาก)

4. สัมปัทสนา (ปลอบชโลมใจให้สดชื่นร่าเริง คือ บำรุงจิตให้ชุ่มชื้นเบิกบาน โดยชี้ให้เห็นผลดี หรือคุณประโยชน์ที่จะได้รับและทางที่จะก้าวหน้าบรรลุผลสำเร็จยิ่งขึ้นไป ทำให้ผู้ฟังมีความหวังและร่าเริงเบิกบานใจ)^{๑๒}

คุณธรรมของผู้สอนที่ดี หรือลีลาของผู้สอนที่ดี หมายถึง ความสามารถในการถ่ายทอดวิชาความรู้หรือความสามารถในการสอนของครูแต่ละคน ที่จะทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น สนใจที่จะเรียน และเรียนได้อย่างเข้าใจแจ่มแจ้ง ลีลาของผู้สอนที่ดีประกอบด้วย

1. สันทัสสนา หรือชี้ให้เห็นชัด คือ การสอนนักเรียนให้เข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง ทั้งในเรื่องเชิงนามธรรมและเชิงรูปธรรม โดยใช้วิธีการสอนแบบต่าง ๆ ได้เหมาะสมกับเนื้อหา เช่น การใช้สื่อ การศึกษาดูงาน เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ครูช่างอุตสาหกรรม จะต้องสามารถสอนนักเรียนให้เข้าใจอย่างชัดเจน โดยใช้เทคนิควิธีการที่เหมาะสม เช่น สอนเรื่องที่ใกล้ไปหาเรื่องที่ไกล เรื่องที่ง่ายไปหาเรื่องที่ยาก เรื่องที่สั้นไปหาเรื่องที่ยาว เรื่องที่หายากไปหาเรื่องที่ละเอียด บางครั้งในเรื่องเดียว อาจต้องใช้ตัวอย่างเทียบเคียงหลาย ๆ ตัวอย่าง เพื่อให้นักเรียนที่มีพื้นฐานแตกต่างกัน สามารถเข้าใจได้เหมือนกัน การสอนให้ชัดเจน จึงเป็นการแสดงถึงความสามารถของครูผู้สอนว่า มีความสามารถเพียงใด ถ้าหากครูสอนแล้วนักเรียนไม่เข้าใจ ครูจะต้องใช้ความเมตตา กรุณา เอาใจใส่สั่งสอนให้เข้าใจและสามารถนำไปใช้ในทางปฏิบัติได้

2. สมาธิ หรือชวนให้ปฏิบัติ หมายถึง ความสามารถกระตุ้นหรือเร่งเร้าให้นักเรียนเกิดความพอใจ เกิดความอดสาหัสที่จะเรียน เพื่อให้เกิดความรู้และมองเห็นความสำคัญ ชานซึ่งในคุณค่าของวิชาที่เรียน เกิดความกระตือรือร้น จนอยากลงมือทำตาม หรือนำไปปฏิบัติ

ครูช่างอุตสาหกรรม ควรจะกระตุ้นความสนใจของนักเรียน โดยเทคนิควิธีการต่าง ๆ ตลอดจนให้กำลังใจและแนวทางการเรียนการปฏิบัติ จนนักเรียนเกิดความสนใจพอใจที่จะเรียนและปฏิบัติตาม สิ่งเหล่านี้ถือว่าเป็นความสำเร็จของครู เพราะว่าแม้นักเรียนจะมีความรู้ดีเพียงไร แต่ถ้าไม่นำวิชาความรู้ไปใช้ในทางปฏิบัติ ก็จะไม่เกิดประโยชน์อันใดทั้งกับตัวนักเรียนเองหรือกับสังคม

3. สมุดเตชณา หรือเร้าใจให้กล้า หมายถึง การกระตุ้นหรือเร่งเร้าให้เกิดความกล้าหาญ เกิดความเชื่อมั่น ไม่ห่อถอยต่อความยากลำบาก

ครูช่างอุตสาหกรรม ควรจะปลุกใจนักเรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การยกตัวอย่างของผู้ที่ประสบความสำเร็จในงานอาชีพต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนเกิดกำลังใจ มีความมุ่งมั่นในชีวิต มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็น มีความมั่นใจในการศึกษาเล่าเรียนว่าจะต้องพบกับความสำเร็จ ไม่กลัวความเหน็ดเหนื่อย หรือความยากลำบากในการเรียน

4. ล้มบั้งสนา หรือปลุกให้ร่าเริง หมายถึง การกระตุ้นหรือปลุกเร้าให้คนฟังหรือนักเรียน เกิดความร่าเริงพลัดพลินในเนื้อหาวิชาที่เรียน เมื่อนักเรียนเรียนแล้วฟังแล้วเข้าใจ เกิดความต้องการเรียนต่อไปอีก

ครูช่างอุตสาหกรรมควรมานำวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจ และตั้งใจเรียนด้วยความเพลิดเพลินไม่เบื่อหน่าย ทั้งยังมีความสามารถสร้างบรรยากาศในการเรียนให้เกิดความอบอุ่นเป็นกันเอง นักเรียนเรียนด้วยความแจ่มใสเบิกบานใจ และเข้าใจบทเรียน มองเห็นผลดี มีความหวังในผลสำเร็จของการเรียน^{๑๓}

คุณธรรมในการปฏิบัติตนให้สัมพันธ์กับหน้าที่หรือทศ ๘

พระราชวรภุณี(ประยูรธ ปรยุดโต) ได้ให้ความหมายของทศ ๘ ในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่ของครูไว้ดังนี้

- ทศ ๘ (บุคคลประเภทต่าง ๆ ที่เราต้องเกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพสังคม
ดูจทศที่อยู่รอบตัว)
1.
 2. ทักขินทศ (ทศเบื้องขวา คือ ทศใต้ ได้แก่ ครู-อาจารย์ เพราะเป็น
ทักขิ ไฉยบุคคลควรแก่การบูชา
 - ก.
 - ข. ครู-อาจารย์ ย่อมอนุเคราะห์ศิษย์ดังนี้
 1. ฝึกฝนแนะนำให้เป็นคนดี
 2. สอนให้เข้าใจแจ่มแจ้ง
 3. สอนศิลปวิทยาให้สิ้นเชิง
 4. ยกย่องให้ปรากฏในหมู่คณะ
 5. ช่วยคุ้มครองและเป็นที่พึ่งพำนักในทศทั้งหลาย)^{๑๔}

คุณธรรมในการปฏิบัติตนให้สัมพันธ์กับหน้าที่หรือทศ ๘ เป็นหลักธรรมซึ่งบุคคลที่อยู่ในฐานะต่าง ๆ พึงปฏิบัติ เพื่อให้บุคคลในสังคมได้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขและเพื่อดำรงคุณค่าของบุคคลให้สัมพันธ์ที่เป็นมนุษย์ผู้มีจิตอันประเสริฐ ประกอบด้วยทศต่าง ๆ ดังนี้

1. ทิศเบื้องหน้า เป็นหลักธรรมซึ่งผู้ที่เป็นบิดา มารดา ฟังปฏิบัติ
2. ทิศเบื้องหลัง เป็นหลักธรรมซึ่งผู้ที่เป็นบุตร ภรรยา ฟังปฏิบัติ
3. ทิศเบื้องขวา เป็นหลักธรรมซึ่งผู้ที่เป็นครู-อาจารย์ และศิษย์ ฟังปฏิบัติ
4. ทิศเบื้องซ้าย เป็นหลักธรรมซึ่งผู้ที่เป็นมิตร สหาย ฟังปฏิบัติ
5. ทิศเบื้องบน เป็นหลักธรรมซึ่งผู้ที่เป็นบ่าว ไพร่ ฟังปฏิบัติ

ครูจะต้องปฏิบัติตนตามหลักธรรมของทิศเบื้องขวาซึ่งเป็นหลักธรรมที่ครู-อาจารย์ และศิษย์ฟังปฏิบัติต่อกัน สำหรับในที่นี้จะกล่าวเฉพาะในส่วนที่ครู-อาจารย์ ฟังอนุเคราะห์แก่ศิษย์ ซึ่งมีดังนี้

1. ฝึกฝนแนะนำให้เป็นคนดี ครู-อาจารย์ ในฐานะที่เป็นพ่อพิมพ์ แม่พิมพ์ มีหน้าที่ในการถ่ายทอดความรู้และคุณธรรมให้กับนักเรียน จึงถือเป็นภาระหน้าที่ของครูที่จะต้องแนะนำสั่งสอนนักเรียน ให้เป็นคนดีมีคุณธรรมเพื่อจะได้เป็นพลเมืองที่ดีของประเทศต่อไปในอนาคต

ครูช่างอุตสาหกรรมจะต้องแนะนำให้นักเรียนที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของตน ให้เป็นคนดี ซึ่งอาจทำได้ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การอบรมสั่งสอนเกี่ยวกับคุณธรรม การสอดแทรกคุณธรรมในชั่วโมงที่สอน รวมทั้งการประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน เป็นต้น วิธีการเหล่านี้ ถ้าครูช่างอุตสาหกรรมช่วยกันกระทำ และกระทำโดยสม่ำเสมอแล้ว สิ่งที่ดีงามต่าง ๆ ก็จะค่อย ๆ ซึมซับสู่นักเรียน จนกลายเป็นลักษณะนิสัยของนักเรียนไปในที่สุด

2. สอนให้เข้าใจแจ่มแจ้ง การสอนเพื่อให้นักเรียนได้มีความรู้อย่างแท้จริงนั้น ครูจะต้องสอนให้นักเรียนได้เข้าใจในเนื้อหาของวิชาอย่างแจ่มแจ้ง จนปราศจากข้อสงสัย สำหรับในปัจจุบันซึ่งการเรียนการสอนมีแนวโน้มที่จะให้ครูเป็นเพียงผู้แนะนำและให้นักเรียนได้ค้นคว้าศึกษาเอง จนมีการกล่าวว่า "ครูดี คือ ครูที่ไม่สอน แต่รู้จักแนะนำให้เด็กสอนตนเอง"^{๑๕} วิธีการสอนดังกล่าวนี้ สอดคล้องกับการสอนให้เข้าใจแจ่มแจ้ง เพราะเมื่อนักเรียนได้ศึกษาค้นคว้า ก็จะช่วยให้เกิดความรู้และความคิดอย่างกว้างขวางลึกซึ้ง แต่ทั้งนี้ครูจะต้องคอยตรวจสอบแนะนำให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าไปในแนวทาง และจุดมุ่งหมายของเนื้อหาวิชาอย่างแท้จริง และช่วยอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่นักเรียนยังขาดตกบกพร่อง

ครูช่างอุตสาหกรรม ควรสอนให้นักเรียนเข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง ในเนื้อหาวิชา ด้วยเทคนิควิธีต่าง ๆ เช่น ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าภายใต้การดูแลแนะนำของครูอย่างใกล้ชิด รวมทั้งการให้คำอธิบายเพิ่มเติม เมื่อนักเรียนมีข้อสงสัยหรือไม่เข้าใจเรียน เป็นต้น

3. สอนศิลปวิทยาให้สิ้นเชิง ในการสอนของครู ครูจะต้องสอนให้นักเรียนมีความรู้อย่างกว้างขวาง และเข้าใจในเนื้อหาตลอดจนวิธีการปฏิบัติอย่างแจ่มแจ้งจะต้องไม่ปิดบังเทคนิควิธีการที่สำคัญ ๆ ที่จะช่วยให้การปฏิบัติ เป็นไปอย่างสะดวก รวดเร็ว ประหยัดและมีคุณภาพ เพื่อเก็บไว้เป็นความสามารถพิเศษส่วนตัวของครู

ครูช่างอุตสาหกรรม จะต้องสอนนักเรียน โดยไม่มีการปิดบังอำพรางเทคนิควิธีการต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวิชาที่เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติงานของช่างอุตสาหกรรมการฝึกทักษะของนักเรียนจะต้องกระทำโดยทั่วถึงจริงจัง ครูช่างอุตสาหกรรม นอกจากจะต้องถ่ายทอดความรู้และทักษะพื้นฐานในการปฏิบัติงานให้กับนักเรียนแล้ว ยังจะต้องถ่ายทอดเทคนิควิธีการพิเศษต่าง ๆ ที่ตนรู้ เพื่อให้นักเรียนเป็นผู้มีความรู้และความสามารถในสาขา งานของตนอย่างแท้จริง

4. ยกย่อง ให้ปรากฏในหมู่คณะ การยกย่องชมเชยนักเรียนที่มีความดี เช่น ความประพฤติดี หรือเรียนดี ให้เป็นที่ปรากฏแก่บุคคลทั่วไป จะทำให้นักเรียนผู้นั้นเกิดความภูมิใจ เกิดขวัญและกำลังใจในการที่จะรักษาความดีไว้ หรือเกิดความมานะพยายาม ที่จะประพฤติปฏิบัติให้ดียิ่งขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็จะ เป็นแบบอย่างและกระตุ้นให้นักเรียนอื่นประพฤติปฏิบัติดีตามไปด้วย

ครูช่างอุตสาหกรรมควรยกย่องชมเชย หรือให้รางวัลนักเรียนที่ดี ไม่ว่าจะ เป็นด้านความรู้ ความสามารถ หรือความประพฤติให้บุคคลอื่น ๆ เช่น เพื่อนนักเรียน ครู-อาจารย์ หรือ ผู้ปกครอง ได้ทราบ เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจแก่นักเรียนที่ดีนั้น และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนอื่น

5. ช่วยคุ้มครองเป็นที่พึ่งพำนัก ในทิศทั้งหลาย เนื่องจากครูเป็นบุคคลที่สังคมยกย่องว่าเป็นปฐมนิยบุคคล กอปรด้วยความรู้และคุณธรรมดังได้กล่าวมาแล้ว สังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่ง สังคมในชนบทของไทย จึงให้ความเคารพนับถือ ศรัทธา และมีความเชื่อว่า ครูเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และหากมีความทุกข์ร้อนหรือปัญหาอะไร ครูจะสามารถช่วยเหลือแนะนำและช่วยแก้ปัญหาให้ได้ ดังนั้นเมื่อสังคมมีความมุ่งหวังเช่นนั้น

ครูในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมจึงต้องให้ความช่วยเหลือแนะนำ ช่วยแก้ปัญหาและความเดือดร้อนให้แก่บุคคลทุกฝ่ายในสังคม ภายในขอบเขต ความสามารถและความเหมาะสม

ครูช่างอุตสาหกรรม ควรรับฟังให้คำปรึกษา ให้ความช่วยเหลือและช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้กับนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน เพื่อนร่วมงาน และบุคคลอื่น ๆ ที่มีความเดือดร้อนหรือต้องการความช่วยเหลือ เมื่อตนเองสามารถช่วยเหลือได้ และความช่วยเหลือนั้นเป็นความช่วยเหลือที่ถูกต้อง ชอบธรรม ทั้งไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนเสียหายแก่บุคคลอื่นหรือแก่ตนเอง

คุณธรรมที่เสริมสร้างคามดีงามแก่ชีวิตและสังคมหรืออคติ 4

พระราชวรมุณี(ประยูรย์ ปยุตโต) ได้ให้ความหมายของอคติ 4 ไว้ดังนี้

อคติ 4 (ฐานะอันไม่พึงถึง, ทางความประพฤติที่ผิด, ความไม่เที่ยงธรรม, ความลำเอียง)

1. จันทาคติ (ลำเอียงเพราะชอบ)
2. โทสาคติ (ลำเอียงเพราะชัง)
3. โมหาคติ (ลำเอียงเพราะหลง, หลาดผิดเพราะเขลา)
4. ภยาคติ (ลำเอียงเพราะกลัว)^{๑๖}

คุณธรรมที่เสริมสร้างคามดีงามแก่ชีวิตและสังคม หรือ อคติ 4 เป็นหลักคุณธรรมที่ใช้พัฒนาจริยของบุคคลให้มีความเที่ยงธรรม ปราศจากความลำเอียง ทั้งนี้เพราะอคติเป็นสาเหตุที่ทำให้บุคคลประพฤติเบี่ยงเบนไปจากความยุติธรรม บิดเบือนความจริงให้ผิดจากข้อเท็จจริงที่เป็นอยู่หรือที่มีอยู่จริง คนมีอคติจึงเป็นคนไม่ยุติธรรม เพราะจะทำอะไรตามความรู้สึกและความคิดของตนเองเป็นใหญ่ คือ ความพอใจ ความไม่พอใจ ความเขลา และความกลัวในสิ่งที่ไม่ควรกลัว^{๑๗} อคติ 4 ประกอบด้วย

1. จันทาคติ หมายถึง การลำเอียงเพราะความรักใคร่ชอบพอ ก่อให้เกิดการแบ่งพวก ขาดความยุติธรรมในตัวเองและสังคม เพราะอำนาจแห่งความรักใคร่ชอบพอหรือความสัมพันธ์ คนเราถ้ามีความชอบหรือความรักใคร่ต่อใครคนใดคนหนึ่งหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยเฉพาะเจาะจงแล้ว ก็อาจจะมีอคติลำเอียงเข้าข้างบุคคลนั้นได้ เช่น เด็กคนไหนใกล้ชิดครูมีความอ่อนน้อมถ่อมตน เวลาสอบครูก็จะให้คะแนนมากทั้งที่ทำข้อสอบไม่ได้ แต่กับนักเรียนคนอื่นกลับให้คะแนนน้อยกว่าทั้งที่ทำข้อสอบได้มากกว่า เช่นนี้ เรียกว่าครุมีจันทาคติ^{๑๐๘}

ครูช่างอุตสาหกรรมจะต้องไม่ลำเอียงเพราะความชอบ โดยทำจิตใจให้สม่ำเสมอเป็นกลาง ไม่ให้ความสนิทสนมกับนักเรียนคนใดเป็นพิเศษ หากนักเรียนทำความผิดเหมือนกันก็จะลงโทษโดยเสมอกัน หรือถ้านักเรียนทำดีก็จะไม่ยกย่องชมเชยนักเรียนที่ตนรักใคร่ชอบพอเป็นพิเศษมากกว่าคนอื่น ๆ ครูช่างอุตสาหกรรมจะต้องไม่เลือกที่รักมักที่ชัง

2. โทสาคติ หมายถึง การลำเอียงเพราะความชังหรือความไม่ชอบพอ ก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้ถูกเกลียดชัง บางคนเห็นหน้ากันหนีเดียวก็พาลเกลียดเขา ทำให้ผู้ถูกเกลียดเป็นแพะรับบาปไปโดยไม่รู้สาเหตุ^{๑๐๙} การลำเอียงเพราะความชังมีลักษณะตรงกันข้ามกับการลำเอียงเพราะความรัก เช่น ครูไม่ชอบเด็กคนไหน ครูก็จะให้คะแนนน้อยทั้ง ๆ ที่ทำข้อสอบได้มาก หรือครูใหญ่ไม่ชอบครูน้อยด้วยเหตุผลส่วนตัว แม้ครูน้อยจะทำความดี มีผลงานอย่างไร ก็ไม่พิจารณาความดีความชอบให้ การกระทำเช่นนี้ ถือว่าอยู่ในอำนาจของโทสาคติ^{๑๑๐}

ครูช่างอุตสาหกรรมจะต้องมีจิตใจเมตตากรุณาต่อนักเรียน ไม่เกลียดชังหรือโกรธและไม่ผูกใจเจ็บต่อนักเรียนคนใดคนหนึ่ง เพราะจะทำให้ปฏิบัติต่อนักเรียนคนนั้นไม่เท่าเทียมกับนักเรียนคนอื่น เช่น แกล้งลงโทษอย่างไม่มีเหตุผลสมควร หรือขาดความยุติธรรมในการลงโทษ เป็นต้น

3. โมหาคติ หมายถึง การลำเอียงเพราะความหลง และความงมงายเบาปัญญา ความงมงายหรือความหลงเป็นความมืดมนเพราะกิเลสที่เกิดขึ้นกับใจ ทำให้จิตใจบอดมืดมองไม่เห็น การจะทำจิตใจให้หลุดพ้นจากกิเลสจะต้องใช้ปัญญา คือ ความรอบรู้ คือ รู้เหตุ รู้ผล รู้ดี รู้ชั่ว เมื่อรู้แล้วจะเกิดความยุติธรรม^{๑๑๑} จะเห็นได้ว่า การลำเอียงเพราะความหลง ความเขลา เกิดจากความไม่รู้ ความหยาบ ไม่พิจารณาได้ส่วนให้

ต้องแท้ รวมทั้งการด่วนตัดสินใจโดยขาดข้อมูลและเหตุผล ตัดสินไปตามอารมณ์ ตามความรู้สึกส่วนตัว ซึ่งมักจะก่อให้เกิดความผิดพลาดขึ้นได้

ครูช่างอุตสาหกรรมควรใช้วิจารณญาณและมีความรู้สึกตัวอยู่เสมอ ไม่ลุ่มหลงในสิ่งใดหรือบุคคลใด หรือเกิดความหลงผิดเพราะรู้เท่าไม่ถึงการณ์ จะทำให้เกิดความล้มเหลวขึ้นได้โดยไม่รู้ตัว ครูช่างอุตสาหกรรมควรใช้สติสัมปชัญญะ จัดความลุ่มหลงหรือความเขลาให้หมดไป

4. ภัยคติ หมายถึง การล้มเอียงเพราะความกลัว เป็นการตัดสินใจที่ผิดไปจากความจริงหรือการปฏิบัติหน้าที่ให้เบี่ยงเบนไปจากความยุติธรรม เพราะกลัวอำนาจกลัวอิทธิพล หรือกลัวภัยที่จะเกิดขึ้นแก่ตนหรือครอบครัวของตน เช่น นักเรียนบางคนทำผิดวินัยร้ายแรง แต่ครูไม่ลงโทษเพราะเกรงอิทธิพลของผู้ปกครองนักเรียนคนนั้น การที่เกรงกลัวอำนาจหรือกลัวเรื่องอื่นใด ควรใช้สติระลึกรณีกคิดให้รอบคอบไตร่ตรองให้ต้องแท้ และพิจารณาว่า เกรงกลัวเพราะเหตุอะไร แล้วตัดสินใจอย่างเที่ยงธรรม ความกลัวทั้งหลายจะเบาบางและจางหายไปเอง¹⁰²

ครูช่างอุตสาหกรรม ควรมีความกล้าหาญในจิตใจ กล้ากระทำสิ่งที่ถูกต้องและยุติธรรม โดยไม่เกรงกลัวต่ออำนาจหรืออิทธิพลใด ๆ ซึ่งอาจนำผลกระทบในทางลบมาสู่ตนเอง เช่น กลัวคนจะเกลียด กลัวคนจะทำร้าย หรือกลัวว่าจะถูกกลั่นแกล้งด้วยวิธีการต่าง ๆ เป็นต้น

จากคุณธรรมต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้ อาจกล่าวได้ว่าครูช่างอุตสาหกรรมควรมีคุณลักษณะ ดังนี้

1. มีความพึงพอใจในการเป็นครูช่างอุตสาหกรรม
2. มีความมานะพากเพียร
3. เป็นผู้แสวงหาความรู้ใส่ตนอยู่เสมอ
4. มีความรับผิดชอบเอาใจใส่ในงานที่ทำ
5. เคารพตนเอง มีเหตุผล ใช้เหตุผลและวิจารณญาณในการทำงาน
6. เป็นระเบียบเรียบร้อย
7. มีจิตสำนึกต่อความรู้สึกผิดชอบชั่วดี
8. มีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

9. ไม่อิจฉาริษยา
10. รู้จักประมาณตนเอง รู้จักกาลเทศะ
11. ยึดสายกลางเป็นหลักในการทำงานและการดำเนินชีวิต
12. มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถปรับตัวและเข้ากับบุคคลอื่นได้ดี
13. รู้ถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
14. พุดจาสุภาพ มีความสามารถในการสื่อสารให้บุคคลอื่นเข้าใจได้ตามความต้องการ
15. มีความเสียสละ ช่วยเหลือสังคม
16. ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
17. ไม่เย่อหยิ่งถือตัว เป็นคนเสมอต้นเสมอปลาย
18. ซื่อสัตย์สุจริต
19. รู้จักควบคุมตัวเอง มีความอดกลั้น อดทน ไม่กลัวความยากลำบาก
20. มีความสามารถในการสอน ใช้เทคนิควิธีสอนใหม่ ๆ ไม่ปิดบังความรู้ ไม่หวงวิชา
21. สอนโดยมุ่งประโยชน์แก่นักเรียน ไม่มุ่งที่สินจ้างรางวัล
22. มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนดี ไม่อวดอ้างตนเอง ไม่กระทบกระเทือนผู้อื่น
23. ส่งเสริมให้นักเรียนมีความกล้า เชื่อมั่น ในตนเอง เห็นคุณค่าและความสำคัญของวิชาที่เรียน
24. มีความปรารถนาดีกับนักเรียน และเป็นกันเองกับนักเรียน
25. รู้จักยกย่องชมเชยและให้เกียรตินักเรียนตามควรแก่กรณี
26. มีความยุติธรรม และรู้จักการให้อภัย
27. ใจคอหนักแน่น เป็นตัวของตัวเอง ไม่เกรงกลัวอิทธิพลต่าง ๆ

งานวิจัยและผลการประชุมสัมมนาที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากคุณธรรม จริยธรรม มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันมาก ผู้วิจัยจึง ได้ศึกษารวบรวมผลงานวิจัยและผลการประชุมสัมมนาที่เกี่ยวข้องทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรมตลอดจน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ถึงเรื่องคุณลักษณะและบทบาทที่พึงประสงค์ของครูและนักเรียน นักศึกษา ซึ่งแสดงถึงความมีคุณธรรมรวมทั้งเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวินัยมาเสนอไว้ด้วย ดังต่อไปนี้

พัชรี แสงนิล ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับหลักธรรมของครูตามแนวพุทธปรัชญา กล่าวถึง คุณสมบัติของครูตามแนวพุทธว่า ควรจะเริ่มต้นจากความศรัทธาก่อน ศรัทธาในวิชาชีพครู เห็นคุณค่าของการเป็นครูว่าเป็นผู้สร้างคุณค่าและทำประโยชน์แก่มวลมนุษย์ เมื่อศรัทธาแล้วจิตใจก็พร้อมที่จะเสียสละ การจะเสียสละได้ก็ต้องมีจิตเมตตากรุณา เป็นพื้นฐาน นอกจากนั้นต้องมีคุณสมบัติอื่น ๆ ที่สำคัญประกอบอีก กล่าวคือมีลักษณะของกัลยาณมิตร เป็นผู้มีความหนักแน่นอดทนสูงมีความเป็นพหูสูต คือ เป็นผู้สดับตรับฟังมามาก สามารถสอนด้วยความรู้แท้จริง เข้าใจในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล ฐิฐานจริตของผู้เรียน รู้จักยอมรับผู้อื่น และควรมีบุคลิกภาพดี สามารถเป็นแบบอย่างทางจริยธรรม และเป็นผู้นำความประพฤติได้¹⁰³

เฉลียว บุรีภักดิ์ และคณะ ได้ทำการวิจัยเรื่องลักษณะของครูที่ดี กลุ่มตัวอย่างเป็นบุคคล 6 ประเภท คือนักเรียนจำนวน 2,342 คน ผู้ปกครองจำนวน 1,656 คน ครูจำนวน 2,113 คน ผู้บริหารจำนวน 886 คน พระจำนวน 432 องค์ และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 329 คน รวม 7,762 คน จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากคำถามแบบปลายเปิดพบว่า ลักษณะของครูที่ดีมี 5 ด้าน คือ

1. มีความรู้ดีมีการค้นคว้าหาความรู้ และนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์อยู่เสมอ
2. สอนดี สามารถใช้ภาษาได้ดี มีเทคนิคในการโน้มน้าวจิตใจคน และสามารถประพฤติปฏิบัติเป็นแบบอย่างได้ ไม่เพียงแต่พูดอย่างเดียว
3. สุขภาพดี รู้จักป้องกันโรคติดต่อ งดเว้นสิ่งเสียดีทั้งปวง ไม่เสเพล และรู้จักรักษาอารมณ์ให้มั่นคง
4. ประพฤติดี มีความซื่อสัตย์ เทียงธรรม เมตตา ชยัน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคทั้งปวง
5. มีน้ำใจประชาธิปไตย มีเหตุมีผล กล้าพูด กล้าทำ กล้าเผชิญความจริง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนการวิเคราะห์คำถามแบบปลายเปิดพบว่า ลักษณะของครูที่ดีจะเริ่มต้นด้วย "ความประพฤติเรียบร้อย ความรู้ดี บุคลิกลักษณะและการแต่งกายดี สอนดี ตรงเวลา มีความยุติธรรม หาความรู้อยู่เสมอ สุขภาพดี การพูดจาและมนุษยสัมพันธ์ดี รักษาชีพครู เมตตาและเข้ากับเด็กได้ ร่าเริงแจ่มใส ซื่อสัตย์ และเสียสละตามลำดับ"

ส่วนครูที่คนชอบมากที่สุดควรมีลักษณะเป็นครูที่ตั้งใจสอนและสอนเข้าใจแจ่มแจ้งมีความเข้าใจและเป็นกันเองกับเด็ก มีความรับผิดชอบ มีความยุติธรรม มีความเมตตา เป็นคนร่าเริงแจ่มใส สุขภาพ มีวิธีสอนแปลก ๆ มีอารมณ์ขันและเอื้อเฟื้อ¹⁰⁴

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ได้จัดประชุมสัมมนา เรื่องเกณฑ์มาตรฐานกับการพัฒนาวิชาชีพครูผลจากการประชุมสัมมนาสรุปได้ว่า บุคคลที่ประกอบวิชาชีพครูควรมีความรักความเมตตา และปรารถนาดีต่อนักเรียน อุทิศตนและเวลาเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนได้รับความรู้ เจริญเติบโตและมีพัฒนาการในทุกด้าน ทั้งควรมีลักษณะอย่างน้อย 4 ประการ คือ รอบรู้ สอนดี มีคุณธรรม-จรรยาบรรณ มุ่งมั่นพัฒนา สำหรับคุณลักษณะ มีคุณธรรม-จรรยาบรรณนั้นจะประกอบด้วยคุณลักษณะต่าง ๆ 9 คุณลักษณะ คือ

1. มีความเมตตากรุณา
 - 1.1 มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานและสังคม
 - 1.2 มีความสนใจและห่วงใยในการเรียนและความประพฤติของผู้เรียน
2. มีความยุติธรรม
 - 2.1 มีความเป็นธรรมต่อนักเรียน
 - 2.2 มีความเป็นกลาง
3. มีความรับผิดชอบ
 - 3.1 มุ่งมั่นในผลงาน
 - 3.2 ใช้เวลาอย่างมีคุณค่า
 - 3.3 ปฏิบัติหน้าที่ครบถ้วน
4. มีวินัย
 - 4.1 วินัยในตนเอง
 - 4.2 ปฏิบัติตามกฎและระเบียบ

5. มีความขยัน
 - 5.1 มีความตั้งใจ
 - 5.2 มีความพยายาม
6. มีความอดทน
 - 6.1 อดทนเมื่อเกิดอุปสรรค
 - 6.2 มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์
7. มีความประหยัด
 - 7.1 รู้จักประหยัดและออม
 - 7.2 ใช้ของคุ้มค่า
8. มีความรักและศรัทธาในอาชีพครู
 - 8.1 เห็นความสำคัญของอาชีพครู
 - 8.2 รักษาชื่อเสียงวิชาชีพครู
 - 8.3 เกิดความสำนึกและตระหนักที่จะเป็นครูที่ดี
9. ความเป็นประชาธิปไตยในการปฏิบัติงานและการดำรงชีวิต
 - 9.1 รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
 - 9.2 มีเหตุผล¹⁰⁵

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ได้ทำการศึกษาคูณลักษณะและพฤติกรรมของครูตาม จรรยา มารยาทและวินัยตามระเบียบประเพณีของครู พ.ศ. 2526 โดยใช้วิธีการเทคนิค เดลฟาย (Delphi Technique) สอบถามผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 32 คน ผลที่ได้จากการ ศึกษาพบว่าครูควรมีลักษณะ 18 คุณลักษณะและแต่ละคุณลักษณะมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ดังนี้

1. คุณลักษณะมุ่งมั่นในผลงาน พฤติกรรมที่ครูให้ความสำคัญ คือ การ ศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจ มีการเตรียมการสอน ใช้สื่อการสอน ประเมินผลขณะ สอนและพยายาม ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์
2. คุณลักษณะตรงต่อเวลา พฤติกรรมที่ครูให้ความสำคัญ คือ การรักษา เวลาทั้งในด้านการสอน การนัดหมาย และการทำงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. คุณลักษณะยุดิธรรมในการตัดสินผลการเรียน พฤติกรรมที่ครูให้ความสำคัญ คือ การให้คะแนนถูกต้องตามความเป็นจริง

4. คุณลักษณะยุดิธรรมในการตัดสินปัญหา พฤติกรรมที่ครูให้ความสำคัญ คือ พยายามเข้าใจสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา ก่อนที่จะแก้ปัญหาและสามารถตัดสินปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผล เป็นที่ยอมรับของผู้อื่น

5. คุณลักษณะมีพฤติกรรมที่เป็นประชาธิปไตย พฤติกรรมที่ครูให้ความสำคัญ คือ ภูหน้าทีและสิทธิของตนตัดสินใจ โดยใช้เหตุผลเป็นหลัก รั้งฟังความคิดเห็นและยอมรับบทบาทซึ่งกันและกัน และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย

6. คุณลักษณะปฏิบัติตามกฎและระเบียบ พฤติกรรมที่ครูให้ความสำคัญ คือ การปฏิบัติตามคำสั่งของผู้นบังคับบัญชา การปฏิบัติตามระเบียบของหน่วยงานและสถานศึกษา การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องอาชีพรู และการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของครู

7. คุณลักษณะมีความพยายามในการสอน พฤติกรรมที่ครูให้ความสำคัญ คือ พยายามศึกษาหาความรู้นำมาประกอบการสอน พยายามหาวิธีแก้ไข ในด้านการสอนและพยายามสอนเด็กที่มีปัญหาให้บรรลุจุดมุ่งหมาย

8. คุณลักษณะตั้งใจในการสอน พฤติกรรมที่ครูให้ความสำคัญ คือ การตั้งใจทำหน้าที่ให้ดีที่สุด และการเอาใจใส่ต่อผลการเรียนของเด็ก

9. คุณลักษณะสามารถควบคุมอารมณ์ พฤติกรรมที่ครูให้ความสำคัญ คือ อุดทน อุดกลั้น ต่อคำวิพากษ์วิจารณ์และไม่โกรธง่ายเมื่อถูกนักเรียนรบกวน

10. คุณลักษณะอดทนเมื่อเกิดอุปสรรคในการสอน พฤติกรรมที่ครูให้ความสำคัญ คือ อดทนที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงไม่เลิกเสีกลงกลางคันและไม่ทอดทิ้งในการสอน

11. คุณลักษณะใช้วัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอนให้คุ้มค่า พฤติกรรมที่ครูให้ความสำคัญ คือ การใช้อุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างประหยัด อธิบายให้เด็กเข้าใจก่อนใช้ รู้จักเก็บรักษาและซ่อมแซมให้ใช้ได้อีก ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวัสดุเหลือใช้ให้เป็นประโยชน์ และวางแผนการใช้อุปกรณ์ไว้ล่วงหน้า

12. คุณลักษณะศรัทธาในอาชีพครู พฤติกรรมที่ครูให้ความสำคัญ คือ การไม่กระทำการใด ๆ ที่จะทำให้เสื่อมเสียเกียรติและชื่อเสียงของอาชีพครู ทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม มีความภูมิใจในอาชีพ ชวนช่วยหาความรู้ และมีอุดมการณ์ในการทำงาน

13. คุณลักษณะซื่อสัตย์ต่ออาชีพครู พฤติกรรมที่ครูให้ความสำคัญ คือ ไม่อาศัยหน้าที่การงานแสวงหาผลประโยชน์ ไม่นำผลงานไปใช้ในทางทุจริต และไม่นำผลงานของผู้อื่นมาแอบอ้าง เป็นผลงานของตน

14. คุณลักษณะสุขภาพเรียบร้อย พฤติกรรมที่ครูให้ความสำคัญ คือ รู้จักวางตัวและแต่งกายให้เหมาะสม ให้อภัยคำและวาจาสุภาพเหมาะกับกาลเทศะ

15. คุณลักษณะยึดมั่นในศาสนา พฤติกรรมที่ครูให้ความสำคัญ คือ การปฏิบัติตามหลักธรรม การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาและไม่วิจารณ์ศาสนาในทางเสื่อมเสีย

16. คุณลักษณะมนุษยสัมพันธ์ พฤติกรรมที่ครูให้ความสำคัญ คือ การช่วยเหลือเกื้อกูล การไม่เอาเปรียบ มีความจริงใจ รู้จักประสานประโยชน์ และปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้

17. คุณลักษณะบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่ชุมชน พฤติกรรมที่ครูให้ความสำคัญ คือ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีพร้อมทั้งอบรมสั่งสอนนักเรียน ให้รักษาสาธารณสมบัติ เข้าร่วมกิจกรรมและให้ความช่วยเหลือแก่ชุมชน

18. คุณลักษณะความสามัคคี พฤติกรรมที่ครูให้ความสำคัญ คือ ช่วยเหลือกันในหน้าที่การงาน และร่วมมือกันหาทางแก้ไขปัญหา¹⁰⁶

ศรีสมร พุ่มสะอาด ได้ทำการศึกษาถึงคุณภาพครูประถมศึกษาที่สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ในโรงเรียนประถมศึกษา ทำการศึกษาโดยวิธีการของเทคนิคเดลไฟ(Delphi) ถามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จากมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยครูจำนวน 6 คน จากสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร และโรงเรียนต่าง ๆ จำนวน 7 คน จากสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ กรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา และมหาวิทยาลัยวงศราชวิทยาลัย จำนวน 7 คน รวมทั้งสิ้น 20 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะที่แสดงถึงคุณภาพครูประถมศึกษามี 6 ด้าน คือ 1) ความรู้ในวิชาชีพ 2) คุณธรรมและจริยธรรม 3) อุดมการณ์และวิญญานครู 4) การพัฒนาชุมชน 5) วินัย 6) บุคลิกภาพสำหรับด้านคุณธรรมและจริยธรรมจะประกอบด้วย ความเมตตากรุณา ความซื่อสัตย์สุจริต ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ ความอดทน อดกลั้น และควบคุมอารมณ์ได้ ความประพฤติตามศีลธรรมจรรยา สติปัญญา การรักษาความสามัคคีในหมู่คณะ และความยุติธรรมไม่ลำเอียง¹⁰⁷

ชลลดา จิตติวัฒนาพงศ์ ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งเสริมและพัฒนาคุณลักษณะของครูประถมและมัธยมศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู กลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหารและครูผู้สอนจากโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานครสังกัดละ 3 โรงเรียนรวม 12 โรงเรียน เป็นผู้บริหาร 12 คน และครูผู้สอน 728 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลใช้แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร และแบบสอบถามครูผู้สอน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะของครูผู้สอนที่ช่วยเสริมการเป็นครูดี คือ ครูควรเป็นคนมีคุณธรรมในการดำรงชีวิต มีจิตใจอ่อนโยนรักใคร่เมตตาเด็ก มีความเสียสละ มีระเบียบวินัย มีความคิดริเริ่ม ประหยัด ตรงต่อเวลา มีมนุษยสัมพันธ์ดี ทำงานเป็นหมู่คณะ ได้รับผิดชอบ มีความรู้ความสามารถ มีเทคนิคการสอน มีฐานะทางเศรษฐกิจที่มั่นคง มีสุขภาพจิตดี มีความรู้ลึกที่ต้องทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนและสังคม เป็นผู้รอบรู้ ชวนช่วยหาความรู้ใหม่ ๆ มีความยุติธรรม และต้องการเป็นครูโดยสมัครใจ¹⁰⁸

สุริยา จารย์พันธ์ ได้ทำการศึกษาความคาดหวังของกรรมการร่างจรรยาครู ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนที่มีต่อจริยธรรมที่สำคัญสำหรับครูและควรกำหนดเป็นจรรยาครู กลุ่มตัวอย่าง คือ คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร รวมทั้งสิ้น 1,442 คน พบว่าจรรยาครูตามความคาดหวังที่สำคัญอย่างยิ่ง ได้แก่ ความซื่อสัตย์ สุจริต ไม่นอราชนิยามบังหลวง ไม่ยุยงผู้คนให้เกิดความแตกร้างกัน ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ รักษาชื่อเสียงมิให้ขึ้นชื่อว่า ประพฤติชั่วไม่นำผลงานทางวิชาการของตนไปใช้ในทางทุจริต หรือเป็นภัยต่อมนุษยชาติ ให้คะแนนอย่างเที่ยงตรง รักและศรัทธาในอาชีพครู อุทิศตนเพื่อศิษย์และการศึกษา ไม่ละทิ้งการสอน¹⁰⁹

สมใจ เขียวสด ได้ศึกษาถึงเรื่องคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ผลิตผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บังคับบัญชาผู้

บริหารสถานศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา 333 คน ผู้ผลิตผู้บริหารสถานศึกษา เช่น อาจารย์สาขาบริหารการศึกษา 54 คน และผู้บังคับบัญชาผู้บริหารสถานศึกษา เช่น ผู้อำนวยการกอง 15 คน รวมทั้งสิ้น 402 คน ผลการวิจัยพบว่า ข้อที่ควรกำหนดเป็นคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในระดับที่เห็นด้วยมากที่สุด เช่น มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่การงาน ให้ความร่วมมือและประสานการปฏิบัติงานให้เกิดผลดีเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนด ไม่โอ้อวดว่าตนมีความรู้ความสามารถเหนือกว่าผู้อื่น ปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความเป็นมิตรอย่างสม่ำเสมอโดยยึดหลักพรหมวิหารธรรม ไม่เอามาตพยาบาทหรือกลั่นแกล้งผู้ใต้บังคับบัญชา เป็นที่พึ่งแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ยึดถือความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ต่องานต่อองค์กร และรักษาสัจจะ ยึดหลักเหตุผลและความมีสติสัมปชัญญะในการตัดสินใจ และการควบคุมอารมณ์ตนเอง สร้างบรรยากาศในสถานศึกษาให้บุคลากรทุกระดับมีความรู้สึกอบอุ่นเสมอภาค และเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ยกย่องชมเชยหรือให้รางวัลแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาเมื่อปฏิบัติงานได้ผลดีเยี่ยม ถูกต้อง และเกิดผลดี เป็นต้น¹¹⁰

ส้ายศม์ จันทร์วิรัช ได้ศึกษาคูณลักษณะของครูผู้สอนวิชาชีพ สาขาช่างอุตสาหกรรมที่โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 5 ต้องการประชากร คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนวิชาชีพช่างอุตสาหกรรมจากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 5 จำนวน 55 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารจำนวน 110 คน และครูผู้สอนจำนวน 185 คน รวม 295 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม 2 ชุด ชุดที่ 1 ใช้ถามผู้บริหาร ชุดที่ 2 ใช้ถามครูผู้สอน ผลการวิจัยสรุปว่าคุณลักษณะของครูผู้สอนวิชาชีพช่างอุตสาหกรรมด้านเจตคติ และจริยธรรมในการเป็นครูที่จำเป็นอย่างยิ่งคือ มีความรับผิดชอบในหน้าที่และงาน คุณลักษณะด้านเจตคติและจริยธรรมในการเป็นครูที่จำเป็นมาก เช่น มีความรักและความพอใจในการสอนสาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม ให้ความรู้ความคิดอย่างไม่มีปิดบัง ให้ความทันสมัยและปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ มีความยุติธรรมเสมอภาค ไม่ลำเอียง เห็นคุณค่าของการมีคุณธรรมและจริยธรรมที่เหมาะสมมีกิริยาวาจาสุภาพ ไม่ดูค่านักเรียน คุณลักษณะด้านทักษะและความสามารถในการสอนที่จำเป็น เช่น มีเทคนิคการสอน และวิธีการสอนหลายแบบ สามารถสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน และเข้ากับเด็กได้สามารถกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจต่อการเรียนและคุณลักษณะด้านอื่น ๆ ที่จำเป็นมาก เช่น มี

มีมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นแบบอย่างที่ดี มีความเชื่อมั่นในตนเองและกล้าตัดสินใจ มีความขี้มั่นแถมแจ่มใสและควบคุมอารมณ์ได้¹¹¹

พรศรี พานิชวงศ์ ได้ทำการศึกษาเรื่องการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของครู ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติตามการรับรู้ของตนเอง กลุ่มตัวอย่าง เป็นครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 538 คน พบว่าพฤติกรรมที่ครูปฏิบัติในระดับมาก ได้แก่ การดูแลเอาใจใส่ช่วยเหลือศิษย์ทุกคน การปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบให้สำเร็จโดยไม่มีงานค้าง การปฏิบัติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่การงานโดยชอบด้วยกฎหมาย การปฏิบัติตามระเบียบของสถานศึกษาด้วยความเต็มใจ การไม่มีอคติใด ๆ ในการทำงาน การไม่มีอคติต่อนักเรียน การเผยแพร่ความรู้โดยไม่บิดเบือนอำพราง การไม่กล่าววาจาสามทวารหรือหยาบคายส่อเสียด การไม่ทำการใด ๆ ที่ขัดต่อศีลธรรมประเพณี ค่านิยมและวัฒนธรรม การไม่ทำผิดกฎหมาย การไม่นำผลงานของผู้อื่นมาแอบอ้างเป็นของตน การสุภาพอ่อนน้อมกับบุคคลทั่วไป ส่วนพฤติกรรมที่ปฏิบัติในระดับปานกลาง ได้แก่ การศึกษาหาความรู้ เพื่อส่งเสริมการทำงานให้มีประสิทธิภาพ การจัดสอนซ่อมเสริมให้แก่ักเรียนนอกเวลาเรียนปกติ โดยไม่คิดค่าตอบแทน การควบคุมอารมณ์ และแสดงออกอย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ การสละแรงกาย ความคิด และทุนทรัพย์เพื่อพัฒนาชุมชนหรือสังคมตามควร การช่วยเหลือเพื่อนครู ทั้งด้านความคิดและการทำงาน การไปเยี่ยมเยียนหรือร่วมในงานแสดง ความยินดีหรือเสียใจแก่เพื่อนครูตามโอกาสอันควร¹¹²

ปภิต พัฒนบำรุง ได้ศึกษาพฤติกรรมด้านมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารในทัศนะของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร ตามหลักธรรมทางพุทธศาสนา 3 หมวด ธรรมคือ พรหมวิหาร 4 สังคหวัตถุ 4 และอิทธิบาท 4 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูที่กำลังปฏิบัติงานในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2532 จำนวน 354 คน พบว่าการปฏิบัติตามหลักธรรมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับการปฏิบัติปานกลาง¹¹³

ศิริพร กล่อมจันทร์ ได้ศึกษาเปรียบเทียบคุณธรรมด้านความรับผิดชอบ การพึ่งตนเองและวินัยในตนเองของนักศึกษาครูประจำการของวิทยาลัยครูกลุ่มภาคเหนือ ที่จะสำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2525 จำนวน 498 คน ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มี

อายุปฏิทินมากมีความรับผิดชอบและการพึ่งตนเองสูงกว่านักศึกษาที่มีอายุปฏิทินน้อย ส่วนวินัยในตนเองทุกกลุ่มอายุมีวินัยในตนเองไม่แตกต่างกัน นักศึกษาที่มีอายุราชการมากมีความรับผิดชอบสูงกว่านักศึกษาที่มีอายุราชการน้อย ส่วนการพึ่งตนเองและวินัยในตนเองนักศึกษาทุกกลุ่มอายุราชการมีการพึ่งตนเองและวินัยในตนเองไม่แตกต่างกัน นักศึกษาที่มีลักษณะงานในหน้าที่แตกต่างกันมีความรับผิดชอบแตกต่างกัน¹¹⁴

ทรงศักดิ์ อ่อนบึง ได้ศึกษามโนทัศน์ทางจริยธรรมในชีวิตประจำวัน ด้านความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในเขตการศึกษา 11 ปีการศึกษา 2528 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 600 คน พบว่า นักเรียนชาย และนักเรียนหญิงมีมโนทัศน์ทางจริยธรรมในชีวิตประจำวัน ด้านความซื่อสัตย์สุจริตและความรับผิดชอบแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ด้านความมีระเบียบวินัยแตกต่างกัน โดยนักเรียนชายมีมโนทัศน์ทางจริยธรรมในชีวิตประจำวันสูงกว่านักเรียนหญิง¹¹⁵

อุทัย เกษร ได้ศึกษาคุณธรรม 4 ประการ คือ สัจจะ ทมะ ชันติ จาคะ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เขตการศึกษา 8 จำนวน 850 คน เป็นชาย 422 คน หญิง 428 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความรู้และทัศนคติต่อคุณธรรม 4 ประการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนหญิงสูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนชาย ส่วนเหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นักเรียนที่มีความแตกต่างกันทางฐานะความเป็นอยู่ของครอบครัวมีทัศนคติและเหตุผลเชิงจริยธรรมเกี่ยวกับคุณธรรม 4 ประการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนนักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูแตกต่างกัน มีทัศนคติและเหตุผลเชิงจริยธรรมเกี่ยวกับคุณธรรม 4 ประการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05¹¹⁶

โสภาส ไบสูงเนิน ได้ศึกษาพฤติกรรมด้านจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเขตการศึกษา 12 โดยศึกษาถึงจริยธรรมที่จำเป็น 4 คุณลักษณะคือ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม และความเมตตากรุณา จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 320 คน พบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนเพศชายกับผู้บริหารโรงเรียนเพศหญิง มีพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าคะแนนเฉลี่ยของผู้บริหารโรงเรียนเพศหญิงสูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของผู้บริหารโรงเรียนเพศชาย ส่วนด้าน

ความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม และความเมตตากรุณา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผู้บริหารโรงเรียนที่มีรายได้ต่ำกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีรายได้สูง มีพฤติกรรมด้านจริยธรรมทั้งสิ้นต่างกัน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05¹⁷

จากการศึกษาเกี่ยวกับคุณธรรมนี้ จะเห็นได้ว่าคุณธรรมมีความสำคัญต่อบุคคลที่อยู่ในสถานะต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู นักเรียน นักศึกษา หรือบุคคลทั่วไป คุณธรรมเป็นสิ่งที่ต้องส่งเสริมสนับสนุน หรือปลูกฝังให้มีขึ้นเป็นมโนธรรมประจำตน โดยเฉพาะบุคคลที่เป็นครูจะต้องมีคุณธรรมที่ยึดถือมากกว่าบุคคลทั่วไป จะช่วยให้ครูมองเห็นความสำคัญของความเป็นครู เกิดจิตสำนึกของความเป็นครู ปฏิบัติตนให้สมกับความเป็นครู และสมกับคำที่ว่า ครูเป็น "ปูชนียบุคคล" เป็นที่ยกย่องนับถือของนักเรียนและบุคคลทั่วไป

เชิงอรรถ

¹ ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์, 2530), หน้า 190.

² Carter V.Good, Dictionary of Education, third ed. (New York : McGraw - Hill, Inc., 1973), p.641.

³ พระเทพวิสุทธิเมธี(พุทธทาสภิกขุ), ธรรมสำหรับครู, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2529), หน้า 89-90.

⁴ ชินวุธ สุนทรสิมะ, ความสำเร็จและความสุขของบัณฑิต หลักธรรมของผู้ปกตติคิตินุตติ และทำการดี (กรุงเทพมหานคร : พรศิวการพิมพ์, 2533), หน้า 4.

⁵ ลัดดา เสนาวงษ์, ความเป็นครู, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร : นิตยสารพิมพ์, 2532), หน้า 59.

⁶ ประภาศรี สีหอำไพ, พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531), หน้า 21.

⁷ เจริญ ไวรวัจนกุล, ความเป็นครู (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2521), หน้า 144.

⁸ สมใจ เขียวสด, "คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ผลิตผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บังคับบัญชาผู้บริหารสถานศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร," รายงานการวิจัย ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยครูธนบุรี (กรุงเทพมหานคร : สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์, 2534), หน้า 18.

⁹ สุรเชษฐ์ คำขุนารณ, "การสร้างแบบทดสอบวัดอคติ 4 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6," (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533), หน้า 10.

¹⁰ พัชรี แสงนิล, "ครูและหลักธรรมของครูตามแนวพุทธปรัชญา," (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาสารัตถศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534), หน้า 46.

¹¹ พระเทพวิสุทธิเมธี (พุทธทาสภิกขุ), สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 91-97.

¹² สงวน สุทธิเลิศอรุณ, ปรัชญาและคุณธรรมสำหรับครู, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร : อักษรบัณฑิต, 2526), หน้า 11.

¹³ ปรีชา เศรษฐีธร, ปรัชญาและคุณธรรมสำหรับครู (กรุงเทพมหานคร : พีระพัฒน์, 2523), หน้า 68.

¹⁴ สุรเชษฐ์ คำขุนารณ, เรื่องเดียวกัน, หน้า 9.

¹⁵ ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์, 2530), หน้า 217.

¹⁶ อารี จำปาทอง, "การส่งเสริมจริยธรรมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา," (ปริญญาานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532), หน้า 14.

¹⁷ แสง จันทร์งาม, "การสอนจริยธรรมในโรงเรียน," การสัมมนาเรื่องจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2522), หน้า 218.

¹⁸ ดวงเดือน พันธุนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจันิก, จริยธรรมของเยาวชนไทย (กรุงเทพมหานคร : การศาสนา, 2520), หน้า 6.

¹⁹ โกวิท ประวาลพฤษ์ และภนิดา คูสกุล, "พัฒนาการของจริยศึกษา," ใน เอกสารการสอนชุดวิชาจริยศึกษา, เล่ม 1 หน่วยที่ 1 (กรุงเทพมหานคร : สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2527), หน้า 6.

²⁰ สำโรช บัวศรี, จริยธรรมศึกษา (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2526), หน้า 18 - 20.

²¹ พระราชวรมนี(ประยูรค์ ปยุตโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม (กรุงเทพมหานคร : มหาคูฟีลลกรณราชวิทยาลัย, 2528), หน้า 12-13.

²² สมใจ เขียวสด, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 20.

²³ ประกอบ เกิดนิล, "ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู-อาจารย์ เกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทช่างอุตสาหกรรม ในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา," (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2523), หน้า 8.

²⁴ ประวิม ๗ นคร, แนวทางสร้างวินัยข้าราชการ (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู, 2527), หน้า 1-3.

²⁵ โกวิท ประวาลพุกษ์ และภนิดา กุศล, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 283.

²⁶ ศรีสมร พุ่มสะอาด, "การศึกษาคุณภาพครูประถมศึกษา," (ปริญญาานิพนธ์ การศึกษาศุภบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530), หน้า 117.

²⁷ สมใจ เขียวสด, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 20.

²⁸ อารี จำปาทอง, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 11-13.

²⁹ พัชรี แสงนิล, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 4.

³⁰ สำนักงานพัฒนาคุณธรรม กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือการพัฒนาคุณธรรม (กรุงเทพมหานคร : การศาสนา, 2532), หน้า 1.

³¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า (5).

³² อารี จำปาทอง, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 11-13.

³³ สงวน สุทธิเลิศอรุณ, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 26.

³⁴ เจริญเกียรติ ผิวนวนล, จิตวิเคราะห์ของ فروยด์ (กรุงเทพมหานคร : ตำราองค์การพิมพ์, 2522), หน้า 152.

³⁵ สงวน สุทธิเลิศอรุณ, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 21.

³⁶ โกสินทร์ รัชสยาพันธ์, ปรัชญาและคุณธรรมสำหรับครู (กรุงเทพมหานคร : การศาสนา, 2530), หน้า 30-31.

³⁷ สุจิต เพียรชอบ, "ธรรมะช่วยปกป้องประคองครู," ครูศาสตร์ ปีที่ 9 (มีนาคม-เมษายน 2522), หน้า 57- 64.

³⁸ พระราชวรมณี, ธรรมบุญชีวิต (ธนบุรี : ประยูรวงศ์, 2519), หน้า 70-71.

³⁹ ชินวุธ สุภัทรสีมะ, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 98-101.

⁴⁰ ลัดดา เสนาวงษ์, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 65.

⁴¹ เสนีย์ มีทรัพย์, "คุณธรรมนิยมในทัศนะของท่านพุทธทาสภิกขุ," จริยธรรมกับการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530), หน้า 242-243.

⁴² พระราชวรมณี(ประยูรท์ ปยุตโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม (กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2528), หน้า 186-187.

⁴³ วิเชียร พากเพียร, "การสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรมด้านอิทธิบาท 4 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กรุงเทพมหานคร," (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531), หน้า 24-25.

⁴⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 26.

⁴⁵ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, คุณธรรมจริยธรรมในการประกอบอาชีพ (กรุงเทพมหานคร : คุรุสภาลาดพร้าว, 2534), หน้า 22.

⁴⁶ วิเชียร พากเพียร, เรื่องเดียวกัน, หน้า 28.

⁴⁷ พัชรี แสงนิล, "ครูและหลักธรรมของครูตามแนวพุทธปรัชญา," (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาสารัตถศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534), หน้า 46.

⁴⁸ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, เรื่องเดียวกัน, หน้า 22.

⁴⁹ เรื่องเดียวกัน.

⁵⁰ วิเชียร พากเพียร, เรื่องเดียวกัน, หน้า 33.

⁵¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 35-36.

⁵² พระราชวรมณี(ประยูรท์ ปยุตโต), สิ่งที่ได้อ่างมาแล้ว, หน้า 175.

⁵³ วิทย์ วิศทเวทย์ และเสถียรพงษ์ วรณปก, พระพุทธศาสนาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1(ม.1) (กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์, 2534), หน้า 37-38.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

⁵⁴ วิทย์ วิศทเวทย์ และเสถียรพงษ์ วรรณปก, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 38-39.

⁵⁵ พระราชวรมุนี(ประยุทธ์ ปยุตโต), สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 148-149.

⁵⁶ สอนงค์ รุดติษฐ์, "การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมด้านพรหมวิหาร สัมกับความสามารถในการเป็นผู้นำด้านการตัดสินใจแบบประชาธิปไตยของนิสิตมหาวิทยาลัย," (ปริญญาบัตรศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523), หน้า 10

⁵⁷ พัชรี แสงนิล, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 129 .

⁵⁸ สอนงค์ รุดติษฐ์, เรื่องเดียวกัน, หน้า 11-12.

⁵⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 13.

⁶⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 14.

⁶¹ พระราชวรมุนี(ประยุทธ์ ปยุตโต), สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว ,หน้า 244-245.

⁶² สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 9.

⁶³ เรื่องเดียวกัน.

⁶⁴ พัชรี แสงนิล, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 114.

⁶⁵ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, คุณธรรมจริยธรรมในการประกอบอาชีพ (กรุงเทพมหานคร : ครุสภาลาดพร้าว, 2534), หน้า 9.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

66 พืชรี แสงนิล, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 114.

67 เรื่องเดียวกัน.

68 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 10.

69 เรื่องเดียวกัน.

70 พืชรี แสงนิล, "ครูและหลักธรรมของครูตามแนวพุทธปรัชญา," (วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาสารัตถศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534), หน้า 115.

71 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 11.

72 พระราชวรมณี(ประยุทธ์ ปยุตโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม (กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2528), หน้า 183-184.

73 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 13.

74 พืชรี แสงนิล, เรื่องเดียวกัน, หน้า 130-131.

75 เรื่องเดียวกัน, หน้า 131-132.

76 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 15.

77 เรื่องเดียวกัน.

78 พระราชวรมณี(ประยุทธ์ ปยุตโต), เรื่องเดียวกัน, หน้า 135.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

⁷⁹ ลัดดา เสนาวงษ์, ความเป็นครู, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร : นิตยสารสารคดี, 2532), หน้า 68.

⁸⁰ ธวัช โปธิกุล, "คุณธรรม 4 ประการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี," (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528), หน้า 8.

⁸¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 10.

⁸² เรื่องเดียวกัน, หน้า 12.

⁸³ พัชรี แสงนิล, สิ่งที่ได้อ่างมาแล้ว, หน้า 123.

⁸⁴ ธวัช โปธิกุล, เรื่องเดียวกัน, หน้า 12-13.

⁸⁵ พระเทพวิสุทธิเมธี (พุทธทาสภิกขุ), ธรรมสำหรับครู, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2529), หน้า 150-152.

⁸⁶ พระราชวรมุนี (ประยูรธ ปรยุตโต), สิ่งที่ได้อ่างมาแล้ว, หน้า 192.

⁸⁷ พัชรี แสงนิล, "ครูและหลักธรรมของครูตามแนวพุทธปรัชญา," (วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาสารัตถศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534), หน้า 72-73.

⁸⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 77.

- ⁸⁹ พัชรี แสงนิล, สิ่งที่ได้อ่างมาแล้ว, หน้า 53-54.
- ⁹⁰ พัชรี แสงนิล, สิ่งที่ได้อ่างมาแล้ว, หน้า 55.
- ⁹¹ พัชรี แสงนิล, สิ่งที่ได้อ่างมาแล้ว, หน้า 55-56.
- ⁹² พระราชวรมณี(ประยูรย์ ปยุตโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม (กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2528), หน้า 158-159.
- ⁹³ พระราชธรรมมิตฺต(ระแบบ จิตฺตฺยาน), วิญญานคฺรู (กรุงเทพมหานคร : พรศิวการพิมพ์, 2533), หน้า 34-42.
- ⁹⁴ พระราชวรมณี(ประยูรย์ ปยุตโต), เรื่องเดียวกัน, หน้า 224-225.
- ⁹⁵ เทือก กุสุมา ณ ออยุธยา อ่างโนเจลียว บุรีภักดี และคนอื่น ๆ, "ลักษณะของครุฑที่๕," รายงานผลการวิจัย หน่วยงานนิเทศก์ (กรุงเทพมหานคร : กรมการฝึกหัดครู, 2520), หน้า 11.
- ⁹⁶ พระราชวรมณี(ประยูรย์ ปยุตโต), เรื่องเดียวกัน, หน้า 174.
- ⁹⁷ สุรเชษฐ์ คำขุนารณ, "การสร้างแบบทดสอบวัดอคติ 4 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6," (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษานิตติวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523), หน้า 28.
- ⁹⁸ พัชรี แสงนิล, สิ่งที่ได้อ่างมาแล้ว, หน้า 128.
- ⁹⁹ สุรเชษฐ์ คำขุนารณ, เรื่องเดียวกัน, หน้า 29.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

¹⁰⁰ พิชรี แสงนิล, "ครูและหลักธรรมของครูตามแนวพุทธปรัชญา," (วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาสารัตถศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534), หน้า 129.

¹⁰¹ สุรเชษฐ์ คำชนารถ, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 29.

¹⁰² เรื่องเดียวกัน, หน้า 30.

¹⁰³ พิชรี แสงนิล, เรื่องเดียวกัน, หน้า 63-64.

¹⁰⁴ เจลียว บุรีภักดี และ คนอื่น ๆ, "ลักษณะของครูที่ดี," รายงานการวิจัย ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (กรุงเทพมหานคร : กรมการฝึกหัดครู, 2520), หน้า 364-365.

¹⁰⁵ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, "เกณฑ์มาตรฐานกับการพัฒนาวิชาชีพครู," การสัมมนาวิชาชีพครู ครั้งที่ 6 (กรุงเทพมหานคร : กองมาตรฐานวิชาชีพครู สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2533), หน้า 24-32.

¹⁰⁶ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, "คุณลักษณะและพฤติกรรมของครูตามจรรยา มารยาทและวินัยตามระเบียบประเพณีของครู พ.ศ. 2526," รายงานการวิจัย กองมาตรฐานวิชาชีพครู (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2530), หน้า 18-19.

¹⁰⁷ ศรีสมร พุ่มสะอาด, "การศึกษาคุณภาพครูประถมศึกษา," (ปริญญานิพนธ์ การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและพัฒนาหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรี นครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530), หน้า 202-203.

¹⁰⁸ ชลลดา จิตติวัฒนพงศ์, "การศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมและพัฒนาคุณลักษณะของครูประถมและมัธยมศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู," รายงานผลการวิจัย กรมวิชาการ (กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ, 2534), หน้า 39.

¹⁰⁹ สุรียา จารยะพันธ์, "ความคาดหวังของคณะกรรมการร่างจรรยาบรรณ ครูผู้ปกครอง และนักเรียนต่อจรรยาบรรณที่สำคัญของครู," (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527), หน้า 65-68.

¹¹⁰ สมใจ เขียวสวด, "คุณธรรมและจรรยาบรรณสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ผลิตผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บังคับบัญชาผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร," รายงานการวิจัย ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยครูธนบุรี (กรุงเทพมหานคร : สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์, 2534), หน้า 111-113.

¹¹¹ สายัณห์ จันทร์วิรัช, "การศึกษาคุณลักษณะของครูผู้สอนวิชาชีพสาขาช่างอุตสาหกรรมที่โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 5 ต้องการ," เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการ เรื่องการวิจัยทางการศึกษาและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา (เล่ม 2) (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2534), หน้า 952-954.

¹¹² พรศรี พานิชวงศ์, "การปฏิบัติตามจรรยาบรรณของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติตามการรับรู้ของตนเอง," (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531), หน้า 90-92.

¹¹³ ปกิต พัฒนบำรุง, "การศึกษาพฤติกรรมด้านมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหาร ในทัศนะของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร," (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2533), หน้า 139-141.

¹¹⁴ ศิริพร กล่อมจันทร์, "ความรับผิดชอบ การฟังตนเองและวินัยในตนเอง ของนักศึกษาครูประจำการ วิชาเอกการบริหารโรงเรียน กลุ่มวิทยาลัยครูภาคเหนือ," (ปริญญาบัตรศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2526), หน้า 55-58.

¹¹⁵ ทรงศักดิ์ อ่อนนิง, "มโนทัศน์ทางจริยธรรมในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในเขตการศึกษา 11 ปีการศึกษา 2528," (ปริญญาบัตรศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2529), บทคัดย่อ.

¹¹⁶ อุทัย เกษร, "การศึกษาคุณธรรม 4 ประการ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 8," (ปริญญาบัตรศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528), บทคัดย่อ.

¹¹⁷ โอบาส ไบสูงเนิน, "ศึกษาพฤติกรรมทางด้านจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 12," (ปริญญาบัตรศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2530), บทคัดย่อ.

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. การกำหนดประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นข้าราชการครูที่ทำการสอนในแผนกวิชาชั้นช่างอุตสาหกรรม 6 แผนกวิชา คือ ช่างยนต์ ช่างกลโรงงาน ช่างประกอบผลิตภัณฑ์ ช่างไฟฟ้า ช่างอิเล็กทรอนิกส์ และช่างก่อสร้าง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2535 ของวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 7 และ 8 รวม 14 แห่ง จำนวน 853 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างจากประชากร โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) ซึ่งดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ใช้ตารางสำเร็จของ Taro Yamane หาจำนวนของกลุ่มตัวอย่างได้จำนวน 379 คน

2.2 เฉลี่ยจำนวนครู-อาจารย์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของแต่ละสถานศึกษาเฉลี่ยได้ประมาณ 27 คน ต่อสถานศึกษา

2.3 ในแต่ละสถานศึกษามีแผนกวิชาชั้นช่างอุตสาหกรรม 6 แผนกวิชา แต่ละแผนกวิชาเฉลี่ยจำนวนครู-อาจารย์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้แผนกวิชาละ 4.5 คน ดังนั้นจึงกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างแผนกวิชาละ 5 คน ได้จำนวนครู - อาจารย์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 415 คนตามรายละเอียดในตารางที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4 การสุ่มตัวอย่างครู-อาจารย์ ของแต่ละแผนกวิชาใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยให้แต่ละแผนกวิชาเป็นผู้สุ่มกลุ่มตัวอย่างครู - อาจารย์ เพื่อเก็บข้อมูลตามจำนวนที่ต้องการ

ตารางที่ 1

แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ในวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ

ลำดับที่	สถานศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	หมายเหตุ
1	วิทยาลัยเทคนิคกำแพงเพชร	51	30	
2	วิทยาลัยเทคนิคเชียงราย	67	30	
3	วิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่	81	30	
4	วิทยาลัยเทคนิคนครสวรรค์	71	30	
5	วิทยาลัยเทคนิคน่าน	52	30	
6	วิทยาลัยเทคนิคพะเยา	40	25	มี 5 แผนกวิชาชีพ
7	วิทยาลัยเทคนิคพิจิตร	54	30	
8	วิทยาลัยเทคนิคพิษณุโลก	68	30	
9	วิทยาลัยเทคนิคเพชรบูรณ์	42	30	
10	วิทยาลัยเทคนิคแพร่	70	30	
11	วิทยาลัยเทคนิคลำปาง	78	30	
12	วิทยาลัยเทคนิคลำพูน	61	30	
13	วิทยาลัยเทคนิคสุโขทัย	64	30	
14	วิทยาลัยเทคนิคอุตรดิตถ์	53	30	
	รวม	853	415	

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุระดับการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา และแผนกวิชาที่สังกัด ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านคุณธรรมตามหลักพุทธศาสนา จำนวน 74 ข้อ คือ

1. คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จ 8 ข้อ
2. คุณธรรมที่คุ้มครองโลก 4 ข้อ
3. คุณธรรมของผู้ใหญ่ 8 ข้อ
4. คุณธรรมของคนดี 7 ข้อ
5. คุณธรรมที่ทำให้เกิดความสามัคคี 8 ข้อ
6. คุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน 8 ข้อ
7. คุณธรรมในการสอน 10 ข้อ
8. คุณธรรมของผู้สอนที่ดี 8 ข้อ
9. คุณธรรมในการปฏิบัติตนให้สมกับหน้าที่ 5 ข้อ
10. คุณธรรมที่เสริมสร้างความดีงามแก่ชีวิตและสังคม 8 ข้อ

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตามแบบ ของ Likert โดยจำแนกระดับพฤติกรรมออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5 คะแนน	หมายถึง	ระดับปฏิบัติมากที่สุด / ทำทุกครั้ง
4 คะแนน	หมายถึง	ระดับปฏิบัติมาก / ทำบ่อย ๆ แต่ไม่ทุกครั้ง
3 คะแนน	หมายถึง	ระดับปฏิบัติปานกลาง / ทำบ้าง ไม่ทำบ้าง
2 คะแนน	หมายถึง	ระดับปฏิบัติน้อย / นาน ๆ ทำครั้ง
1 คะแนน	หมายถึง	ระดับปฏิบัติน้อยที่สุด / แทบจะไม่ได้ทำเลย

การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมตามหลักพุทธศาสนาจากเอกสารต่าง ๆ เช่น หนังสือ บทความ งานวิจัย และผลการสัมมนาที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรม แล้วสร้างแบบสอบถามให้มีเนื้อหาครอบคลุมคุณธรรมตามหลักพุทธศาสนาที่ครูควรมีติดอู่ทั้ง 10 ด้าน

2. นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศาสนา ด้านการศึกษา ด้านการวิจัย ด้านการประเมินผล และด้านภาษา ตรวจสอบแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขจำนวน 7 ท่าน คือ

2.1 นายไสว มาลาทอง ผู้เชี่ยวชาญวิชาการศาสนา กองศาสนศึกษา กรมการศาสนา

2.2 นายสงบ อินทรมณี ผู้อำนวยการด้านพัฒนาบุคคล กองวิชาการ บริหารงานบุคคล สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู

2.3 ดร.กอบพร อินทรกำแหง ผู้อำนวยการพิเศษ กองแผนงาน กรมอาชีวศึกษา

2.4 นายศักดิ์ ภิรมย์ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน กองแผน งาน กรมอาชีวศึกษา

2.5 ดร.สมชนก ภู่อำไพ คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์

2.6 ผศ.ดร.จักรกฤษณ์ สำราญใจ ภาควิชาทดสอบและวิจัยการศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏลำปาง สหวิทยาลัยล้านนา

2.7 นายบุญเลิศ ครูทเมือง ครูภาษาไทยดีเด่นของกระทรวงศึกษาธิการ ปี พ.ศ. 2529 ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏ ลำปาง สหวิทยาลัยล้านนา

3. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Tryout) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจริง โดยนำไปทดลองใช้กับครู-อาจารย์ แผนกวิชาชั้นช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี จำนวน 18 คน และวิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี จำนวน 12 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของ Cronbach (Cronbach Alpha Coefficient) ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม 0.95 แสดงว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอลงหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถึง กรมอาชีวศึกษา เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
2. กรมอาชีวศึกษาได้ออกหนังสืออนุญาตให้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ถึงวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ
3. ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามพร้อมด้วยหนังสือจากกรมอาชีวศึกษาถึง ผู้บริหารวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือทางไปรษณีย์ เมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2535 เพื่อทำการเก็บข้อมูล และขอให้ทางสถานศึกษาจัดส่งข้อมูลให้ผู้วิจัยทางไปรษณีย์ ผู้วิจัยได้รับข้อมูลจากสถานศึกษาครบถ้วนเมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2535
4. รวบรวมและตรวจสอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปทั้งหมด 415 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 389 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.73 ในจำนวนนี้มีแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ ไม่สามารถนำมาประมวลและวิเคราะห์ได้จำนวน 17 ฉบับ คงเหลือแบบสอบถามที่นำมาใช้ในการวิจัยได้จำนวน 372 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.64 ดังรายละเอียดตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2

แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป ได้รับคืน และที่สมบรูณ์นำไปใช้ในการวิจัย

ที่	ชื่อสถานศึกษา	ส่งไป จำนวน	ได้รับคืน		นำไปใช้ได้	
			จำนวน	%	จำนวน	%
1	วิทยาลัยเทคนิคกำแพงเพชร	30	30	7.23	30	7.23
2	วิทยาลัยเทคนิคเชียงราย	30	30	7.23	25	6.02
3	วิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่	30	29	6.99	28	6.75
4	วิทยาลัยเทคนิคนครสวรรค์	30	29	6.99	27	6.51
5	วิทยาลัยเทคนิคน่าน	30	30	7.23	28	6.75
6	วิทยาลัยเทคนิคพะเยา	25	17	4.10	17	4.10
7	วิทยาลัยเทคนิคพิจิตร	30	30	7.23	30	7.23
8	วิทยาลัยเทคนิคพิษณุโลก	30	26	6.26	22	5.30
9	วิทยาลัยเทคนิคเพชรบูรณ์	30	30	7.23	29	6.99
10	วิทยาลัยเทคนิคแพร่	30	30	7.23	29	6.99
11	วิทยาลัยเทคนิคลำปาง	30	30	7.23	30	7.23
12	วิทยาลัยเทคนิคลำพูน	30	30	7.23	29	6.99
13	วิทยาลัยเทคนิคสุโขทัย	30	26	6.26	26	6.26
14	วิทยาลัยเทคนิคอุตรดิตถ์	30	22	5.29	22	5.29
	รวม	415	389	93.73	372	89.64

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดกระทำข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูลมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์
2. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาให้คะแนนตามเกณฑ์
3. แบบสอบถามวัดระดับพฤติกรรมด้านคุณธรรม คำตอบแต่ละข้อของแบบสอบถามมีค่าคะแนนเป็น 5,4,3,2 และ 1 ในกรณีที่คำถามเป็นแบบนิเสธ (Negative) ได้แก่ข้อ 12, 51, 52, 53 และ 72 ค่าของคะแนนจะกลับค่ากัน
4. ลงรหัสข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์
5. นำผลคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าทางสถิติดำเนินการ ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ อายุ ระดับการศึกษา สูงสุด ประสบการณ์ทำงาน ในสถานศึกษา และแผนกวิชาที่สังกัด วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลพฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยนำเสนอข้อมูลเป็นส่วนรวมแต่ละด้าน ส่วนการแปลความหมายค่าเฉลี่ยของผลการวิเคราะห์ข้อมูลใช้เกณฑ์วิเคราะห์ระดับพฤติกรรมตามแนวของ Best ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายความว่า ปฏิบัติมากที่สุด / ทำทุกครั้ง

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายความว่า ปฏิบัติมาก / ทำบ่อย ๆ แต่ไม่ทุกครั้ง

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายความว่า ปฏิบัติปานกลาง / ทำบ้างไม่ทำบ้าง

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายความว่า ปฏิบัติน้อย / นาน ๆ ทำครั้ง

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายความว่า ปฏิบัติน้อยที่สุด / แทบจะไม่ได้ทำเลย

3. การเปรียบเทียบพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัย

เทคนิคภาคเหนือ จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุดวิเคราะห์โดย t-test

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. การเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ จำแนกตาม อายุ ประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา และแผนกวิชาที่สังกัด วิเคราะห์โดย F-test และทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบของ Scheffe'

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมด ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ (Statistical Package for Social Sciences)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำเสนอพร้อมทั้งแปลความหมายเป็น

3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์พฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ เป็นรายด้าน รายเรื่องและรายข้อ

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ เป็นรายด้านและรายเรื่อง

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา และแผนกวิชาที่สังกัด ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3

ค่าความถี่และค่าร้อยละเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. อายุ		
- ต่ำกว่า 30 ปี	74	19.9
- ตั้งแต่ 30 ปี ถึง 40 ปี	250	67.2
- สูงกว่า 40 ปี	48	12.9
รวม	372	100.0
2. ระดับการศึกษาสูงสุด		
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	86	23.1
- ตั้งแต่ปริญญาตรีหรือเทียบเท่าขึ้นไป	286	76.9
รวม	372	100.0
3. ประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา		
- น้อยกว่า 5 ปี	52	14.0
- ตั้งแต่ 5 ปี ถึง 10 ปี	144	38.7
- มากกว่า 10 ปี	176	47.3
รวม	372	100.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
4. แผนกวิชาที่สังกัด		
- ช่างยนต์	68	18.3
- ช่างกลโรงงาน	56	15.0
- ช่างประกอบผลิตภัณฑ์	62	16.7
- ช่างไฟฟ้า	61	16.4
- ช่างอิเล็กทรอนิกส์	59	15.9
- ช่างก่อสร้าง	66	17.7
รวม	372	100.0

จากตารางที่ 3 แสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือส่วนใหญ่ มีอายุตั้งแต่ 30 ถึง 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 67.2 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงสุดตั้งแต่ปริญญาตรี หรือเทียบเท่าขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 76.9 มีประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษามากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 47.3 รองลงไป มีประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษาตั้งแต่ 5 ปี ถึง 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.7 และครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือของแต่ละแผนกวิชาที่มีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ แผนกวิชาช่างยนต์มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 18.3 และแผนกวิชาช่างกลโรงงานน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 15.0

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์พฤติกรรมการด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ เป็นรายด้าน รายเรื่องและรายข้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4
สรุปค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของ
พฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรม
วิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับพฤติกรรม
1. คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จ	4.24	0.49	มาก
2. คุณธรรมที่คุ้มครองโลก	4.21	0.64	มาก
3. คุณธรรมของผู้ใหญ่	4.22	0.52	มาก
4. คุณธรรมของคนดี	4.05	0.55	มาก
5. คุณธรรมที่ทำให้เกิดความสามัคคี	4.06	0.55	มาก
6. คุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน	4.08	0.55	มาก
7. คุณธรรมในการสอน	3.90	0.52	มาก
8. คุณธรรมของผู้สอนที่ดี	4.14	0.56	มาก
9. คุณธรรมในการปฏิบัติตนให้สมกับหน้าที่	4.18	0.60	มาก
10. คุณธรรมที่เสริมสร้างความดีงามแก่ชีวิต และสังคม	4.09	0.56	มาก
รวมระดับพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างฯ	4.10	0.45	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านคุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จมีค่าสูงสุด ($\bar{X} = 4.24$) และค่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมด้านคุณธรรมในการสอนมีค่าต่ำสุด ($\bar{X} = 3.90$) แสดงว่า ครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือเป็นผู้ที่มีคุณธรรมสูง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5
ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของ
พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จของ
ครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ

ข้อที่	1. คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จ	\bar{X}	S.D.	ระดับพฤติกรรม
	ฉันทะ			
1.1	ทำนพึงพอใจในการเป็นครูช่างอุตสาหกรรม	4.47	0.69	มาก
1.2	ทำนยินดีที่จะทำงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา	4.26	0.73	มาก
	รวม	4.37	0.62	มาก
	วิริยะ			
1.3	ทำนศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม	4.21	0.71	มาก
1.4	ทำนพยายามทำงานที่มีปัญหาและอุปสรรคให้สำเร็จ	4.19	0.69	มาก
	รวม	4.20	0.60	มาก
	จิตตะ			
1.5	ทำนควบคุมและตรวจสอบผลการปฏิบัติของนักเรียน	4.19	0.71	มาก
1.6	ทำนรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเสมอต้นเสมอปลาย	4.27	0.68	มาก
	รวม	4.23	0.62	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อที่	1. คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จ	\bar{X}	S.D.	ระดับพฤติกรรม
	วิมังสา			
1.7	ทำนวางแผนการทำงานก่อนลงมือปฏิบัติ	4.15	0.73	มาก
1.8	ทำนแก้ปัญหาโดยใช้ข้อมูลและเหตุผล	4.22	0.71	มาก
	รวม	4.18	0.64	มาก
	รวมด้านคุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จ	4.24	0.49	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านคุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จ ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า คะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกเรื่อง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเรียง ตามลำดับ ดังนี้ พฤติกรรมเรื่องฉันทะ ($\bar{X} = 4.37$) พฤติกรรมเรื่องจิตตะ ($\bar{X} = 4.23$) พฤติกรรมเรื่องวิริยะ ($\bar{X} = 4.20$) และพฤติกรรมเรื่องวิมังสา ($\bar{X} = 4.18$) แสดงว่า ครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ มีความพึงพอใจในการเป็นครูช่างอุตสาหกรรม และประสพกับความสำเร็จในการทำงานเป็นครูมาก

ตารางที่ 6
ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของ
พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่คุ้มครองโลกของ
ครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ

ข้อที่	2. คุณธรรมที่คุ้มครองโลก	\bar{X}	S.D.	ระดับพฤติกรรม
	ทิว			
2.1	เมื่อท่านสำนึกผิดจะรู้สึกละลายแสบใจตนเอง	4.31	0.84	มาก
2.2	ท่านรู้สึกละลายที่จะนำเอาผลงานของผู้อื่น มาเป็นของตน	4.31	1.20	มาก
	รวม	4.31	0.85	มาก
	โอดตบปะ			
2.3	ท่านปฏิบัติตามจรรยาบรรณในวิชาชีพ	4.44	0.69	มาก
2.4	ท่านละเลยเพิกเฉยหรือทำผิดกฎ ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ของทางราชการ	3.80	1.33	มาก
	รวม	4.12	0.78	มาก
	รวมด้านคุณธรรมที่คุ้มครองโลก	4.21	0.64	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 6 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านคุณธรรมที่คุ้มครอง โลก ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$) และเมื่อ พิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า คะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกเรื่อง โดยคะแนนเฉลี่ยของ พฤติกรรมเรื่อง หิริมีค่าสูงสุด ($\bar{X} = 4.31$) และคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมเรื่อง โอดิตปะ รมิตำรองลงมา ($\bar{X} = 4.12$) แสดงว่า ครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือเป็น ผู้รู้สำนึกถึงความผิดชอบชั่วดี และปฏิบัติด้วยความถูกต้องชอบธรรมในระดับมาก

ตารางที่ 7
ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของ
พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้ใหญ่ของ
ครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ

ข้อที่	3. คุณธรรมของผู้ใหญ่	\bar{X}	S.D.	ระดับพฤติกรรม
3.1	เมตตา ท่านสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้เป็นกันเอง	4.04	0.79	มาก
3.2	ท่านได้ถามทุกข์ สุข ของนักเรียนหรือครอบครัว นักเรียนตามโอกาสอันควร	3.72	0.86	มาก
	รวม	3.88	0.72	มาก
3.3	กรุณา ท่านให้คำปรึกษาปัญหาต่าง ๆ แก่นักเรียน	3.99	0.79	มาก
3.4	ท่านส่งเสริมและช่วยเหลือให้นักเรียนให้ ประสบความสำเร็จและความก้าวหน้าและความสำเร็จ	4.20	0.73	มาก
	รวม	4.10	0.68	มาก
3.5	มุทิตา ท่านรู้สึกยินดีกับเพื่อร่วมงานที่ได้รับ ความสำเร็จด้วยใจจริง	4.38	0.72	มาก
3.6	ท่านส่งเสริมให้กำลังใจและยินดีกับ ผลงานของนักเรียน	4.48	0.67	มาก
	รวม	4.43	0.61	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อที่	3. คุณธรรมของผู้ใหญ่	\bar{X}	S.D.	ระดับพฤติกรรม
3.7	อุเบกขา ท่านให้ความยุติธรรมกับนักเรียนอย่าง เท่าเทียมกัน	4.47	0.66	มาก
3.8	ท่านตัดสินปัญหาต่าง ๆ ด้วยความเป็นธรรม	4.47	0.69	มาก
	รวม	4.47	0.63	มาก
	รวมด้านคุณธรรมของผู้ใหญ่	4.22	0.52	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้ใหญ่ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$) และเมื่อพิจารณาเป็น รายเรื่อง พบว่า คะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกเรื่อง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเรียงตามลำดับ ดังนี้ พฤติกรรมเรื่องอุเบกขา ($\bar{X} = 4.47$) พฤติกรรมเรื่องมุทิตา ($\bar{X} = 4.43$) พฤติกรรมเรื่องกรุณา ($\bar{X} = 4.10$) และพฤติกรรมเรื่องเมตตา ($\bar{X} = 3.88$) แสดงว่า ครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ เป็นผู้มีใจเป็นธรรม ปกครองนักเรียนด้วยความเมตตากรุณา ปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับความเป็นครูในระดับมาก

ตารางที่ 8
ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของ
พฤติกรรมด้านคุณธรรมของคนดีของ
ครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ

ข้อที่	4. คุณธรรมของคนดี	\bar{X}	S.D.	ระดับพฤติกรรม
4.1	อัมมัญญาตา (การรู้จักเหตุ) ท่านรับฟังความคิดเห็นและการเสนอหลักการ ของเพื่อนร่วมงาน	4.30	0.67	มาก
4.2	อิตถัญญาตา (การรู้จักผล) ท่านพิจารณาผลการกระทำจากสภาพ แวดล้อมและปัญหาที่เกิดขึ้น	4.09	0.72	มาก
4.3	อิตตัญญาตา (การรู้จักตน) ท่านวิเคราะห์และประเมินความสามารถ ของตนเอง	3.87	0.81	มาก
4.4	มัตตัญญาตา (การรู้จักประมาณ) ท่านไตร่ตรองและคิดถึงสภาพภาพของตน ก่อนที่จะกระทำการใดสิ่งหนึ่ง	4.12	0.76	มาก
4.5	กาลัญญาตา (การรู้จักกาล) ท่านคิดถึงความเหมาะสมของเวลาและ สถานการณ์ก่อนกระทำการต่าง ๆ	4.12	0.72	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ข้อที่	4. คุณธรรมของคนดี	\bar{X}	S.D.	ระดับพฤติกรรม
4.6	ปรีชาญาณ (การรู้จักชุมชน) ทำนศึกษาและรู้จักสภาพสังคมในชุมชนที่ ใกล้ชิดตัวท่าน	3.89	0.82	มาก
4.7	บุคคลิยญา (การรู้จักบุคคล) ท่านมีความเข้าใจและสามารถติดต่อสัมพันธ์ กับบุคคลที่เกี่ยวข้อง	3.97	0.80	มาก
	รวมด้านคุณธรรมของคนดี	4.05	0.55	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านคุณธรรมของคนดีของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า คะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกเรื่อง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเรียงตามลำดับ ดังนี้ พฤติกรรมเรื่องการรู้จักเหตุ ($\bar{X} = 4.30$) พฤติกรรมเรื่องการรู้จักประมาณ ($\bar{X} = 4.12$) พฤติกรรมเรื่องการรู้จักกาล ($\bar{X} = 4.12$) พฤติกรรมเรื่องการรู้จักผล ($\bar{X} = 4.09$) พฤติกรรมเรื่องการรู้จักบุคคล ($\bar{X} = 3.97$) พฤติกรรมเรื่องการรู้จักชุมชน ($\bar{X} = 3.89$) และพฤติกรรมเรื่องการรู้จักตน ($\bar{X} = 3.87$) แสดงว่าครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือเป็นผู้ที่ปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับฐานะของความเป็นครู และเหมาะสมกับการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระดับมาก

ตารางที่ 9
ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของ
พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่ทำให้เกิดความสามัคคีของ
ครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ

ข้อที่	5. คุณธรรมที่ทำให้เกิดความสามัคคี	\bar{X}	S.D.	ระดับพฤติกรรม
5.1	ท่าน ทำงานบริจาคตrophyสินให้กับผู้อื่นตาม โอกาสอันควร	3.75	0.87	มาก
5.2	ท่านให้ความร่วมมือในการจัดทำกิจกรรม ต่าง ๆ ของเพื่อนร่วมงาน	4.02	0.75	มาก
	รวม	3.91	0.70	มาก
5.3	ปียวาจา ท่านใช้วาจาสุภาพแก่นักเรียน	4.02	0.78	มาก
5.4	ท่านพูดชี้แจงเหตุผลให้บุคคลอื่นเข้าใจได้ดี	4.03	0.72	มาก
	รวม	4.03	0.67	มาก
5.5	อึดจกรिया ท่านประพฤติตนตามกฎระเบียบของสถานศึกษา	4.33	0.72	มาก
5.6	ท่านประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนและเพื่อนครู	4.19	0.70	มาก
	รวม	4.26	0.63	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อที่	5. คุณธรรมที่ทำให้เกิดความสามัคคี	\bar{X}	S.D.	ระดับพฤติกรรม
5.7	สมานัตตตา ท่านสามารถเข้ากับคนได้ทุกระดับ	4.09	0.78	มาก
5.8	ท่านชักนำนักเรียนให้นำปัญหาประโยชน์แก่สังคม	3.97	0.79	มาก
	รวม	4.03	0.68	มาก
	รวมด้านคุณธรรมที่ทำให้เกิดความสามัคคี	4.06	0.55	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านคุณธรรมที่ทำให้เกิดความสามัคคี ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า คะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกเรื่อง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเรียงตามลำดับ ดังนี้ พฤติกรรมอึดจรรยา ($\bar{X} = 4.26$) พฤติกรรมเรื่องปียวาจา ($\bar{X} = 4.03$) พฤติกรรมเรื่องสมานัตตตา ($\bar{X} = 4.03$) และพฤติกรรมเรื่องทาน ($\bar{X} = 3.91$) แสดงว่า ครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือมีการปฏิบัติตนและช่วยเหลือบุคคลอื่นอย่างมีมิตรไมตรีในระดับมาก

ตารางที่ 10
ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของ
พฤติกรรมด้านคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันของ
ครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ

ข้อที่	6. คุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน	\bar{X}	S.D.	ระดับพฤติกรรม
6.1	ลึจจะ ท่านมีความเชื่อมั่นในตนเอง ในการปฏิบัติงาน	4.26	0.70	มาก
6.2	ท่านปฏิบัติงานด้วยความซื่อตรง เสมอต้น เสมอปลาย	4.31	0.71	มาก
	รวม	4.29	0.63	มาก
6.3	ทมะ ท่านสามารถควบคุมอารมณ์ได้	3.85	0.78	มาก
6.4	ท่านมีความอดทนต่อข้อกล่าวหาของผู้อื่น	3.75	0.84	มาก
	รวม	3.80	0.75	มาก
6.5	ขันติ ท่านพยายามแก้ปัญหาและอุปสรรคในการ ทำงาน	4.15	0.70	มาก
6.6	ท่านอดทนต่อสถานที่และสภาพการทำงาน ที่ไม่เอื้อต่อการทำงานได้	3.96	0.77	มาก
	รวม	4.06	0.65	มาก

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ข้อที่	6. คุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน	\bar{X}	S.D.	ระดับพฤติกรรม
6.7	จากะ ท่านเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่แก่เพื่อนร่วมงานและ นักเรียนของท่าน	4.17	0.73	มาก
6.8	ท่านเต็มใจเสียสละประโยชน์ส่วนตัวเพื่อ ประโยชน์ของส่วนรวม	4.15	0.73	มาก
	รวม	4.16	0.66	มาก
	รวมด้านคุณธรรม ในการอยู่ร่วมกัน	4.08	0.55	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านคุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ อยู่ในระดับมากทุกเรื่อง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเรียงตามลำดับ ดังนี้ พฤติกรรมเรื่องสัจจะ ($\bar{X} = 4.29$) พฤติกรรมเรื่องจากะ ($\bar{X} = 4.16$) พฤติกรรมเรื่องขันติ ($\bar{X} = 4.06$) และพฤติกรรมเรื่องทมะ ($\bar{X} = 3.80$) แสดงว่า ครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ ความเสียสละ ความอดทนและอดกลั้นสูง

ตารางที่ 11
ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของ
พฤติกรรมด้านคุณธรรมในการสอนของ
ครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ

ข้อที่	7. คุณธรรมในการสอน	\bar{X}	S.D.	ระดับพฤติกรรม
7.1	อนุพีพิถา (สอนตามลำดับขั้นตอน) ท่านทำการสอนตามแผนการสอน/บันทึกการสอน	4.07	0.75	มาก
7.2	ท่านประเมินผลการเรียนอย่างต่อเนื่อง	4.02	0.72	มาก
	รวม	4.04	0.67	มาก
7.3	ปริยายทัสสาวิ (สอนในใจความสำคัญและ อธิบายประกอบ) ท่านสอนเน้นในเรื่องสำคัญรวมทั้งอธิบาย ประกอบอย่างแจ่มชัด	4.18	0.70	มาก
7.4	ท่านสอนให้นักเรียนรู้จักแยกแยะประเด็น ที่สำคัญของเรื่องที่สอน	4.13	0.70	มาก
	รวม	4.15	0.36	มาก
7.5	อนุทตยา (สอนด้วยความเมตตาปรานี) ท่านให้อภัยเมื่อนักเรียนไม่อยู่ในโอวาท	3.76	0.86	มาก
7.6	ท่านยินดีสอนซ่อมเสริมเมื่อนักเรียนไม่ เข้าใจบทเรียน	4.03	0.82	มาก
	รวม	3.90	0.72	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ข้อที่	7. คุณธรรมในการสอน	\bar{X}	S.D.	ระดับพฤติกรรม
7.7	อามิสันตโร (ไม่มุงอามิสสินจ้าง) ท่านสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนโดยไม่หวัง สิ่งตอบแทนต่อการสอนของท่าน	4.22	0.81	มาก
7.8	ท่านยินดีรับของขวัญเมื่อมีผู้มาขอร้องให้ ช่วยเหลือ	3.57	1.32	มาก
	รวม	3.90	0.82	มาก
7.9	อนุพัหัจจ์ (ไม่ยกตนข่มหรือกระทบ กระเทียบผู้อื่น) ท่านกล่าวถึงความไม่ดีของเพื่อนร่วมงาน	3.71	1.14	มาก
7.10	ท่านเปรียบเทียบความสามารถของท่าน กับผู้อื่น	3.32	1.13	ปานกลาง
	รวม	3.51	1.00	มาก
	รวมด้านคุณธรรมในการสอน	3.90	0.52	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 11 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านคุณธรรมในการสอนของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดเรื่อง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเรียงตามลำดับดังนี้ พฤติกรรมเรื่องสอนในใจความสำคัญและอธิบายประกอบ ($\bar{X} = 4.15$) พฤติกรรมเรื่องสอนตามลำดับขั้นตอน ($\bar{X} = 4.04$) พฤติกรรมเรื่องสอนด้วยความเมตตาปราณี ($\bar{X} = 3.90$) พฤติกรรมเรื่องสอนโดยไม่มุ่งอามิสสินจ้าง ($\bar{X} = 3.90$) และ พฤติกรรมเรื่องสอนโดยไม่ยกตนข่มหรือกระหนาบกระเทียบผู้อื่น ($\bar{X} = 3.51$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า พฤติกรรมข้อการเปรียบเทียบความสามารถกับผู้อื่นคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$) ส่วนข้ออื่น ๆ คะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แสดงว่าครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ เป็นผู้ที่ทำการสอนโดยยึดหลักการสอน และมุ่งถึงประโยชน์ที่จะเกิดกับนักเรียนเป็นสำคัญ

ตารางที่ 12
ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของ
พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้สอนที่ดีของ
ครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ

ข้อที่	8. คุณธรรมของผู้สอนที่ดี	\bar{X}	S.D.	ระดับพฤติกรรม
8.1	สันักสสนน (ซ้ให้ซ้ด) ท่นสอนนักรเรียนโดยซ้ประเด้นล้นค้ค้และให้ รยลละเอียดอย่งซ้ดเจน	4.05	0.75	มก
8.2	ท่นสอนนักรเรียนให้รู้จ้ริงและส่นมรณน่นไป ปรก้บถได้จ้ริง	4.26	0.70	มก
	รวม	4.15	0.65	มก
8.3	สมทพน (ชვნให้ปรก้บถ) ท่นกรกระตุ้นควมสนจ้ของนักรเรียนด้วย เทคนค้วธีการสอนแบบต่งต่ง	4.09	0.72	มก
8.4	ท่นให้ก่นล้งจ้และนนวนทงปรก้บถก่นให้ นักรเรียนฝกปรก้บถ	4.17	0.70	มก
	รวม	4.13	0.72	มก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ข้อที่	8. คุณธรรมของผู้สอนที่ดี	\bar{X}	S.D.	ระดับพฤติกรรม
8.5	สมุดเตชณา (เร้าใจให้กล้า) ท่านส่งเสริมให้นักเรียนมีความมั่นใจใน การเรียนและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ	4.15	0.75	มาก
8.6	ท่านส่งเสริมให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น	4.17	0.72	มาก
	รวม	4.16	0.67	มาก
8.7	สัมปหังสนา (ปลูกให้รำเริง) ท่านนำวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการเรียน การสอนทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ และเพลิดเพลินในการเรียน	3.94	0.76	มาก
8.8	ท่านสอนให้นักเรียนมองโลกในแง่ดีมีความ หวังและความสำเร็จในชีวิต	4.26	0.69	มาก
	รวม	4.10	0.63	มาก
	รวมด้านคุณธรรมของผู้สอนที่ดี	4.14	0.56	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้สอนที่ดีของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) และเมื่อนิยาม เป็นรายเรื่อง พบว่า คะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกเรื่อง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเรียงตามลำดับ ดังนี้ พฤติกรรมเรื่องเร้าใจให้เกิดความกล้าไม่ทอดย ($\bar{X} = 4.16$) พฤติกรรมเรื่องการสอน โดยชี้ให้เห็นอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.15$) พฤติกรรมเรื่องสอนโดยชวนให้ปฏิบัติตาม ($\bar{X} = 4.13$) และพฤติกรรมเรื่องการสอนโดยปลุกใจให้ร่าเริง ($\bar{X} = 4.10$) แสดงว่า ครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ มีพฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้สอนที่ดีในระดับมาก หรือมีความสามารถในการสอนมาก

ตารางที่ 13
ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของ
พฤติกรรมด้านคุณธรรมในการปฏิบัติตนให้สมกับหน้าที่ของ
ครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ

ข้อที่	9. คุณธรรมในการปฏิบัติตนให้สมกับหน้าที่	\bar{X}	S.D.	ระดับพฤติกรรม
9.1	แนะนำให้เป็นคนดี ท่านสอดแทรกคุณธรรมในช่วงที่สอน	4.00	0.86	มาก
9.2	สอนให้เข้าใจแจ่มแจ้ง ท่านจะให้คำอธิบายเพิ่มเติมเมื่อนักเรียน ไม่เข้าใจบทเรียน	4.23	0.71	มาก
9.3	สอนโดยไม่ปิดบังอำพราง ท่านถ่ายทอดวิชาความรู้และเทคนิควิธีให้ นักเรียนอย่างแจ่มแจ้ง	4.20	0.74	มาก
9.4	ยกย่องศิษย์ให้ปรากฏแก่หมู่คณะ ท่านยกย่องชมเชยนักเรียนที่ดีให้เป็นที่ ปรากฏแก่นักเรียนอื่นหรือบุคคลทั่วไป	4.35	0.71	มาก
9.5	ช่วยคุ้มครองและเป็นที่พึ่งในกิจทั้งหลาย ท่านรับฟังหรือช่วยแก้ปัญหาให้นักเรียน หรือเพื่อนร่วมงานโดยเสมอภาค	4.15	0.74	มาก
	รวมด้านคุณธรรมในการปฏิบัติตนให้สมกับหน้าที่	4.18	0.60	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 13 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านคุณธรรมในการปฏิบัติตนให้สมกับหน้าที่ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า คะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดเรื่อง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย เรียงตามลำดับดังนี้ พฤติกรรมเรื่องการยกย่องศิษย์ให้ปรากฏแก่หมู่คณะ ($\bar{X} = 4.35$) พฤติกรรมเรื่องการสอนให้เข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง ($\bar{X} = 4.23$) พฤติกรรมเรื่องการสอนโดยไม่ปิดบังอำพราง ($\bar{X} = 4.15$) และพฤติกรรมเรื่องการแนะนำให้เป็นคนดี ($\bar{X} = 4.00$) แสดงว่า ครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือมีการปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับการเป็นครูมาก

ตารางที่ 14

ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรม
ด้านคุณธรรมที่เสริมสร้างความดีงามแก่ชีวิตและสังคมของ
ครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ

ข้อที่	10. คุณธรรมที่เสริมสร้างความดีงาม	\bar{X}	S.D.	ระดับพฤติกรรม
	จันทาคติ			
10.1	ท่านลงโทษนักเรียนอย่างเสมอหน้ากัน	4.13	0.90	มาก
10.2	ท่านยกย่องชมเชยนักเรียนอย่างเสมอหน้ากัน	4.20	0.79	มาก
	รวม	4.17	0.79	มาก
	โทสาคติ			
10.3	ท่านมีความยุติธรรมในการให้คะแนนนักเรียน	4.40	0.76	มาก
10.4	ท่านลงโทษนักเรียนด้วยความจริงใจและ ยุติธรรม	4.35	0.75	มาก
	รวม	4.37	0.71	มาก
	โมหาคติ			
10.5	ท่านสอบสวนข้อเท็จจริงก่อนลงโทษนักเรียน	4.39	0.71	มาก
10.6	ท่านคิดว่าผู้ที่เคยทำความผิดมาก่อน มักจะ ทำความผิดซ้ำอีก	3.11	1.16	ปานกลาง
	รวม	3.75	0.73	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ข้อที่	10. คุณธรรมที่เสริมสร้างความดีงาม	\bar{X}	S.D.	ระดับพฤติกรรม
10.7	ภยากติ ทำนลง โทษนักเรียนตามสมควรแก่ความผิด โดยไม่เกรงว่าจะมีผลกระทบใด ๆ ต่อตัวเอง	3.93	0.96	มาก
10.8	ทำนปฏิบัติหน้าที่โดยถือหลักความยุติธรรม ไม่เห็นแก่ผู้มีอำนาจเหนือกว่า	4.24	0.78	มาก
	รวม	4.09	0.74	มาก
	รวมด้านคุณธรรมที่เสริมสร้างความดีงามแก่ชีวิต	4.09	0.66	มาก

จากตารางที่ 14 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านคุณธรรมที่เสริมสร้าง ความดีงามแก่ชีวิตและสังคม ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.09$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า คะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุก เรื่อง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเรียงตามลำดับ ดังนี้ พฤติกรรมเรื่อง โทษาคติ ($\bar{X} = 4.37$) พฤติกรรมเรื่อง ฉันทาคติ ($\bar{X} = 4.17$) พฤติกรรมเรื่อง ภยากติ ($\bar{X} = 4.09$) และ พฤติ กรรมเรื่อง โมหาคติ ($\bar{X} = 3.75$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า พฤติกรรมข้อที่ คิดว่าผู้ที่เคยทำความผิดมาก่อนมักจะทำความผิดขึ้นอีก คะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.11$) ส่วนข้ออื่น ๆ คะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แสดงว่า ครูช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ เป็นผู้ที่มีใจเที่ยงธรรมสูง ไม่ลำเอียงด้วยอคติต่าง ๆ

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบพฤติกรรมด้านคุณธรรม ของครูข้างอุตสาหกรรม
วิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ เป็นรายด้านและรายเรื่อง

ตารางที่ 15

สรุปการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านคุณธรรม
ของครูข้างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ
จำแนกตามอายุ

คุณธรรมของครูข้าง อุตสาหกรรมวิทยาลัย เทคนิคภาคเหนือ	ต่ำกว่า 30 ปี (N = 74)		ตั้งแต่ 30 ปี ถึง 40 ปี (N = 250)		สูงกว่า 40 ปี (N = 48)		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
คุณธรรมที่นำไปสู่ความ สำเร็จ	4.1537	0.5484	4.2690	0.4683	4.2526	0.5115	1.5844
คุณธรรมที่คุ้มครองโลก	4.0101	0.7137	4.2630	0.5907	4.2552	0.6812	4.7492*
คุณธรรมของผู้ใหญ่	4.1284	0.5609	4.2600	0.5149	4.1510	0.5053	2.2830
คุณธรรมของคนดี	3.9266	0.5997	4.1074	0.5272	3.9435	0.5862	4.1255*
คุณธรรมที่ทำให้เกิด ความสามัคคี	3.9493	0.6032	4.0995	0.5256	3.9870	0.6027	2.5832
คุณธรรมในการอยู่ ร่วมกัน	4.0000	0.5910	4.1075	0.5299	4.0260	0.5942	1.3100
คุณธรรมในการสอน	3.7946	0.5566	3.9336	0.5164	3.8958	0.4717	2.0491
คุณธรรมของผู้สอนที่ดี	4.0507	0.5662	4.1770	0.5453	4.0573	0.5942	2.0325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 15 (ต่อ)

คุณธรรมของครูช่าง อุตสาหกรรมวิทยาลัย เทคนิคภาคเหนือ	ต่ำกว่า 30 ปี (N = 74)		ตั้งแต่ 30 ปี ถึง 40 ปี (N = 250)		สูงกว่า 40 ปี (N = 48)		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
คุณธรรมในการปฏิบัติตน	4.0243	0.6359	4.2520	0.5680	4.0792	0.6826	5.0000*
คุณธรรมที่เสริมสร้าง ความดีงาม	4.0726	0.6113	4.1015	0.5366	4.0859	0.5830	0.0818
ค่าเฉลี่ยรวม	4.0058	0.4965	4.1421	0.4221	4.0602	0.4901	2.9258

* p < .05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 15.1
การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของ
พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่คุ้มครองโลก
จำแนกตามอายุ

อายุ	\bar{X}	ต่ำกว่า 30 ปี	สูงกว่า 40 ปี	30 - 40 ปี
		4.0101	4.2552	4.2630
ต่ำกว่า 30 ปี	4.0101			
สูงกว่า 40 ปี	4.2552			
30 - 40 ปี	4.2630	*		

* $p < .05$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 15.2
การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของ
พฤติกรรมด้านคุณธรรมของคณบดี
จำแนกตามอายุ

อายุ	\bar{X}	ต่ำกว่า 30 ปี	สูงกว่า 40 ปี	30 - 40 ปี
		3.9266	3.9435	4.1074
ต่ำกว่า 30 ปี	3.9266			
สูงกว่า 40 ปี	3.9435			
30 - 40 ปี	4.1074	*		

* $p < .05$

ตารางที่ 15.3

การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของ
พฤติกรรมด้านคุณธรรมในการปฏิบัติตนให้สมกับหน้าที่
จำแนกตามอายุ

อายุ	\bar{X}	ต่ำกว่า 30 ปี	สูงกว่า 40 ปี	30 - 40 ปี
		4.0243	4.0792	4.2520
ต่ำกว่า 30 ปี	4.0243			
สูงกว่า 40 ปี	4.0792			
30 - 40 ปี	4.2520	*		

* $p < .05$

จากตารางที่ 15 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ พฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ จำแนกตามอายุ โดยส่วนรวมแล้วมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ไม่แตกต่างกันตามอายุ ซึ่งไม่สอดคล้อง กับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ แตกต่างกันตามอายุ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านคุณธรรมที่คุ้มครองโลก คุณธรรมของคนดี และคุณธรรมในการ ปฏิบัติตนให้สมกับหน้าที่ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของพฤติกรรมด้านคุณธรรม ที่คุ้มครองโลก เมื่อจำแนกตามอายุ ตามตารางที่ 15.1 พฤติกรรมด้านคุณธรรมของคนดี เมื่อจำแนกตามอายุ ตามตารางที่ 15.2 และพฤติกรรมด้านคุณธรรมในการปฏิบัติตนให้สม กับหน้าที่ เมื่อจำแนกตามอายุ ตามตารางที่ 15.3 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรม ด้านคุณธรรมทั้ง 3 ด้าน ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือกลุ่มอายุต่ำกว่า 30 ปี แตกต่างกับคะแนนเฉลี่ยของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือกลุ่มอายุ ตั้งแต่ 30 ปี ถึง 40 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าคะแนนเฉลี่ยของครู ช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือกลุ่มอายุ ตั้งแต่ 30 ปี ถึง 40 ปี สูงกว่า

ตารางที่ 16
การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้าน
คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จ
จำแนกตามอายุ

คุณธรรมที่นำไปสู่ ความสำเร็จ (อิทธิบาท 4)	ต่ำกว่า 30 ปี (N = 74)		ตั้งแต่ 30 ปี ถึง 40 ปี (N = 250)		สูงกว่า 40 ปี (N = 48)		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ฉันทะ	4.2770	0.6832	4.3880	0.5940	4.3854	0.6624	0.9381
วิริยะ	4.1081	0.6686	4.2180	0.5804	4.2188	0.5734	1.0032
จิตตะ	4.1622	0.6626	4.2480	0.6049	4.2396	0.6101	0.5586
วิมังสา	4.0676	0.6481	4.2220	0.6191	4.1667	0.7021	1.7041
รวม	4.1537	0.5484	4.2690	0.4683	4.2526	0.5115	1.5844

จากตารางที่ 16 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านคุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ จำแนกตามอายุ โดยส่วนรวมแล้ว มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกเรื่อง แสดงว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือไม่แตกต่างกันตามอายุ

ตารางที่ 17
การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้าน
คุณธรรมที่คุ้มครองโลก
จำแนกตามอายุ

คุณธรรมที่คุ้มครองโลก (ทริโอดตัปปะ)	ต่ำกว่า 30 ปี (N = 74)		ตั้งแต่ 30 ปี ถึง 40 ปี (N = 250)		สูงกว่า 40 ปี (N = 48)		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ทริ	4.0203	0.9702	4.3900	0.7780	4.3229	0.9253	5.5544*
โอดตัปปะ	4.0000	0.8601	4.1360	0.7615	4.1875	0.7830	1.0891
รวม	4.0101	0.7137	4.2630	0.5907	4.2552	0.6812	4.7492*

* $p < .05$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 17.1

การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของ
พฤติกรรมด้านคุณธรรมเรื่องทิว
จำแนกตามอายุ

อายุ	\bar{X}	ต่ำกว่า 30 ปี	สูงกว่า 40 ปี	30 - 40 ปี
		4.0203	4.3229	4.3900
ต่ำกว่า 30 ปี	4.0203			
สูงกว่า 40 ปี	4.3229			
30 - 40 ปี	4.3900	*		

* $p < .05$

ตารางที่ 17.2
การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของ
พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่คุ้มครอง โลก
จำแนกตามอายุ

อายุ	\bar{X}	ต่ำกว่า 30 ปี	สูงกว่า 40 ปี	30 - 40 ปี
		4.0101	4.2552	4.2630
ต่ำกว่า 30 ปี	4.0101			
สูงกว่า 40 ปี	4.2552			
30 - 40 ปี	4.2630	*		

* $p < .05$

จากตารางที่ 17 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านคุณธรรมที่คุ้มครอง โลก ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ จำแนกตามอายุ โดยส่วนรวมแล้วมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า คุณธรรมเรื่องหิริของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ เมื่อจำแนกตามอายุ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคุณธรรมเรื่อง โอตตัปปะมีความแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ ของพฤติกรรมด้านคุณธรรมเรื่องหิริ จำแนกตามอายุ ตามตารางที่ 17.1 และพฤติกรรมด้านคุณธรรมที่คุ้มครอง โลก เมื่อจำแนกตามอายุ ตามตารางที่ 17.2 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ กลุ่มอายุน้อยกว่า 30 ปี แตกต่างกับคะแนนเฉลี่ยของ

ครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิค ภาคเหนือกลุ่มอายุตั้งแต่ 30 ปี ถึง 40 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าคะแนนเฉลี่ยของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือกลุ่มอายุตั้งแต่ 30 ปี ถึง 40 ปี สูงกว่า แสดงว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมเรื่องทริ และพฤติกรรมด้านคุณธรรมที่คุ้มครองโลกของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือกลุ่มอายุตั้งแต่ 30 ปี ถึง 40 ปี แตกต่างกับครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือกลุ่มอายุต่ำกว่า 30 ปี

ตารางที่ 18
การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ
พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้ใหญ่
จำแนกตามอายุ

คุณธรรมของผู้ใหญ่ (พรทมิฬาร 4)	ต่ำกว่า 30 ปี (N = 74)		ตั้งแต่ 30 ปี ถึง 40 ปี (N = 250)		สูงกว่า 40 ปี (N = 48)		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
เมตตา	3.7635	0.7504	3.9400	0.7145	3.7500	0.6684	2.6476
กรุณา	4.0743	0.6552	4.1400	0.6589	3.9167	0.7672	2.2753
มุทิตา	4.3514	0.7202	4.4500	0.5830	4.4479	0.5283	0.7798
อุเบกขา	4.3243	0.7188	4.5100	0.6086	4.4896	0.5309	2.5625
รวม	4.1284	0.5609	4.2600	0.5149	4.1510	0.5053	2.2830

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 18 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้ใหญ่ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ จำแนกตามอายุ โดยส่วนรวมแล้ว มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่องแล้ว พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกเรื่อง แสดงว่าพฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้ใหญ่ ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ไม่แตกต่างกันตามอายุ

ตารางที่ 19

การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ
พฤติกรรมด้านคุณธรรมของคนดี
จำแนกตามอายุ

คุณธรรมของคนดี (สัปดาห์ที่ 7)	ต่ำกว่า 30 ปี (N = 74)		ตั้งแต่ 30 ปี ถึง 40 ปี (N = 250)		สูงกว่า 40 ปี (N = 48)		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
รู้จักเหตุ	4.1757	0.7650	4.3520	0.6494	4.2292	0.6270	2.2868
รู้จักผล	3.9865	0.8023	4.1640	0.7008	3.8750	0.6058	4.3327*
รู้จักตน	3.8514	0.8865	3.9120	0.7659	3.6458	0.8870	2.2037
รู้จักประมาณ	3.9595	0.8511	4.1760	0.7288	4.0417	0.7133	2.6287
รู้จักเวลา	3.9865	0.8192	4.1640	0.6775	4.0625	0.7553	1.8973
รู้จักชุมชน	3.7027	0.9176	3.9600	0.7905	3.8333	0.8078	2.9588
รู้จักบุคคล	3.8243	0.9702	4.0240	0.7441	3.9167	0.7390	1.9351
รวม	3.9266	0.5997	4.1074	0.5272	3.9435	0.5862	4.1255*

* $p < .05$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 19.1
การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของ
พฤติกรรมด้านคุณธรรมเรื่องการรู้จักผล
จำแนกตามอายุ

อายุ	\bar{X}	สูงกว่า 40 ปี	ต่ำกว่า 30 ปี	30 - 40 ปี
		3.8750	3.9865	4.1640
สูงกว่า 40 ปี	3.8750			
ต่ำกว่า 40 ปี	3.9865			
30 - 40 ปี	4.1640	*		

* $p < .05$

ตารางที่ 19.2

การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของ
พฤติกรรมด้านคุณธรรมของคนดี
จำแนกตามอายุ

อายุ	\bar{X}	ต่ำกว่า 30 ปี	สูงกว่า 40 ปี	30 - 40 ปี
		3.9266	3.9435	4.1074
ต่ำกว่า 30 ปี	3.9266			
สูงกว่า 40 ปี	3.9435			
30 - 40 ปี	4.1074	*		

* $p < .05$

จากตารางที่ 19 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านคุณธรรมของคนดี ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ จำแนกตามอายุ โดยส่วนรวมแล้วมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าพฤติกรรมด้านคุณธรรมของคนดีของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ แตกต่างกันตามอายุและเมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านคุณธรรมเรื่องการรู้จักผลของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ เมื่อจำแนกตามอายุมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนพฤติกรรมด้านคุณธรรมเรื่องอื่น ๆ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของพฤติกรรมด้านคุณธรรมเรื่องการรู้จักผล จำแนกตามอายุ ตามตารางที่ 19.1 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี แตกต่างกับคะแนนเฉลี่ยของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือกลุ่มอายุตั้งแต่ 30 ปี ถึง 40 ปี อย่างมี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าคะแนนเฉลี่ยของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ กลุ่มอายุตั้งแต่ 30 ปี ถึง 40 ปี สูงกว่า และจากตารางที่ 19.2 พบว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมของคนดี เมื่อจำแนกตามอายุ คะแนนเฉลี่ยของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือกลุ่มอายุต่ำกว่า 30 ปี แตกต่างกับคะแนนเฉลี่ยของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือกลุ่มอายุตั้งแต่ 30 ปี ถึง 40 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าคะแนนเฉลี่ยของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือกลุ่มอายุตั้งแต่ 30 ปี ถึง 40 ปี สูงกว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 20
การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ
พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่ทำให้เกิดความสำนึกดี
จำแนกตามอายุ

คุณธรรมที่ทำให้เกิด ความสำนึกดี (สังคหวัตถุ 4)	ต่ำกว่า 30 ปี (N = 74)		ตั้งแต่ 30 ปี ถึง 40 ปี (N = 250)		สูงกว่า 40 ปี (N = 48)		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ทาน	3.8446	0.6970	3.9520	0.6853	3.7813	0.7359	1.6107
ปิยวาจา	3.9527	0.7223	4.0560	0.6485	3.9792	0.6992	0.8099
อภัยจริยา	4.1284	0.7122	4.3000	0.5928	4.2500	0.6358	2.1681
สมานัตตตา	3.8716	0.6927	4.0900	0.6638	3.9375	0.7118	3.4623
รวม	3.9493	0.6032	4.0995	0.5256	3.9870	0.6027	2.5332

จากตารางที่ 20 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านคุณธรรมที่ทำให้เกิดความสำนึกดี ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ จำแนกตามอายุ โดยส่วนรวมแล้วมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกเรื่อง แสดงว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมของคนดีของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ไม่แตกต่างกันตามอายุ

ตารางที่ 21
การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ
พฤติกรรมด้านคุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน
จำแนกตามอายุ

คุณธรรมในการอยู่ ร่วมกัน (ขราวาสธรรม 4)	ต่ำกว่า 30 ปี (N = 74)		ตั้งแต่ 30 ปี ถึง 40 ปี (N = 250)		สูงกว่า 40 ปี (N = 48)		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
สัจจะ	4.2027	0.7352	4.3080	0.6071	4.3125	0.5800	0.8370
ทมะ	3.7568	0.7414	3.8120	0.7622	3.8021	0.6899	0.1555
ขันติ	3.9459	0.7194	4.1020	0.6214	3.9896	0.6880	1.9338
จาคะ	4.0946	0.7007	4.2080	0.6150	4.0000	0.7922	2.4527
รวม	4.0000	0.5910	4.1075	0.5299	3.0260	0.5942	1.3100

จากตารางที่ 21 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านคุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ จำแนกตามอายุ โดยส่วนรวมแล้วมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่องพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกเรื่อง แสดงว่าพฤติกรรมด้านคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ไม่แตกต่างกันตามอายุ

ตารางที่ 22
การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ
พฤติกรรมด้านคุณธรรมในการสอน
จำแนกตามอายุ

คุณธรรมในการสอน (ธรรมเทศกธรรม 5)	ต่ำกว่า 30 ปี (N = 74)		ตั้งแต่ 30 ปี ถึง 40 ปี (N = 250)		สูงกว่า 40 ปี (N = 48)		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
สอนตามลำดับขั้นตอน	3.9392	0.7307	4.0840	0.6486	3.9896	0.6880	1.5060
สอนในใจความสำคัญ	4.0811	0.7121	4.1960	0.5975	4.0521	0.6782	1.6670
สอนด้วยความเมตตา	3.6892	0.8346	3.9720	0.6746	3.8229	0.6967	4.8028*
ไม่มุ่งอามิสสินจ้าง	3.7973	0.8517	3.9340	0.8169	3.8646	0.7490	0.8478
ไม่ยกตนข่มข	3.4662	0.9628	3.4820	1.0251	3.7500	0.8873	1.5604
รวม	3.7946	0.5566	3.9336	0.5164	3.8958	0.4717	2.0491

* $p < .05$

ตารางที่ 22.1

การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของพฤติกรรม
ด้านคุณธรรมเรื่องการสอนด้วยความเมตตา
จำแนกตามอายุ

อายุ	\bar{X}	ต่ำกว่า 30 ปี	สูงกว่า 40 ปี	30 - 40 ปี
		3.6892	3.8229	3.9720
ต่ำกว่า 30 ปี	3.6892			
สูงกว่า 40 ปี	3.8229			
30 - 40 ปี	3.9720	*		

* $p < .05$

จากตารางที่ 22 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านคุณธรรมในการสอน ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ จำแนกตามอายุโดยส่วนรวมแล้ว มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมในการสอนของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ โดยส่วนรวมแล้วไม่แตกต่างกันตามอายุ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมเรื่องการสอน ด้วยความเมตตา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนเรื่องอื่น ๆ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของพฤติกรรมด้านคุณธรรมเรื่อง การสอนด้วยความเมตตา จำแนกตามอายุ พบว่า คะแนนเฉลี่ยของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือกลุ่มอายุต่ำกว่า 30 ปี แตกต่างกับคะแนนเฉลี่ยของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือกลุ่มอายุตั้งแต่ 30 ปี ถึง 40 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าคะแนนเฉลี่ยของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือกลุ่มอายุตั้งแต่ 30 ปี ถึง 40 ปี สูงกว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 23
การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ
พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้สอนที่ดี
จำแนกตามอายุ

คุณธรรมของผู้สอนที่ดี	ต่ำกว่า 30 ปี (N = 74)		ตั้งแต่ 30 ปี ถึง 40 ปี (N = 250)		สูงกว่า 40 ปี (N = 48)		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ชี้ให้ชัด	4.1419	0.6385	4.1700	0.6647	4.0833	0.6044	0.3695
ชวนให้ปฏิบัติ	3.9865	0.6671	4.1900	0.6102	4.0313	0.7176	3.5709
เข้าใจให้กล้า	4.0473	0.6783	4.2060	0.6711	4.1250	0.6482	1.6968
ปลุกให้รำเริง	4.0270	0.7066	4.1420	0.6102	3.9896	0.6144	1.7837
รวม	4.0507	0.5662	4.1770	0.5453	4.0573	0.5942	2.0325

จากตารางที่ 23 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้สอนที่ดี ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ จำแนกตามอายุโดยส่วนรวมแล้ว มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกเรื่อง แสดงว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้สอนที่ดีของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ไม่แตกต่างกันตามอายุ

ตารางที่ 24

การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรม

ด้านคุณธรรมในการปฏิบัติงานให้สมกับหน้าที่

จำแนกตามอายุ

คุณธรรมในการปฏิบัติงานให้สมกับหน้าที่ (ทิศ 6)	ต่ำกว่า 30 ปี (N = 74)		ตั้งแต่ 30 ปี ถึง 40 ปี (N = 250)		สูงกว่า 40 ปี (N = 48)		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
แนะนำให้เป็นคนดี	3.7027	0.9469	4.1200	0.8126	3.8333	0.8588	8.0027*
สอนให้เข้าใจแจ่มแจ้ง	4.1216	0.7755	4.2920	0.6816	4.0625	0.7553	3.1436
สอนไม่ปิดบังอำพราง	4.1216	0.7930	4.2240	0.7266	4.1875	0.7339	0.5514
ยกย่องศิษย์ให้ปรากฏฯ	4.2027	0.7935	4.4120	0.6664	4.2292	0.7506	3.2902
ช่วยคุ้มครองและเป็น ที่พึ่งฯ	3.9730	0.7210	4.2120	0.7050	4.0833	0.9187	3.1990
รวม	4.0243	0.6359	4.2520	0.5680	4.0792	0.6826	5.0000*

* $p < .05$

ตารางที่ 24.1

การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของพฤติกรรม
ด้านคุณธรรมเรื่องการแนะนำให้เป็นคนดี
จำแนกตามอายุ

อายุ	\bar{X}	ต่ำกว่า 30 ปี	สูงกว่า 40 ปี	30 - 40 ปี
		3.7027	3.8333	4.1200
ต่ำกว่า 30 ปี	3.7027			
สูงกว่า 40 ปี	3.8333			
30 - 40 ปี	4.1200	*		

* $p < .05$

ตารางที่ 24.2

การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของพฤติกรรม
ด้านคุณธรรมในการปฏิบัติตนให้สมกับหน้าที่
จำแนกตามอายุ

อายุ	\bar{X}	ต่ำกว่า 30 ปี	สูงกว่า 40 ปี	30 - 40 ปี
		4.0243	4.0792	4.2520
ต่ำกว่า 30 ปี	4.0243			
สูงกว่า 40 ปี	4.0792			
30 - 40 ปี	4.2520	*		

* $p < .05$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 24 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ พฤติกรรมด้านคุณธรรมในการปฏิบัติตนให้สมกับหน้าที่ ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัย เทคนิคภาคเหนือ จำแนกตามอายุ โดยส่วนรวมแล้วมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมในการปฏิบัติตนให้สมกับหน้าที่ของครูช่าง อุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ แตกต่างกันตามอายุและเมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรม เรื่องการแนะนำให้เป็นคนดี ของครูช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ เมื่อจำแนกตามอายุ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ส่วนพฤติกรรมด้านคุณธรรมเรื่องอื่น ๆ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติ

เมื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ ของพฤติกรรมด้านคุณธรรม เรื่องการแนะนำให้เป็นคนดี จำแนกตามอายุ ตามตารางที่ 24.1 และคะแนนเฉลี่ยของพฤติ กรรมด้านคุณธรรมในการปฏิบัติตนให้สมกับหน้าที่ ตามตารางที่ 24.2 พบว่า คะแนนเฉลี่ย ของ ครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือกลุ่มอายุต่ำกว่า 30 ปี แตกต่างกับ คะแนนเฉลี่ยของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ กลุ่มอายุตั้งแต่ 30 ปี ถึง 40 ปี อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าคะแนนเฉลี่ยของครูช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือกลุ่มอายุตั้งแต่ 30 ปี ถึง 40 ปี สูงกว่าทั้งสองเรื่อง

ตารางที่ 25

การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้าน

คุณธรรมที่เสริมสร้างความดีงามแก่ชีวิตและสังคม

จำแนกตามอายุ

คุณธรรมที่เสริมสร้าง ความดีงามแก่ชีวิตและ สังคม (อคติ 4)	ต่ำกว่า 30 ปี (N = 74)		ตั้งแต่ 30 ปี ถึง 40 ปี (N = 250)		สูงกว่า 40 ปี (N = 48)		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ฉันทาคติ	4.0878	0.8414	4.1900	0.7650	4.1667	0.8337	0.4779
โทสาคติ	4.3851	0.7832	4.3780	0.6943	4.3333	0.6469	0.0925
โมหาคติ	3.6892	0.7662	3.7600	0.7434	3.7813	0.6006	0.3223
ภยาคติ	4.1284	0.8069	4.0780	0.7148	4.0625	0.7553	0.1606
รวม	4.0726	0.6113	4.1015	0.5366	4.0859	0.5830	0.0818

จากตารางที่ 25 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านคุณธรรมที่เสริมสร้างความดีงามแก่ชีวิตและสังคม ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ จำแนกตามอายุโดยส่วนรวมแล้ว มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกเรื่อง แสดงว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่เสริมสร้างความดีงามแก่ชีวิตและสังคมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือไม่แตกต่างกันตามอายุ

ตารางที่ 26

สรุปการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้าน
คุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ
จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด

คุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ	ต่ำกว่าปริญญาตรี (N = 86)		ปริญญาตรีขึ้นไป (N = 286)		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จ	4.2108	0.485	4.2539	0.494	-0.71
คุณธรรมที่คุ้มครองโลก	4.1308	0.638	4.2360	0.633	-1.35
คุณธรรมของผู้ใหญ่	4.1686	0.516	4.2351	0.527	-1.03
คุณธรรมของคนดี	3.9681	0.543	4.0769	0.556	-1.69
คุณธรรมที่ทำให้เกิดความสามัคคี	3.9826	0.524	4.0769	0.562	-1.39
คุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน	4.0087	0.510	4.0957	0.563	-1.28
คุณธรรมในการสอน	3.8349	0.508	3.9210	0.524	-1.35
คุณธรรมของผู้สอนที่ดี	4.0610	0.545	4.1591	0.560	-1.43
คุณธรรมในการปฏิบัติตน ฯ	4.1442	0.569	4.1965	0.615	-0.70
คุณธรรมที่เสริมสร้างความดีงาม ฯ	4.0378	0.534	4.1106	0.563	-1.06
ค่าเฉลี่ยรวม	4.0416	0.433	4.1233	0.453	-1.48

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 26 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ พฤติกรรมด้านคุณธรรม ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ จำแนกตามระดับ การศึกษาสูงสุด โดยสำรวจแล้วมีความแตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน แสดงว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาค เหนือ ไม่แตกต่างกัน ตามระดับการศึกษาสูงสุด ซึ่ง ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้ง ไว้ว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ แตกต่างกันตาม ระดับการศึกษาสูงสุด

ตารางที่ 27

การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ
พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จ
จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด

คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จ (อิทธิบาท 4)	ต่ำกว่าปริญญาตรี (N = 86)		ปริญญาตรีขึ้นไป (N = 286)		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ฉันทะ	4.3663	0.634	4.3654	0.619	0.01
วิริยะ	4.1221	0.627	4.2185	0.588	-1.31
จิตตะ	4.1919	0.554	4.2413	0.635	-0.65
วิมังสา	4.1628	0.611	4.1906	0.646	-0.35
รวม	4.2108	0.485	4.2539	0.494	-0.71

จากตารางที่ 27 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ
พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ
จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด โดยส่วนรวมแล้วมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกเรื่อง แสดงว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จ
ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ไม่แตกต่างกันตามระดับการศึกษาสูงสุด

ตารางที่ 28

การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ
พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่คัมครอง โลก
จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด

คุณธรรมที่คัมครอง โลก (ทิริ โอตตปปะ)	ต่ำกว่าปริญญาตรี (N = 86)		ปริญญาตรีขึ้นไป (N = 286)		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ทิริ	4.2093	0.831	4.3374	0.854	-1.23
โอตตปปะ	4.0523	0.763	4.1346	0.792	-0.85
รวม	4.1308	0.638	4.2360	0.633	-1.35

จากตารางที่ 28 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านคุณธรรมที่คัมครอง โลก ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุดโดยส่วนรวมแล้วมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกเรื่อง แสดงว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่คัมครอง โลกของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ไม่แตกต่างกันตามระดับการศึกษาสูงสุด

ตารางที่ 29
การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ
พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้ใหญ่
จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด

คุณธรรมของผู้ใหญ่ (พรหมวิหาร 4)	ต่ำกว่าปริญญาตรี (N = 86)		ปริญญาตรีขึ้นไป (N = 286)		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
เมตตา	3.8198	0.664	3.8986	0.735	-0.89
กรุณา	4.0988	0.645	4.0979	0.685	0.01
มุทิตา	4.3779	0.589	4.4458	0.611	-0.91
อุเบกขา	4.3779	0.690	4.4983	0.603	-1.57
รวม	4.1686	0.516	4.2351	0.527	-1.03

จากตารางที่ 29 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรม ด้านคุณธรรมของผู้ใหญ่ ของครูข้างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด โดยส่วนรวมแล้ว มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกเรื่อง แสดงว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้ใหญ่ของครูข้างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิค ภาคเหนือไม่แตกต่างกันตามระดับการศึกษาสูงสุด

ตารางที่ 30

การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ
พฤติกรรมด้านคุณธรรมของคนดี
จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด

คุณธรรมของคนดี (ลัทธิปริสธรรม 7)	ต่ำกว่าปริญญาตรี (N = 86)		ปริญญาตรีขึ้นไป (N = 286)		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
รู้จักเหตุ	4.2093	0.688	4.3287	0.668	-1.44
รู้จักผล	3.9651	0.774	4.1294	0.696	-1.87
รู้จักตน	3.7791	0.742	3.8916	0.829	-1.13
รู้จักประมาณ	4.0116	0.775	4.1469	0.749	-1.46
รู้จักเวลา	4.0930	0.746	4.1224	0.713	-0.33
รู้จักชุมชน	3.7791	0.817	3.9266	0.824	-1.46
รู้จักบุคคล	3.8953	0.783	3.9930	0.799	-1.00
รวม	3.9681	0.543	4.0769	0.556	-1.69

จากตารางที่ 30 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ
พฤติกรรมด้านคุณธรรมของคนดี ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ จำแนก
ตามระดับการศึกษาสูงสุด โดยส่วนรวมแล้ว มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกเรื่อง แสดงว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมของคนดีของครูช่างอุตสาหกรรม
วิทยาลัยเทคนิค ภาคเหนือ ไม่แตกต่างกันตามระดับการศึกษาสูงสุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 31

การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ
พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่ทำให้เกิดความสำนึก
จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด

คุณธรรมที่ทำให้เกิดความสำนึก (สังคหวัตถุ 4)	ต่ำกว่าปริญญาตรี (N = 86)		ปริญญาตรีขึ้นไป (N = 286)		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ทาน	3.8256	0.668	3.9336	0.703	-1.26
บิยวาจา	3.9593	0.624	4.0455	0.683	-1.05
อิตถจริยา	4.2093	0.601	4.2745	0.633	-0.85
สมาเนตตตา	3.9360	0.668	4.0542	0.683	-1.41
รวม	3.9826	0.524	4.0769	0.562	-1.39

จากตารางที่ 31 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ
พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่ทำให้เกิดความสำนึก ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาค
เหนือ จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด โดยส่วนรวมแล้ว มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า มีความแตกต่างกันอย่าง
ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกเรื่อง แสดงว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่ทำให้เกิด
ความสำนึกของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ไม่แตกต่างกันตามระดับการ
ศึกษาสูงสุด

ตารางที่ 32
การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ
พฤติกรรมด้านคุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน
จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด

คุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน (ขราวาธรรม 4)	ต่ำกว่าปริญญาตรี (N = 86)		ปริญญาตรีขึ้นไป (N = 286)		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
สัจจะ	4.2326	0.654	4.3042	0.624	-0.92
ทมะ	3.7791	0.640	3.8059	0.778	-0.32
ขันติ	3.9826	0.576	4.0787	0.673	-1.20
จาคะ	4.0407	0.647	4.1941	0.661	-1.90
รวม	4.0087	0.510	4.0957	0.563	-1.28

จากตารางที่ 32 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านคุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด โดยส่วนรวมแล้ว มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกเรื่อง แสดงว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือไม่แตกต่างกันตามระดับการศึกษาสูงสุด

ตารางที่ 33
การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ
พฤติกรรมด้านคุณธรรมในการสอน
จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด

คุณธรรมในการสอน (ธรรมเทศกธรรม 5)	ต่ำกว่าปริญญาตรี (N = 86)		ปริญญาตรีขึ้นไป (N = 286)		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
สอนตามลำดับขั้นตอน	4.0000	0.646	4.0559	0.680	-0.68
สอนในใจความสำคัญ	4.0930	0.680	4.1731	0.619	-1.03
สอนด้วยความเมตตาปราณี	3.8081	0.704	3.9231	0.723	-1.30
ไม่มุ่งอามิสสินจ้าง	3.8372	0.776	3.9161	0.827	-0.79
ไม่ยกตนข่มข	3.4360	0.979	3.5367	1.004	-0.82
รวม	3.8349	0.508	3.9210	0.524	-1.35

จากตารางที่ 33 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรม ด้านคุณธรรมในการสอน ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด โดยส่วนรวมแล้ว มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกเรื่อง แสดงว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมในการสอนของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือไม่แตกต่างกันตามระดับการศึกษาสูงสุด

ตารางที่ 34

การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ
พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้สอนที่ดี
จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด

คุณธรรมของผู้สอนที่ดี	ต่ำกว่าปริญญาตรี (N = 86)		ปริญญาตรีขึ้นไป (N = 286)		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ชี้ให้ชัด	4.1163	0.672	4.1643	0.646	-0.60
ชวนให้ปฏิบัติ	4.0000	0.618	4.1678	0.643	-2.14*
เร้าให้ใจกล้า	4.0988	0.663	4.1836	0.673	-1.03
ปลุกให้ร่าเริง	4.0291	0.610	4.1206	0.638	-1.18
รวม	4.0610	0.545	4.1591	0.560	1.43

* $p < .05$

จากตารางที่ 34 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้สอนที่ดี ของครูข้างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด โดยส่วนรวมแล้ว มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้สอนที่ดีของครูข้างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือในภาพรวมแล้ว ไม่แตกต่างกันตามระดับการศึกษาสูงสุด แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า คุณธรรมเรื่องชวนให้ปฏิบัติ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยของครูข้างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือที่มีระดับการศึกษาสูงสุด ตั้งแต่ปริญญาตรีหรือเทียบเท่าขึ้นไปมีค่าสูงกว่า ส่วนคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมเรื่องอื่น ๆ มีความแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 35

การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรม
ด้านคุณธรรมในการปฏิบัติตนให้สมกับหน้าที่
จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด

คุณธรรมในการปฏิบัติตนให้ สมกับหน้าที่ (ทิศ 6)	ต่ำกว่าปริญญาตรี (N = 86)		ปริญญาตรีขึ้นไป (N = 286)		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
แนะนำให้เป็นคนดี	3.9651	0.874	4.0105	0.860	-0.43
สอนให้เข้าใจแจ่มแจ้ง	4.1744	0.654	4.2448	0.732	-0.80
สอนไม่บิดบังอำพราง	4.1395	0.671	4.2168	0.760	-0.85
ยกย่องให้ศิษย์ให้ปรากฏ	4.3256	0.727	4.3531	0.704	-0.32
ช่วยคุ้มครองและเป็นที่พึ่ง	4.1163	0.693	4.1573	0.758	-0.45
รวม	4.1442	0.569	4.1965	0.615	-0.70

จากตารางที่ 35 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรม ด้านคุณธรรมในการปฏิบัติตนให้สมกับหน้าที่ ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด โดยส่วนรวมแล้ว มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกเรื่อง แสดงว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมในการปฏิบัติตนให้สมกับหน้าที่ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือไม่แตกต่างกันตามระดับการศึกษาสูงสุด

ตารางที่ 36

การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรม
ด้านคุณธรรมที่เสริมสร้างความดีงามแก่ชีวิตและสังคม
จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด

คุณธรรมที่เสริมสร้างความดีงาม แก่ชีวิตและสังคม (อคติ 4)	ต่ำกว่าปริญญาตรี (N = 86)		ปริญญาตรีขึ้นไป (N = 286)		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ฉันทาคติ	4.1105	0.769	4.1836	0.795	-0.75
โทสาคติ	4.3372	0.688	4.3846	0.711	-0.55
โมหาคติ	3.6977	0.643	3.7640	0.755	-0.74
ภยาคติ	4.0058	0.757	4.1101	0.731	-1.15
รวม	4.0378	0.534	4.1106	0.563	-1.06

จากตารางที่ 36 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรม ด้านคุณธรรมที่เสริมสร้างความดีงามแก่ชีวิตและสังคม ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุดโดยส่วนรวมแล้ว มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกเรื่อง แสดงว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่เสริมสร้างความดีงามแก่ชีวิตและสังคมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ไม่แตกต่างกันตามระดับการศึกษาสูงสุด

ตารางที่ 37

สรุปการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้าน

คุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ

จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ในสถานศึกษา

คุณธรรมของครูช่าง อุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ภาคเหนือ	น้อยกว่า 5 ปี (N = 52)		ตั้งแต่ 5 ปี ถึง 10 ปี (N = 144)		มากกว่า 10 ปี (N = 176)		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
คุณธรรมที่นำไปสู่ ความสำเร็จ	4.1899	0.5009	4.2083	0.5048	4.2891	0.4762	1.4374
คุณธรรมที่คุ้มครองโลก	4.0721	0.6685	4.1962	0.6566	4.2656	0.6031	1.9432
คุณธรรมของผู้ใหญ่	4.0889	0.5999	4.1910	0.5176	4.2820	0.5007	3.1018
คุณธรรมของคนดี	3.9148	0.6302	4.0347	0.5396	4.1031	0.5384	2.4239
คุณธรรมที่ทำให้เกิด ความสามัคคี	3.9543	0.6228	4.0460	0.5336	4.1031	0.5384	2.4239
คุณธรรมในการอยู่ ร่วมกัน	4.0337	0.5822	4.0686	0.5397	4.0938	0.5540	0.2565
คุณธรรมในการสอน	3.8865	0.4769	3.8597	0.5460	3.9392	0.5118	0.9461
คุณธรรมของผู้สอนที่ดี	4.1106	0.4753	4.0903	0.5673	4.1818	0.5710	1.1336
คุณธรรมในการปฏิบัติตนฯ	4.0231	0.5189	4.1917	0.6071	4.2261	0.6197	2.3021
คุณธรรมที่เสริมสร้าง ความดีงามฯ	4.0409	0.5950	4.0938	0.5579	4.1094	1.5464	0.3028
ค่าเฉลี่ยรวม	4.0273	0.4637	4.0833	0.4499	4.1445	0.4424	1.6325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 37 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ พฤติกรรมด้านคุณธรรม ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ จำแนกตามประ สบการณ์ทำงาน ในสถานศึกษา โดยส่วนรวมแล้วมีความแตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน แสดงว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ไม่แตกต่างกันตามประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิค ภาคเหนือ แตกต่างกันตามประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา

ตารางที่ 38

การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ
พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จ
จำแนกตามประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา

คุณธรรมที่นำไปสู่ ความสำเร็จ (อิทธิบาท 4)	น้อยกว่า 5 ปี (N = 52)		ตั้งแต่ 5 ปี ถึง 10 ปี (N = 144)		สูงกว่า 40 ปี (N = 176)		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ฉันทะ	4.2981	0.6044	4.3299	0.6536	4.4148	0.5987	1.0966
วิริยะ	4.1058	0.5886	4.1771	0.6271	4.2386	0.5756	1.1119
จิตตะ	4.1731	0.6013	4.2083	0.6437	4.2642	0.5998	0.5798
วิมังสา	4.1872	0.6265	4.1181	0.6423	4.2386	0.6348	1.4214
รวม	4.1899	0.5009	4.2083	0.5048	4.2891	0.4762	1.4374

จากตารางที่ 38 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านคุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จ ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ จำแนกตามประสบการณ์ในสถานศึกษา โดยส่วนรวมแล้ว มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกเรื่อง แสดงว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ไม่แตกต่างกันตามประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา

ตารางที่ 39
การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ
พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่คุ้มครองโลก
จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ในสถานศึกษา

คุณธรรมที่คุ้มครองโลก (ทิริ โอดตปปะ)	น้อยกว่า 5 ปี (N = 52)		ตั้งแต่ 5 ปี ถึง 10 ปี (N = 144)		มากกว่า 10 ปี (N = 176)		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ทิริ	4.0769	0.9619	4.2986	0.8158	4.3835	0.8328	2.6538
โอดตปปะ	4.0673	0.7985	4.0938	0.7822	4.1477	0.7862	0.3006
รวม	4.0721	0.6685	4.1962	0.6566	4.2656	0.6031	1.9432

จากตารางที่ 39 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของ พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่คุ้มครองโลก ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ จำแนกตามประสบการณ์ในสถานศึกษา โดยส่วนรวมแล้วมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกเรื่อง แสดงว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่คุ้มครองโลก ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ไม่แตกต่างกันตามประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา

ตารางที่ 40
การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ
พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้ใหญ่
จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ในสถานศึกษา

คุณธรรมของผู้ใหญ่ (พรหมวิหาร 4)	น้อยกว่า 5 ปี (N = 52)		ตั้งแต่ 5 ปี ถึง 10 ปี (N = 144)		มากกว่า 10 ปี (N = 176)		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
เมตตา	3.6346	0.8172	3.8507	0.7198	3.9773	0.6715	4.8541*
กรุณา	4.0096	0.6530	4.0972	0.6378	4.1250	0.7121	0.5849
มุทิตา	4.3654	0.7928	4.3681	0.6059	4.5000	0.5345	2.8379
อุเบกขา	4.3462	0.7576	4.4479	0.6630	4.5256	0.5432	1.8111
รวม	4.0889	0.5999	4.1910	0.5176	4.2820	0.5007	3.1018

* $p < .05$

ตารางที่ 40.1

การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของ
พฤติกรรมด้านคุณธรรมเรื่องเมตตา
จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ในสถานศึกษา

ประสบการณ์ทำงาน ในสถานศึกษา	\bar{X}	น้อยกว่า 5 ปี	5 - 10 ปี	มากกว่า 10 ปี
		3.6346	3.8507	3.9773
น้อยกว่า 5 ปี	3.6436			
5 - 10 ปี	3.8507			
มากกว่า 10 ปี	3.9773	*		

* $p < .05$

จากตารางที่ 40 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้ใหญ่ ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ จำแนกตามประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา โดยส่วนรวมแล้ว มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้ใหญ่ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือโดยส่วนรวมแล้ว ไม่แตกต่างกันตามประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมเรื่องเมตตาของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนพฤติกรรมด้านคุณธรรมเรื่องอื่น ๆ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ ของพฤติกรรมด้าน
คุณธรรมเรื่องเมตตา จำแนกตามประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา ตามตารางที่ 40.1
พบว่า คะแนนเฉลี่ยของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือกลุ่มที่มีประสบการณ์
ทำงานในสถานศึกษา น้อยกว่า 5 ปี แตกต่างกับคะแนนเฉลี่ยของครูช่างอุตสาหกรรม
วิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ กลุ่มที่มีประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษามากกว่า 10 ปี
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าคะแนนเฉลี่ยของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัย
เทคนิคภาคเหนือกลุ่มที่มีประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษามากกว่า 10 ปี สูงกว่า

ตารางที่ 41
การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ
พฤติกรรมด้านคุณธรรมของคนดี
จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ในสถานศึกษา

คุณธรรมของคนดี (สัปดาห์ 7)	น้อยกว่า 5 ปี (N = 52)		ตั้งแต่ 5 ปี ถึง 10 ปี (N = 144)		มากกว่า 10 ปี (N = 176)		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
รู้จักเหตุ	4.2115	0.7498	4.2917	0.6781	4.3352	0.6468	0.6987
รู้จักผล	3.8846	0.7581	4.1389	0.7720	4.1136	0.6491	2.5827
รู้จักตน	3.8077	0.8174	3.8611	0.8496	3.8864	0.7773	0.1922
รู้จักประมาณ	3.9615	0.9067	4.1667	0.7096	4.1193	0.7426	1.4136
รู้จักเวลา	4.1346	0.7928	4.0556	0.6771	4.1591	0.7311	0.8405
รู้จักชุมชน	3.5577	0.9582	3.8472	0.8472	4.0284	0.7284	7.1380 *
รู้จักบุคคล	3.8462	0.9977	3.8819	0.8150	4.0796	0.6965	3.2205
รวม	3.9148	0.6302	4.0347	0.5396	4.1031	0.5384	2.4239

* $p < .05$

ตารางที่ 41.1

การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของ
พฤติกรรมด้านคุณธรรมเรื่องรู้จักชุมชน
จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ในสถานศึกษา

ประสบการณ์ทำงาน ในสถานศึกษา	\bar{X}	น้อยกว่า 5 ปี	5 - 10 ปี	มากกว่า 10 ปี
		3.5577	3.8472	4.0284
น้อยกว่า 5 ปี	3.5577			
5 - 10 ปี	3.8472			
มากกว่า 10 ปี	4.0284	*		

* $p < .05$

จากตารางที่ 41 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านคุณธรรมของคนดี ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ จำแนกตามประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา โดยส่วนรวมแล้ว มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้ใหญ่ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ โดยส่วนรวมแล้ว ไม่แตกต่างกันตามประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมเรื่องการรู้จักชุมชนของครูช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนพฤติกรรมด้านคุณธรรมเรื่องอื่น ๆ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ ของพฤติกรรมการ
คุณธรรมเรื่องการรู้จักชุมชน จำแนกตามประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา ตามตารางที่
41.1 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือกลุ่มที่มีประส
บการณ์ทำงานในสถานศึกษา น้อยกว่า 5 ปี แตกต่างกับคะแนนเฉลี่ยของครูช่างอุตสาหกรรม
วิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ กลุ่มที่มีประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษามากกว่า 10 ปี อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าคะแนนเฉลี่ยของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิค
ภาคเหนือกลุ่มที่มีประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษามากกว่า 10 ปี สูงกว่า

ตารางที่ 42

การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ
พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่ทำให้เกิดความสามัคคี
จำแนกตามประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา

คุณธรรมที่ทำให้เกิด ความสามัคคี (สังคหวัตถุ 4)	น้อยกว่า 5 ปี (N = 52)		ตั้งแต่ 5 ปี ถึง 10 ปี (N = 144)		มากกว่า 10 ปี (N = 176)		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ทาน	3.8558	0.7231	3.9132	0.6879	3.9205	0.6965	0.1780
ปิยวาจา	3.9904	0.6895	4.0139	0.6395	4.0455	0.6913	0.1704
อภัยเวร	4.1442	0.7163	4.2326	0.6199	4.3153	0.5988	1.7230
สมานัตตตา	3.8269	0.7914	4.0243	0.6672	4.0881	0.6476	2.9903
รวม	3.9543	0.6228	4.0460	0.5336	4.0923	0.5487	1.2779

จากตารางที่ 42 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ
พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่ทำให้เกิดความสามัคคี ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาค
เหนือ จำแนกตามประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา โดยส่วนรวมแล้ว มีความแตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า มีความแตก
ต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกเรื่อง แสดงว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่
ทำให้เกิดความสามัคคี ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ไม่แตกต่างกัน
ตามประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา

ตารางที่ 43

การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ
พฤติกรรมด้านคุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน
จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ในสถานศึกษา

คุณธรรมในการอยู่ ร่วมกัน (ขราวาสธรรม 4)	น้อยกว่า 5 ปี (N = 52)		ตั้งแต่ 5 ปี ถึง 10 ปี (N = 144)		มากกว่า 10 ปี (N = 176)		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
สัจจะ	4.2115	0.7563	4.2778	0.6444	4.3182	0.5791	0.6006
ทมะ	3.7692	0.8252	3.8264	0.6828	3.7869	0.7774	0.1599
ขันติ	3.9904	0.7105	4.0243	0.6432	4.1023	0.6421	0.8755
จาคะ	4.1635	0.6547	4.1458	0.6555	4.1676	0.6689	0.0445
รวม	4.0337	0.5822	4.0686	0.5397	4.0938	0.5540	0.2565

จากตารางที่ 43 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ
พฤติกรรมด้านคุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ
จำแนกตามประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา โดยส่วนรวมแล้วมีความแตกต่างกันอย่าง
ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า มีความแตกต่าง
กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกเรื่อง แสดงว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมใน
การอยู่ร่วมกันของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ไม่แตกต่างกันตามประสบ
การณ์ทำงานในสถานศึกษา

ตารางที่ 44

การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ
พฤติกรรมคุณธรรมในการสอน
จำแนกตามประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา.

คุณธรรมในการสอน (ธรรมเทศธรรม 5)	น้อยกว่า 5 ปี (N = 52)		ตั้งแต่ 5 ปี ถึง 10 ปี (N = 144)		มากกว่า 10 ปี (N = 176)		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
สอนตามลำดับชั้น	4.0192	0.6259	3.9931	0.6996	4.0909	0.6614	0.8781
สอนในใจความสำคัญ	4.1538	0.6304	4.1285	0.6551	4.1761	0.6189	0.2233
สอนด้วยความเมตตา	3.7885	0.6741	3.8681	0.7709	3.9517	0.6859	1.2201
ไม่มุ่งอามิสสินจ้าง	3.8365	0.8268	3.8889	0.8182	3.9233	0.8132	0.2405
ไม่ยกตนข่ม	3.6346	0.9606	3.4201	0.9941	3.5540	1.0106	1.1590
รวม	3.8865	0.4769	3.8597	0.5460	3.9392	0.6118	0.9461

จากตารางที่ 44 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านคุณธรรมในการสอน ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ จำแนกตามประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา โดยส่วนรวมแล้ว มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกเรื่อง แสดงว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมในการสอน ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ไม่แตกต่างกันตามประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 45

การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ
พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้สอนที่ดี
จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ในสถานศึกษา

คุณธรรมของผู้สอนที่ดี	น้อยกว่า 5 ปี (N = 52)		ตั้งแต่ 5 ปี ถึง 10 ปี (N = 144)		มากกว่า 10 ปี (N = 176)		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ชี้ให้ชัด	4.2212	0.6056	4.1007	0.6834	4.1761	0.6371	0.8600
ชวนให้ปฏิบัติ	4.1058	0.5969	4.0729	0.6584	4.1818	0.6378	1.1850
เข้าใจให้กล้า	4.1250	0.5763	4.1250	0.6807	4.2074	0.6894	0.6980
ปลุกให้ร่าเริง	3.9904	0.6143	4.0625	0.6501	4.1619	0.6194	1.8878
รวม	4.1106	0.4753	4.0903	0.5673	4.1818	0.5710	4.1336

จากตารางที่ 45 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ
พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้สอนที่ดี ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ
จำแนกตามประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา โดยส่วนรวมแล้วมีความแตกต่างกันอย่าง
ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า มีความแตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกเรื่อง แสดงว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้
สอนที่ดี ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ไม่แตกต่างกันตามประสบการณ์
ทำงานในสถานศึกษา

ตารางที่ 46

การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ
พฤติกรรมด้านคุณธรรมในการปฏิบัติตนให้สมกับหน้าที่
จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ในสถานศึกษา

คุณธรรมในการปฏิบัติ ตนให้สมกับหน้าที่ (ทศ 6)	น้อยกว่า 5 ปี (N = 52)		ตั้งแต่ 5 ปี ถึง 10 ปี (N = 144)		มากกว่า 10 ปี (N = 176)		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
แนะนำให้เป็นคนดี	3.5769	0.9149	4.0347	0.8562	4.0966	0.8189	7.7480*
สอนให้เข้าใจแจ่มแจ้ง	4.1731	0.6780	4.2639	0.7663	4.2159	0.6837	0.3588
สอนไม่ปิดบังอำพราง	4.2308	0.6749	4.1389	0.7899	4.2386	0.7170	0.7741
ยกย่องศิษย์ให้ปรากฏ	4.1923	0.6871	4.3819	0.7095	4.3636	0.7120	1.4665
ช่วยคุ้มครองและเป็น ที่พึ่ง	3.9423	0.6977	4.1389	0.7156	4.2159	0.7701	2.7639
รวม	4.0231	0.5189	4.1917	0.6071	4.2261	0.6197	2.3021

* $p < .05$

ตารางที่ 46.1

การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของ
พฤติกรรมด้านคุณธรรมเรื่องการแนะนำให้เป็นคนดี
จำแนกตามประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา

ประสบการณ์ทำงาน ในสถานศึกษา	\bar{X}	น้อยกว่า 5 ปี	5 - 10 ปี	มากกว่า 10 ปี
		3.5769	4.0347	4.0966
น้อยกว่า 5 ปี	3.5769			
5 - 10 ปี	4.0347	*		
มากกว่า 10 ปี	4.0966	*		

* $p < .05$

จากตารางที่ 46 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านคุณธรรมในการปฏิบัติตนให้สมกับหน้าที่ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือจำแนกตามประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา โดยส่วนรวมแล้ว มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 แสดงว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมของคนดีของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ โดยส่วนรวมแล้ว ไม่แตกต่างกันตามประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมเรื่องการฝึกฝนแนะนำให้เป็นคนดีของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ส่วนพฤติกรรมด้านคุณธรรมเรื่องอื่น ๆ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของพฤติกรรมด้านคุณธรรม เรื่องการฝึกฝนแนะนำให้เป็นคนดี จำแนกตามประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา ตาม ตารางที่ 46.1 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือกลุ่มที่มี ประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษาน้อยกว่า 5 ปี แตกต่างกับคะแนนเฉลี่ยของครูช่าง อุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ กลุ่มที่มีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 5 ปี ถึง 10 ปี และกลุ่มประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษามากกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 โดยค่าคะแนนเฉลี่ยของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ กลุ่มที่มี ประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษาตั้งแต่ 5 ปี ถึง 10 ปี และกลุ่มประสบการณ์ทำงาน ในสถานศึกษามากกว่า 10 ปี สูงกว่า

ตารางที่ 47

การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ
คุณธรรมที่เสริมสร้างคามดีงามแก่ชีวิตและสังคม
จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ในสถานศึกษา

คุณธรรมที่เสริมสร้าง ความดีงามแก่ชีวิต และสังคม (อคติ 4)	น้อยกว่า 5 ปี (N = 52)		ตั้งแต่ 5 ปี ถึง 10 ปี (N = 144)		มากกว่า 10 ปี (N = 176)		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ฉันทาคติ	3.9712	0.8309	4.1667	0.8108	4.2244	0.7517	2.0829
โทสาคติ	4.3654	0.8751	4.3646	0.6977	4.3835	0.6584	0.0325
โมหาคติ	3.7500	0.7508	3.7604	0.7289	3.7386	0.7289	0.0352
ภยาคติ	4.0769	0.7566	4.0833	0.7549	4.0909	0.7213	0.0087
รวม	4.0409	0.5950	4.0938	0.5579	4.1094	0.5464	0.3028

จากตารางที่ 47 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ
พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่เสริมสร้างคามดีงามแก่ชีวิตและสังคม ของครูช่างอุตสาหกรรม
วิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ จำแนกตามประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา โดยส่วนรวมแล้ว
มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง
พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกเรื่อง แสดงว่า
พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่เสริมสร้างคามดีงามแก่ชีวิตและสังคมของครูช่างอุตสาหกรรม
วิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ไม่แตกต่างกันตามประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา

สรุปการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้าน

คุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ

จำแนกตามแผนกวิชาที่สังกัด

คุณธรรมของครูช่าง อุตสาหกรรม	ช่างยนต์ (N = 68)		ช่างกลฯ (N = 56)		ช่างประกอบฯ (N = 62)		ช่างไฟฟ้า (N = 61)		ช่างอิเล็กทรอนิกส์ (N = 59)		ช่างก่อสร้าง (N = 66)		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
วิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ													
คุณธรรมที่นำไปสู่ความ สำนึก	4.2316	0.5439	4.2768	0.4778	4.3044	0.3905	4.2848	0.4717	4.1886	0.5683	4.1837	0.4810	0.6760
คุณธรรมที่คุ้มครองโลก	4.3640	0.6266	4.1563	0.6901	4.2540	0.5753	4.1230	0.6168	4.1780	0.6599	4.1742	0.6370	1.2488
คุณธรรมของผู้ใหญ่	4.2243	0.5525	4.1451	0.5044	4.3589	0.4444	4.2541	0.5298	4.1462	0.6085	4.1818	0.4869	1.4606
คุณธรรมของคนดี	4.0777	0.5209	3.9949	0.5675	4.1889	0.4872	4.0187	0.6086	4.0000	0.6455	4.0130	0.4902	1.1182
คุณธรรมที่ทำให้เกิดความ สามัคคี	4.1360	0.5302	4.0022	0.5365	4.1492	0.4731	4.0881	0.5266	3.9958	0.6735	3.9508	0.5624	1.4032
คุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน	4.1801	0.5924	4.0469	0.4958	4.1633	0.4334	4.0840	0.5523	4.0169	0.6911	3.9545	0.4940	1.6190

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 48 (ต่อ)

คุณธรรมของครูช่าง อุตสาหกรรม	ช่างยนต์ (N = 68)		ช่างกลฯ (N = 56)		ช่างประกอบฯ (N = 62)		ช่างไฟฟ้า (N = 61)		ช่างอิเล็กทรอนิกส์ (N = 59)		ช่างก่อสร้าง (N = 66)		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
วิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ													
คุณธรรมในการสอน	3.9353	0.4622	3.8643	0.4989	4.0468	0.5096	3.8344	0.5618	3.8559	0.5844	3.8621	0.4967	1.4570
คุณธรรมของผู้สอนที่ดี	4.1563	0.6174	4.0804	0.5767	4.3024	0.4226	4.1230	0.5465	4.0805	0.6601	4.0701	0.4799	1.5543
คุณธรรมในการปฏิบัติตนฯ	4.2794	0.5637	4.0929	0.6266	4.3419	0.4810	4.2033	0.5893	4.0746	0.7399	4.0970	0.5799	2.1493
คุณธรรมที่เสริมสร้าง													
ความดี	4.0588	0.5625	4.0647	0.6049	4.2177	0.4521	4.1619	0.5474	4.0297	0.6401	4.0322	0.5204	1.2027
ค่าเฉลี่ยรวม	4.1439	0.4626	4.0625	0.4454	4.2228	0.3469	4.1074	0.4533	4.0447	0.5450	4.0389	0.4132	1.5661

จากตารางที่ 48 พบว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ จำแนกตามแผนกวิชาที่สังกัด โดยส่วนรวมแล้ว มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน แสดงว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ไม่แตกต่างกันตามแผนกวิชาที่สังกัด ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า คุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ แตกต่างกันตามแผนกวิชาที่สังกัด

การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ

พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จ

จำแนกตามแผนกวิชาที่สังกัด

คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จ (อีกฉบับที่ 4)	ช่างยนต์ (N = 68)		ช่างกลฯ (N = 56)		ช่างประกอบฯ (N = 62)		ช่างไฟฟ้า (N = 61)		ช่างอิเล็กทรอนิกส์ (N = 59)		ช่างก่อสร้าง (N = 66)		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ฉันทะ	4.3529	0.7333	4.3839	0.5799	4.3790	0.5703	4.4672	0.5836	4.3475	0.5513	4.2727	0.6747	0.6491
วิริยะ	4.1838	0.6742	4.2143	0.6169	4.1694	0.5275	4.2787	0.5592	4.2034	0.6703	4.1364	0.5374	0.4038
จิตตะ	4.1912	0.6408	4.3036	0.5930	4.3710	0.4870	4.2049	0.6479	4.0932	0.7280	4.2197	0.5693	1.4749
วิมังสา	4.1985	0.6864	4.2054	0.6590	4.2984	0.5237	4.1885	0.6202	4.1102	0.7604	4.1061	0.5583	0.7734
รวม	4.2316	0.5439	4.2768	0.4778	4.3044	0.3905	4.2848	0.4717	4.1886	0.5683	4.1837	0.4810	0.6760

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 49 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านคุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จ ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ จำแนกตามแผนวิชาที่สังกัด โดยส่วนรวมแล้ว มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกเรื่อง แสดงว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จ ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ไม่แตกต่างกันตามแผนวิชาที่สังกัด

ตารางที่ 50

การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ

นศศึกษาระดับอุดมศึกษาระหว่างที่คุ้มครองโลก

จำแนกตามแผนกวิชาที่สังกัด

คุณธรรมที่คุ้มครองโลก (ทวิโอดตัดบะ)	ช่างยนต์ (N = 68)		ช่างกลฯ (N = 56)		ช่างไฟฟ้า (N = 61)		ช่างอิเล็กทรอนิกส์ (N = 59)		ช่างก่อสร้าง (N = 66)		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ทวิ	4.3750	0.7935	4.2143	0.8886	4.3361	0.8353	4.2542	0.8679	4.3409	0.8645	0.2987
โอดตัดบะ	4.3529	0.7534	4.0982	0.7593	3.9098	0.7880	4.1017	0.8293	4.0076	0.7467	2.5422
รวม	4.3640	0.6266	4.1563	0.6901	4.1230	0.6168	4.1780	0.6599	4.1742	0.6370	1.2438

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 50 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านคุณธรรมที่คัมครอง โลก ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ จำแนกตามแผนวิชาที่สังกัด โดยส่วนรวมแล้ว มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกเรื่อง แสดงว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่คัมครอง โลกของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ไม่แตกต่างกันตามแผนวิชาที่สังกัด

การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ

พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้ใหญ่

จำแนกตามแผนกวิชาชีพที่สังกัด

คุณธรรมของผู้ใหญ่ (พรทมิฬาร 4)	ช่างยนต์ (N = 68)		ช่างกลฯ (N = 56)		ช่างประกอบฯ (N = 62)		ช่างไฟฟ้า (N = 61)		ช่างอิเล็กทรอนิกส์ (N = 59)		ช่างก่อสร้าง (N = 66)		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
เมตตา	3.8676	0.7660	3.8393	0.6474	4.0323	0.6457	3.9344	0.7983	3.7797	0.6965	3.8258	0.7364	0.9697
กรุณา	4.0147	0.6855	3.9654	0.6556	4.3226	0.6012	4.2131	0.6485	3.9915	0.7851	4.0833	0.6176	2.7987
มุทิตา	4.4779	0.6135	4.4018	0.5832	4.5161	0.5198	4.4262	0.6044	4.3898	0.7490	4.3635	0.5585	0.5674
อุเบกขา	4.5368	0.6709	4.3839	0.5954	4.5645	0.4999	4.4426	0.6397	4.4237	0.6937	4.4545	0.6369	0.7434
รวม	4.2243	0.5525	4.1451	0.5044	4.3589	0.4444	4.2541	0.5298	4.1462	0.6085	4.1818	0.4869	1.4606

จากตารางที่ 51 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้ใหญ่ ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ จำแนกตามแผนกวิชาที่สังกัด โดยส่วนรวมแล้ว มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกเรื่อง แสดงว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้ใหญ่ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ไม่แตกต่างกันตามแผนกวิชาที่สังกัด

การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ

พฤติกรรมด้านคุณธรรมของคณะ

เจ้าคณะตามแผนกวิชาที่สังกัด

คุณธรรมของคณะ (ตัวแปรอิสระ 7)	ช่างยนต์ (N = 68)		ช่างกลฯ (N = 56)		ช่างประกอบฯ (N = 62)		ช่างไฟฟ้า (N = 61)		ช่างก่อสร้าง (N = 66)		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
รู้จักเหตุ	4.4412	0.6993	4.1071	0.6517	4.3710	0.5793	4.3934	0.7366	4.2273	0.6747	2.1786
รู้จักผล	4.1618	0.6604	4.0357	0.7377	4.1613	0.6822	4.2131	0.7553	3.9848	0.7336	1.2317
รู้จักตน	3.8824	0.7828	3.8929	0.7551	3.9355	0.8272	3.7869	0.8389	3.7627	0.9530	0.4825
รู้จักประมาณ	4.0882	0.7276	4.0893	0.8152	4.2581	0.6998	4.0820	0.7370	4.0508	0.8392	0.5799
รู้จักเวลา	4.0441	0.7214	4.1071	0.7306	4.2581	0.6759	4.0164	0.7414	4.1695	0.7463	0.9216
รู้จักชุมชน	3.9706	0.7721	3.7679	0.7860	4.1770	0.6901	3.7213	1.0022	3.8814	0.9113	2.5513
รู้จักบุคคล	3.9559	0.7418	3.9643	0.7126	4.1613	0.7058	3.9180	0.9362	3.9153	0.9338	0.9064
รวม	4.0777	0.5209	3.9949	0.5675	4.1889	0.4872	4.0187	0.6086	4.0000	0.6455	1.1182

จากตารางที่ 52 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านคุณธรรมของคนดี ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ จำแนกตามแผนวิชาที่สังกัด โดยส่วนรวมแล้ว มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกเรื่อง แสดงว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมของคนดีของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ไม่แตกต่างกันตามแผนวิชาที่สังกัด

ตารางที่ 53

การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ
พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่ทำให้เกิดความสำนึกดี

จำแนกตามแผนกวิชาที่สังกัด

คุณธรรมที่ทำให้เกิด ความสำนึกดี (สังเกตหัวข้อ 4)	ช่างยนต์ (N = 68)		ช่างกลฯ (N = 56)		ช่างประกอบฯ (N = 62)		ช่างไฟฟ้า (N = 61)		ช่างอิเล็กทรอนิกส์ (N = 59)		ช่างก่อสร้าง (N = 66)		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ทาน	3.9559	0.6391	3.8125	0.6436	4.0887	0.6685	3.9344	0.6981	3.8559	0.7936	3.7955	0.7070	1.5542
ปียาจา	4.1103	0.6280	4.0714	0.6638	4.0161	0.6589	4.0410	0.6788	3.9915	0.7684	3.9242	0.6155	0.6081
อัตถจริยา	4.3897	0.6099	4.1518	0.6390	4.3790	0.5255	4.2459	0.5889	4.2034	0.7550	4.1667	0.6034	1.7836
สมาบัติตทา	4.0882	0.6744	3.9732	0.6903	4.1129	0.6168	4.1311	0.6449	3.9322	0.7338	3.9167	0.7103	1.2440
รวม	4.1360	0.5302	4.0022	0.5365	4.1492	0.4731	4.0881	0.5266	3.9958	0.6735	3.9508	0.5624	1.4032

จากตารางที่ 53 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านคุณธรรมที่ทำให้เกิดความสามัคคี ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ จำแนกตามแผนวิชาที่สังกัด โดยส่วนรวมแล้ว มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกเรื่อง แสดงว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมของคนดีของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ไม่แตกต่างกันตามแผนวิชาที่สังกัด

ตารางที่ 54

การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ
พฤติกรรมด้านคุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน
จำแนกตามแผนกวิชาชีพที่สังกัด

คุณธรรมในการอยู่ ร่วมกัน	ช่างยนต์ (N = 68)		ช่างกลฯ (N = 56)		ช่างประกอบฯ (N = 62)		ช่างไฟฟ้า (N = 61)		ช่างอิเล็กทรอนิกส์ (N = 59)		ช่างก่อสร้าง (N = 66)		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ตั้งใจ	4.3897	0.7523	4.2768	0.5714	4.2903	0.5244	4.2869	0.5878	4.2797	0.6583	4.1970	0.6556	0.6306
ทมะ	3.9044	0.7494	3.8036	0.7050	3.9355	0.7655	3.7787	0.7720	3.7288	0.8321	3.6439	0.6431	1.3719
ซื่อสัตย์	4.1471	0.6352	3.9821	0.5952	4.1694	0.5275	4.0656	0.7040	4.0254	0.8170	3.9394	0.5982	1.2377
จาคะ	4.2794	0.6544	4.1250	0.6484	4.2581	0.5849	4.2049	0.6607	4.0339	0.8349	4.0379	0.5357	1.7050
รวม	4.1801	0.5924	4.0469	0.4958	4.1633	0.4334	4.0840	0.5523	4.0169	0.6911	3.9545	0.4940	1.6190

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 54 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านคุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ จำแนกตามแผนกวิชาที่สังกัด โดยส่วนรวมแล้ว มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกเรื่อง แสดงว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ไม่แตกต่างกันตามแผนกวิชาที่สังกัด

การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ

พฤติกรรมการควบคุมรวมในการสอน

จำนวนตามแผนกวิชาที่สังกัด

คุณธรรมในการสอน (รวมพฤติกรรม 5)	ช่างยนต์ (N = 68)		ช่างกลฯ (N = 56)		ช่างประกอบฯ (N = 62)		ช่างไฟฟ้า (N = 61)		ช่างอิเล็กทรอนิกส์ (N = 59)		ช่างก่อสร้าง (N = 66)		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
สอนตามลำดับ	4.1250	0.6192	4.0000	0.6030	4.2823	0.5980	3.9672	0.6382	3.8814	0.8727	3.9848	0.6200	2.8288
สอนในใจความสำคัญ	4.2279	0.6660	4.0446	0.6272	4.2742	0.5703	4.1311	0.6764	4.1271	0.6669	4.1061	0.5852	1.0794
สอนด้วยความเมตตา	3.9118	0.6576	3.8214	0.7225	4.0806	0.6350	3.8525	0.7818	3.8136	0.8402	3.8864	0.6668	1.1495
ไม่มุ่งอามิสสินจ้าง	3.8971	0.8791	3.8839	0.7862	4.0484	0.7720	3.7787	0.8828	3.9492	0.7807	3.8333	0.7812	0.8139
ไม่ยกตนข่มฯ	3.5147	0.9680	3.5714	1.0593	3.5484	1.0778	3.4426	1.1332	3.5085	0.8484	3.5000	0.9282	0.1158
รวม	3.9353	0.4622	3.8643	0.4989	4.0468	0.5096	3.8344	0.5618	3.8559	0.5844	3.8621	0.4967	1.4570

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 55 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านคุณธรรมในการสอน ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ จำแนกตามแผนกวิชาที่สังกัด โดยส่วนรวมแล้ว มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกเรื่อง แสดงว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมในการสอนของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ไม่แตกต่างกันตามแผนกวิชาที่สังกัด

การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ

พฤติกรรมการต้านคุณธรรมของผู้สอนที่ดี

จำแนกตามแผนภูมิวิชาที่สังกัด

คุณธรรมของผู้สอนที่ดี	ช่างยนต์ (N = 68)		ช่างกลฯ (N = 56)		ช่างประกอบฯ (N = 62)		ช่างไฟฟ้า (N = 61)		ช่างอิเล็กทรอนิกส์ (N = 59)		ช่างก่อสร้าง (N = 66)		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ชี้ให้เห็น	4.2059	0.6760	4.1071	0.5933	4.2903	0.5085	4.1967	0.6663	4.0508	0.7468	4.0606	0.6766	1.3138
ชวนให้ปฏิบัติ	4.1176	0.6809	4.0893	0.6948	4.3468	0.4925	4.0656	0.6290	4.1102	0.7014	4.0455	0.6059	1.8551
เข้าใจทีละ	4.1544	0.7739	4.1161	0.6605	4.3548	0.4908	4.1557	0.6490	4.0847	0.8102	4.1136	0.5804	1.3096
ปลูกให้ทำเรื่อง	4.1471	0.6525	4.0089	0.6908	4.2177	0.5553	4.0738	0.6247	4.0763	0.7120	4.0606	0.5583	0.8245
รวม	4.1563	0.6174	4.0804	0.5767	4.3024	0.4226	4.1230	0.5465	4.0805	0.6601	4.0701	0.4799	1.5543

จากตารางที่ 56 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้สอนที่ดี ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ จำแนกตามแผนวิชาที่สังกัด โดยส่วนรวมแล้ว มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกเรื่อง แสดงว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้สอนที่ดีของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ไม่แตกต่างกันตามแผนวิชาที่สังกัด

การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรม
ด้านคุณธรรม ในกาปฏิบัติตน ให้สมกับหน้าที่
จำแนกตามแผนกวิชาชีพที่สังกัด

คุณธรรม ในกาปฏิบัติตน ให้สมกับหน้าที่ (ที่ศ 6)	ช่างยนต์ (N = 68)		ช่างกลฯ (N = 56)		ช่างประกอบฯ (N = 62)		ช่างไฟฟ้า (N = 61)		ช่างอิเล็กทรอนิกส์ (N = 59)		ช่างก่อสร้าง (N = 66)		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
แนะนำให้เป็นคนดี	4.0735	0.8520	3.9107	0.8152	4.2258	0.7337	3.9836	0.9573	3.9153	0.9152	3.8788	0.8685	1.4567
สอนให้เข้าใจแจ่มแจ้ง	4.3382	0.7250	4.0893	0.7693	4.3226	0.6213	4.3115	0.6718	4.1864	0.6816	4.1061	0.7870	1.5644
สอนไม่ปิดบังอำพราง	4.2941	0.6924	4.0893	0.8372	4.3065	0.6164	4.1803	0.8268	4.0847	0.7941	4.2121	0.6683	1.0253
ยกย่องศิษย์ที่ปราศรัย	4.4118	0.6286	4.2857	0.7559	4.5484	0.5919	4.3934	0.6653	4.1525	0.9062	4.2727	0.6456	2.3261
ช่วยคุ้มครองและเป็นที่พึ่ง	4.2794	0.6429	4.0893	0.7453	4.3065	0.6425	4.1475	0.7032	4.0339	0.9278	4.0152	0.7543	1.7775
รวม	4.2794	0.5637	4.0929	0.6266	4.3419	0.4810	4.2033	0.5893	4.0746	0.7399	4.0970	0.5799	2.1493

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 57 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านคุณธรรมในการปฏิบัติตนให้สัมพันธ์หน้าที่ ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ จำแนกตามแผนกวิชาที่สังกัด โดยส่วนรวมแล้ว มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกเรื่อง แสดงว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมในการปฏิบัติตนให้สัมพันธ์หน้าที่ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ไม่แตกต่างกันตามแผนกวิชาที่สังกัด

การเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเจตคติของพฤติกรรม
ด้านคุณธรรมที่เสริมสร้างความคิดงามแก่ชีวิตและสังคม

จำแนกตามแผนกวิชาที่สังกัด

คุณธรรมที่เสริมสร้าง ความคิดงามแก่ชีวิตและ สังคม (อันดับ 4)	ช่างยนต์ (N = 68)		ช่างกลฯ (N = 56)		ช่างประกอบฯ (N = 62)		ช่างไฟฟ้า (N = 61)		ช่างอิเล็กทรอนิกส์ (N = 59)		ช่างก่อสร้าง (N = 66)		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ฉันทาคติ	4.0882	0.7528	4.1696	0.8162	4.3226	0.7846	4.2951	0.7267	4.1186	0.8727	4.0227	0.7668	1.4361
โทสาคติ	4.3676	0.7051	4.4018	0.7771	4.5323	0.5269	4.2951	0.7381	4.2627	0.7952	4.3788	0.6683	1.0912
โมหาคติ	3.7132	0.7244	3.6786	0.7099	3.9113	0.7549	3.7961	0.8082	3.6441	0.6826	3.7424	0.6919	1.0436
ภยาคติ	4.0662	0.7913	4.0089	0.7716	4.1048	0.6537	4.2623	0.7165	4.0932	0.7627	3.9848	0.7177	1.0883
รวม	4.0588	0.5625	4.0647	0.6049	4.2177	0.4521	4.1619	0.5474	4.0297	0.6401	4.0322	0.5204	1.2027

จากตารางที่ 58 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านคุณธรรมที่เสริมสร้างความดีงามแก่ชีวิตและสังคม ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือจำแนกตามแผนวิชาที่สังกัด โดยส่วนรวมแล้ว มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกเรื่อง แสดงว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่เสริมสร้างความดีงามแก่ชีวิตและสังคมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือไม่แตกต่างกันตามแผนวิชาที่สังกัด

สรุปผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ จำแนกตามตัวแปรอายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ประสพการณ์ทำงาน ในสถานศึกษาและแผนวิชาที่สังกัด ในภาพรวมแล้ว ปรากฏว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกตัวแปร ซึ่งอาจสรุปได้ว่า

1. พฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ไม่แตกต่างกันตามอายุ
2. พฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ไม่แตกต่างกันตามระดับการศึกษาสูงสุด
3. พฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ไม่แตกต่างกันตามประสพการณ์ทำงาน ในสถานศึกษา
4. พฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ไม่แตกต่างกันตามแผนวิชาที่สังกัด

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการศึกษาพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ผู้วิจัยขอสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือตามการรับรู้ของตนเอง
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ จำแนกตามตัวแปรอายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา และแผนกวิชาที่สังกัด

สมมติฐานของการวิจัย

1. พฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือแตกต่างกันตามอายุ
2. พฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือแตกต่างกันตามระดับการศึกษาสูงสุด
3. พฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือแตกต่างกันตามประสบการณ์ทำงาน ในสถานศึกษา
4. พฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือแตกต่างกันตามแผนกวิชาที่สังกัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยครู-อาจารย์ แผนกวิชาชีพ ช่างอุตสาหกรรม 6 แผนกวิชา คือ ช่างยนต์ ช่างกลโรงงาน ช่างประกอบผลิตภัณฑ์ ช่างไฟฟ้า ช่างอิเล็กทรอนิกส์ และช่างก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา รวม 14 แห่ง จำนวน 853 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากประชากร โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) ในแต่ละกลุ่มใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้หลักการของ Taro Yamane ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 415 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อเป็นแบบเลือกตอบ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม 10 ด้าน จำนวน 74 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามพร้อมด้วยหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากกรมอาชีวศึกษา ไปให้วิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือทางไปรษณีย์ และขอความร่วมมือจากสถานศึกษาช่วยดำเนินการเก็บข้อมูล และส่งแบบสอบถามคืนให้ผู้วิจัยทางไปรษณีย์ จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป 415 ฉบับ ได้รับคืน 389 ฉบับ สามารถนำมาใช้ในการวิจัยได้ 372 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.64

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านคุณธรรม วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด วิเคราะห์โดยใช้ t-test การเปรียบเทียบพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ จำแนกตามอายุ ประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา และแผนกวิชาที่สังกัด วิเคราะห์โดยใช้ F-test และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ใช้

การทดสอบของ Scheffé' การวิเคราะห์ข้อมูลและการหาค่าสถิติต่าง ๆ ผู้วิจัยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์และโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ (Statistical Package for Social Sciences)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. อายุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุตั้งแต่ 30 ปี ถึง 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 67.2 รองลงไปเป็นกลุ่มอายุต่ำกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.9 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 12.9 มีอายุสูงกว่า 40 ปี

2. ระดับการศึกษาสูงสุด ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีหรือเทียบเท่าขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 76.9 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 23.1 เป็นผู้มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

3. ประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษามากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 47.3 รองลงไปมีประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษาตั้งแต่ 5 ปี ถึง 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.7 และมีประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษาน้อยกว่า 5 ปี อีกร้อยละ 14.0

4. แผนกวิชาที่สังกัด ผู้ตอบแบบสอบถามสังกัดแผนกวิชาช่างยนต์ร้อยละ 18.3 แผนกวิชาช่างก่อสร้างร้อยละ 17.7 แผนกวิชาช่างประกอบผลิตภัณฑ์ร้อยละ 16.7 แผนกวิชาช่างไฟฟ้าร้อยละ 16.4 แผนกวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ร้อยละ 15.9 และแผนกวิชาช่างกลโรงงานร้อยละ 15.1

ตอนที่ 2 พฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ

1. พฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.10

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านคุณธรรม ปรากฏว่าพฤติกรรมด้านคุณธรรมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีคะแนนเฉลี่ยดังนี้

2.1	คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จ	คะแนนเฉลี่ย 4.24
2.2	คุณธรรมที่คุ้มครองโลก	คะแนนเฉลี่ย 4.21
2.3	คุณธรรมของผู้ใหญ่	คะแนนเฉลี่ย 4.22
2.4	คุณธรรมของคนดี	คะแนนเฉลี่ย 4.05
2.5	คุณธรรมที่ทำให้เกิดความสามัคคี	คะแนนเฉลี่ย 4.06
2.6	คุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน	คะแนนเฉลี่ย 4.08
2.7	คุณธรรมในการสอน	คะแนนเฉลี่ย 3.90
2.8	คุณธรรมของผู้สอนที่ดี	คะแนนเฉลี่ย 4.14
2.9	คุณธรรมในการปฏิบัติตนให้สมกับหน้าที่	คะแนนเฉลี่ย 4.18
2.10	คุณธรรมที่เสริมสร้าง ความดีงามแก่ชีวิตและสังคม	คะแนนเฉลี่ย 4.09

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรม

วิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ

1. คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ เมื่อจำแนกตามอายุ โดยส่วนรวมแล้วมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 แสดงว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ไม่แตกต่างกันตามอายุ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือแตกต่างกันตามอายุ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านและรายเรื่อง พบว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่คุ้มครองโลก คุณธรรมของคนดี คุณธรรมในการปฏิบัติตนให้สมกับหน้าที่ คุณธรรมเรื่องทริ คุณธรรมเรื่องการสอนด้วยความเมตตาปรานี และคุณธรรมเรื่องฝึกฝนแนะนำให้เป็นคนดี ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือกลุ่มอายุต่ำกว่า 30 ปี แตกต่างกับครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือกลุ่มอายุตั้งแต่ 30 ปี ถึง 40 ปี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยค่าคะแนนเฉลี่ยของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือกลุ่มอายุตั้งแต่ 30 ปี ถึง 40 ปี มีค่าสูงกว่า ส่วนพฤติกรรมเรื่องความเป็นผู้รู้จักผลของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือกลุ่มอายุตั้งแต่ 30 ปี ถึง 40 ปี แตกต่างกับครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือกลุ่มอายุมากกว่า 40 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โดยค่าคะแนนเฉลี่ยของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือกลุ่มอายุตั้งแต่ 30 ปี ถึง 40 ปี มีค่าสูงกว่า

2. คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือเมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด โดยส่วนรวมแล้ว มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือไม่แตกต่างกันตามระดับการศึกษาสูงสุด ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือแตกต่างกันตามระดับการศึกษาสูงสุด แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า พฤติกรรมเรื่องชวนให้ปฏิบัติของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี แตกต่างกับครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือที่มีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรี หรือเทียบเท่าขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าคะแนนเฉลี่ยของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือที่มีระดับการศึกษา ตั้งแต่ปริญญาตรีหรือเทียบเท่าขึ้นไป มีค่าสูงกว่า

3. คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา โดยส่วนรวมแล้วมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือไม่แตกต่างกันตามประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือแตกต่างกันตามประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า พฤติกรรมเรื่องความเมตตาและพฤติกรรมเรื่องการรู้จักชุมชนของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ที่มีประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษาน้อยกว่า 5 ปี แตกต่างกับครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือที่มีประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษามากกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าคะแนนเฉลี่ยของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ที่มีประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษามากกว่า 10 ปี มีค่าสูงกว่า ส่วนพฤติกรรมเรื่องการฝึกฝนแนะนำให้เป็นคนดีของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ที่มีประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษามากกว่า 10 ปี และครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือที่มีประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษาตั้งแต่ 5 ปี ถึง 10 ปี แตกต่างกับครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่มีประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษาน้อยกว่า 5 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าคะแนนเฉลี่ยของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือที่มีประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษามากกว่า 10 ปี และครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือที่มีประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษาตั้งแต่ 5 ปี ถึง 10 ปี มีค่าสูงกว่า

4. คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ เมื่อจำแนกตามแผนกวิชาที่สังกัด โดยส่วนรวมแล้วมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ไม่แตกต่างกันตามแผนกวิชาที่สังกัด ซึ่ง ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ แตกต่างกันตามแผนกวิชาที่สังกัด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านและรายเรื่อง พบว่าพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้านและทุกเรื่อง

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือตามการรับรู้ของตนเอง ในภาพรวมทุกด้าน ซึ่งเป็นคุณธรรมที่บุคคลผู้เป็นครูทั่ว ๆ ไปจะพึงมี ในการอภิปรายผลผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุตั้งแต่ 30 ปี ถึง 40 ปี เป็นจำนวนมากที่สุด โดยมีถึงร้อยละ 67.2 และมีอายุต่ำกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.9 ส่วนผู้ที่มีอายุสูงกว่า 40 ปี มีน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 12.9 ในขณะที่เดียวกันประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มากกว่า 10 ปีโดยคิดเป็นร้อยละ 47.3 และมีประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษาตั้งแต่ 5 ปี ถึง 10 ปี อีกร้อยละ 38.7 อาจแสดงให้เห็นว่าครูช่างอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ เมื่อจบการศึกษาแล้วจะเข้ามาเป็นครูทันที โดยไม่มีประสบการณ์ทำงานในสถานประกอบการหรือหน่วยงานของทางราชการแต่อย่างใด ทั้งนี้เพราะเมื่อประมาณอายุของผู้จบการศึกษาใหม่ในระดับ ปวส. หรือระดับปริญญาตรี อาจจะประมาณได้

ระหว่าง 21-24 ปี ดังนั้นเมื่อทำงานได้ 10 ปี ก็จะมีอายุระหว่าง 31-34 ปี ซึ่งอยู่ในช่วงอายุ 30 ปี ถึง 40 ปี ในกรณีเช่นนี้อาจเป็นจุดอ่อนของการศึกษาวิชาชีพทางช่างอุตสาหกรรม เพราะผู้เป็นครูช่างอุตสาหกรรมจะต้องถ่ายทอดทั้งความรู้และทักษะในวิชาชีพให้กับนักเรียน หากครูช่างมีความรู้เฉพาะทางด้านทฤษฎีแต่ขาดทักษะและประสบการณ์ทำงานก็จะไม่สามารถถ่ายทอดทักษะในวิชาชีพให้กับนักเรียนได้

2. ระดับการศึกษาสูงสุด ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะมีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าขึ้นไป เป็นจำนวนมากที่สุด คือร้อยละ 76.9 และระดับต่ำกว่าปริญญาตรีร้อยละ 23.1 ซึ่งสอดคล้องกับสถิติข้อมูลข้าราชการครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา ปี พ.ศ. 2534 ครู-อาจารย์ ของกรมอาชีวศึกษา มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี 3,360 คน หรือร้อยละ 21.9 ระดับปริญญาตรี 11,292 คน หรือร้อยละ 73.5 ระดับปริญญาโท 695 คน หรือร้อยละ 4.5 และระดับปริญญาเอก 10 คน หรือร้อยละ 0.1 เมื่อรวมระดับปริญญาตรีปริญญาโทและปริญญาเอกแล้วก็จะได้เป็นจำนวนร้อยละ 78.1¹

จากข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามนี้ จึงเห็นได้ว่าครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ มีสถานภาพส่วนตัวใกล้เคียงกัน คือส่วนใหญ่มีอายุตั้งแต่ 30 ปี ถึง 40 ปี มีประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษามากกว่า 10 ปี และมีระดับการศึกษาสูงสุดตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นกลุ่มบุคคลที่มีวุฒิภาวะอยู่ในระดับสูง มีประสบการณ์ทำงานเป็นครูก่อนและมีระดับการศึกษาดีพอสมควร

ตอนที่ 2 พฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ

1. จากผลการวิจัยพบว่าครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือมีพฤติกรรมด้านคุณธรรมโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนืออยู่ในระดับมากทุกด้าน แสดงให้เห็นได้ว่า ครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือเป็นผู้มีคุณธรรมอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้เนื่องจากคุณธรรมเป็นสิ่งสำคัญและเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับบุคคลทุกคน จึงได้รับการเอาใจใส่ดูแลจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ระดับชาติลงมาจนถึงหน่วยปฏิบัติ รัฐบาลได้ให้ความสำคัญอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยกำหนดเป็นนโยบายเรื่อง การเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมไว้ในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เช่น แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525- 2529) กำหนดนโยบายว่า "จะเร่งฝึกอบรมในด้านระเบียบ วินัย คุณธรรม ความรู้จัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รับผิดชอบต่อสังคมและตนเอง"²

ในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) กำหนดทิศทางในการเสริมสร้างวินัยไว้ในแผนพัฒนาสังคม พัฒนากำลังคนและการสร้างงานว่า "จะดำเนินการจัดการศึกษา และฝึกอบรมให้สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ตลอดจนการพัฒนาจิตใจของคนในชาติให้มีระเบียบวินัย คุณธรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศและตรงกับเงื่อนไขของตลาดแรงงาน"³

สำหรับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) ด้านบริหารและส่งเสริมการศึกษาได้กำหนดนโยบายและมาตรการด้านบริหารการศึกษา ครู-อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ตามนโยบายข้อที่ 1 เรื่องยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูให้สูงขึ้น โดยกำหนดมาตรการไว้ในข้อ 4 ว่า "พัฒนาครูประจำการทั้งในด้านความรู้ ความมีคุณธรรม จริยธรรม อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้ครูเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม"⁴

กระทรวงศึกษาธิการซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและปกครองบังคับบัญชาครู ได้กำหนดนโยบายและมาตรการในการพัฒนาการศึกษา การศาสนาและวัฒนธรรมของแผนระยะที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ โดยกำหนดนโยบายการพัฒนาครู-อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาตามข้อ 8 ดังนี้

เร่งพัฒนาคุณภาพของครู-อาจารย์ ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องให้มีคุณภาพ มีความรับผิดชอบ เป็นผู้มีความรู้ความสามารถเชิงบริหารและด้านการเรียนการสอน มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสำนึกในวิชาชีพครู สามารถถ่ายทอดความรู้ในลักษณะการสอนเชิงวิเคราะห์ ให้รู้จักคิด เป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น⁵

โดยกำหนดมาตรการเกี่ยวกับการพัฒนาครูประจำการไว้ในข้อ 5 คือ "พัฒนาครูประจำการทั้งในด้านความรู้ ความมีคุณธรรม จริยธรรม อย่างเป็นระบบต่อเนื่อง เพื่อให้ครูเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม"⁶

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูซึ่งเป็นหน่วยงานที่ดูแล เรื่องการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู ได้กำหนดนโยบายในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรม โดยเน้นหนักไปทางด้านวินัยว่า "มุ่งส่งเสริมการมีวินัยและจริยธรรมของข้าราชการครูและมุ่งดำเนินการป้องกันการกระทำผิดทางวินัยของข้าราชการครู"⁷ และได้จัดทำโครงการพัฒนาวินัยและจริยธรรมข้าราชการครูเป็นโครงการนำร่องในปีงบประมาณ 2530 ดำเนินการใน 6 จังหวัดคือ ประจวบคีรีขันธ์ ราชบุรี สมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา พิษณุโลก และนครพนม โดยคัดเลือกครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและกรมสามัญศึกษารวม 94 โรงเรียน จำนวนครูที่เข้าร่วมโครงการ 2,028 คน ผลจากการดำเนินโครงการนำร่อง ปรากฏว่าครูมีเจตคติหรือความรู้สึกชื่นชมต่อพฤติกรรมกรรมการมีวินัย โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดส่วนความมุ่งมั่นที่จะแสดงพฤติกรรมกรรมการมีวินัย มีความมุ่งมั่นอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดเช่นกัน⁸

กรมอาชีวศึกษาได้กำหนดโครงการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมโดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจและทำให้เกิดศรัทธาในคำสอน และการปฏิบัติในทางศาสนา แก่บุคลากรในสถาบันการศึกษา องค์กร และประชาชน อย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง
2. เพื่อให้สถานศึกษาทำหน้าที่จัดและส่งเสริมกิจกรรมในทางศาสนา จริยธรรม คุณธรรม ให้แก่นักเรียนนักศึกษา และประชาชน ฝึกปฏิบัติให้เป็นกิจนิสัยและเป็นแนวทาง ในการดำเนินชีวิตรวมทั้งการแก้ปัญหาชีวิต⁹

วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปางซึ่งจัดโครงการอบรมคุณธรรม-จริยธรรม ครู-อาจารย์ ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดลำปาง เมื่อปีการศึกษา 2530 ได้ทำการประเมินผลโครงการฝึกอบรมดังกล่าว กลุ่มตัวอย่างเป็นครู-อาจารย์ ที่เข้ารับการอบรมจำนวน 155 คน ได้ข้อสรุปว่า เมื่อเปรียบเทียบความรู้ทางจริยธรรมก่อนและหลังเรียนของผู้เข้ารับการอบรม ปรากฏว่าผู้เข้ารับการอบรมมีการเรียนรู้เพิ่มขึ้น จำนวนคนที่เรียนรู้เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 75 ของจำนวนผู้เข้ารับการอบรม สำหรับการวัดค่านิยมทางจริยธรรม ภายหลังจากอบรมปรากฏว่าผู้เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่มีค่านิยมทางจริยธรรมในระดับสูงสุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คือ การทำความดีเพื่อความดี ทำดีเพื่ออุดมการณ์อันเป็นสากล¹⁰

คุรุสภาในฐานะที่เป็นสภาในกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ดูแลรักษามาตรฐานวิชาชีพครู มีนโยบายสำคัญประการหนึ่ง คือ ส่งเสริมให้ครูปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณและวินัยครู¹¹ ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการปฏิบัติตนของครูขึ้น โดยใช้ชื่อว่า "เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู" ซึ่งบ่งชี้ลักษณะของครูที่ดี 4 ประการ คือ รอบรู้ สอนดี มีคุณธรรม จรรยาบรรณ และมุ่งมั่นพัฒนา เพื่อให้ครูและวิชาชีพครูเป็นที่ศรัทธาแก่สังคม¹² และได้กำหนดโครงการพัฒนาการปฏิบัติตนของครูตามคุณธรรมและจริยธรรมแห่งวิชาชีพ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะเผยแพร่เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ไปยังครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับครู เพื่อให้ได้ทราบและเข้าใจตรงกัน ตลอดจนตระหนักถึงความสำคัญและมุ่งมั่นที่จะประพฤติตนตามคุณธรรมและจริยธรรมแห่งวิชาชีพครู การดำเนินงานตามโครงการแบ่งเป็น 3 ปี คือ ปีงบประมาณ 2533 ทำการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูทั่วประเทศ ปีงบประมาณ 2534 ดำเนินการในลักษณะโครงการนำร่อง 6 จังหวัด คือ นครปฐม สงขลา ราชบุรี พิษณุโลก อุตรธานี และนครราชสีมา ในรูปแบบของการประชุมชี้แจงวิทยากรระดับจังหวัด แล้วขยายผลต่อไปยังครูทุกคนในจังหวัดและปีงบประมาณ 2535 ขยายผลไปยังจังหวัดแม่ฮ่องสอน ชัยนาท และตราด โดยดำเนินการเช่นเดียวกับปี 2534¹³ จากผลการดำเนินงานของคุรุสภานี้ อาจเป็นสิ่งแสดงให้เห็นได้ว่าครูมีการปฏิบัติตนตามคุณธรรมและจริยธรรมแห่งวิชาชีพในระดับหนึ่ง

ผลของการดำเนินการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และวินัยของหน่วยงานต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญอันหนึ่งซึ่งช่วยพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนวินัยของครูให้ดีขึ้น ซึ่งอาจจะพิจารณาได้จากสถิติการกระทำผิดทางวินัยของข้าราชการครูที่มีแนวโน้มลดลง กล่าวคือปีงบประมาณ 2530 ข้าราชการครูกระทำผิดวินัย 1,857 คน¹⁴ ปีงบประมาณ 2531 ข้าราชการครูกระทำผิดวินัย 871 คน¹⁵ ปีงบประมาณ 2532 ข้าราชการครูกระทำผิดวินัย 1,084 คน¹⁶ สำหรับปี 2534 ข้าราชการครูกระทำผิดวินัย 939 คน จากจำนวนข้าราชการทั้งหมด 618,818 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 0.10¹⁷ จึงอาจกล่าวได้ว่า โดยส่วนรวมข้าราชการครูในปัจจุบันมีคุณธรรมอยู่ในระดับสูง พฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือจึงอยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและในแต่ละด้านคุณธรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จหรืออิทธิบาท 4 ของครูช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือมีพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก คือมีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.24 ซึ่งเป็นค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูงที่สุดของพฤติกรรมด้านคุณธรรมทั้ง 10 ด้าน ตามรายละเอียดในตารางที่ 4 อาจกล่าวได้ว่าครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือประสบความสำเร็จในการทำงานมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ มีความพึงพอใจในการทำงานเป็นครูตั้งผลงานวิจัยของยุยยุทธ สุนทรภักดิ์ ซึ่งทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคสังกัดกรมอาชีวศึกษา พบว่า

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ของครูช่างอุตสาหกรรมอยู่ในระดับสูง.... แสดงว่าครูช่าง ได้รับการตอบสนองความต้องการทั้งทางร่างกาย และจิตใจในลักษณะที่จะทำให้เกิดการพัฒนาความต้องการจนถึงระดับสูงสุด โดยการให้สิ่งจูงใจในการปฏิบัติงาน ที่เป็นที่น่าพอใจตลอดภายในและภายนอกที่เหมาะสม และยุติธรรม ทำให้ครูช่างเกิดขวัญและกำลังใจในการทำงานที่มีความตั้งใจและเต็มใจที่จะอุทิศเวลา แรงใจ หลังความคิดของตนเอง เพื่อ งานและสถานศึกษา¹⁸

ความพึงพอใจในการทำงานจะทำให้เกิดกำลังใจในการทำงาน ต้องการงานที่ตนรักจะทำให้เกิดวิริยะ คือ ความเพียรพยายามที่จะทำงาน โดยไม่เลือกกว่าจะเป็นงานยาก งานง่ายและจะมีเครื่องล่อหรือไม้กี้ยตาม มุ่งแต่จะทำงานให้เสร็จตามเป้าหมายหรือ เกิดจิตตะ คือ ความตั้งใจ ไม่ฟุ้งซ่าน และเมื่อเกิดความตั้งใจ จิตใจไม่ฟุ้งซ่านแล้วย่อมจะทำให้เกิดสมาธิในการทำงาน เกิดวิมังสา คือ ความไตร่ตรอง พิจารณาอย่างมีเหตุผล ซึ่งจะเป็นส่วนช่วยให้การงานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี¹⁹ ดังนั้นเมื่อครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือมีพฤติกรรมด้านคุณธรรมในเรื่องฉันทะสูง จึงนำไปสู่พฤติกรรมด้านคุณธรรมเรื่องอื่น ๆ สูงตามไปด้วย

3. ในด้านคุณธรรมที่คุ้มครองโลก เมื่อพิจารณาในภาพรวมคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือมีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.21 และเมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง ค่าคะแนนเฉลี่ยจะ

อยู่ในระดับมากทุกเรื่อง แต่ค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมบางข้อในพฤติกรรมด้านคุณธรรม เรื่องเดียวกันหรือเรื่องที่เกี่ยวข้องใกล้เคียงกันจะแตกต่างกันมาก เช่น พฤติกรรมเรื่อง โอดตปปะ ค่าคะแนนเฉลี่ยของการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณในวิชาชีพเท่ากับ 4.44 แต่ค่าคะแนนเฉลี่ยของการละเลยเพิกเฉยหรือการทำผิดกฎระเบียบข้อบังคับของทางราชการ เท่ากับ 3.80 ในขณะที่พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่ทำให้เกิดความสามัคคีเรื่องอัตถจริยา ค่าคะแนนเฉลี่ยของการประพฤติตนตามกฎระเบียบของสถานศึกษาเท่ากับ 4.33 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูช่างอุตสาหกรรมเป็นผู้มีความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับจรรยาบรรณในวิชาชีพตามที่สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ได้เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ อย่างกว้างขวางดังกล่าวแล้ว ส่วนเรื่องกฎระเบียบของสถานศึกษานั้น เมื่อสถานศึกษาออกกฎระเบียบมากก็จะมีการประกาศเผยแพร่ มีการเวียนหนังสือแจ้งให้ครู-อาจารย์ทราบ บางสถานศึกษาได้จัดประชุมครู-อาจารย์ และแจ้งในที่ประชุม บางสถานศึกษาได้มีการสอบถามความเห็นของครู-อาจารย์ ก่อนที่จะออกกฎระเบียบต่าง ๆ ประกอบกับครูช่างอุตสาหกรรมส่วนใหญ่มีคุณธรรมและวินัยในระดับสูง จึงมีการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณในวิชาชีพและตามกฎระเบียบของสถานศึกษาในระดับสูง สำหรับกฎระเบียบข้อบังคับของทางราชการซึ่งมีการละเลยเพิกเฉยหรือการกระทำไม่ถูกต้องตามระเบียบนั้น อาจเนื่องมาจากว่ากฎระเบียบของทางราชการมีอยู่มากมาย เช่น ระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง ระเบียบการเบิกจ่ายเงินเดินทางไปราชการ ระเบียบการลา ระเบียบการจัดทำผลผลิต ระเบียบการเบิกจ่ายเงินค่ารักษาพยาบาล ระเบียบการพานักเรียน-นักศึกษา ไปทัศนศึกษา และระเบียบการส่งนักศึกษาออกฝึกงาน เป็นต้น ระเบียบเหล่านี้จะมีข้อปลีกย่อยในรายละเอียดเป็นอันมาก เนื่องจากระเบียบต่าง ๆ มีอยู่เป็นจำนวนมากและมีข้อปลีกย่อยต่าง ๆ มาก จนกระทั่งผู้ที่ไม่ได้ปฏิบัติงานรับผิดชอบโดยตรงไม่อาจทราบในรายละเอียด และระเบียบบางอย่างก็ออกมานานจนอาจจะไม่เหมาะสมในสถานการณ์ปัจจุบัน จึงเป็นเหตุให้มีการละเลยเพิกเฉยหรือไม่ปฏิบัติตาม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเฉลี่ยว อยู่สีมารักษ์ เกี่ยวกับปัญหาการทำผิดทางวินัยของครูที่ว่า

ปัญหาที่ครูทำผิดทางวินัยมาก น่าจะเนื่องมาจากผู้ที่เข้าสู่อาชีพครู ไม่ได้ศึกษาระเบียบวินัย กฎหมาย ข้อบังคับของทางราชการ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับตำแหน่งหน้าที่ของตนมาก่อนอย่างแจ่มแจ้ง ไม่ได้ผ่านการศึกษาอบรมในส่วนที่

เกี่ยวข้องกับระเบียบวินัย และกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในการเป็นครูอย่างเพียงพอก่อนที่จะเริ่มปฏิบัติงาน และทางราชการก็ถือว่าเป็นหน้าที่ของทุกคนที่เข้ามาเป็นข้าราชการต้องรู้ระเบียบข้าราชการครูจำนวนไม่น้อยที่ทำความผิดโดยที่ตนเองไม่รู้ตัว บางครั้งสายเกินกว่าที่จะแก้ไข มารู้ว่ากระทำผิดก็เมื่อได้รับโทษทางวินัยแล้ว²⁰

สถานศึกษาแต่ละแห่งจึงควรวางทางส่งเสริมให้ครู-อาจารย์ มีความรู้ในเรื่องกฎระเบียบต่าง ๆ ของทางราชการที่ครู-อาจารย์ อาจเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น การอบรมสัมมนา หรือทำเอกสารเผยแพร่โดยผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ โดยตรง หรือจากผู้ที่มีความรู้ในด้านนั้น ซึ่งคาดว่าเมื่อครู-อาจารย์ มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกฎระเบียบต่าง ๆ แล้ว การละเลยเพิกเฉยหรือการทำผิดกฎระเบียบจะลดลง

4. ในด้านคุณธรรมของผู้ใหญ่หรือพรหมวิหาร 4 ซึ่งในภาพรวมระดับพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.22 แสดงว่า ครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือปกครองนักเรียนด้วยความเมตตากรุณา มีความปรารถนาดีกับนักเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องจากครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือส่วนมากจะมีอายุในวัยผู้ใหญ่ กล่าวคือ มีอายุตั้งแต่ 30 ปี ถึง 40 ปี ร้อยละ 67.2 และมีอายุมากกว่า 40 ปี ร้อยละ 12.9 รวมแล้วจะเป็นผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 30 ปี ขึ้นไป ถึงร้อยละ 80.1 ซึ่งเป็นวัยผู้ใหญ่เต็มตัวผ่านประสบการณ์ต่าง ๆ มากพอสมควร ครูบางส่วนมีครอบครัว มีบุตรหลาน และบางคนอาจคิดว่านักเรียนเป็นบุตรหลานของตน จึงปกครองนักเรียนด้วยความเมตตา มีความปรารถนาดีกับนักเรียน ต้องการให้นักเรียนพบกับความสำเร็จในการเรียน มีข้อที่น่าสังเกตประการหนึ่งคือ คุณธรรมในเรื่องเกี่ยวกับความเมตตาของครูช่างอุตสาหกรรม แม้จะมีพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก แต่ค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าคุณธรรมในเรื่องอื่น ๆ โดยคุณธรรมของผู้ใหญ่ในเรื่องความเมตตา มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.88 และคุณธรรมในการสอนในเรื่องการสอนด้วยความเมตตาปรานี มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.90 พฤติกรรมที่ทำให้ค่าคะแนนเฉลี่ยของทั้งสองเรื่องต่ำ จะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนโดยตรง คือ การไต่ถามถึงทุกข์สุขของนักเรียน หรือครอบครัวของนักเรียนตามโอกาสอันควร และการให้อภัยเมื่อนักเรียนไม่

อยู่ในโอวาท ทั้งนี้อาจเนื่องด้วยเหตุผลหลายประการ เช่น ครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ มีความมุ่งมั่นที่จะสอนนักเรียนให้ได้รับความรู้อย่างแท้จริง จึงมุ่งมั่นและทุ่มเทให้การสอน ดังนั้นถ้านักเรียนไม่ตั้งใจเรียนหรือไม่อยู่ในโอวาท ก็อาจเกิดความผิดหวังและความเสียใจ จึงต้องมีการสั่งสอนหรือลงโทษบ้าง เพื่อให้นักเรียนรู้สึกตัวและแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น ประกอบกับครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือมีภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบตามระเบียบของกรมอาชีวศึกษาหลายประการ เช่น ความรับผิดชอบในหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมายพิเศษ เป็นต้น²¹ นอกจากนี้ยังมีภาระที่ต้องรับผิดชอบต่อครอบครัวอีก จึงมีเวลาที่จะให้กับนักเรียนน้อย ระดับพฤติกรรมในเรื่องความเมตตาต่อนักเรียน จึงมีค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าพฤติกรรมเรื่องอื่น ๆ

5. พฤติกรรมด้านคุณธรรมของคนดีหรือสัปปริสธรรม 7 คະแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและในแต่ละเรื่องคุณธรรม โดยคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมเรื่องธัมมัญญตาหรือการรู้จักเหตุมีค่าสูงสุด คือ 4.30 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือเป็นผู้มีวุฒิภาวะและระดับการศึกษาดีพอสมควร จึงมีแนวความคิดตามวิธีทางวิทยาศาสตร์ ไม่เป็นคนงมงาย หลงเชื่อผิด ๆ ไม่เชื่อในเรื่องโชคชะตา จะคิดจะทำหรือแก้ปัญหาใด ๆ จะหาสาเหตุที่แท้จริงเสียก่อน²² ส่วนพฤติกรรมเรื่องอัตถัญญตาหรือการรู้จักตนคะแนนเฉลี่ยมีค่าต่ำสุด คือ 3.87 อาจแสดงให้เห็นได้ว่าครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ มีการสำรวจและประเมินตนเองไม่มากพอ อาจเนื่องมาจากมีภาระหน้าที่และความรับผิดชอบทั้งทางราชการ และมีภาระส่วนตัวมากจนเป็นเหตุให้มีเวลาที่จะสำรวจตนเองน้อย ดังนั้นครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือจึงควรหมั่นพิจารณาตนเองและการกระทำของตน ตลอดจนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน รวมทั้งการรับฟังคำตักเตือนแนะนำของผู้ที่ตนไว้ใจหรือเคารพนับถือ แล้วพยายามแก้ไขปรับปรุง การรู้จักตนเอง การกระทำในสิ่งที่เหมาะสมกับสภาพ ฐานะ หน้าที่และความรับผิดชอบ จะเป็นประโยชน์แก่ตนเองและส่วนรวม²³

พฤติกรรมเรื่องปริสัญญตาหรือการรู้จักชุมชนเป็นพฤติกรรมอีกเรื่องหนึ่ง ที่มีคะแนนเฉลี่ยในระดับมากแต่ค่อนข้างต่ำ คือมีคะแนนเฉลี่ย 3.89 ทั้งนี้อาจมีสาเหตุเช่นเดียวกับพฤติกรรมเรื่องการรู้จักตน กล่าวคือ ครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือมีภาระหน้าที่และความรับผิดชอบมาก ต้องใช้เวลากับการปฏิบัติหน้าที่มาก จนมีส่วนร่วมหรือสัมผัส

กับชุมชนน้อย แต่เนื่องจากการรู้จักชุมชนเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยให้บุคคลอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เพราะสังคมทุกสังคมจะต้องมีวัฒนธรรม มีระเบียบแบบแผนของแต่ละสังคมต่าง ๆ กันออกไป ผู้ที่อยู่ในสังคมใดหรือจะเข้าไปในสังคมใดก็จะต้องรู้เรื่องของสังคมนั้น ทำตามสังคมนั้น จัดทำตัวเองให้เหมาะสมกับสังคมนั้น ๆ ²⁴ ดังนั้นครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือจึงควรแบ่งเวลาเพื่อศึกษา และเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคมและชุมชนที่ตนอยู่ตามวาระและโอกาสอันสมควร

6. สำหรับคุณธรรมที่ทำให้เกิดความสามัคคี มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.06 อยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง คะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกเรื่อง แต่มีข้อที่น่าสังเกตเกี่ยวกับพฤติกรรมเรื่องทาน กล่าวคือ ค่าคะแนนเฉลี่ยของการบริจาคทรัพย์สินเท่ากับ 3.75 ในขณะที่ค่าคะแนนเฉลี่ยของการให้ความร่วมมือช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานเท่ากับ 4.02 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในการช่วยเหลือบุคคลอื่น ครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือยินดีให้ความช่วยเหลือในรูปของความร่วมมือมากกว่าที่จะช่วยเป็นทรัพย์สิน ซึ่งมีแนวโน้มไปทางเดียวกับคุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน เรื่องจาคะ กล่าวคือครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือจะมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่เพื่อนร่วมงานและนักเรียน ทั้งยังเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และสอดคล้องกับคุณธรรมในการสอนเรื่องการสอน โดยไม่มุ่งอามิสสินจ้าง กล่าวคือครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือยินดีสอนซ่อมเสริมนักเรียน โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน แต่ในขณะเดียวกันก็ยังมีความยินดีที่จะรับของขวัญจากผู้มาขอรับให้ช่วยเหลือ อาจเป็นเพราะว่าครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือมีฐานะทางเศรษฐกิจไม่สูงพอที่จะช่วยเหลือผู้อื่นในรูปของทรัพย์สินได้มากนัก ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจฐานะทางเศรษฐกิจของครูของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ซึ่งพบว่า ครูจำนวนร้อยละ 28.8 รายได้ไม่พอกับรายจ่าย ครูจำนวนร้อยละ 47.6 รายได้เพียงพอกับรายจ่ายแต่ดำรงชีวิตไม่ดีเท่าที่ควร และมีครูเพียงร้อยละ 23.6 ที่มีรายได้เพียงพอและดำรงชีวิตในระดับดีพอสมควร ²⁵

7. คุณธรรมในการอยู่ร่วมกันมีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.08 อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง คะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกเรื่อง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมเรื่องสังฆะจะสูงสุด คือ 4.29 และพฤติกรรมเรื่องหเมหรือการควบคุมอารมณ์ของตนเอง มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ 3.80 ซึ่งเป็นค่าคะแนนเฉลี่ยที่ค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับ

คุณธรรมในเรื่องอื่น ๆ อาจเป็นเพราะว่าครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือเป็นผู้มีความพึงพอใจในการเป็นครูช่างอุตสาหกรรม มีความตั้งใจและอุทิศตนในการทำงาน²⁸ มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง แต่ในขณะที่เดียวกันครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือมีการวิเคราะห์และประเมินความสามารถของตนเอง ไม่มากนักคือมีค่าคะแนนเฉลี่ยในเรื่องการรู้จักตน 3.87 และมีการติดต่อสัมพันธ์กับชุมชนและบุคคลอื่น ไม่มากนักเช่นกัน โดยพิจารณาได้จากค่าคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมเรื่องการรู้จักชุมชนและการรู้จักบุคคล ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเป็น 3.89 และ 3.97 ตามลำดับจึงอาจทำให้ครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือมองเห็นเฉพาะความสำคัญของตนเอง ไม่ค่อยพิจารณาถึงบุคคลอื่นมากนัก ประกอบกับอาชีพครูเป็นอาชีพที่มีเกียรติ ได้รับการยกย่องนับถือจากบุคคลทั่วไป ครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือจึงรู้สึกภาคภูมิใจในศักดิ์ศรีของความเป็นครู และภาคภูมิใจในตนเองมาก เมื่อมีการกล่าวล่วงเกินจากผู้อื่น จึงไม่อาจควบคุมอารมณ์ให้อยู่ในภาวะปกติได้

8. แม้ว่าพฤติกรรมด้านคุณธรรมในการสอนของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือจะอยู่ในระดับมาก แต่ค่าคะแนนเฉลี่ยก็อยู่ในลำดับสุดท้ายของพฤติกรรมด้านคุณธรรมทั้ง 10 ด้าน กล่าวคือ มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.90 ในขณะที่ค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านอื่น ๆ อีก 9 ด้าน มีค่าคะแนนเฉลี่ยใกล้เคียงกันและมีค่าตั้งแต่ 4.05 ขึ้นไปทุกด้าน สาเหตุที่ค่าคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมในการสอนน้อยกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมด้านอื่น ๆ อาจเนื่องจากคุณธรรมในการสอนตามหลักพุทธศาสนา ซึ่งประกอบด้วยหลักธรรม 5 ประการ คือ 1) การสอนตามลำดับขั้นตอน 2) การสอนในใจความสำคัญ และอธิบายประกอบด้วยเหตุผล 3) การสอนด้วยความเมตตาปรานี 4) การสอนโดยไม่มุ่งอามิสสินจ้าง และ 5) การสอนโดยไม่ยกตนข่มหรือกระทบกระเทียวผู้อื่น เป็นหลักการสอนที่มุ่งให้ผู้รับคำสอนได้รับความรู้ด้วยความบริสุทธิ์ใจ จึงมุ่งเฉพาะในเรื่องของการสอนและด้วยความปรารถนาดีต่อผู้รับคำสอน ไม่มุ่งถึงประโยชน์อื่นใด หรือมีจุดมุ่งหมายอื่นแอบแฝงอยู่ ส่วนการสอนในปัจจุบันเป็นการประกอบอาชีพอย่างหนึ่ง ครูผู้สอนซึ่งเป็นปुरुชนยังมีความจำเป็นและมีการตื่นรู้เพื่อการดำรงชีพ ตลอดจนมีการแข่งขันกันในสังคม เพื่อหวังยกสถานะของตนเอง ซึ่งพิจารณาได้จากคะแนนเฉลี่ยของหลักธรรมทั้ง 5 ประการ คือ 1) การสอนตามลำดับขั้นตอนคะแนนเฉลี่ย 4.04 2) การสอนในใจความสำคัญและ

อธิบายประกอบด้วยเหตุผลคะแนนเฉลี่ย 4.15 3) การสอนด้วยความเมตตาปราณี คะแนนเฉลี่ย 3.90 4) การสอนโดยไม่มุ่งอามิสสินจ้างคะแนนเฉลี่ย 3.90 และ 5) การสอนโดยไม่ยกตนข่มหรือกระทบกระเทียบผู้อื่นคะแนนเฉลี่ย 3.51 แสดงให้เห็นได้ว่า พฤติกรรมที่ครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือประพฤติปฏิบัติ อาจไม่เหมาะสม เช่น บางครั้งอาจโกรธนักเรียนที่ไม่ตั้งใจเรียนหรือไม่อยู่ในโอวาท บางครั้งอาจมีการรับของขวัญหรือสิ่งตอบแทนจากผู้ที่มาขอความช่วยเหลือ และบางครั้งอาจมีการกล่าวพาดพิงหรือกระทบกระเทียบถึงผู้อื่นบ้างจึง เป็นเหตุให้ค่าคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมในการสอนน้อยกว่าคุณธรรมด้านอื่น ๆ

9. พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้สอนที่ดีของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนืออยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 4.14 และเมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า พฤติกรรมอยู่ในระดับมากและมีค่าใกล้เคียงกันทุกเรื่อง คือ พฤติกรรมเรื่องการสอนโดยชี้ให้เห็นชัด คะแนนเฉลี่ย 4.15 พฤติกรรมเรื่องการสอนโดยชวนให้ปฏิบัติ คะแนนเฉลี่ย 4.13 พฤติกรรมเรื่องการสอนโดยเข้าใจให้กล้า คะแนนเฉลี่ย 4.16 และพฤติกรรมการสอนโดยปลุกใจให้ว่าแรง 4.10 แสดงว่า ครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือมีความสามารถในการถ่ายทอดวิชาความรู้ให้กับนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือส่วนใหญ่มีความรู้ทั้งทางวิชาชีพและมีความรู้ทางวิชาชีพครูดด้วย เช่น ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาประโยคครูมัธยมวิชาชีพชั้นสูงและครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต เป็นต้น ประกอบกับกรมอาชีวศึกษาได้ส่งเสริมให้ครูช่างอุตสาหกรรมที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีได้ศึกษาต่อจนถึงระดับปริญญาตรีทางครุศาสตร์อุตสาหกรรม ดังนั้นครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือจึงมีความสามารถและมีเทคนิควิธีการสอนที่ดี

10. คุณธรรมในการปฏิบัติตนให้สมกับหน้าที่หรือทศ 6 คะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและในแต่ละเรื่อง โดยคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมเรื่องการยกย่องศิษย์ให้ปรากฏ แก่หมู่คณะมีค่าสูงสุด คือ 4.35 ซึ่งสอดคล้องกับพฤติกรรมเรื่องมุกิตาที่มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.43 อาจเป็นเพราะครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ มีความปรารถนาดีต่อนักเรียนอย่างจริงใจ ต้องการยกย่องชมเชยนักเรียนที่ดี เพื่อให้เกิดขวัญและกำลังใจในการทำมาดี และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนอื่น แต่ในขณะเดียวกัน

พฤติกรรมเรื่องการแนะนำให้เป็นคนดีมีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ 4.00 แสดงให้เห็นได้ว่า ครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ จะเน้นในเรื่องการถ่ายทอดวิชาความรู้และทักษะ ในการปฏิบัติงานให้กับนักเรียน มากกว่าที่จะเน้นในเรื่องการถ่ายทอดคุณธรรม ดังนั้น ในการพัฒนาคุณธรรมของครู-อาจารย์ ของหน่วยงานต่าง ๆ นอกจากจะพัฒนาตัวครูให้เป็นผู้มีคุณธรรมแล้ว ยังควรสร้างจิตสำนึกให้ครูเห็นความสำคัญของการถ่ายทอดคุณธรรมให้กับนักเรียนด้วย ซึ่งน่าจะสอดคล้องกับจุดประสงค์หลักของการพัฒนาคุณธรรมของครู และจะเป็นผลดีแก่วงการศึกษาและสังคมยิ่งขึ้น

11. พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่เสริมสร้างคามดีงามแก่ชีวิตและสังคม ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ มีค่าคะแนนเฉลี่ยในระดับมาก คือ 4.09 และเมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง คะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกเรื่อง แสดงให้เห็นว่าครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ เป็นผู้ที่ปราศจากอคติและปฏิบัติต่อนักเรียนด้วยความยุติธรรมเสมอทั้ง อาจเป็นเพราะครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือเป็นผู้ที่มีความพึงพอใจในการเป็นครู²⁷ มีคุณธรรมและจรรยาบรรณตามการเผยแพร่ของคุรุสภา และการพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรมของหน่วยงานต่าง ๆ แต่อย่างไรก็ตาม มีข้อที่น่าสังเกตเกี่ยวกับคุณธรรมในเรื่อง โมหาคติ ซึ่งเป็นการลำเอียงเพราะความหลงหรือความเขลาของครู เป็นคุณธรรมอีกเรื่องหนึ่งที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าคุณธรรมเรื่องอื่น ๆ คือ มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.75 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูช่างอุตสาหกรรม ยังใช้เหตุผลและวิจารณญาณในการพิจารณาปัญหาต่าง ๆ ไม่เพียงพอ เอาความรู้สึกมาใช้ประกอบการตัดสินใจ ซึ่งแสดงให้เห็นจากการตอบคำถามในเรื่อง โมหาคติ กล่าวคือ มีการสอบสวนข้อเท็จจริงต่าง ๆ ก่อนที่จะพิจารณาลงโทษนักเรียน แต่ในขณะเดียวกันก็ยังมีความคิดว่าผู้ที่เคยทำผิดมาก่อนมักจะทำผิดซ้ำอีก หรือมักจะเป็นฝ่ายผิด ซึ่งเป็นความคิดที่อาศัยความรู้สึกมากกว่าการใช้เหตุผลในการพิจารณาตัดสินปัญหา จึงอาจทำให้เกิดความลำเอียงขึ้นได้โดยไม่รู้ตัว ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรพิจารณาหาทางพัฒนาครูช่างอุตสาหกรรมในเรื่องนี้ให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ

1. เมื่อจำแนกตามอายุ พบว่า ในภาพรวมแล้วพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือไม่แตกต่างกันตามอายุ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือส่วนมากจะมีอายุที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่ กล่าวคือ มีอายุตั้งแต่ 30 ปี ถึง 40 ปี ร้อยละ 67.2 และมีอายุมากกว่า 40 ปี ร้อยละ 12.9 ระดับของวุฒิภาวะ สติปัญญา และแนวความคิดจึงใกล้เคียงกัน ทั้งยังผ่านประสบการณ์ในชีวิตมามากพอสมควร จึงมีความขี้คิด รู้จักผิดชอบชั่วดี ประกอบกับในระหว่างที่ทำงานเป็นครูยังได้รับการอบรมพัฒนาเกี่ยวกับ คุณธรรมและจริยธรรม พฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ จึง ไม่แตกต่างกันตามอายุ

แม้ว่าในภาพรวมพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือจะไม่แตกต่างกันตามอายุ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านและรายเรื่อง จะพบว่า พฤติกรรมบางด้านและบางเรื่องมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่คุ้มครองโลก พฤติกรรมด้านคุณธรรมของคนดี พฤติกรรมด้านคุณธรรมในการปฏิบัติตนให้สมกับหน้าที่ พฤติกรรมเรื่องทริ พฤติกรรมเรื่องการสอนด้วยความเมตตาปราณี พฤติกรรมเรื่องฝึกฝนแนะนำให้เป็นคนดี และพฤติกรรมเรื่องอัตถัญญาหรือความเป็นผู้รู้จักผล

ความแตกต่างของพฤติกรรมด้านคุณธรรมที่คุ้มครองโลก คุณธรรมของคนดี คุณธรรมในการปฏิบัติตนให้สมกับหน้าที่ คุณธรรมเรื่องทริ คุณธรรมเรื่องการสอนด้วยความเมตตาปราณี และคุณธรรมเรื่องฝึกฝนแนะนำให้เป็นคนดี เป็นความแตกต่างของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือที่มีอายุตั้งแต่ 30 ปี ถึง 40 ปี กับครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี และเป็นที่น่าสนใจก็คือ ค่าคะแนนเฉลี่ยที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญนี้ ค่าคะแนนเฉลี่ยของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือที่มีอายุตั้งแต่ 30 ปี ถึง 40 ปี สูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี ทั้งหมด อาจเนื่องมาจากผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 30 ปี ถึง 40 ปี ผ่านประสบการณ์ ความสำเร็จและความผิดหวังในการแก้ปัญหาต่าง ๆ มากมายน่าพอควร มีประสบการณ์การปรับตัวในครอบครัว มีบุตรหลานจึงเข้าใจ สถานการณ์หรือปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน และปฏิบัติต่อนักเรียนด้วยความเมตตากรุณา ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ศรีสมร พุ่มสะอาด เกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของครูที่มีคุณภาพต่ำ จะมีอายุน้อยคือ ต่ำกว่า 30 ปี ²⁸

สำหรับคุณธรรมเรื่องอัตถัญญาหรือความเป็นผู้รู้จักผล เป็นความแตกต่างของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ที่มีอายุตั้งแต่ 30 ปี ถึง 40 ปี กับครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือที่มีอายุมากกว่า 40 ปี โดยค่าคะแนนเฉลี่ยของครูที่มีอายุตั้งแต่ 30 ปี ถึง 40 ปี สูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของครูที่มีอายุมากกว่า 40 ปี ซึ่งอาจเป็นตามเหตุผลที่ ครีส์สมร นุ่มสะอาด ได้ให้ไว้ว่าครูในกลุ่มที่มีคุณภาพต่ำมีแนวโน้มที่จะมีอายุอยู่ในช่วง 41 ปี ขึ้นไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่มีอายุมากทำการสอนมานานย่อมเกิดความเบื่อหน่ายหรือท้อถอยและขาดความกระตือรือร้นในการศึกษาหาความรู้และพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพสูงขึ้น²⁰ จึงอาจเป็นเหตุให้การพิจารณาถึง เหตุผลของสิ่งต่าง ๆ น้อยกว่าที่ควร

2. เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด พบว่า ในภาพรวมแล้วพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือไม่แตกต่างกันตามระดับการศึกษาสูงสุด ทั้งนี้อาจเนื่องจากครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ มีวุฒิการศึกษาสูงสุดตั้งแต่ปริญญาตรีหรือเทียบเท่าขึ้นไปร้อยละ 78.9 และมีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีร้อยละ 23.1 แต่ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีก็จะมีวุฒิการศึกษาขั้นต่ำระดับ ปวส.³⁰ จะเห็นได้ว่าระดับการศึกษาต่างกันเพียงเล็กน้อยประกอบด้วยครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือจะจบมาจาก สถาบันการศึกษาเดียวกัน หรือสถาบันการศึกษาที่ผลิตครูช่างอุตสาหกรรมโดยตรงซึ่งมีเพียง 4 สถาบัน คือ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี³¹ จึงเป็นผลที่อาจทำให้ เจตคติการยอมรับ และความรู้สึกไม่แตกต่างกัน³² พฤติกรรมด้านคุณธรรมจึงไม่แตกต่างกัน

แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านและรายละเอียด จะพบว่าพฤติกรรมเรื่องสมาทปนาหรือชวนให้ปฏิบัติ ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ที่มีระดับการศึกษาสูงสุดตั้งแต่ปริญญาตรีหรือเทียบเท่าขึ้นไป แตกต่างกับครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือที่มีระดับการศึกษาสูงสุด ต่ำกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือที่มีระดับการศึกษาสูงสุดตั้งแต่ระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าขึ้นไป มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ที่มีระดับการศึกษาตั้งแต่

ระดับปริญญาตรีขึ้นไปส่วนใหญ่ก็มีพื้นฐานทางช่าง โดยมีการศึกษาทางวิชาชีพ เช่น ปวส. เหมือนกับครูช่างที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและเมื่อได้มีโอกาสศึกษาต่อจนถึงระดับปริญญาตรีขึ้นไป จึงเห็นคุณค่าของการศึกษาเห็นความสำคัญของการศึกษาทางด้านวิชาชีพที่จะมุ่งเน้นในเรื่องการปฏิบัติและการนำไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน จึงเห็นความจำเป็นในการที่จะต้องกระตุ้นให้นักเรียนนำความรู้ไปใช้ในทางปฏิบัติให้มาก

3. เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวมแล้ว พฤติกรรม ด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือไม่แตกต่างกันตามประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ มีประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษามากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 47.3 และมีประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา ตั้งแต่ 5 ปี ถึง 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.7 เมื่อรวม 2 กลุ่มเข้าด้วยกันจะมีจำนวนถึงร้อยละ 86.0 อาจกล่าวได้ว่าครูช่างอุตสาหกรรมส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานเป็นครูมากพอสมควร จึงคาดได้ว่าจะมีเจตคติ อุทิศการ และจรรยาบรรณของครูไปในทางเดียวกัน และในระหว่างที่เป็นครูอาจได้รับการอบรมปลูกฝังในเรื่องของคุณธรรมและจริยธรรม ตามโครงการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของกรมอาชีวศึกษา ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว พฤติกรรมด้านคุณธรรมจึงมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านและรายเรื่อง จะพบว่าพฤติกรรมบางเรื่องมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ พฤติกรรมเรื่องความเมตตา พฤติกรรมเรื่องปรีชาญาณหรือการรู้จักชุมชน และพฤติกรรมเรื่องการฝึกฝนแนะนำให้เป็นคนดี

ความแตกต่างของพฤติกรรมเรื่องความเมตตาและพฤติกรรมเรื่องปรีชาญาณหรือการรู้จักชุมชน เป็นความแตกต่างของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือที่มีประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษามากกว่า 10 ปี กับครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือที่มีประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษาน้อยกว่า 5 ปี โดยค่าคะแนนเฉลี่ยของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือที่มีประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษามากกว่า 10 ปี มีค่าสูงกว่า ส่วนความแตกต่างของพฤติกรรมเรื่องการฝึกฝนแนะนำให้เป็นคนดี เป็นความแตกต่างของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ที่มีประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษามากกว่า 10 ปี และที่มีประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษาตั้งแต่ 5 ปี ถึง 10 ปี

แตกต่างกับครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี โดยค่าคะแนนเฉลี่ยของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือที่มีประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษามากกว่า 10 ปี และที่มีประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษาตั้งแต่ 5 ปี ถึง 10 ปี มีค่าสูงกว่า ทั้งนี้อาจเนื่องจากครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือที่มีประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษามากกว่า ผ่านประสบการณ์และปัญหาต่าง ๆ และมี การติดต่อสัมพันธ์กับชุมชนในสังคมที่ตนอยู่มากพอสมควร มีประสบการณ์การปรับตัวในครอบครัว บางคนรู้สึกว่าเป็นนักเรียนเป็นบุตร ธิดาของตน³³ จึงมีความเมตตาและปรารถนาดีต่อนักเรียน และมีความรู้จักคุ้นเคยกับชุมชนมากกว่า พฤติกรรมเรื่องเมตตา พฤติกรรม เรื่องการรู้จักชุมชน และพฤติกรรมเรื่องการฝึกฝนแนะนำให้เป็นคนดี จึงแตกต่างกับครูช่าง อุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือที่มีประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษาน้อยกว่า

4. เมื่อจำแนกตามแผนวิชาที่สังกัด พบว่า ทั้ง ในภาพรวมและการพิจารณาเป็น รายด้านและรายเรื่อง พฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาค เหนือไม่แตกต่างกันตามแผนวิชาที่สังกัด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแผนวิชาที่สังกัดของครูช่าง อุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือที่นำมาเป็นตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้มี 6 แผนวิชา คือ ช่างยนต์ ช่างกลโรงงาน ช่างประกอบผลิตภัณฑ์ ช่างไฟฟ้า ช่างอิเล็กทรอนิกส์ และ ช่างก่อสร้าง แต่ละแผนวิชาส่วนใหญ่จะมีสถานที่ตั้งอยู่ใกล้กัน และครู-อาจารย์ บางส่วน จะมีบ้านพักอยู่ในบริเวณเดียวกัน ลักษณะการเรียนการสอนของบางแผนวิชาจะเกี่ยวข้อง สัมพันธ์กัน เช่น แผนวิชาช่างกลโรงงานกับแผนวิชาช่างประกอบผลิตภัณฑ์จะรวมอยู่ใน คณะวิชาช่างกลโลหะ แผนวิชาช่างไฟฟ้ากับแผนวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ จะรวมอยู่ใน คณะวิชาช่างไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ การทำงานของครู-อาจารย์ แต่ละแผนวิชาจะมีติดต่อ ประสานงานกันและคล้ายคลึงกัน สิ่งเหล่านี้อาจทำให้เจตคติ การยอมรับ และความรู้สึก ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือไม่แตกต่างกัน³⁴ พฤติกรรมด้านคุณธรรม จึงไม่แตกต่างกัน

จากการศึกษาพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาค เหนือครั้งนี้ จะเห็นได้ว่าระดับพฤติกรรมด้านคุณธรรมอยู่ในระดับมากทุกด้าน หรืออาจกล่าว ได้ว่าครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือส่วนใหญ่เป็นผู้มีคุณธรรมอยู่ในระดับสูง มี การประพฤติปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับการเป็นครูที่ดี และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ซึ่งเป็น

เครื่องบ่งชี้ได้ทางหนึ่งว่า การอาชีวศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบัน เป็นการศึกษาที่มีคุณภาพ³⁵ และมีแนวโน้มที่จะสามารถพัฒนาให้ดีขึ้นไปได้อีก

พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่ครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ปฏิบัติ เรียงตามลำดับ โดยพิจารณาจากค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้

1. คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จ
2. คุณธรรมของผู้ใหญ่
3. คุณธรรมที่คุ้มครองโลก
4. คุณธรรมในการปฏิบัติตนให้สมกับหน้าที่
5. คุณธรรมของผู้สอนที่ดี
6. คุณธรรมที่เสริมสร้างความดีงามแก่ชีวิตและสังคม
7. คุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน
8. คุณธรรมที่ทำให้เกิดความสามัคคี
9. คุณธรรมของคนดี
10. คุณธรรมในการสอน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะที่อาจจะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรม ดังนี้

1. พฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ที่มีอายุตั้งแต่ 30 ปี ถึง 40 ปี จะมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ที่มีอายุกลุ่มอื่น ๆ ทุกด้านคุณธรรม และเกือบจะทุกเรื่องคุณธรรม และในขณะเดียวกันครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือที่มีอายุมากกว่า 40 ปี ก็จะมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทุกด้านคุณธรรม ดังนั้นการที่จะส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมจึงควรมุ่งพัฒนาที่ครูช่างอุตสาหกรรมที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี ครูช่างอุตสาหกรรมที่มีอายุมากกว่า 40 ปี และครูช่างอุตสาหกรรมที่มีอายุตั้งแต่ 30 ปี ถึง 40 ปี ตามลำดับ อนึ่งการพัฒนาคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี น่าจะเกิดประโยชน์สูงสุด เพราะอายุน้อยการพัฒนาจะทำได้ดีกว่ากลุ่มที่มีอายุมาก และครูช่างอุตสาหกรรมที่มีอายุน้อยยังมีเวลาที่จะเป็นครูไปอีกนานจะช่วยอบรมสั่งสอนนักเรียนได้อีกมาก ทั้งยังเป็นพื้นฐานที่ดีสำหรับครูช่างอุตสาหกรรมกลุ่มนี้เมื่ออายุมากขึ้น แต่ทั้งนี้จะต้องไม่ละเลยต่อการพัฒนาคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมกลุ่มอายุอื่น ๆ ด้วย

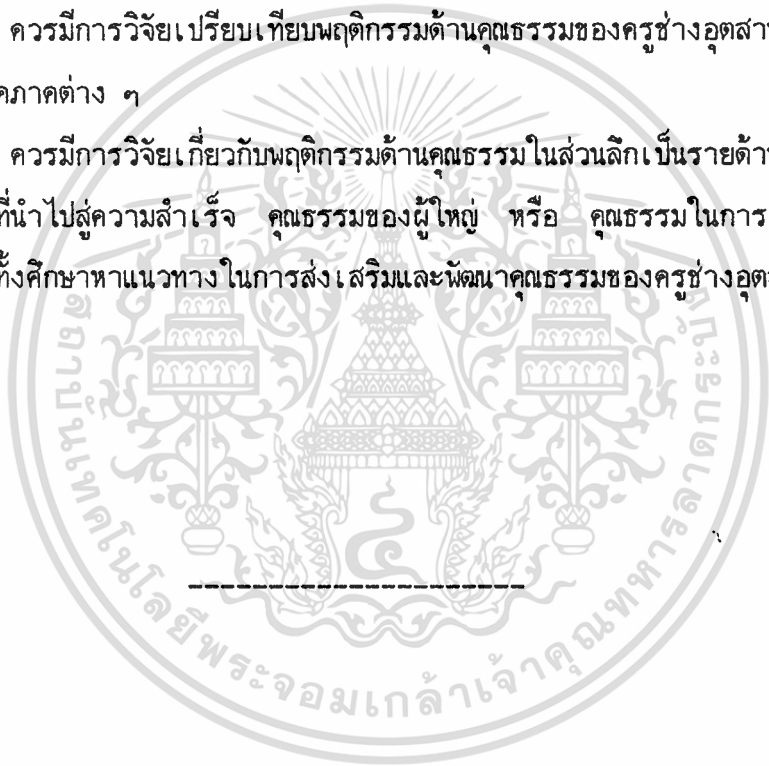
2. แม้ว่าพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ จะอยู่ในระดับมากก็ตาม ก็มีได้หมายความว่าไม่มีความจำเป็นที่จะต้องส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมอีก การส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมยังเป็นสิ่งที่จำเป็นจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและจริงจัง เพื่อป้องกันมิให้พฤติกรรมด้านคุณธรรมต้องลดไปอยู่ในระดับต่ำลง ทั้งยังอาจเป็นการพัฒนาพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมให้ขึ้นไปอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งจะเป็นผลดีต่อวงการศึกษาคือต่อนักเรียน ต่อสังคม และประเทศชาติ ดังนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบหรือกรมอาชีวศึกษาจึงควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องและมีการประเมินผล เช่นที่เคยดำเนินการมาแล้วต่อไปอีกไม่ควรปล่อยให้ขาดตอน

3. พฤติกรรมเรื่องการรู้จักชุมชนของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ แม้จะอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาโดยจำแนกตามอายุและประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมของผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี หรือผู้ที่มีประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษาน้อยกว่า 5 ปี ค่าคะแนนเฉลี่ยจะน้อยกว่าพฤติกรรมเรื่องอื่น ๆ สถานศึกษาจึงควรหาทางสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนโดยใช้กลุ่มครูวัยหนุ่มสาวที่มีพลังและความกระตือรือร้นสูงช่วยเหลือและพัฒนาชุมชน เช่น การจัดฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน การพัฒนาชุมชนและสภาพแวดล้อม เป็นต้น ตามสถานการณ์ตามความเหมาะสมและศักยภาพของสถานศึกษา ซึ่งจะช่วยให้สถานศึกษาและชุมชนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทั้งยังอาจได้รับความร่วมมือจากชุมชนในการพัฒนาสถานศึกษาและการดำเนินงานของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานวิจัยต่อไป

จากผลการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรม
วิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือในครั้งนี้แล้ว ควรที่จะได้มีการขยายผลการศึกษาวิจัยต่อไปนี้

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัย
เทคนิคภาคเหนือตามความคิดเห็นของบุคคลฝ่ายอื่น ๆ เช่น ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ และ
นักเรียน นักศึกษา เป็นต้น
2. ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรม
วิทยาลัยเทคนิคภาคต่าง ๆ
3. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านคุณธรรมในส่วนลึกเป็นรายด้านคุณธรรม
เช่น คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จ คุณธรรมของผู้ใหญ่ หรือ คุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน
เป็นต้น พร้อมทั้งศึกษาหาแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรม
อย่างต่อเนื่อง

เชิงอรรถ

- ¹ กองแผนงาน กรมอาชีวศึกษา, สถิติอาชีวศึกษา 2533, 2534 (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์กลางคพรวัว, 2535), หน้า 75.
- ² สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู, การบริหารงานวินัยข้าราชการครู (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2529), หน้า 48.
- ³ เรื่องเดียวกัน.
- ⁴ สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการประสานงานกับภาคเอกชนในการพัฒนา กำลังคนระดับกลางด้านอาชีวศึกษา เทคนิคศึกษาและการฝึกอาชีพ, การพัฒนากำลังคนระดับกลางในแผนฯ 7 (2535-2539) (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์กลางคพรวัว, 2534), หน้า 43.
- ⁵ กรมอาชีวศึกษา, ก้าวไปในแผนฯ 7 กรมอาชีวศึกษา (กรุงเทพมหานคร : องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2533), หน้า 68.
- ⁶ เรื่องเดียวกัน.
- ⁷ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู, เรื่องเดียวกัน, หน้า 48.
- ⁸ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู, "โครงการพัฒนาวินัยและจริยธรรม ข้าราชการครู," รายงานการวิจัยผลการดำเนินการนำร่อง (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู, 2530), หน้า 41-43.

⁹ วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง, "การประเมินโครงการอบรมคุณธรรม-จริยธรรมครู-อาจารย์ ในสถานศึกษา," รายงานการวิจัย กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา (กรุงเทพมหานคร : กรมอาชีวศึกษา, 2530), หน้า 2.

¹⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 63-65.

¹¹ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, คุรุสภา (กรุงเทพมหานคร : คุรุสภาลาดพร้าว, 2533), หน้า 3.

¹² สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู (กรุงเทพมหานคร : คุรุสภาลาดพร้าว, 2533), หน้า 7.

¹³ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, "คู่มือการดำเนินงานโครงการพัฒนาการปฏิบัติตนตามคุณธรรมและจริยธรรมแห่งวิชาชีพครู ปีงบประมาณ 2535," กรุงเทพมหานคร : คุรุสภา, 2535. (อัดสำเนา)

¹⁴ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู, "สถิติประจำปีงบประมาณ 2530 การพิจารณารายงานการดำเนินการทางวินัย รายงานการลงโทษและการให้ข้าราชการครูออกจากราชการ," กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู, 2531. (อัดสำเนา)

¹⁵ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู, "รายงานข้อมูลสถิติเกี่ยวกับการพิจารณารายงานการดำเนินการทางวินัย การลงโทษ และการให้ข้าราชการครูออกจากราชการประจำปีงบประมาณ 2531," กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู, 2532. (อัดสำเนา)

¹⁶ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู, "รายงานข้อมูลสถิติเกี่ยวกับการพิจารณารายงานการดำเนินการทางวินัย การลงโทษ และการให้ข้าราชการครูออกจากราชการประจำปีงบประมาณ 2532," กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู, 2533. (อัดสำเนา)

¹⁷ วิชัย ตันศิริ, "เผยตัวเลขข้าราชการ ศธ.ทำผิดวินัยลดลง," วิทยาจารย์ ปีที่ 89, ฉบับที่ 11 (พฤศจิกายน 2534), หน้า 3.

¹⁸ ยงยุทธ สุคนธ์ปฏิภาค, "ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคกลาง สังกัดกรมอาชีวศึกษา," (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532), หน้า 68.

¹⁹ วิเชียร พากเพียร, "การสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรมด้านอิทธิบาท 4 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กรุงเทพมหานคร," (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531), หน้า 25.

²⁰ เฉลียว อยู่สีมารักษ์, "ความผิดทางวินัยตามมาตรา 81 แห่งระเบียบข้าราชการพลเรือนพุทธศักราช 2518 ของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา ระหว่าง พ.ศ. 2524-2528," (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2529), หน้า 153.

²¹ สำนักงานเลขาธิการกรม กรมอาชีวศึกษา, "ระเบียบกรมอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2529," กรุงเทพมหานคร : กรมอาชีวศึกษา, 2529. (อัดสำเนา)

²² กัญยาร์ตัน ประเคนรี, "การสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรมด้านสัปปริสธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1," (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการ วัตผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530), หน้า 25-26.

²³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 26-27.

²⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 29.

²⁵ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, "การสำรวจฐานะทางเศรษฐกิจของครู," รายงานการวิจัย กองมาตรฐานวิชาชีพครู (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการ คุรุสภา, 2525), หน้า 92.

²⁶ ยงยุทธ สุคนธ์ปฏิภาค, สิ่งที่ได้อ่างมาแล้ว, หน้า 68.

²⁷ อารีรัตน์ หิรัญโร, "แบบผู้นำที่ส่งผลต่อแรงจูงใจและความพอใจในการทำงานของอาจารย์ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา," (ปริญญาานิพนธ์การศึกษาดุษฎี บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531), หน้า 166.

²⁸ ศรีสมร พุ่มสะอาด, "การศึกษาคุณภาพครูประถมศึกษา," (ปริญญาานิพนธ์ การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและพัฒนากลยุทธ์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530), หน้า 205.

²⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 217.

³⁰ ชนะ กลิมาร์ และคนอื่น ๆ, "การศึกษาระบบอาชีวศึกษา," รายงานการวิจัยกองแผนงาน (กรุงเทพมหานคร : กรมอาชีวศึกษา, 2528), หน้า 24-26.

³¹ คณะวิศวกรรมเทคโนโลยี วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา, "รูปแบบการพัฒนาครูช่างอุตสาหกรรมของประเทศไทย," รายงานการวิจัย คณะวิศวกรรมเทคโนโลยี (กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา, 2531), หน้า 225.

³² บุญผา มลิณทลุต, "วินัยของนักเรียนอาชีวศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอนและนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร," (ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532), หน้า 69.

³³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 68.

³⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 69.

³⁵ บรรจง ชูสกุลชาติ, "การอาชีวศึกษาเพื่อคุณภาพในสถานการณ์ปัจจุบัน," อาชีวศึกษา ปีที่ 3, ฉบับที่ 26 (พฤศจิกายน 2529), หน้า 27.

บรรณานุกรม

โกวิท ประवालพฤษ์ และภนิดา कुสกุล. "พัฒนาการของจริยศึกษา." ใน เอกสาร การสอนชุดวิชาจริยศึกษา. เล่ม 1 หน่วยที่ 1. กรุงเทพมหานคร : สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2527.

โกสินทร์ รังสยาพันธ์. ปรัชญาและคุณธรรมสำหรับครู. กรุงเทพมหานคร : การศาสนา, 2530.

คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. คุณธรรมจริยธรรมในการประกอบอาชีพ. กรุงเทพมหานคร : ครูสภาลาดพร้าว, 2534.

คณะกรรมการข้าราชการครู, สำนักงาน. การบริหารงานวินัยข้าราชการครู. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2529.

คณะกรรมการข้าราชการครู, สำนักงาน. "โครงการพัฒนาวินัยและจริยธรรมข้าราชการครู." รายงานการวิจัยผลการดำเนินการนำร่อง. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู, 2530.

เลขาธิการคุรุสภา, สำนักงาน. คุรุสภา. กรุงเทพมหานคร : ครูสภาลาดพร้าว, 2533.

เจริญ ไวรวัจนกุล. ความเป็นครู. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2531.

เฉลิมเกียรติ ผิวนวล. จิตวิเคราะห์ของ فروยด์. กรุงเทพมหานคร : ตำรงค์การพิมพ์, 2522.

เฉลียว บุรภัคดี และคนอื่น ๆ. "ลักษณะของครูที่ดี." รายงานการวิจัย หน่วยศึกษานิเทศก์. กรุงเทพมหานคร : กรมการฝึกหัดครู, 2520.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชลลดา จิตติวัฒน์พงศ์. "การศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมและพัฒนาคูณลักษณะของครูประถมและมัธยมศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู." รายงานการวิจัยกรมวิชาการ. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ, 2534.

ดวงเดือน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทน์. จริยธรรมของเยาวชนไทย. กรุงเทพมหานคร : การศาสนา, 2520.

ทรงศักดิ์ อ่อนบึง. "มโนทัศน์ทางจริยธรรมในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในเขตการศึกษา 11 ปีการศึกษา 2528." ปริญญาเนพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2529.

เทพวิสุทธิเมธี (พุทธทาสภิกขุ), พระ. ธรรมสำหรับครู. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2529.

ธวัช โปธิกุล. "คุณธรรม 4 ประการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี." ปริญญาเนพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.

บรรจง ชูสกุลชาติ. "การอาชีวศึกษาเพื่อคุณภาพในสถานการณ์ปัจจุบัน." อาชีวศึกษา ปีที่ 3, ฉบับที่ 26 (พฤศจิกายน 2529), หน้า 27.

บุณญา มิลินทสูต. "วินัยของนักเรียนอาชีวศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร." ปริญญาเนพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532.

ปกิต พัฒน์บำรุง. "การศึกษาพฤติกรรมด้านมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารในทัศนะของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัย สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา ภัคดีวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2533.

ประกอบ เกิดนิล. "ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทช่างอุตสาหกรรมในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา." วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัย สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา ภัคดีวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2533.

ประภาศรี สีหอำไพ. พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

ประวิณ ณ นคร. แนวทางสร้างวินัยข้าราชการ. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู, 2527.

ปรีชา จันทร์เจริญ และสมบูรณ์ บัวบาน. "คุณลักษณะของเด็กอาชีวศึกษาที่พึงประสงค์ของตลาดแรงงานทั้งภาครัฐและเอกชน." เอกสารการสัมมนาเรื่อง กลยุทธ์ในการพัฒนาคุณภาพของการผลิตและการใช้กำลังคนระดับอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2534.

ปรีชา เศรษฐจิตร. ปรัชญาและคุณธรรมสำหรับครู. กรุงเทพมหานคร: พิระพัฒนา, 2523.

พรศรี นานิชวงศ์. "การปฏิบัติตามจรรยาบรรณของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามการรับรู้ของตนเอง." วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย สาขาวิชาประถมศึกษา ภัคดีวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พัชรี แสงนิล. "ครูและหลักธรรมของครูตามแนวพุทธปรัชญา." วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาสารัตถศึกษา ภัคดีวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

พัฒนาคุณธรรม, สำนักงาน, กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการพัฒนาคุณธรรม. กรุงเทพมหานคร : การศาสนา, 2532.

ยงยุทธ สุนทรภักดา. "ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคกลาง สังกัดกรมอาชีวศึกษา." วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภัคดีวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

ราชธรรมนิเทศ(ระแบบ จิตฺตยาโน), พระ. วิญญานครู. กรุงเทพมหานคร : พรศิวกการพิมพ์, 2533.

ราชภัคดียสถาน. พจนานุกรมฉบับราชภัคดียสถาน พ.ศ. 2525. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์, 2530.

ราชวรมณี, พระ. ธรรมญูชีวิต. ธนบุรี : ประยูรวงศ์, 2519.

ราชวรมณี(ประยูรช ปรยุดโต), พระ. พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม. กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2528.

ลัดดา เสนาวงษ์. ความเป็นครู. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร : นิคิษฐ์การพิมพ์, 2532.

เลขาธิการคุรุสภา, สำนักงาน. "เกณฑ์มาตรฐานกับการพัฒนาวิชาชีพครู." การสัมมนาวิชาชีพครู ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : กองมาตรฐานวิชาชีพครู สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2533.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เลขาธิการคุรุสภา, สำนักงาน. เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู. กรุงเทพมหานคร : คุรุสภา
ลาดพร้าว, 2533.

เลขาธิการคุรุสภา, สำนักงาน. "คุณลักษณะและพฤติกรรมของครูตามจรรยาบรรณและ
วินัยตามระเบียบประเพณีครู พ.ศ. 2526." รายงานการวิจัย กองมาตรฐานวิชาชีพครู.
กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2530.

เลขาธิการคณะกรรมการประสานงานกับภาคเอกชนในการพัฒนากำลังคนระดับกลางด้าน
อาชีวศึกษา เทคนิคศึกษา และการฝึกอาชีพ, สำนักงาน. การพัฒนากำลังคนระดับ
กลางในแผนฯ 7 (2535-2539). กรุงเทพมหานคร : คุรุสภาลาดพร้าว, 2534.

วิชัย ตันศิริ. "เผยตัวเลขข้าราชการ ศธ. ทำผิดวินัยลดลง." วิทยากร ปีที่ 89,
ฉบับที่ 11 (พฤศจิกายน 2534), หน้า 3.

วิเชียร พากเพียร. "การสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรมด้านอิทธิบาท 4 นักเรียนชั้นประถม
ปีที่ 6 กรุงเทพมหานคร." ปฏิญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการ
ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.

วิทย์ วิศทเวทย์ และเสถียรพงษ์ วรรณปก. พระพุทธศาสนาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ม.1).
กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์, 2534.

วิศวกรรมเทคโนโลยี, คณะ, วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา. "รูปแบบการพัฒนาคู
ช่างอุตสาหกรรมของประเทศไทย." รายงานการวิจัย คณะวิศวกรรมเทคโนโลยี.
กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา, 2531.

ศรีสมร พุ่มสะอาด. "การศึกษาคุณภาพครูประถมศึกษา." ปฏิญานิพนธ์การศึกษาดุษฎี
บัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและพัฒนาหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2530.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศิริพร กล่อมจันทร์. "ความรับผิดชอบ การพึ่งตนเองและวินัยในตนเองของนักศึกษาครู
ประจำการวิชาเอกการบริหารโรงเรียน กลุ่มวิทยาลัยครูภาคเหนือ." ปริญญาานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรี
นครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2526.

สงวน สุทธิเลิศอรุณ. ปรัชญาและคุณธรรมสำหรับครู. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร :
อักษรบัณฑิต, 2526.

สนองศรี รุดติษฐ์. "การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมด้านพรหมวิหาร 4 กับ ความ
สามารถในการเป็นผู้นำด้านการตัดสินใจแบบประชาธิปไตยของนิสิตมหาวิทยาลัย."
ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสาน
มิตร, 2523.

สมใจ เขียวสด. "คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของ
ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ผลิตผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บังคับบัญชาผู้บริหารสถานศึกษาใน
เขตกรุงเทพมหานคร." รายงานการวิจัย ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะวิชาครุศาสตร์
วิทยาลัยครูธนบุรี สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์, 2534.

สายัณฑ์ จันทรวิรัช. "การศึกษาคุณลักษณะของครูผู้สอนวิชาชีพสาขาช่างอุตสาหกรรมที่
โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 5 ต้องการ." เอกสารประกอบการประชุมทาง
วิชาการ เรื่องการวิจัยทางการศึกษาและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา (เล่ม 2).
กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2534.

สาโรช บัวศรี. จริยธรรมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรม
แห่งชาติ, 2526.

สุจริต เพียรชอบ. "ธรรมะช่วยปกป้องประคองครู." ครูศาสตร์ ปีที่ 9 (มีนาคม-เมษายน 2522) , 57-64.

สุรเชษฐ์ คำขุนารถ. "การสร้างแบบทดสอบวัดอคติ 4 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6." ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.

สุรียา จารยะพันธ์. "ความคาดหวังของคณะกรรมการร่างจรรยาบรรณ ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน ต่อจริยธรรมที่สำคัญของครู." วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

เส็นีย์ มีทรัพย์. "คุณธรรมนิยมในทัศนะของท่านพุทธทาสภิกขุ." ใน จริยธรรมกับการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

แสง จันทรงาม. "การสอนจริยธรรมในโรงเรียน." เอกสารการสัมมนาเรื่องจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2522.

อาชีวศึกษาลำปาง, วิทยาลัย. "การประเมินโครงการอบรมคุณธรรม-จริยธรรม ครู-อาจารย์ ในสถานศึกษา." รายงานการวิจัยกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา. กรุงเทพมหานคร : กรมอาชีวศึกษา, 2530.

อารี จำปาทอง. "การส่งเสริมจริยธรรมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา." ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อุทัย เกษร. "การศึกษาคุณธรรม 4 ประการ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 8." ปรินญาพันธการศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.

โอภาส ไบสูงเนิน. "ศึกษาพฤติกรรมทางด้านจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 12." ปรินญาพันธการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2530.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำสั่ง คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ที่ ๑๘๒/๒๕๓๔

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการนิจารณาหัวข้อ
และโครงการวิทยานิพนธ์รอง นายอนันต์ สันตยากร

เพื่อให้การเรียบเรียงวิทยานิพนธ์รอง นายอนันต์ สันตยากร เป็นไปด้วยความ
เรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ จึงแต่งตั้งให้มีคณะกรรมการเพื่อควบคุมและนิจารณาหัวข้อและ โครงการ
วิทยานิพนธ์ ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์	
รศ.ดร.ปริยานร วงศ์อุนทรโรจน์	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์
ดร.ศิริพรพล ชุ่มเมฆ	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม
2. คณะกรรมการนิจารณาหัวข้อและโครงการวิทยานิพนธ์	
รศ.ดร.ปริยานร วงศ์อุนทรโรจน์	ประธานกรรมการ
ดร.ศิริพรพล ชุ่มเมฆ	กรรมการ
ดร.รวีวรรณ ฉินะตระกูล	กรรมการ
อาจารย์อัจฉรา สืบสินธุ์สกุล ไชย	กรรมการ
อาจารย์ไอวาท พลศิริ	กรรมการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๔

(นางปริยานร วงศ์อุนทรโรจน์)

คณบดี

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตร์ อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา ที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ ดังนี้

ได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2535

1. นายอนันต์ สันตยากร หัววิทยานิพนธ์เรื่อง " การศึกษาพฤติกรรมด้านคุณธรรม ของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ " โดยมี รศ.ดร.ปรีชาพร วงศ์อนุครโรจน์ เป็น อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ดร.ศิริพรณ ชุ่มนุ้ม เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ให้ เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศ ณ วันที่ 11 มีนาคม 2535

(นายบุญวัฒน์ อัดชู)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทม 1504.7/ว. 52

สำนักงานบัณฑิตศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง

เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

23 มีนาคม 2535

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม

เรียน ดร.สมชนก กุ้อำไพ

ด้วยงานบัณฑิตศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยในการตรวจแบบสอบถามให้กับนักศึกษาปริญญา เท ได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามของนักศึกษาชื่อ นายอนันต์ สันตยากร ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษานวัตกรรมการเรียนการสอนของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิค"

งานบัณฑิตศึกษา หวังว่าคงได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายเมธี ปิณฑนานนท์)

รองคณบดีบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3269982-4 ต่อ 20

โทรสาร 3269981

ที่ ทม 1504.7/ก.53

สำนักงานบัณฑิตศึกษา
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

/ เมษายน 2535

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคคันทัน

ด้วย นายอนันต์ สันตยากร เป็นนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขา
การบริหารอาชีวศึกษาของงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่งกำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษานวัตกรรมด้าน
คุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิค"

งานบัณฑิตศึกษาใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออนุมัติให้นักศึกษาได้ทดลองเครื่องมือ
เพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อทราบและหวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายเมธี ปิณฑานนท์)
รองคณบดีบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3269982-4 ต่อ 20

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504.7/0.53

สำนักงานบัณฑิตศึกษา
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๓/ มีนาคม 2535

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน อธิบดีกรมอาชีวศึกษา

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการวิทยานิพนธ์
2. รายชื่อสถานศึกษา
3. ประกาศผลการนิจารณาหัวข้อและโครงการวิทยานิพนธ์

ด้วย นายอนันต์ สันตยากร เป็นนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาการบริหารอาชีวศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษานวัตกรรมด้านคุณธรรมของครูช่าง อุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิค" ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการแล้วเมื่อวันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2535

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออนุมัติให้นักศึกษาได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาสังกัดหน่วยราชการของท่านตามรายชื่อสถานศึกษาที่แนบมาพร้อมนี้

หวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้เป็นอย่างยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายเมธี ปิณฑานนท์)

รองคณบดีบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 326982-4 ต่อ 20

รายชื่อสถานศึกษาที่ต้องการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยของ
นายอนันต์ ลั่นตยากร

1. วิทยาลัยเทคนิคกำแพงเพชร
2. วิทยาลัยเทคนิคเชียงราย
3. วิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่
4. วิทยาลัยเทคนิคนครสวรรค์
5. วิทยาลัยเทคนิคน่าน
6. วิทยาลัยเทคนิคพะเยา
7. วิทยาลัยเทคนิคพิจิตร
8. วิทยาลัยเทคนิคพิษณุโลก
9. วิทยาลัยเทคนิคเพชรบูรณ์
10. วิทยาลัยเทคนิคแพร่
11. วิทยาลัยเทคนิคลำปาง
12. วิทยาลัยเทคนิคลำพูน
13. วิทยาลัยเทคนิคสุโขทัย
14. วิทยาลัยเทคนิคอุตรดิตถ์

ที่ ศก 0907/ 4662

กรมอาชีวศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

๗/ พฤษภาคม 2535

เรื่อง การเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

อ้างถึง หนังสือบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง ที่ หม 1504.7/53 ลงวันที่ 31 มีนาคม 2535

สิ่งที่ส่งมาด้วย กระดาษไข 1 แผ่น และแบบสอบถามเพื่อการวิจัย 1 ชุด

ความหนังสือที่อ้างถึง ขออนุญาตให้นายอนันต์ สันตยากร นักศึกษาหลักสูตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรื่อง "การศึกษาพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิค" บัณฑิตปี กรมอาชีวศึกษา
ได้อนุญาตให้เก็บข้อมูลได้ พร้อมกันนี้ได้แนบไข เพื่อให้ท่านายอนันต์ สันตยากร ดำเนินการมาด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและกรุณาแจ้งนายอนันต์ สันตยากร เพื่อดำเนินการวิจัยเสร็จแล้ว
ขอให้รายงานกรมอาชีวศึกษาทราบด้วย จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(นางศรีวิภาวดี ไททานิธา)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมอาชีวศึกษา

กองวิทยาลัยเทคนิค

โทร. 2829354

ที่ ศช ๐๑๐๗/๒๕๕๓

กองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิค

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายอนันต์ สันตยากร นักศึกษานักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาการบริการอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ขอเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย เรื่อง "การศึกษาด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิค" โดยนำการวิจัยจากวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ 14 สถานศึกษา ในกรณีนี้ บุคคลดังกล่าวใคร่ขออนุญาตแจกแบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด ในสถานศึกษาของท่าน ینگกรมอาชีวศึกษา ใ้พิจารณาอนุญาตแล้ว

อนึ่ง การทอบแบบสอบถาม ขอให้กรอกเฉพาะแบบสอบถามที่กรมอาชีวศึกษา อนุญาตแล้ว โดยมีตราประทับพร้อมลายเซ็นผู้มอบหมายเท่านั้น และเมื่อดำเนินการแล้ว โปรดส่งคืนบุคคลดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และกรุณาให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ด้วย
จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(นายอำนาจ สวัสดิวงษ์)

ผู้อำนวยการกองวิทยาลัยเทคนิค

ฝ่ายวิชาการและส่งเสริมการศึกษา

โทร. ๒๕๒๕๕๒

วิทยาลัยเทคนิคลำปาง
ถนนท่าครวน้อย อ.เมือง
จ.ลำปาง 52000

3 มิถุนายน 2535

เรื่อง ขอเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิค

อ้างถึง หนังสือที่ ศช 0907/2484 ลงวันที่ 27 พฤษภาคม 2535

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบสอบถามจำนวน 30 ชุด
2. แบบสำรวจจำนวนครูอาจารย์ 1 ฉบับ

ด้วยกระผม นายอนันต์ สันตยากร อาจารย์ 2 ระดับ 6 วิทยาลัยเทคนิคลำปาง ขณะนี้ศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาการบริหารอาชีวศึกษา 'สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังจัดทำวิทยานิพนธ์ประกอบการศึกษา เรื่อง การศึกษาพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ จึงขอความอนุเคราะห์ทางวิทยาลัยฯ โปรดให้ครูอาจารย์ แผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม คือ ช่างยนต์ ช่างกลโรงงาน ช่างประกอบผลิตภัณฑ์ ช่างไฟฟ้า ช่างอิเล็กทรอนิกส์ และช่างก่อสร้าง แผนกละ 5 คน ช่วยกรอกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ซึ่งแบบสอบถามได้ผ่านการตรวจอนุญาตจากกรมอาชีวศึกษาแล้ว และหากดำเนินการแล้วเสร็จ กรุณาส่งแบบสอบถามไปให้กระผมที่วิทยาลัยเทคนิคลำปาง ตามที่ได้สอดซองผนึกแสตมป์ส่งมาพร้อมนี้

อนึ่ง กระผมใคร่ขอข้อมูลจำนวนครูอาจารย์ช่างอุตสาหกรรม ตามรายละเอียดในแบบสำรวจที่จัดส่งมาพร้อมนี้ เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์และเร่งดำเนินการให้แก่กระผมด้วย
จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอนันต์ สันตยากร)

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษานวัตกรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ

นักศึกษาริฎฐาโท สาขาการบริหารอาชีวศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษานวัตกรรมการของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ สำหรับครู-อาจารย์วิชาชีพช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ
2. แบบสอบถามนี้ ใช้สำหรับรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติของครู-อาจารย์วิชาชีพช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาครูช่างอุตสาหกรรมให้ดียิ่งขึ้น
กรุณาตอบแบบสอบถามด้วยความเป็นจริง ความคิดเห็นของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ข้อมูลจะเก็บเป็นความลับและจะไม่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาปฏิบัติหน้าที่ของท่านแต่ประการใด
3. แบบสอบถามมี 2 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติของครูช่างอุตสาหกรรม
4. โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ

ตอนที่ 1

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดกาเครื่องหมาย (/) ลงใน [] หน้าข้อความที่เกี่ยวกับตัวท่านตามความเป็นจริง

1. เพศ

[] ชาย

[] หญิง

2. อายุ

[] ต่ำกว่า 30 ปี

[] ตั้งแต่ 30 ปี ถึง 40 ปี

[] สูงกว่า 40 ปี

3. ระดับการศึกษาสูงสุด

[] ต่ำกว่าปริญญาตรี

[] ตั้งแต่ปริญญาตรีหรือเทียบเท่าขึ้นไป

4. ประสบการณ์การทำงาน ในสถานศึกษา

[] น้อยกว่า 5 ปี

[] ตั้งแต่ 5 ปี ถึง 10 ปี

[] มากกว่า 10 ปี

5. แผนกวิชาที่สังกัด

[] ช่างยนต์

[] ช่างกลโรงงาน

[] ช่างประกอบผลิตภัณฑ์

[] ช่างไฟฟ้า

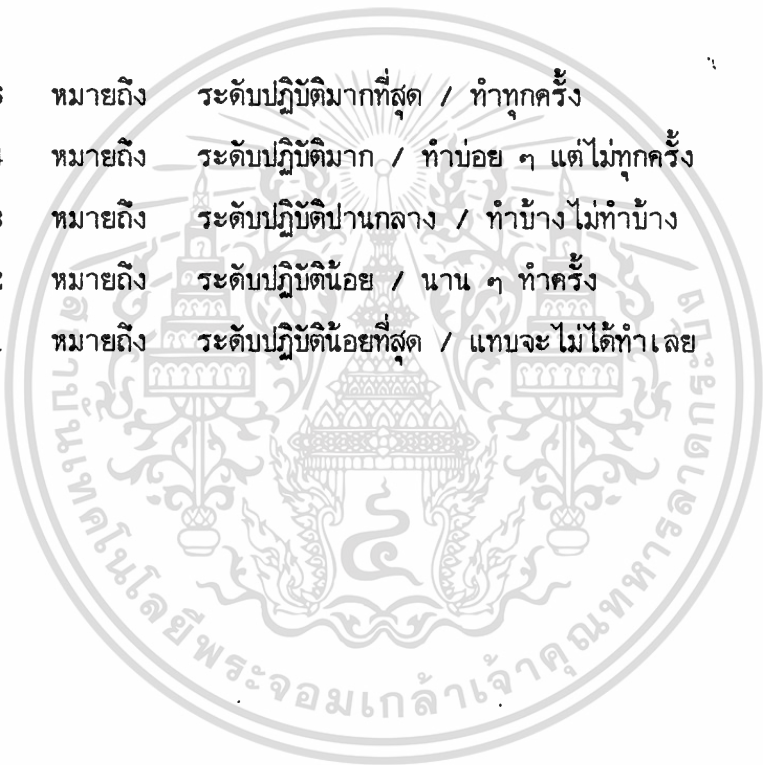
[] ช่างอิเล็กทรอนิกส์

[] ช่างก่อสร้าง

ตอนที่ 2

ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติของครูช่างอุตสาหกรรม

โปรดอ่านและพิจารณาข้อความแต่ละข้อต่อไปนี้ว่า ท่านได้ประพฤติปฏิบัติมากน้อยเพียงไร แล้วทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่องทางขวามือให้ตรงกับระดับพฤติกรรมที่ท่านปฏิบัติตามความเป็นจริงเพียง 1 ช่อง

-
5	หมายถึง	ระดับปฏิบัติมากที่สุด / ทำทุกครั้ง
4	หมายถึง	ระดับปฏิบัติมาก / ทำบ่อย ๆ แต่ไม่ทุกครั้ง
3	หมายถึง	ระดับปฏิบัติปานกลาง / ทำบ้าง ไม่ทำบ้าง
2	หมายถึง	ระดับปฏิบัติน้อย / นาน ๆ ทำครั้ง
1	หมายถึง	ระดับปฏิบัติน้อยที่สุด / แทบจะไม่ได้ทำเลย

แนวทางปฏิบัติของครูช่างอุตสาหกรรม	ระดับพฤติกรรม					สำหรับ ผู้วิจัย
	5	4	3	2	1	
คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จ (อิทธิบาท 4)						
- จันทะ						
1. ทำานพึงพอใจในการเป็นครูช่าง อุตสาหกรรม						[]
2. ทำานยินดีที่จะทำงานที่ได้รับมอบหมาย จากผู้ค้ำบัญชา.....						[]
- วิริยะ						
3. ทำานศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม.....						[]
4. ทำานพยายามทำงานที่มีปัญหาและ อุปสรรคให้สำเร็จ.....						[]
- จิตตะ						
5. ทำานควบคุมและตรวจสอบผลการ ปฏิบัติงานของนักเรียน.....						[]
6. ทำานรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย อย่างเสมอต้นเสมอปลาย.....						[]
- วิมังสา						
7. ทำานวางแผนการทำงานก่อนลงมือปฏิบัติ						[]
8. ทำานแก้ปัญหาโดยใช้ข้อมูลและเหตุผล						[]
คุณธรรมที่คุ้มครองโลก (ทิวโธตตปละ)						
- ทิว						
9. เมื่อทำานสำนึกผิดจะรู้สึกละอายแก่ใจ ตนเอง.....						[]

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวทางปฏิบัติของครูช่างอุตสาหกรรม	ระดับพฤติกรรม					สำหรับ ผู้วิจัย
	5	4	3	2	1	
10. ท่านรู้สึกละเอียดที่จะนำเอาผลงานของ ผู้อื่นมาเป็นของตน.....	[]
- โอดตปปะ						
11. ท่านปฏิบัติตามจรรยาบรรณในวิชาชีพ.....	[]
12. ท่านละเอียดพิถีพิถันหรือทำผิดกฎ ระเบียบข้อบังคับต่างๆของทางราชการ.....	[]
คุณธรรมของผู้ใหญ่(พรหมวิหาร 4)						
- เมตตา						
13. ท่านสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้ เป็นกันเอง.....	[]
14. ท่านไต่ถามทุกข์สุขของนักเรียนหรือ ครอบครัวนักเรียนตามโอกาสอันควร..	[]
- กรุณา						
15. ท่านให้คำปรึกษาปัญหาต่าง ๆ แก่ นักเรียน.....	[]
16. ท่านส่งเสริมและช่วยเหลือนักเรียนให้ ประสบความสำเร็จ.....	[]
- มุทิตา						
17. ท่านรู้สึกยินดีกับเพื่อนร่วมงานที่ได้รับ ความสำเร็จด้วยใจจริง.....	[]

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวทางปฏิบัติของครูช่างอุตสาหกรรม	ระดับพฤติกรรม					สำหรับ ผู้วิจัย
	5	4	3	2	1	
18. ท่านส่งเสริมให้กำลังใจและยินดีกับ ผลงานของนักเรียน	[]
- อุเบกษา						
19. ท่านให้ความยุติธรรมแก่นักเรียนเท่า เทียมกัน.....	[]
20. ท่านตัดสินปัญหาต่าง ๆ ด้วยความ เป็นธรรม.....	[]
คุณธรรมของคนดี						
- การรู้จักเหตุ						
21. ท่านรับฟังความคิดเห็นและการเสนอ หลักการ.....	[]
- การรู้จักผล						
22. ท่านพิจารณาผลการกระทำจากสภาพ แวดล้อมและปัญหาที่เกิดขึ้น	[]
- การรู้จักตน						
23. ท่านวิเคราะห์และประเมินความ สามารถของตนเอง	[]
- การรู้จักประมาณ						
24. ท่านไตร่ตรองและคิดถึงสถานสภาพ ของตนก่อนที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง....	[]

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวทางปฏิบัติของครูช่างอุตสาหกรรม	ระดับพฤติกรรม					สำหรับ ผู้วิจัย
	5	4	3	2	1	
- การรู้จักเวลา						
25. ท่านคิดถึงความเหมาะสมของเวลา และสถานการณ์ก่อนกระทำการต่าง ๆ						[]
- การรู้จักชุมชน						
26. ท่านศึกษาและรู้จักสภาพสังคมใน ชุมชนที่ใกล้ชิดตัวท่าน						[]
- การรู้จักบุคคล						
27. ท่านมีความเข้าใจและสามารถติดต่อ สัมพันธ์กับบุคคลที่เกี่ยวข้อง						[]
คุณธรรมที่ทำให้เกิดความสามัคคี (สังคหวัตถุ 4)						
- ทาน						
28. ท่านบริจาคทรัพย์สินให้กับผู้อื่นตาม โอกาสอันสมควร						[]
29. ท่านให้ความร่วมมือในการจัดทำ กิจกรรมต่าง ๆ ของเพื่อนร่วมงาน						[]
- ปิยวาจา						
30. ท่านใช้วาจาสุภาพแก่นักเรียน						[]
31. ท่านพูดชี้แจงเหตุผลให้บุคคลอื่น เข้าใจได้						[]

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวทางปฏิบัติของครูช่างอุตสาหกรรม	ระดับพฤติกรรม					สำหรับ ผู้วิจัย
	5	4	3	2	1	
- อัดถจวิทยา						
32. ท่านประพฤติตนตามระเบียบของ สถานศึกษา						[]
33. ท่านประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี แก่นักเรียนและเพื่อนครู						[]
- สมนัดตตา						
34. ท่านสามารถเข้ากับคนได้ทุกระดับ.....						[]
35. ท่านชักนำนักเรียนให้บำเพ็ญประโยชน์ แก่สังคม						[]
คุณธรรม ในการอยู่ร่วมกัน (ขรวาสาธรรม 4)						
- สัจจะ						
36. ท่านมีความเชื่อมั่นในตนเอง ในการ ปฏิบัติงาน						[]
37. ท่านปฏิบัติงานด้วยความซื่อตรงเสมอ ต้นเสมอปลาย						[]
- ทมะ						
38. ท่านสามารถควบคุมอารมณ์ได้						[]
39. ท่านมีความอดกลั้นต่อข้อกล่าวหาของ ผู้อื่น						[]

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวทางปฏิบัติของครูช่างอุตสาหกรรม	ระดับพฤติกรรม					สำหรับผู้วิจัย
	5	4	3	2	1	
- ชั้นดี						
40. ท่านพยายามแก้ปัญหาและอุปสรรค ในการทำงาน	[]
41. ท่านอดทนต่อสถานที่และสภาพการ ทำงานที่ไม่เอื้อต่อการทำงานได้	[]
- จาคะ						
42. ท่านเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่เพื่อนร่วมงาน และนักเรียนของท่าน	[]
43. ท่านเต็มใจเสียสละประโยชน์ส่วนตัว เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม	[]
คุณธรรมในการสอน (ธรรมเทศกธรรม 5)						
- สอนตามลำดับ						
44. ท่านทำการสอนตามแผนการสอน/ บันทึกการสอน	[]
45. ท่านประเมินผลการเรียนอย่าง ต่อเนื่อง	[]
- สอนในใจความสำคัญ						
46. ท่านสอนเน้นในเรื่องสำคัญรวมทั้ง อธิบายประกอบอย่างแจ่มชัด	[]
47. ท่านสอนให้นักเรียนรู้จักแยกแยะ ประเด็นที่สำคัญของเรื่องที่สอน	[]

แนวทางปฏิบัติของครูช่างอุตสาหกรรม	ระดับพฤติกรรม					สำหรับ ผู้วิจัย
	5	4	3	2	1	
<p>- สมาทพนา(ชวนให้ปฏิบัติ)</p> <p>56. ท่านกระตุ้นความสนใจของนักเรียน ด้วยเทคนิควิธีการสอนแบบต่าง ๆ..... []</p> <p>57. ท่านให้กำลังใจและแนวทางการปฏิบัติ ก่อนให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ..... []</p>						
<p>- สมุดเตชนา(เข้าใจให้กล้า)</p> <p>58. ท่านส่งเสริมให้นักเรียนมีความมั่นใจ ในการเรียนและมีส่วนร่วมในกิจกรรม ต่าง ๆ []</p> <p>59. ท่านส่งเสริมให้นักเรียนแสดงความ คิดเห็น..... []</p>						
<p>- สัมผัสสังนา(ปลูกให้ว่าเรื่อง)</p> <p>60. ท่านนำวิธีการใหม่ๆมาใช้ในการเรียน การสอนทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ และเพลิดเพลินในการเรียน..... []</p> <p>61. ท่านสอนให้นักเรียนมองโลกในแง่ดี มีความหวังและความสำเร็จในชีวิต... []</p>						
<p>คุณธรรมในการปฏิบัติตนให้สมกับหน้าที่ (ทิศ 6)</p> <p>- แนะนำให้เป็นคนดี</p> <p>62. ท่านสอดแทรกคุณธรรมในชั่วโมงที่สอน []</p>						

แนวทางปฏิบัติของครูช่างอุตสาหกรรม	ระดับพฤติกรรม					สำหรับ ผู้วิจัย
	5	4	3	2	1	
<p>- สอนให้เข้าใจแจ่มแจ้ง</p> <p>63. ท่านจะให้คำอธิบายเพิ่มเติมเมื่อนักเรียนไม่เข้าใจบทเรียน..... []</p> <p>- สอนโดยไม่ปิดบังอำนาจ</p> <p>64. ท่านถ่ายทอดวิชาความรู้และเทคนิควิชาให้นักเรียนอย่างแจ่มแจ้ง..... []</p> <p>- ยกย่องศิษย์ให้ปรากฏแก่หมู่คณะ</p> <p>65. ท่านยกย่องชมเชยนักเรียนที่ดีให้เป็นที่ปรากฏแก่นักเรียนอื่นหรือบุคคลทั่วไป..... []</p> <p>- ช่วยคุ้มครองและเป็นทั้งในทิศทั้งหลาย</p> <p>66. ท่านรับฟังหรือช่วยแก้ปัญหาให้นักเรียนหรือเพื่อนร่วมงานโดยเสมอกัน..... []</p> <p>คุณธรรมที่เสริมสร้างความดีงามฯ</p> <p>(อคติ 4)</p> <p>- ฉันทาคติ</p> <p>67. ท่านลงโทษนักเรียนอย่างเสมอหน้ากัน..... []</p> <p>68. ท่านยกย่องชมเชยนักเรียนอย่างเสมอหน้ากัน..... []</p>						

แนวทางปฏิบัติของครูช่างอุตสาหกรรม	ระดับพฤติกรรม					สำหรับ ผู้วิจัย
	5	4	3	2	1	
- โทษาคติ						
69. ท่านมีความยุติธรรมในการให้คะแนน นักเรียน						[]
70. ท่านลงโทษนักเรียนด้วยความจริงใจ และยุติธรรม						[]
- โมทาคติ						
71. ท่านสอบสวนข้อเท็จจริงก่อนลงโทษ นักเรียน						[]
72. ท่านคิดว่าผู้ที่เคยทำความผิดมาก่อน มักจะทำผิดซ้ำอีก.....						[]
- ภัยาคติ						
73. ท่านลงโทษนักเรียนตามสมควรแก่ ความผิดโดยไม่เกรงว่าจะมีผลกระทบ ใด ๆ ต่อตัวเอง.....						[]
74. ท่านปฏิบัติหน้าที่โดยถือหลักความ ยุติธรรมไม่เห็นแก่ผู้มีอำนาจเหนือ กว่า.....						[]

ขอขอบพระคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - นามสกุล	นายอนันต์ สันตยากร
วัน เดือน ปี เกิด	1 พฤศจิกายน 2489
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2510 ปวส. สาขาวิชาช่างสำรวจ วิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพฯ พ.ศ. 2520 นิติศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2525 ครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาวิศวกรรมโยธา-ก่อสร้าง (เกียรตินิยมอันดับ 2) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. 2536 ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง	อาจารย์ 2 ระดับ 6 แผนกวิชาช่างก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคลำปาง